

"Αραβικά, Περσικά και Τουρκικά
ονόματα φυτών αρωματικών και φαρ-
μακων"

άατην ή πάααρ β.τ. πάχαρ.
άαμριάρχα πύρερον
άαλουσίν β.τ. άλουσον
άας, άς, άτας Α. μυσσίμ
άασια κισός
άβάχαρι β.τ. σπαναί
άβιμεντί μοτόχα
άβρομι Α αιχίρος
άγιαχί β.τ. καούα άχ.
αγιαχί άσπράα, μισχέπι νήριον
άχίβα κιδώνιον
άχίβ όσι εύπαώριον
άχίμ παχλέ, σισσιάν μπαταίμ θήμος
αχίου κουλχαί πασηνια
αχίου ούζουκί κόμαρος
άχίου παντζαε έουανθα
άχίου παντζασί β.τ. γιάν γιασουμι
άχίρι κασουού άχρωστίς

άχρία άχρωστίς
άχρικόσ σερραουόττα
άχταδι άτολί
άχταρμούρ άχασί φιλυρα
άχρετί πετρις
άχρία άχρωστίς
άδα σασανή σαιίτα
άδα τσάι έξέρισφαιτίς
άδαίς, φακός άδ άίρω Α σερραουόττα
άδασσούν σαιίτα
άδέρ ή άδέρ έξασίμ
άδχαρ β.τ. δίς
άετ, άσετ ή έφετ Α μίτ
άερουχί άχρωστίς
άφαν ή άρναη κουνόκριασόν
άφαν ή σιατρί β.τ. άμάν ιταρινάι
άφαν ή γαφαί β.τ. άφαν ιταρινάο
άφαν ή φάφ μύος άτα
άφεί, τειχάν τών πετριών κού έφά
άφί άφοάσερ Α τειχην
άφίμ μέσσιον

ε.μ. τσά φρόντα σταυρόν, έχουσι δεύτιον
εις τήν σειράν τήν γενικήν τήν όνομασίαν
των φυτων, φαρμάκων κτλ. άφεί δέ έχου-
σιν έβήμησιν. τσά δέ λοιπά έπός ήχί-
στων έχουσι εν τή ιδιαιτέρη σειράν
τουρε. όνομαστων

+ σίβα τήνθα . . .
άθισανταί άθριόσανον
αίσιουόν εφίεβει β.τ. σιβί ταπεινί

αικουχάν αίν ούσουρ μπιαρ
Α βουφθαμρον

αιρια, αχρωστis και αιρουχι

αιρια κιοιου αετορυγυης τελεης

αιρουχι αχρωστis

αιτ και οαί, ταιτ, κιντια, ανος

αεφαριον . β. φερικον

αιι β. σαπανεχ

αιαααα και αιρ ή αιαααα
αιαααα, αρααα Α οιορπιοs
αιαααα και οιορπιοs ραμνοs

αια β. τούτ

αικιντικειν αμανθα τεληή

αιρ καρχ πυρεθρον

αιρ καραα Α πυρεθρον

αιρ καραα πυρεθρον

αικουνηι αεχινλου αετοs νιταs

αικουνηιου τιβαοs

αικτι ιλιαπου β. χουσουοιαν

αικτι κρετα κρετιμτον, νυααι

αικτι Α ελινη

αικτι ελινη

αικτι καραα τεληή

αικτι οο αεθαα

αικτι καραα παρθινιον

αεταμοs β. αεριοs

αεταρ ή επχούτ Α βραου

αεταs β. αs

αετασινι β. αεσιν

αετοσιν β. βοτον

αετα Α βατοs

αεταρεν β. σαααα αεχιαμεν

αεταρεν β. αντλιαs

αεταρεν Α θύννοs

αετιν μειτ Α οιορπιοs

αετισφαs, μααα

αετισφαι καραα καραα
πυρεθρον

αετισφαι, σααα καραα Α χηρα
οφωs

αετισφαι φουαηs

αετισφαι καραα αετισφαιs

αετισφαι

αετισφαι μειτ Α μειτωs

αετισφαι Α καραααα

αετισφαι Α χηρα

αετισφαι Α οιορπιοs

ἀμπεύχ Α πορτοπόδιον
 ἀναμε γλήχων
 ἀνάμνο γαρπούς γλήχων
 ἀνεζών Α γλήχων
 ἀρούε παρθάνιον.
 ἀλού, παλού βοσινια
 ἀλού ἀφιάς κοσμομεχτα
 ἀμπανός ἔβενος
 ἀμπερ αγ. ἀσκακία
 ἀμπερμαρίς, ἀμπεπαρίς βραθυ
 ἀμπετμαρίς ἀμερμαρίς, ἀμπερ
 παρίς, κρόνος ἀγρια ὄφθαλμια
 ἀμπερ παρίς βλ. ἀμπετμαρίς
 ἀμπερ πόι, περνοί (καὶ οὐδὲν πλέον)
 ἀμπερ ρουχού, σπύρον ρουί
 ἀμπερ τζιτζει ασιτα σριμα
 ἀμπούς βλ. ἀμούς
 ἀμπουτερ βλ. χαντάτ καρπούς
 ἀμρούδ ἀπιον
 ἀνακαρδία βλ. τσφ ἀτραχαχε

ἀναμπαίτ τσέφομπ Α στρύχνος μανιός
 ἀνάμπρου σάρταν Α καρμίνος κο-
 ρυδαφός
 ἀνάρ αγ. ροιά
 ἀνας ἢ ἀγίας Α κοσμομεχτα.
 ἀνασόν, ἀνισον
 ἀνασόν illicium vetum
 ἀνασόν δινί illicium laut.
 ἀνασόν pimprinella anisum
 ἀγκιζέντφ μπουντούα Α κάρμα
 ποντινία
 ἀνδούφ ὀτού ἔφαιον
 ἀνδροσεμίαν ἀνδρόσαιμον
 ἀνέφουμ Α ἀνισον
 ἀνεταμφοουμ κοτυφιδων
 ἀνφίας κοσμομεχτα
 ἀνφίφῆ ἀμαρύφη
 ἀνκεβούτ κερσάχη
 ἀνους Α ἔβενος ἀνίζ παιωνια
 ἀνπερμαρίς ὄφθαλμια
 ἀνσαροτ ἀντεφούροτ Α σαρμο-
 κόττα

ἀπτισελάμ μανδραγόρας
 ἀπτισελάν
 ἀπτιστέ γαμή βαατας ...
 ἀπχάη, αβηελ, αβηατατ βράου
 ἀπχέη βλ. ἀπχάη
 ἄρασα καί κίρα Α υατοκίινθυ.
 ἀραάη καί ἄρη, ὄρμενθυ.
 ἄραμπ βλ. ἄραραμπ
 ἄραπί καρραγιούν πιμπινεθρα
 sanguisotva
 ἄραρ βραθυ
 ἀρχεθάν siliquastrum
 ἄρχιμούνι ἀνεμίνθυ
 ἀρδιτζι βλ. σανενμπέρ
 ἄρη βλ. ἀραάη ...
 ἄρη καί ρούφ ὄρυφα
 ἄρη βλ. ἄρουμ
 ἄριρ βλ. ἄριρ
 ἄρη σουσ χηναύριφα
 ἄριφχέμ πεσαμουανα ἔριζιγ
 ἄριονας ἄρχινάς ἄριεθας, βραθυ

ἄριρ ἢ ἄριρ κριθ
 ἄρι βλ. ἄρουμ
 ἄρμα δαμασώνιον
 ἄρματ, ἄρματ κιννάριωμον
 ὄρμίνι ἄρισμα καί ἄριζ
 ἄριζ ἄρισμα
 ὄρμουτ ἄπιον
 ὄρμουτ ἄγατζι ἄπιδέα
 ἄρναουτ δαρισι ἔριμα
 ἄρντζι, ἄριεθγ
 ἄρπατούμ Α πευαέδανος
 ἄρντζι πύου
 ἄρζι Α σιόρυμος
 ἄρούμ ἄριμ ἄρμ Α ἄριεθ
 ἄρμα πουνετανί κριθ
 ἄρμα κριθ
 ἄρμα fac hordeum
 ἄραρ βλ. ριανσάρ
 ἄρη Α πεύιγ
 ἄρη Α ὄρυφα

αερφίνα (αέρβις)

αερτήβ αερλευθός

αερτίβι φεχίελ cerhalis irescuana

αέρ και έφάσ μερσίβ μυρσίβη

αέρσ Α όπός κερηνάτος

αέρσδ ιτάδας βτ. ουρουπάνχι

αέρμεβ Α κάρσος αερματιός

αέρπε χούρμους έρμολαεζυτον
και φονιού ίτουρεβαν έρμολαεζυτον
ψευδές

αέρρουβ, αέρρον

αέρβ βτ. αέρβ

αέρβι μετί

+ αέρβπένζι... αέρβζι ρητίβη

αέρβαν πασίβιας τεντοπέζατον

αέρβσε μοφοείβ, μοφοοτό
μοφο Α βδέλλιον

αέρβσε και ντάφια βάτραχος

αέρβανί ποβύχονον

αέρβανί ποβίον

αέρβσε Α τρίβος

αέρβπένζι σέρβ

αέρβτεφινέ δάφνη

αέρβνέ και μίσιβ ή σιπετ ιφάρβ
μύσχος μύσχοδένδρον

αέρβφλόν ζίφιον

αέρβάνκουρ, σιανκουρ Α σιίγγος

αέρβένζι ραβινος

αέρβι, ιτάσειβ, σιίτλα

αέρβάν πατρίεστ ή πατρίεσί τεν-
κοπόδιον

αέρβσε σίαφίβη

αέρβεί νουνί βτ. μενεξέ τιμπίς

αέρβενιούβ μενεξέ

αέρβπεβ μαχράβη σερσπαρίβια

αέρβπεβ Α σιίτλα

αέρβπράχ βτ. χιουφάριουβ

αέρβπούρ, αέρβουρον

αέρβπούρ όσφουρ κνήμοι άρβιουσφόνος

αέρβέγγι Α σάνδβ

αέρβταρβ βτ. αέρβταρβ

αέρβταρβτινο αέρβτιν

ἀστούμοντος ἢ στοιχας.

ἀστούρπαι ἐξζίνυ

ἀστούχουδος στοιχας

ἀστούραε

ἀστούρπαι ἐξζίνυ

ἀτασούυ θβ. ἀτασούυ ἀνι.

ἀτασούυ ἀνι σείττα

ἀτερ φατερ ἢ μυμητες

ἀτεσίφινε τίθος πυρίτης

ἀτφάραν ἀσεαφύφω

ἀτφι ἀγάτφ ζυλον ἀπο
μονασσιὰς πιπράς

ἀτφέυ έεετιν, ἀεορον

ἀτφι έφμά κοφοκωθε

ἀτφι μαρούτ σοχχος

ἀτφι πασετα θερμος

ἀτιφαμπένζ ἢ κομαρος

ἀτιμανζ ἢ στίμηι

ἀτπίν έφατίνυ

ἀτρουζ νεράνζφι

ἀτχάρ σοκιν. ἀρωματιμιά

ἀτχεμιο θβ. ἀτχφωρ

ἀτχφωρ, ἀτχέμπ ἢ ὄνυζ (ἀρωματ)

ἀφάει θβ. ἀπάει

ἀφάτ χύμαι, ἀλυβάσαι

ἀφει θβ. ἀει

ἀφθιμον, επιθύμον

ἀφιντέγγι ἢ φιμύθιον

ἀφιον ὄπιον

ἀφνόουσε καχρυ

ἀφσα αημεί

ἀφσινζιν ἀφίνθου

ἀχι πιπερ τευκοπιπερ

ἀχούε ἀχούεν παρθίνιον καί
ἀχόνε

βάγγε μπερβατφέ η άμορον

+ βαίσα

βαίτ κιαφούρ βτ σιασφάρ
ιμιοσίμια

+ βαίσζίν

βαίτμ αηαεμίτα κοκυλνς

βάραα ίννίτ βτ βάσμε

βαρασίν βτ αρμονάς

βατφία βεφενί ή βάγια
αφινθιον

βαγία βτ. βατφία βεφενί

βάρδ (βτ. βαρζ) ρόδα

βάσμε, ίσάεϊς

βάσμη και νίτ και ούμμε
ίσάεϊς άγρία

βάρζ ρόδον

βατόν βτ. βοτόν

βεεσόμε, βεεμέσσε χινζήμ
οχινος

βενγίτμ δαταζα στρεμομίμμ

βεζφ Α άμορον

βέζφ βτ έγίρ

βέρμουχ χάμϊς Α πέπλοσ ή
μυμνν άεφρώδγς

βμσασα μώτμ, άγρϊυπηγανον

βιροννιμε βερονίμμ

βίσϊνα βυσϊνία

βιονέ βύσϊνα

βιτφϊν τοςίτφϊ άσκλημϊας,
είδοσ όριγανον

βοσϊν βτ. βοτόν

βοτόν, βατόν βοσϊν όλθοσϊν
κάρμινθοσ

βουρουτφϊν έρμωδαεετφον

βούτφ άμορον

βουτινέτφϊ όριγανον

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γαίη θ. γαίη

γιαπωνήν πατριή πέρης ἄρην

γιαπωνήν εὐφρασίη γαστρικῆς catharticus

γιαπωνήν τούρη ραφανίς

γιαπωνήν φαρίν τινύρωσις

γιαπωνήν χιανί σιμας ἄγριος

γιαπωνήν οστού ρακελαρία

γιαπωνήν ἐξίνη.

γιαπωνήν θ. γιαπωνήν

γιαπωνήν μανδραγόρας

γιαπωνήν σιμύριον σιμύριον
αν. σιμύριον

γιαπωνήν πούριον γαστρικῆς

γιαπωνήν γαστρικῆς

γιαπωνήν φαρίν, εὐφρασίη

γιαπωνήν πατ. γαστρικῆς

γιαπωνήν γαστρικῆς

γιαπωνήν, γιαπωνήν

γιαπωνήν πατριή πέρης ἄρην

γιαπωνήν εὐφρασίη γαστρικῆς

γιαπωνήν τούρη ραφανίς

γιαπωνήν φαρίν τινύρωσις

γιαπωνήν χιανί σιμας ἄγριος

γιαπωνήν οστού ρακελαρία

γιαπωνήν ἐξίνη.

γιαπωνήν θ. γιαπωνήν

γιαπωνήν μανδραγόρας

γιαπωνήν σιμύριον σιμύριον
αν. σιμύριον

γιαπωνήν πούριον γαστρικῆς

γιαπωνήν γαστρικῆς

γιαπωνήν φαρίν, εὐφρασίη

γιαπωνήν πατ. γαστρικῆς

γιαπωνήν γαστρικῆς

γιαπωνήν, γιαπωνήν

γιαπωνήν, γιαπωνήν

χειμπεν Α τυρός
 χειμπεν σάρα Α άρον
 χειμπεν τοιον
 χειμπεν έχουμα Α έλαζύριον
 χειμπεν μοιναφι κέρας έλάφον
 χειμπεν μοιναφι χειμπεν κούρα
 χειμπεν Α από
 χειμπεν β. ότοϋρ κάχαρ
 χειμπεν πεπί χαμήν χειμπεν
 σαφία πέτρα
 χειμπεν τίβανος στύρα
 χειμπεν πέπί χαμήν
 χειμπεν β. άρμα
 χειμπεν μοιναφι άρμαφι
 χειμπεν β. άρμα
 χειμπεν σάρε φαός έπί είν
 χειμπεν
 χειμπεν ότοϋ δαιζυτίς περ-
 χειμπεν και μοιναφι και μοιναφι
 χειμπεν ότοϋ digitalis ρι-
 χειμπεν
 χειμπεν μόχος

χειμπεν χιάβ μοιναφι
 χειμπεν ότι εύπατόριον
 χειμπεν τριζέ άντρίμ
 χειμπεν σεφινόπορον
 χειμπεν σίφα νυκτοφούρον
 χειμπεν έρυθροδανον
 χειμπεν
 χειμπεν χειμπεν Α. εύσημον
 χειμπεν ότι όρίανον
 χειμπεν νίτρον
 χειμπεν ρόρον
 χειμπεν β. άρμα
 χειμπεν φουρία
 χειμπεν κέρι θύμος
 χειμπεν κέρι θύμος
 χειμπεν β. άρμα
 χειμπεν ταχί καστόριον
 χειμπεν τίβανος

γόττα γάρμα, γόργια, γόττα

γούρμε αχρεσε ομρηασιεν

γούρμα Α κορινθόπου

γούσεβια καρδαμωρον

γρασερ μπούρ γεντιανή

βου μετσαριανί ασχίσα μου-
ταχα

βαβίρ φασόλια

βασεινίλ μαφιλά τραπομώην

βαβίρ β. χαταχ. τ. β. ιαβίρ

βάρπ πλάτανος

βαντέ φασός

βάρπασε, βοπε, πασιτέ ίζος

βαρι φιλφίλ μακρυπιπρον

βαρι μακρυπιπρον

βαροβίν κοπέλα

βαρβρίν λεινάριωρον

βαυνάν βαφνοιέρρασι

βαβίρ σιρα

βαρβατοχοσιν ακίττιος αιθιπίτι

βαβίρ χινδι όξυφοίνι

βαβίρ χερί ιαπουρι

βαβίρ καταίφι

βαβίρ σαση moussu de rous

βαβίρ όου λικίν

βίρ πουραε β. β. αιβίτ αι.

βίρ αιβίτ αιβίτ αιβίτ αιβίτ

βιδέρ ιταβία

βίρ μπουτρογι ανανί

βίναρος βίφασιος

βίχρσι βίφην

βοπε β. β. βασιεσε

βούπου β. β. βίβερ

βούτ αιβίτ όου όξυφοίνι

βούτ αιβίτ όου όξυφοίνι

δούπε μετρία

δουμαγινί Α ίρις

δουματάρ θάρμος

δουρέε θ. χούχ

δούφι και φάχα λερομμυον

δοχόν έφυρις

δρουματαρίσι δρουσπερίσι

έβι μάτρυ ματάχγ και
έβιμέτρυ

έβοσιν περίν άφινθιον

έβουτρυ Α άχίχγος

έβουτρυ έβουτρυ άουρον

έβουτρυ και έβουτρυ (;) ή έβουτρυ άουρον

έβουτρυ και έβουτρυ έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ
+ έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ ή έβουτρυ άουρον

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ (sic)

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ
και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

έβουτρυ και έβουτρυ και έβουτρυ

ἐρεπάρ ὄνυξ ἀρωμ. τυδ.

ἐρεπέ χιουμετζί μάχαχ

ἐρεπέ κιομετσο μοχόχ

ἐρεπέ κιομετζί

+ ἐρεπεφει

ἐρεπούς, ἐρούς ἀρμι

ἐρεπούτζει καρπού βλ. ὄσαντά

ἄντα βλ. ἔνζια, ἔνζια, ἄντα
ἄντα Α. πυρός ἔνζηπα βλ. ντουμ-
πέμπτε

ἐνζιδάν κινίδη

ἐνζιδέτ βλ. φράσιουν

ἔνναπ βίβουφ

ἐνζιδέν ἀεσαμφ

ἐνέρ ὄτι ἀκορον

ἐνχάρ βλ. ἀνζαίρ

ἐνφραμπασ βλ. σενφράμπασ

ἔνε βλ. κένε ἐντουθντς Α. στοιχάς

ἐντρον, παπαβίντα μῦδ. μῦα

ἐπεκομέντζί

ἐπεκιομετζί μάχνα sylvestri-
um

ἐπέμ κιομετζί ἀρθαία

ἐπέμ κιομετζί μάχαχ

ἔποεν Α. πιασέφαιον

ἐπχού βλ. ἄταρ

ἐρία κοκκίμια

ἐρία ἰαγ. κοκκίμια

ἐρία χιαπέν ἡμερον κοκκ

ἐρί κοκκίμια

ἐρούχι ἀρρωστis ἐσπιζέβνι τρεχ
βλου

ἐριέμ κισνί βετυλα θαλλοίφλο-
ου

ἐριάν χρυσαφθμον κισί φαμαίδρος

ἐριέν ἀριστοία κισί ἀριεν

ἐριέμ χροσνι Α. ἀροθος

ἐρζία Α. δαμασκία

ἐφτιμα, ἐφτιμον ἐπίθυμον

ἐχτί γύφος

ἐσιαχ μαρουτί ἄρχουσα

ἐσζήρ βήζον

ἐφσιντίν ἀψινθιον

ἐφτιμον ἐπίθυμον

ζάιμη χάρμανθος
 ζαούμ αγ. ροδοδάφνη
 ζαούμ νηπίου
 ζαούμ Ζακκονα Ηιεζίκο
 ζαουμαουμ ββ. παχούρ μάριαμ
 ζάμη ἀρεμπί κόμη
 ζαμιαραπί αγ. άιααία νειφω-
 ζιηή κν. γάφια
 ζαμπάει κρινον ββ. χιασεμίν
 ζαμπάει τσιζοεί ύάκινθμ πορ-
 φυρούς ελιουμ
 ζαμπάει μούρ ββ. σουσαν
 ζάμπη και ζάμτ κομμίδι
 ζανάπ ημετ ήπουρις
 ζαραθέντι άριστολοχία μαυρά
 ζαραθέντι μουταπή άριστολοχία
 μαυρά
 ζαραθέντιχητ άριστολοχία στρο-
 χήη
 ζαρχαζάρ όρίγανον
 ζάρχιο ββ. σαριουά
 ζαριράτ ββ. μαπάπ
 ζαρούρ μεσιπτον, όμ τό δέντρον
 ζατζουφι ύδνα
 ζαρφαρ οτου lussiladofaφα

ζαζάρ ββ. φοζίνφ
 ζαζατριου ββ. φερδεφουπ
 ζατερ ισαατερ θυμάρ και σατερ
 ζαφράν κρούου
 ζαχίρ χαφαμί ββ. σαμανί ζιόννι
 ζαχρ ιλχάσια ββ. άφθιμον
 ζεχρηπίτ τρινυχίμη Α ζιγγίβρις
 ζεχετιν γαπανί (γιαμπάν) μιμ-
 μιλαααία κηημ μοζοβία
 ζεδοααία
 ζεζήν άγριεφαία
 ζεζούν αγ. έφαία
 ζεζούν και ζ. πάρ έφαία
 ζέμη άραπί. άιααία όθεν τό
 αραβ. κόμη
 ζεμη κητρε ατζαθαλλυς
 ζεμούτ άερεπ σιορπιοιδέ
 ζεμούτ άερεπ χονδρίτη
 ζενειάρ Α ίός ζαντόν πηχασον
 ζενιάν άνισον
 ζεντιφρα κιννάβαρις
 ζεντιφάρ χιντι, ζεδουάρ
 ζεντιφάπιτ ζιγγίβρις

φεντρεπίτι, φιγγίθερις
 φεντρεπίτι φιγγίθερις
 + φεντουαρία
 φεντέλι παχαρντενίφ άμυρόνιον
 φραθέντι βλ. φαραβεντζ άρι-
 στοροχία
 φραβένι βλ. φαραβέντι
 φρεβενή
 φράιν νάρμισος
 φρεδέ φρουπ χεφιδώνιον τό-
 μόν
 φέρνα σπύχνος κηπαίος
 φερνίε, άρσομιόν, φερνιματέχ
 έφήμερον
 φερό άνυθον
 φερνίν όζύμεδρος
 + φερτζεφιάφι
 φερτζεφιάφ βλ. φερτζεφιάφι
 φερτζέφα βλ. μαμιά χιντί
 φετουριάν, παξιάνο ανταρα
 ζεδοαζία
 φιαθασίρ πανσεσε ήραφμετ.
 φιαθέρς κέχρος
 φιάβε πότιον
 φιάναι βλ. άντρούφ ότ.
 φιανάρ φιά

φιαουδάρ όφυρα
 φιάρ ίτναερ ποταμογειζην
 φιαρφίρ εύφωμον
 φιαφίτ βλ. ούρουπανχί
 φιβά (βλ. φιμπέμ
 φιβάν αίρα και υδράργυρος
 φιβάν φιά, θρώμος
 φιγίς κασούν άσφοδεφος
 φιδιπαφι φοχός
 φιεβίφ και χινδ φιεβίφ κερνα
 βασ. και κερνα ινδικά
 φιεφάρ και δούμου δαίμια
 φιεφάρ κέρι σταφυλίνο άγριος
 φιεφάρ φιγυσιμιόν ή σταφυλίτης
 φιφ σιιττα.
 φιμιά ή φίμισαν υδράργυρος
 φιμπευ υδράργυρος
 φιμπευ ή φμοσε υδράργυρος
 φιμπίρ σταμί βλ. άντρούφ ότ
 φιμπουφινταί θρουον
 φιμυφρε κηνάβαρις
 φιμμάε υδράργυρος
 φιμφοα έρυθροδανον
 φινφίφίρ σιαμί

ζιννάρι πλατάνος
 ζιόγ και ζιόφ κέρυον βασημιόν
 ζιόγ ιτζιπ κοσχοκάρυον
 ζιόγ ιτζιπ άρασι άμυδαση
 ζιόφ παβά εν. ζόφ ιτζιπ
 ζιόφ χινδι εν ζιόφ ιτζιπ
 ζιού κριθή
 ζιουρέφ συμμορία
 ζιουμπούλ χιντι μελάνθιον
 μαύρη μυρωδιά
 ζιουχούλ κερπουφι εν. άπου
 ζιπράτ εν. ουφούσιον
 ζιρ εν. πάσαρ ιτζιρ
 ζιρ μαλονάσει βοφός έμετιός
 ζιρά κασάφ έφήμερον
 ζιραβέντι μουταμπέφ πλατάνος
 μαύρη εν. οφγαν
 ζιραβέντι μονοτεχιδά, άριστοφια
 σιζιζακην ή
 ζιραβέντι ταβή άριστοφ. σονοφια
 ζιρά εν. ζινδιφ
 ζιρτι άριστοφικανον άρμαφα
 ζιρνιχ άρσημιόν
 ζιτφιφρα κιννάθερις

ζορομπιάτ ζια ζαρνάθω
 ζόνι μισαφτά ιπι θρυον κο-
 σάταν
 + ζουλούμμα
 ζουλουμπιάτ, ζεδούσερ
 ζουλουρνιζιάρ και ήμεροιαφά
 και ζουλάφ έσσωπος
 ζουλουρφινιζέρ ήμ. άγριος κρινος
 ζουλουμπέτ, ζαρνάθω
 ζόφα ζαρνάθω
 ζούφι κέρυος σταφιαχιας
 ζουμπιτζαίπ θρυόν
 ζουμπιαρά σμηρις
 ζουμπούλ εν. σουνουφι
 ζουμπούλ φρέφι κέρυος ιταφική
 ζουμπούλ ιζνιχ, κέρυος
 ζουμπούλ ρουφι καστιφτιμς
 ινδιμς
 ζουμπουζαί εν. κωσχοκάρυον
 ζουμπουζαίπ εν. κωσχοκάρυον
 ζουρανβέντι άριστοφια
 ζούρνα ζιτζει εν. ζατζέ σιφά
 ζουρούπετ, ζαρνάθω και ζουροπιζ
 ζούρνα ζιτζέ έξζιγυ

φουρουμπές κειάμα ζεάσα-
εία

φούφα εσωπός

φούφρα τοχιστιόν

φουχρέ γχιουπεχί μωυτηδών
χελονοχορο

θαφισφάρ ή παύκα μάαερ

θάφρατ ήπαρούτ ήχινδί βλ.
τόφ ατραχαακα

θάφρατ ήφαφάδ βλ. τόφ άβρα-
χααα

θίτ άερωσις

θόμε, θόμε ήχάχε σιόρδον

θόμε ήμουράθι σιόρδύπρασον

θόμε ήχάχέ βλ. θόμε

ίαφάετι μουρβέρ άετη

ίεντζ ήντζ Α κάρμα βασφίνα

ίβητ βλ. άετη.

ίταφούτ βλ. άσινέ

ίτάν μοι ή εβιχρυσόν σιμενιός

ίτασίτ βλ. άσινί.

ίτασινίν βλ. άφσινίν

ίθα βλ. θούφ

ίχγιόν μουσιουμάς άσπάραγος

ίκιν μυρίη

ίκιν μυρίη

ίμουφιανίν βλ. ούπ ήθάπα

ίσοδα βλ. ήχάπετ

ίφάρ βλ. άσσίς

ίφί γιαράχ μυρίόφυλλον

ίχάπετ, ήσοδα μεάνθιν

ίμαχίε χινδί άεαία

ίμπαττήρ άετυέα

ίμπορά τιέν ήρίεφιν

ίνχινάφ. ντιέν ότ άεμινάρα

ίνι βλ. τζεβίτ

ίνσέν κιοου μανδραγόρας

ίντράε γιατάπα

ίντράε γιατάπα

ίντέ μίφαε

ίντζί σιντζεφ μαρκαρίτζη

ίντζίρ σούον

ίντζίρ άχ συη

ίντζιτζί τζεγί λιβιμ κοναλίημ

ίντράε φατάπα, καθαριόν

ίντσιμθέρ έπταφυλλον

ίνφαράταμπ καί φαράταμπ Α
οίσοπος

ίζός ισάτις άγρία

ιοντατζή, βλ. ήτατζή

ίου άγίας
ίου σιοπέφι φυμίθιον
ιπραχίμ τιενί ήρυχίον
ίρηνους σούς χλυόρριφον
ιρουμζία άράχνη
ιρζίν κέχρος
ίσεργάν άπαρίνη
ίσιδι, βιγγίβερι
ίσιζι θλ ίσιδι
ίσπανά σπανάει
ίσιμάρ στού κτίσα βίοισα L
ίσιργιάν, κματύφη
ίσιμονίμ θλ ούνπ ίθάρσαπ
ίσειρα θλ μουρασιεφι
ίσοζ βιγγίβερι
ίσοζ κέζαθ θλ ούρουπάνχι
ίσουργάν στού ανίδη
ίσουργάν ένζιβέν ανίδη
ίσφανά θλ σαπάνιχ
ίσκά γαμοραφάνον χαμαπιδι
ίσκαμ πουτάμ κήμ άπιος κα-
μαπιδι
ίσκά άπιος
ίς ουφουμι θλ φρένε παρζιάν
ίταλιάνο περσάν άράφαζον μι-
κέν
ίτιλίν θλ ίτιλιζι
ίτιριφιλι πρίφηλον και μοσθ
κρίφιλιζι

ίτριφύλ μυσσι μερίλωτος
ίτιλιζίν ή ίτιλιζίν κενόχρωσον
ίτουφουρι άμπερος μέφαινα
ίτριτάθ θλ ριφιλ ίλχραπ
ίτριφύλ θλ ίτιριφιλι
ίφραιοσον χήχων
ίχαμερτιά κούτσα ρίφα
ίχιβίλ κισαί άρχούσα
ίχνόν τιμνά κειώριον

καθάσα αϊχίρος
καθάσα κύνη
καθέβ ντζιμιεζι εφούμπι
καβίβν άμιτζίμ
καθεβλι θύμος, εφούμπι
καβίζι
καθύν ίντι πέπων ίνδικιά
καθύν πέπων
καθονί άγαθ θλ καισι
καχτι μήλον άρμεκισόν
καβθ άγ. αϊχίρος
κατισούν ίλχολι άθρότονον
καβιν Α τσοτόσον

κατίρ μουρουγί
 κατίρ ουρουγί
 κατίρ ^{ιππουρις} μουρουκ ή μουρουκ τάρταφ
 κατσαφ. βλ. σερμέ
 κατσετχ σάτσα Α λίβανος
 καττήρ γερνάει, βήχιον καί κα-
 τήρ τερμα
 κατίρ ανθήγη κατίρ του χαγί
 ζυλομασία
 κατινιουλου, οζυμανδα τφα-
 προυνα
 κατιν του χαγί ζυλομασία
 κατίρ μουρουγού Α σπάρτος
 καί μουρουγί καί καίρουγ
 κατιρτιναι: δεχιστα
 κατερτιρνάει σπάρτος
 κατιουρ τόχα οζυμανδα
 κατιφέ τριτρεγί κατγορhillus
 indicus
 κατιφέ τριτρεγί ρόδον πεντοπαι
 άμαράνθη
 καφάτ καφίτ είπατοριον
 καφεμιοι πλάτυμινον
 κατράν πισσα ύγρά.
 κατché Α σιυός
 καφίρι καμφουρα
 καφούρ αγατσί
 καφουρα
 καφουρί καί καφουρί σού

καίχινους κινουσβατος
 καχιρουφερ άσφελγίτας λατ.
 βιντε τζιμουρι.
 κευονέ άγαστ μηδισόν μήλον
 αετία μαλα μεδικα
 κεδί άγιαγί γραφελιστ διοικισμ
 κεδί ότου βασεριάννα off
 κεδού όζι μοφοιουδα
 κέφαρ καί κατιναι τυλοισιόν
 καί σταφυλινο
 κετσούμ ή σιχ άθροστανον
 κεισοφαριουόν καί κεισοφαριόν
 Α ήπεριόν
 κειενέττ στρυχνος άφιμαίνα
 κειεντ βλ. άμικυενχι
 κειε πουτινού καράτια
 κειενέχι Α άφιμαίνα
 κειε ότου βλ. γιαπιζιάν
 κειε ζοιτνα
 κειεβί ρερε κειεβα
 κειεμει τριτρεγί μήμιν ροία
 κειε Α χαβατ καί φιτιόφ
 χαμαπιτι
 κειεδρς, παλούτ ιταρ χαμά-
 ρης
 κειεβε βλ. άντρίας
 + κερπαπιά
 + κερμασέ
 κερσιρά άπιον
 κερπ Α έφθινθος

κίπερ σείχ ζυλοκασσις
 κίπριζ θάον
 κίπρέ κάππαρις
 κίρας κεράστιν
 κίρέμουζ (ι) μέφανθιον
 κίρβ βθ άεσαεία
 κίριβ άσθεσος
 κίριφίς γαερπεφί πετροσείνον
 κίρκερλίτ ήππουρις
 κίρμέτρε βθ ούνένυζε
 κίρμείβ κόμμος βαφίμός
 και κίρμείς
 κίρμίζέ κενταυριον
 κίρμαβ μαρούτιον
 κίρπι έχινς χερσαείος
 κίρφε κινάκμημον
 κίσα μάχμουδιέ ζευριον
 βθ. μάχμουδιέ χαρμαίδρυς
 κίσαντζίη, ζεύριον τό σιόρ-
 διον
 κίσατζίη μάχμουδ τεικκεεμ
 χαεμ
 κίσνά κίπρος
 κίσνι έρωθος
 κίσνίς βθ. κενόσ
 κίσνίε όζι ίερακιον

κίσνίς κοριαννον
 κίσνίς βθ. κενόσ
 κίσπέρ βθ. ματατίη
 κίσσοος και ταβάν ταβανον
 κίσταμαχί, μούτ πούχον χα-
 μαιδρυς τείχαδο
 κίταδίαζ βθ. κίαχ
 κίτερεφίς μπάρι βθ. κίς
 κίτζέη όζου ραβίοςα ηδρεμα
 μιν
 κίτζι ποχούη γεμίσι κεράεία
 κίτζι σακάβ σίδια
 κίζινί, άθθαία
 κίζιν ή χεζινί χεζίμ
 κίζινι
 κίζιρα Α τραβάνανθον
 κίζραν δάερνον. κεδρον
 κίζρε και κίζρι τραβάνανθα
 κίζρον Η κεδρία
 κίζραν βθ. κούτον
 κίζμή (ίσ. κίζμή) κερά
 κίζμεία Η κερμεία και κίζ-
 μεία μαφαί κερμεία
 κίζφ γιαπραή μαφίβδαε
 κίζφ μέζο κόμμος βαφίμός βθ.
 χόνεα
 κίζφ γιούφα Α ύσσηπον
 κίζφερά τίμαρ Α σίμυς άγρίος

μουσον υοφαιί οξαιφίς, ζυνοά-
 ηθεν
 μουσπερα κούριον
 μουσπαρσιρ ββ. περσιαβασιάν
 μουρούε ορεφάσιον
 μουσιον υιοφι ββ. παπαδία εβ-
 αβι
 μουσανφιε εβιοκί ββ. γιάν
 γιασουκί
 μουβιας τιθόσιπυρια
 μουβιας κριθμον
 μουβ τιθόσιπυρια τυκοιεχι
 μουμπηριασ ανδρσοκμον
 μουβ τιθόσιπυρια μουβ Α
 εβις
 μουμπερε και μουνδουμ
 οίτος
 μουμπιαφι μαφικη
 μουντεμίνε ββ. εβινιέρ
 μουντουσ παρριμύ και
 στρούθιον
 μουραβ παράσον
 μουρβ άγιαχί βυροποδιμ
 ελαποτιμ
 μουρβοφουμ ή μουρβουλουμ
 παφίς
 μουρβουμ (ββ. ηνοβραβί ββ)
 κια
 καιροβ

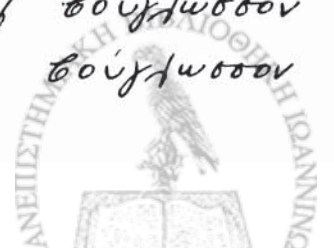
μουρνί χα.τβάνη
 μουρβουφ ουνωίς
 μουρβου παραμφίε καιροβφουβον
 ημερσ
 μουρβουφιέ καιροβφουβον
 μουρβουφιέ καιροβφουβον
 μουρβιαχά γιουσουνί ββ. γιουσουν
 μουρβου ββ. άνβιφα
 μουρβε πενδοί βιστοατα πολυ-
 γουμ
 μουρβουλαγέ ββ. γιάν γιασουκί
 μουρβουέ ββ. υιοκίτουέ
 μουρβουέ και υιοκί και κηκίς
 μουρβουε και άντρακίς
 μουρβουε Α υιοκίμινον
 μουσ άσπαρλασ υριταριον
 μουσιον και μουσ γιασουκί ή
 καιροβ καιροβ καιροβ καιροβ
 γιαφίρι καιροβ καιροβ καιροβ
 μουσι μαφικη υοστος
 μουσφ
 μουσιουμασ άσπαρλασ και
 μουσιν ββ. ιχχίλιον
 μουσι μαφικη υοστος
 μουσιον μαφι άσπαρλασ
 μουσιουμασ άσπαρλασ
 μουσιαχί και μουσιαχί και
 μουσι υοστος

κουσρούχ κούριον γλυκύ
κουσμπάρα βλ. κούσμπιρά
κουτοφαμα φασμεσεα μοσελλέ
κουτούν τινον καί βαμβάκιον
κουτούς κιστόριον
κουτρέτι χαλθασί βλ. ζερζερ-
θίνιμανα
κουφι άστραφάζις
κρούμπ κράμβη
κυπριφι βλ. σαφι κυπριφι.

λαατίν λαβανος
λατι βλ. άτι
λατλακι σιριζ
λατέ, ό λατέ ή τομήνη
λατέν τινον ό χυτός του
κουζαριου
λάμας Α πεβίνα
λαμπάμα άφασάκι έχιδνα
λαμπάν βιφακος
λανέν Α λάβανον
λαουζίν λάβανον
λαπάν χασασι άνεμίτη
άβρία

Δάριου κούμ λαθυρις
λατέν ότου κίσθος θήης, τήδου
λατφισέρτ και λατφιβέρ κινανός
κίθος λατφί τινον έφασάριον
λατφρόν νίτρον και άφρόνιτρον
λατφούν άφρόνιτρον
λαχανέ βεασσιςα καμπρεστε
λαδέν βλ. παμπουλούμ ότι
τετμόν σουί
λατόχ άρι ότου μελισσοχοτον
λαμπέ Α γάβα
λαμπενί μαλρίπ Α εφόρβιον
λαμπέρ λυκίς σεφανωματικη
λαμπέρ Α όρι Α σήρνα
λαμπέρ Α ελκονωμ
λαμπέρ ούβέρλις
λαμπέρ νονίτ
λαμπέρί λατφάκι άρνόκωσον
λαμπέν άσφορ μεφία ή μεφίας
λαμπέν άσφορ στρουθιο γλύσσα
λαμπέν έλίς Α κμιονιτις
λαμπέν λατφάκι άρνόκωσον
λαμπέν λατφάκι άρνόκωσον
λαμπέν λατφάκι άρνόκωσον
λαμπέν λατφάκι άρνόκωσον
λαμπέν λατφάκι άρνόκωσον

μαντούρ λευκότον
 μαραφι, τουτία, καρδμεσία
 μαρβιανφίουσ σάμφυλον
 μαρμαχούρ μεφισσοφυλτον
 μαρμουρά βαφλωτή μαρμουρέ
 μαρμουρά βαφλωτή ^{βαφ.}
 μαρούτ θρίδαζ
 μαρτζιφαντζιπ αντίπαθές κορά
^{σιον άχρυσον}
 μαρχλάμ σήσαριον
 μάς έσθιδ άραμος
 ματατία ότ κίσ πέρ άδιδαν
^{τον}
 ματές κορνα
 ματρουάν ρόν βαρβαρον ίνδι
^{κόν}
 ματούρια βλ. μπουχούρ άγια
 μαχίμ σααριμνία
 + μαχμουτιέ
 μάχλαπ φιδύρεα
 μαχτεπί βλ. αίγιασι άσπράε
 μαχμουδιέ κονονθνις, παρι
^{πλοπος βλ. κισάρι}
 μαχμούρ τριτζή άγριαν πύσανον
 μαχμούρ τριτζή κοχικιόν έφί
^{κον}
 μαχουδάνε ταθουρίσ
 μαχούρ: θρίδαζ

μαχρούτ κοβχικετ αεταμιαλε
 μέσα βλ. μία
 μέβεζεε σταφίς άγρια
 μεατκούν βδεβτιον
 μεθίς τιμσα
 μεββ Α ουκίόριον
 μεχίαν κισιουον χηκίόρριβα
 μεχίρε βλ. μπουχούρι
 μεφέβα βλ. ναουτσαφί
 μεφέριον τουχτιν Α κίόμιος
^{κενίδιος}
 μεκίρε βλ. φουτινετρί, μεχίρε
 μεκεσαριανί σκίνοσ
 μεκίσα σριγι σκίνοσ άρμασ.
 μεκρούν βδεβτιον
 μεκσίε οτόυ άγριοσείνον
^{αετρεβίσα άτχικηβίσα}
 μεκσίε οτόυ
 μεκούχ μαχίκαρι άγριοσ
 μεκίθε χαιύειον
 μεκίριάν χελιδόνιον τό μηριόν
 μεκίτεμ και χιτιβόμον χελιδονιον
^{μηριόν}
 μενεζέ ίον μεκάν ή πορφορον
 μενεζέ κοουκού ίρις
 μενεζέ βίβια
 μενεζέ τιμπί ή άσμε! κονι ίρις
 μενεζί τιμπί ή άσμε! κονι ίρις

μενί δουν με πεπεσίνι ^{coraia} ^{coraifesa}
 μεντάνα Α ταθρις
 μερμιάν μουσές κοράτιον
 μερβεγγιός άμαραντον
 μενφιου μίφι β. δάντζε
 μεριτζά κουνφα
 κέρμεξ μισις έσβεζ άρμεν.
 μερβαχίος σάμφυχον ^{μήτα}
 μεριτζάν αντιπαθές
 μεριζιάν τισι
 κέρσιν β. ας. κέρφιάν τισι
^{άντιπαθές και κοράτιον}
 κέρσιν άχασο μισινη, κέρσις
 κέρσιν ότου μεταλεσιςα νισι-
 difloca
 κέρσιν χαμαιμυσινη παρθάιον
 κερσινάρ μισινη
 κερτζαν κός αμαραντον μήα
 κερτζαντζός σάμφυχον και άμα-
 ραντον ματρουάνα
 κερτζεμίν φαίος
 κερτζιάνι αντιπαθές κοράτιον
 κερτζινιους Α σάμφυχον
 κερθεύε δελφινιον σταρής
^{αδρία}
 κερθεύε, σταφίς άδρια
 κερθεύε άχασο βατανιδιά
 κερφι σταφίς άδρια

μεχάτα β. άσφραμ
 μεχάρ μερμε στυραζ
 μια μεα Α στυραζ
 μια μόσχος
 μιαμπάτ β. μιαν κισιου
 μιαν κισι γλυκέρριφα
 μιαν κισιου γλυκέρριφον
^{αν. μιαμπάτ}
 μιαν τερατζε βιταμος
 μια στυραζ
 μιαν τισιου γλυκέρριφα
 μιαού βδέθιον
 μιαοχιάν άμις
 μιαρ πουντανι ^{metaphum}
^{indicum} ^{καταφρασι}
 μια κλάβι κίτρον
 μιαί β. άσινε
 μια κίτεράμις κπάρι βιταμος
 μιαρ ισουαί φεα
 μιαρ ντιέν άμανθα αϊγυπτια
 μια ότου ρυτεφικη ^{τα-}
^{νασητη}
 μια μετεραμιάν βιταμον
 μιαέ ότου άρτεμιαία
 μιαί τριζι ταχύπους
 μια μετα έρμι βιταμος
 μια ότου κισιου
 μιαί τζάρφ Α μέσπια
 μια ότου β. χουχ

μοφίταν φλόμος
 μονχούρ μερχεμ σιράζ και
 μονχούρ
 μόν βλ. τέμονρ
 μορσαχιους Α σάμφυχον
 μοροχία Α
 μοροχούρ χονδρός
 μοροκίφ βλ. ἄσραει
 μοροκίφ ἄσραει
 μοροκίφ ἄσραει
 μοροχίακ ἄτιμος
 μορσαφι μύρρα
 μοτιβέρ ἀριστολογία στρογγύη
 μοχούς μέγεμ σιράζ
 μου, μήον, ἄγριος μάαθρος
 μονβέρ ἰάφακ αἰτή
 μουμέ πιττασφατος και
 μουμονέ
 μουναβί δυναμιτικόν
 μουκουταφρανί βδέλιον
 μουκου βδέλιον
 μουλάχ βλ. ματόχιε
 μουκίας μπαχρί Α ἄσφατος
 μουμέ γιασά και μους Α προ-
 ποίς
 μουμάιτ Α σιρόμονρ
 μουνίμε σιχίνος

μουράρ χονδρίτη
 μουραφέτ σιύρνα
 μουρασταφί σιύρνα
 μουρασαφί και μουραφί μόρα
 βλ. κεφέ μίμνιον
 μουρβέρ αγ. μουφοβυζία
 μουρι φαφί βλ. μουρασταφί
 μουρασταφί βλ. κεφέ μουρασταφί
 μουρούρ αἰτή
 μουστέφρα Α γατή
 μουχάντ Α μύζαι
 μουρτάρ αγ. λιχιστινόν
 + μουρτασάνι λιθάργυρος
 μουρτασάνι λιθάργυρος σιουσιου
 μουρτασέχι Α λιθάργυρος
 μουραφί βλ. μουρασταφί
 μουσίο ρούμ φορβός ἔμετιμ.
 μουσικία μέσπιτα
 μουτ πουρίν βλ. μίοταμα
 μουτα χρίτ βλ. ζεραβένι
 μουταχραφ ἀριστολογία στρογγύη
 μουχάτο πανά θροβόι ἄσφα-
 γατος
 μοχάσ μερχεμ σιράζ
 μουχταπέτ τασί μαγιτς
 μουχτασί τασί μαγιτς

μπερμπασί βλ. πεσπάσια
 + μπερμπάσις
 μπεραβάρ, μπεραβίρ, μπεραβίν
 αναμάρδιον
 μπεραβίν βλ. μπεραβάρ
 μπεραβίρ μπεραβάρ
 μπεραβόν αναμάρδιον
 μπένισράχ βλ. ζεϊζονί ισραήλ, ουδαϊσμός
 μπενά ισραήλ ζεϊζονί
 μπερούς βαβανιδία
 μπεσιμουςάν τριχομανές και
 μπεσιμουςλί
 μπεσηάτζι πολυπόδιον
 μπεθανζούρ βλ. μπεθάνζαρ
 μπεθατίν αναμάρδιον
 + μπεθφοίν
 μπεθεσάν, μπεθεσάν αγ. ζυ-
 τοβάλαμον
 μπεθιασάν ή μπεθούζ κερ-
 ματζι βαβανιδία
 μπεθπέρ αγ. αγιόζυλον
 μπενά ισραήλ ζεϊζονί ουδαϊσμός, ουδαϊσμός
 μπενεβσε ήγας τεμσιον
 μπενζαροχ Α βασιμιάς

μπενζε γαρ. και μπ. γουαρι
 Α αμανδαβελιχ, αμ αιγυπτια.
 μπέον Α ώον
 μπεπουνέτζι χαμαίμια
 μπεριντζ έρρυα
 μπεσιτζ έπιον
 μπέν τσιφι άρζεμια, ρομα-
 ρίνο
 μπεσός μερίν κληφάμινος
 μπεσ παρμασε πωτάφουρον
 μπεσφαιντζ πολυπόδιον
 μπέζε μουαρ άραβ. αμανδα
 μπεζερ μουδουμ φύβριον
 μπεζερ μέτζι ύσσουαμος
 μπετουμουάρ άραβ. αμανδα
 μπέχέμαν άχμερ Α βρετανιή
 μπιχιά τατζέν αείφων
 μπιομπερ Α πολυπόδιον
 μπιοχμί τήτις
 μπικαρ θουφθερμον
 μπιζούτ βαβανιδία
 μπιζούρι χόνδρος
 μπνεβσε ήον
 μπιοχρητζι φασόλια
 + μπιοφάν
 μπιοφίταν άρπιαρον, φλόμος

μποιά υιοιού έρυθρόδανον
 μπούνταν ζέντζε άζεραμ Η
 άσφύδεφ.
 μποάδουρ βλ. μπαάνταρ
 μποτοχουμί τήζις και τοχμί
 μπόντοχουμί τήζις
 μπουσε μουαρ άραβ. άμανθα
 μπουραφίν βλ. μπότρι
 μπουτίν βλ. μπάτον
 μπουτεμουάρ άραβ. άμανθα
 μπουτοχόμε τήζις, βουιερος
 μπόζον βλ. μπάτον
 μπότρι μπουραφίν
 μπουφιαντέν χτυμισέδη
 μπουριτί Α πάπυρος
 μπουρτζιάμ όροθος
 μπουκούρι μεχρίμ στύραφ
 βειφοιμος
 μπράμα φλόμος
 μπρίτζ όρυφα
 μπρούντζεμ άράχνη
 μπύσε μοσχοδοριάς όθω ό
 μόσχος
 μπυόμα βλ. μπαάσεμ
 μπουιούρτζεμ βάτος
 μπούντζεμ αίρα

μπουντάν φλόμος
 μπουρβαμ όροθος
 μπουκούρι σέφριον
 μπουκούρι μεχρίμ σάκντη σμήρνη
 λαθαρα
 νααμάμ ανεκλήνη
 ναάνα υδύομος
 ναβάν αίχρως
 ναβαν φωτός τό δένδρον
 ναβνάμ φωτός τό δένδρον
 ναβτί
 ναϊζίλ μπουιά έρυθρόδανον
 ναφίλ μπούζεφ Α ίζέα
 ναμπάμ Α άμπελόπρασον
 ναμπάχ. ναρμαφθον όπος
 νανά υιοιού καφαμίνθη
 ναναχβά αίχρη
 νανέ ότοϋ γέντα
 νανί mentha νιζιδυ
 νανού χιντί άρχη
 νανούτα άρχη
 νανούφα χιντί άρχη
 ναντούμ θάψια
 νακβά άρχη
 ναόντ Α ώόν
 ναουσεχί βλ. ναουσιφ
 ναουσιχ ή νεσεχί βλ. όσαβ

ναουσίβ, ναουσέγγι Α ράφινος
 ναουτσίβ, σταφίς άγρία
 ναπάνγ βλ. σπαννάει
 νάπαι βλ. σιδίρ
 ναπισιάν σιδυρίτις
 νάπη βλ. σιδίρ
 νάποραμ πόρπερα Α πορφυρα
 νάρ ροιθία ροία
 νάρχίς νήτριον
 ναργγίες βλ. νάρτζες
 νάρδιν, νερό, ναρτίν, νάρδος
 νάρι μάλαμ ρυθίσιμ
 νάρντ νάρο Α ρόθα
 νάρο βλ. νάρντ
 ναρτζες, ναργγίες Α νάρνισσος
 ναρτίβ βλ. φιογ
 ναρτίν μπαμ, άσαρον
 νασά νιδεσέ άμυλον να-
 τριον Α νίτρον
 νάσι σούφιουμ κάρδαμον
 νασίβ μπεχμα Α ταμάντιον
 νάχαμ βλ. φιαρτίρ
 νάχτε φοίνιζ
 νεθάμ βλ. νεπέμ σαδάρ
 νεβί λαχάμ λογιλοπαμβη

νεβίβ μπέεμ βρεττανίμ
 νεβος λινοφωστis
 νεμαμούβ thymus serrillam
 νεμιάμ βλ. σινιάνπαρ
 νεπέμ σαδάρ
 νεπίστ εΐπατόριον
 νεθάμ λυτός δένδρον
 νερχίς νάρνισσος καί νερχίς
 νερχος νάρνισσος
 νερό βλ. ναρδίν
 νερέγγι Α κάρνον ινδιον
 νερά τραχάμπα
 νέττερ θερμα άρρωστis
 νεφί μερεκι εσα δι ιεκιου
 νέφτ γιαγι νάφθα
 νίβ βλ. βάσκι, ζεβίτ
 νίβη Α ιούσις νίβν τοχί
 ιούτ. σπέρμα.
 νιλοφέρ πεχάβ, ποσο δι ζαμε
 νίλφερ Α νυμφαία
 νιμφα ρικεσοβα ρίανα
 νίλοφερ καί τουφέρ ζετζίμ
 νυμφαία
 νίλουφαρ Α νυμφαία
 νισά Α άριάντος ή άμυλον
 νισατίρ άλας άριμνιασού

+ ΠΕΡΙΝΣ ΟΦΟΥ

ΠΕΡΙΝ ΟΤΟΥ ΑΡΣΕΜΙΟΙΑ

ΠΕΡΙΝΟΣ, ΑΦΙΝΘΙΟΝ

ΠΕΡΙΟΑΝ ΒΑΒΟΑΜΟΝ

ΠΕΡΙΟΥΣ ΦΕΒΛΟΔΡΟΣ

ΠΕΛΧ ΘΑ ΝΑΧΤΑ

ΠΕΝΕΘΟΙ ΧΙΑΡ ΤΣΙΜΟΤΙΟΝ

ΠΕΝ ΘΑ ΚΙΤΙΡ' ΠΕΝ

ΠΕΦ ΟΥΣΑΝΑΜΟΣ

ΠΕΝΙΡ ΣΕΜΘ. ΠΕΝΥΔΙΑ

ΠΕΝΙΡΟΟΥΙ ΤΥΡΟΧΑΒΟΝ

ΠΕΝΤΑΦΙΦΙΟΝ ΠΕΝΤΑΦΥΛΟΝ

ΠΕΝΤΖΙΕΝ ΤΡΙΣΙ ΑΓΝΟΣ

ΠΕΝΤ ΖΥΓΕΣ ΟΥΓΝΟΣ

ΠΕΠΕΡΙΧΕ ΟΤΟΥ ΤΙΘΑΝΩΙΣ ΡΟ-
ΟΜΑΡΙΝΟΝ

ΠΕΡΕΝΖΕΜ ΣΕΑ ΚΡΥΟΠΟΔΙΟΝ

ΠΕΡΕΝΖΕΣΕΦ ΜΕΛΙΤΙΝΗ

ΠΕΡΟΥ ΠΕΡΕΣΙΝΙ ΜΥΡΟΦΥΛΟΝ

ΠΕΡΟΥ ΠΕΡΟΥ
ΠΕΡΠΟΙ ΘΑ ΑΜΠΕΡ ΠΟΙ

ΠΕΡΩΝ ΘΑ ΙΤΑΛΙΑΝΟ ΠΕΡΩΝ

ΠΕΡΩΙ ΒΑΣΙΑΝ ΑΒΙΑΝΤΟΝ

ΠΕΡΣΙΣΙΑΣΑΝ Α ΑΒΙΑΝΤΟΝ

ΠΕΡΣΕ, ΤΣΙΜΗ

ΠΕΡΣΟ ΚΟΥΑΝ ΤΡΥΧΟΜΑΝΕ

ΠΕΡΣΕΣ ΦΥΦΟΣΟΜΝΙΔΑ
ΕΞΙΝΗ

ΠΕΣΑΒΙ ΑΦΙΣ ΘΟΥΡΩΣΟΝ

ΠΕΣΑΣΕ ΜΑΖΕΣ, ΦΛΟΥΔΑ ΜΕΣΟΧΟ-
ΚΕΡΥΟΥ

ΠΕΣΠΑΣΕ ΘΑ. ΠΕΣΠΑΣΙΑ

ΠΕΣΠΑΣΙΑ ΘΑ. ΜΠΙΜΠΑΣΕ

ΠΕΣΠΑΣΜΑΙ ΠΕΧΑΣ ΠΕΝΤΑΦΥΛΟΝ
ΝΟΜΗΤΟΝ

ΠΕΣΠΑΣΜΑΙ ΠΕΝΤΑΦΥΛΟΝ

ΠΕΣΦΑΪΚΙ ΚΟΜΟΥ ΠΟΡΥΠΟΔΙΟΝ

ΠΕΣΦΑΪΤΣΙ ΠΟΡΥΠΟΔ

ΠΕΣΦΑΪΤΣΙ ΠΟΡΥΠΟΔΙΟΝ ΧΙΝΟΜΕΝ
ΣΥΝΘΡΟΑΚΙΟΝ

+ ΠΕΤΕΡΙΟΝ

ΠΕΤΣΙ ΖΥΓΕΣ ΑΓΝΟΣ

ΠΕΧΑΡ ΘΟΥΦΑΡΜΟΝ

ΠΕΧΩ ΒΔΕΛΗΙΟΝ

ΠΕΧΜΕΣΑΝ ΚΡΙΝΟΝ

ΠΙΣΙΡ ΘΑ ΝΑΧΤΕ

ΠΙΤΟΡΙΑΦΑ Α ΠΙΤΥΣΙΑΜΗ

ΠΙΧΤΑΝΕ Ο ΟΠΟΥΣ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΩΝ

ΠΝΙΑΦΗΝΟΙ ΧΟΥ ΘΑ ΠΑΡΟΥ

ΠΟΧΑΝ ΤΟΠΑΤΑ

ΠΟΧΙΑ ΧΑΣΧΑΣ ΜΗΚΗΝ ΞΥΡΟΣ

ΠΟΧΙΟΦΕ ΟΜΙΛΑΖ ΚΥΠΑΙΑ

ΠΟΧΙΤΣΕ ΣΗΓΑΡ ΤΡΑΧΕΙΑ

ΠΟΧΙ ΤΟΧΟΥΜΟΥ ΦΟΡΜΙΤΣΕ ΤΣΙΣ

ΠΟΥΧΟΥΤΣΙΝ ΘΑΤΟΣ ΙΒΑΙΑ

ποινοῦς ἔτι ἐλλεθορος μίτας
 πονδουτ·ινδός...
 ποουρτζέν βάτος
 + ποῶφαν
 πουγιά κοουί ἔρθερόδανον
 πουχάι σίτος
 πουγιάν κοουί χουῦρτζε
 πουχουρτζέν φασόρια
 πουουρτζέν χεῖροι κοουίκορος
 πουουρτζέν αἰ κοῦ χεῖροι βάτος
 πουβέρε β. πιφίρ κοουτῶνα
 πουτρουτζε σκίταφ κηπαῖα
 πουνδῆ χηχῶν
 πουνδῶνε κάρνα ποντινά
 πουπουρτζί τζιτζέ κερῖνον
 πουρῶνε σκίταφ ἢ τῶφος
 πουρμῆ ἢ πουρτσῆ ἴζος
 πουρπαρῶνε γίανισι βελοῦκίνα
 πουρτσάνι β. βιρουνίε
 πουρτζεσε ὄροθος
 πουρτιν ὄτου κῆφαρος
 πουρτζε β. πουρμῆ
 πουρτζε ὀ κηκῶς ἴζος.
 πουρτζάνα ὄροθος

πουρτσῆ β. πουρμῆ
 πουσῆ β. κοουί
 πουσῆ φλόμος
 πουσπῆσε β. σιουπαθ
 πουτούρε τέρμινθος
 πουχάτ ἀνδράχνη
 πουχῶρ μερτζε

 ραβενε ρᾶ κκαί ρέον, τχα.
 βατβατο
 ραβᾶζ Ἡ σιαουμιας
 ραχενίχε μᾶραθρον
 ραφίανι μᾶραθρον
 ραφιαζιανι μᾶραθρον
 ραφίανι μᾶραθρον
 ραίχαν Ἡ βασιτικῶς
 ρᾶρσε Ἡ ὕδνα
 ραμόν Ἡ σπερδῶνιον
 ραί ἰχάματε περισσότερῶν
 ὕπτιος
 ράμη Ἡ χαμῆιτς
 ραμπίρι Ἡ θσιον
 ραποα Ἡ κημπαῖ
 ρας ἰδοιχ β. σιουκῆτ
 ραῶσαν ἔλῆνιον

ρασσών Α έβένιον
 ρασσιάδ κάρδαμον
 ρασσιάτ παρί ιβηρίς
 ρασσιε χαλκίτης
 ρασσιε τασσι χαλκός κευαυμένος
 ρασσι τασσι χαλκός κευαυμένος
 ρατφεμ βλ χαλκίτης
 ράτιν Α ρητίμ
 ραφάν βλ ραφάφ
 ραφάφ, κύπρος

ρεμίλου Α κωρωνόπου
 ρεφέε μάραθρον
 ρεφιατέ ότου μάραθρον
 ρεκέχ και ταμέρ υδνα
 + ρεσίν φάφπ
 ρετίλ σπάρτος
 ριμάτ λουπάν αιθαγ λιθάνου
 ριπάφ ριπάς βλ τούρσο
 ριτίλ λιθάνου κωρωνόπου
 ριμάτ λουπάν αιθαγ λιθάνου
 ριντέν τατέ λιθάνωτις
 ρισχιανε μάραθρον
 ριχάν παφρούφ
 ριχ Α ηνέμων

ριχάν παρτεκινόφωστις, ή κωρο-
 ρουετ εφεντίρ εύφωμον
 ρόντερ Α λιθάνος
 ρούρ καντάμει Α σιον
 ρούβ βλ άφφ
 ρουριάν και ρουμανε ροβιά
 + ρουμπρα
 ρουχαρί παρίουρος

ρασαδ και ρασαδ ή κευαυρος
 ρασατερ θυμβρα
 ρασατάρ έρπηλτος
 ραχλα Α γοχηίτης
 ρασαχε Α κύπερος
 ράβ βλ άγίτ
 ρασαπ βλ ριδίε
 ραφίλ τετίε ή τύρο
 ρατάν ματταθί θέρμια
 ρατάν πομού σίχλιον
 ράε Α κάρχαλιον
 ρασαί κωσοί, γήχην παιωνία
 ρασαί ότου παιωνία

σαλαίη ανέμων
 σαλαίη άχιαμέν, άλφέν άνήν
 σαλαίη νεχμέν Α ανέμων
 + σαλαγγούρ σιγγος
 σαλαίη παόνια
 σαλανίη κοου βλ σαλαί
 κοου
 σαλαίη αγ. σχίνος
 σαλαίρ ό τάρπων, ό ήλεκτρος
 σαλαμονία σαλαμνία
 σαλαρίον ή σατόριον, σατύριον
 σαλαράμ βλ παφαρ άλλέ
 σαλαράμ χοχύλη
 σαλαράν χοχύλη
 σαλέπ έρχισ
 σαλιχτάρ βρύον ή σχίνος
 σαλιχά Α μάερ
 σαλιχ ήρεινη
 + σαλιχέ πατόριον
 σαλιχνά μάερ
 + σαλίτι: κάρταρο
 σαλίτσα ή τριάνδαλο άσπά-
 λατος κομμινον ήτρινον
 σαλαγι φιούνη ύάμινθος

σαμέ βλ γιονσαν
 σαμίαι χαλιίτης
 σαμβάχ βλ γιασικίν
 σαμπινεφι άρμυσον
 σαμσαίη κοφοφνία
 σαμπρούε σκουρτούρι
 σαμπαρ ραμψή Α άτόμ
 σαμπρούε έσομοφι άτόμ
 σαμναν καραν όνωις
 σαμπουρ σκουρτούρι άτόμ
 σαμφουρούη πιστάμια
 σανδαραχ αρμενθος
 σανδατφικιν κοστον φύλλα
 σαννι Α ροβακίνα
 σαντε όμπάρ άρμενθος
 σανιμπερ άρμενθος
 σανζάρ αϊτουρος
 σανενμπερ άρμενθος
 σανταλί κηριφι σάνδαλον
 σαντόρ αεσίαντορ Α τωτός
 τό δαδρον
 σανταραφι ήβηρις
 + σανταρούς ήλεκτρον

σαυτρούς ἡδυστρον
 σαυτάχ κορομίνθη.
 σαυφ, σούφ Α ἔρια
 σάπ, στυπυρία
 σαπάνιχ σπανάκι
 σαπάρνα σμίλαξ σεφοσαπερίθλα
 σαπίνα βράθυ
 σαπούν ὄτου σαροματία
 σαπούρ ὄτου βλ. παπίρ,
 σαπούρι βλ. σαρισσαμπούς
 σάπρ ἀλόγ
 σαράφιε Α κεράσια.
 σάρασι βλ. σάραχ
 σαράταν, σαεταν Α σιλια
 σάραχ, σαραι Α πικρίς
 σάρι κωνταριον ηυρεεϊσικη
 ρεεφοσαετικη
 † σαρισσαμπούρ
 σαρί φινίσι ἐροσινιόν
 σαρί σαπούρ βλ. σαρισσαμπούρ
 ραρί σάπρι, ἀφόν
 σαρίθι ὄτου
 σαρίθια ἢ σαρίθιο κωνταύ-
 ριονήγα
 † σαρί χαλίτε
 σαρί χιλίτι

σαρμασι ἀεραφάξις
 σαρμασάκι κισούς ἀπαρίνη
 σαρμασίη κισούς
 σαρμισάκι σιόρβον
 σαρμασίη σιόρβον
 σαρμού σακί ὄτου σιόρβον
 σαρμουσαν ἀγλιο σιόρβον
 σάρταν βλ. σαράταν
 σατάρ βλ. σάεερ
 σάεερ σατάρ Α θύμβρα
 σάερου κυπάρισσος
 σάεεθ Α λίβανος σάεεξ
 σάεεξ χιντί μαράβαθρον φύλλον
 σάεφι κόνιπρούς χάλιμανθος
 σαεφι κυπρίφι βλ. κυπρίφι
 σάεφι μαχμούε βλ. νταμαζιρίους
 σάεφι μίου
 σαεφιαρ (βλ. ἰληπάτι) ζερμίνθος
 σάφακας πτερίς
 σαεσαφρά σαεζίφραχον
 σαεεεξ χιντί φύλλον
 σαεεεξ χιντί φύλλον
 σαφράν κρόκος
 σαεέρ βλ. σαεέρ
 σαεεξ χιντί

σαίφινς βλ. όβιουμ
 σαφάι σούζ ίζία
 σάφ μεριθά Α γκαύκιον
 σαφαλέ Α κιδνια
 σαφάρι Α σπαρχάνιον
 σαφίρ αν κρόμος
 σφράν κρόμος
 σάχα τσάχ αν (καχχαμον) λουκχιντι
 σαχανέ βλ. καρίδον
 σαχχερέ φυμαζία off
 σαχχερέ φυμαζία αλτεζα
ιαπνός
 σβέδα κομμομχία
 σβιέετ αγ. ίζία
 σβιέετ μουπαρμ άφραυζις
 σβιέετ ότου κενταίριον άμαν-
θα ίσρα, θερμόχορτον
 σελλιμπίνεχι σακαπχόν
 σεδέπ ή σάδαπ πχχανον
 σεζάπ ή σεντίρ πχχανον και
σεζάπ σεδέπ
 σεϊφ αν βλ. σριακός
 σεϊφ αν μπαλασί θέρμιον
 σεϊτα μπαλασί θέρμο
 σετν ταρατζί αγριοπαρδαμον
 σεϊταν τουργού θρωμία
 σεϊτατζί λουβιτζί αγριοπαρδαμον

σεϊν ταρατζί χιντι κωφικον ίνδι-
κον γθμς
 σεκαίχ νακεν παιωνία
 σεκακινονμαν παιωνία
 σεκακούρ κιοιί πατυον.
 σεκακούρ πολυόνατον
 σεκακούρ κιοιί πολυόνατον
 σεκακονομαν παιωνία
 σεκενιτζί σακαπχόν
 σεκενέτζι
 σεκακινούρ σιιγος
 σεκερ
 σεκερεν μισί σακχαρον
 σεκεταρέτζι τειπίδιον, αγριοπαρ-
δαμον
 σεμπα; τσιάμανθα
 σεμράν ύσούκιος
 σεμρά έχάιτε γήρας όφειμ
 σεμρά αταίφι βλ. αμιάτα
 σεμβί αγ. κληάριστος
 σεμβ βούχλωσον
 σεμχά (ζωε)
 σεμχάτζι γογκύτη
 σεμχά Α ή σεϊτε κάσσα
 σεμχ (βλ. κωφ) τζέτ
 σεμχ άχης πορφορύν κωφίτων

σελη βλ. σεβινα
 σεβνέμ γοχούμ
 σεβνί κοσμέ αγύρατον
 σεβίφ ότου άνθράχμ
 σεμπ Η συπυρία
 σεμπέπ βλ. σεμπίπ
 σεμπίπ, σεμπεπ άνθον
 σεμπιστρέν μυζάρια
 σεμπρασμ πιτσούσα
 σεμπρεμ, σεμσερα Η σίσαμον
 σεμπίς άμπελος
 σέν και σεναρίνι σίνα
 σίνα, σινανιμή
 σίνα πέπλοσ σινανιμή
 σινανιμή βλ. σίνα
 σίναγε μεμ, σεμα
 σινανιμή δεβφίνιον
 σεν μζάρια
 σενφιδ μζάρια
 σενιδάει σίριζ
 σενίρ γιαραει άνούχλωσον
 σενίρβιον Η σκύνιον
 σεντάχ βλ.
 σεμσερα βλ. σέμσερε
 σετράφ βλ. σετράπ

σεναρατζί τσιπίδιον και ίβνφίς
 σεσνιτζί Η αματινος τίβος
 σεσνιαν, τερμινθος
 σεσνιάν θέρμιον
 σεσνέφ Η τέρινα
 σεστίρ βλ. σετράπ
 σεσχι ταχίτ, αμόνιτον
 σεπανδανί βλ. κερδίνι
 σεπανιχ βλ. κούφτ
 σεπισιάν μζαί σεβεστίνα
 σεπλοσε σαρί κίερνιόν ίον
 σεπλοσε μεγέφ τσιόν ίον
 σεπχιρ βλ. κασίρ ότι
 σερβάρα κίερνι
 σερβί βλ. σεββί
 σερκι όζοσ
 σερκι τζεμλί όζυμελί
 σερλάν βλ. σουσερε
 σερμε βλ. σάρμαει
 σερμιν καττίρ αγ. όζύμερος
 σερμιν Η κέρρος
 σερχακα φαχάτ κρανια
 σεσάφιοι, σίσελι

σεσκυ μου σείγγος τής τής
ως γουστέρα
σεσάπ πάρε πύγανον άρριον
σεσέφ πύγανον θ. σιδέφ
+ σεσέφι
σεσάπ πύγανου
σεσάφ τέρμινθος
σεσάν τέρμινθος
σεφ έτου του γενεσλα
σεφέρβι θ. του φάχ
σεσζιανέ έτου γενζιανή
σεφέν τέρμινθος
σεφιάς μουφάρν
σεφσάφ ιτέα
σεφταφ άγ. ροβανινέα
σεφζεφί άγ. ροβανινέα
σιαβράτ ήπασε θ. διδάφ
σιάρ κρηθί
σιάρ ρούμ. θ. χιπίέ
σιακαυ θ. άρχιμουνι
σιακακού δαύνος άρριος
σιαυράν κύνειον
σιατάρ, σιατάρ θουνίας

σιάρ άγατσί πένη
σιάρ στυπυρία
σιάρ θ. κανφα
σιασφρατ ήμισιτία, σκίνο
σιάχ παρούς κασιάνα νεο
σιαχμί κορούνθη
σιαχτέρε καπνός (φυ.)
σιαχτέρε καπνός
σιχίρ θε κηπίρ θ. χίντι πάρι
σιχίρ κιοφί βούφθαμον
σιχίρ κιοφί φλόμος
σιχίρ κιοφί βούλωσσον
σιζι θ. ιτέα
σιδέρ έτου πύγανον
σιδέρ τωτος δενδρον
σιδέρ ή νάπασε πρίνος
σιγράτ μαρίασ θ. πάκουρ μαφ
σιεφταφ καίσι ροβανίνα
σιεχτανέ κωνναθούσπορος
σιεφταφ έτ άρνόλωσσον
σιεφταφ σίσι άρριος
+ σιεφταφ, μασιάφ
σιεφταφ μεισοφύλλον

σιμοιάρ και σιμοσιάρ. ββ. ηάβις
 σιμοσ όσι τουχημαάν σιέρμα
 είκοσμ. σιμοσιν
 σιν, τιν. φιν Α σικη άνδραετα
 σινδαρ θβ. σινταπ
 σιναμπαρ θβ. σινασμπαρ
 σινασμπαρ, σιναμπαρ Α σισυμβριον
 σινένι καλαί μισσωσις
 σινές νιγιμενί αμασία
 σινί θβ. τιοροσί
 σινφιάρ άρχουσα
 σικιάνος σανδαράμ
 σινιρλή γιαπραλή άρνόμωσον
 σινις ότου ρλενταδου αματιτα
 σινζάπ ηρυλην φανερών
 σινζευέ σικί γυφος, ηασπαη
 σινζιάν θβ. νις ποζάμ
 σινφιάρ θβ. σινφιάρ
 σιοσε άμωδα
 σιο και και άμωθιον, άμωθιον
 σιοσιεσ ηηίδα άμωθια κωη
 σιοκαρ θβ. ραφιάνι
 σιονίφ μετένθιον ηαίρη ηυ-
 ρηβία

σιοουράν και χινδιπε, σίρις
 + σιοουριουδάνι
 σιοουριουκωτασι θβ. σουλουκέν
 σιονίφ χαμίν Α μετένθιον
 σιούποθ, άμωθον
 σιοουρο ήβανή θβ. φιλ
 σιοουριό ηερδαμωκον
 σιπ και άπη ηήλον
 σιπέσ άμωθον
 σιπίε θβ. ασινέ
 σιρδάν κινιδη
 σιρμέσ Α αλοτηη
 σιρδέ όσι ήβηηη
 σιρδαν σίταρις
 σιρδέ όσι γιαπισαν ήβηηη
 σισαν ηαρ σισυμβριον
 σισασιός σισασι
 σισαλιός και σισάσις
 σισαφουρι, σισαρον
 σισαμάν αμωθον ηήμα
 σιτάν ηοντιμώσ
 σιτριχε Α σιδηρις ήβηηηη
 σιτρις, σιδηρις

οίχ αφινθιον θαλάσσιο
 οίχ βλ. κισσός
 ομανιούρ βλ. ασμανιούρ
 ομαζερ θυμωρα
 ομερηραμ Α ηζουοσε
 ομερλεμ βλ. φιβάν
 ομενλεμ ζφίβερε Α αείρα
 ομειταραχι Α ιβήρις
 ομειζέριχ Α κάπνιον
 ομίμθρα πιζουουσα
 ομιάκτερε κάπνιον
 ομέβραν, ομφορνοφούν
 ομερθρα πιζουουσα
 ομοροφένδριον άσπυλον
 ομίρ, κισσορις
 ομοισοζάπ ομοισοζία
 ομοισοζέφ ιβήρις
 ομοιάρ πιζυς
 οότα μηζία άμανθαζιχί
 οοροβορ βλ. οόνοαρ
 οορονοαρ Α ηιζυς
 οόταρε ματσο ή οόταρον

οσοτοούρ βλ. κιάχ
 οσουαφι Α βήχιον, χαμαζιχι
 οσουάν κροφμουον
 οσουαν άσαζιφχι
 οσουαόν βλ. σινις ότου
 οσουδάν τσεσαδ ότου μαζιραβα
 πιμφορριφα
 οσουδού τσεσαδ ρουδ. seme-
 go.
 οσουαα ή σουι υποκοιτισ
 οσουανι ρούς.
 οσουκι πεζιτά άμανθαζιχι
 οσουκαζιάρ Α κινειον
 οσουκαραν κινειον
 οσουκαραν Α κινειον
 οσουκαά άμανθαζιχι βλ.
 σουαίμ
 οσουκαά ζιμιακαζιχα
 οσουοίμ κα μουπια
 οσουοιμ χαζιχ κινειον
 οσουοιμ χαζιχ μαζια
 οσουοιμ χαζιχ μαζια
 οσουοιμ χαζιχ μαζια
 οσουοιμ χαζιχ μαζια
 οσουοιμ χαζιχ μαζια
 οσουοιμ χαζιχ μαζια
 οσουοιμ χαζιχ μαζια
 οσουοιμ χαζιχ μαζια
 οσουοιμ χαζιχ μαζια
 οσουοιμ χαζιχ μαζια
 οσουοιμ χαζιχ μαζια
 οσουοιμ χαζιχ μαζια

κουριούν εφίτσει βατράχιον
 κούδουρι όρμινον
 κούφ άλας
 κούφουμι άμπελος μέλαινα
 κούκουνα χάουσι δάυμος
 κουμρούπ άμπ. μέλαινα
 + κούμπος άλόγ
 κούκαβράς γιαπράχ άρμειον βα-
 ραδα
 κουμπατούμ κριτόλιον
 κούμπετ Α ζεπίς χαμνον
 κούραζ έτ. 120 κούρα
 κούρακ άνηθον
 κούραπ έτελέτ Α σανδαράχ
 κούρδ έθάσι βότανον έμεγιον
 κούρμους θάρμος
 κούρνέτι έμύοντον
 κούρμυζ άσίον
 κούρμους άμπελον τάνον
 κούρουν έτ. μισιαβι
 κούρούπ ράφανος
 κούρουνός έτ. κούρσιε
 κούρούτ έτ. άτρούφ
 κούρπ ραφανίς
 κούρμούδ άλυπον
 κούρμούν ιρομασα τζερεθημ

κούρμους έτ. ντούρπουζ
 κούρρα έτ. χιντζαίν
 κούρσιέ εζυάπαθεν
 κούρσουλού, κούρ ινδιον
 κούρτι τρού
 κούρτζετ ιζιμιάτ ήλιότροπιον μέσ
 κούρτζετ Α σικαρινον
 κούρτζετ ιζουτέμ έτ. κατι ζαβιπ
 κούρτζετ μορέα
 κούρτζετ μορέα
 κούρτζετ σαρκουμοσ
 κούρτζετ γιαπρι, κούρτζετ
 κούρτζετ Α όρμινον
 κούρτζετ, κούρτζετ Α μήλον
 κούρτζετ μήλον
 κούρτζετ άλιμον
 κούρτζετ έτ. κούρτζετ
 κούρτζετ έτ. κούρτζετ
 + κούρτζετ ταντά
 κούρτζετ έτ. κούρτζετ
 κούρτζετ σταχυ
 κούρτζετ σουζεφαμιά dosema
 κούρτζετ ιρομασα ριτζα
 κούρτζετ έτ. κούρτζετ
 κούρτζετ

φαιρίδα του, γείχην, μούσκελον
φαιρίδα κοκκιών
φαιρίδα αγ. πύλος
φαιρίδα του ασφόδελο
φαιρίδα ανθος
φαιρίδα του στρούδιον κιν τσίπιν
φαιρίδα τσίπιν, μίνα

φάβα ιζοσαμαχίν, ερυθρόδανον
φαιριανέ μίσσι αγνος
φαιριούς αγουριον
φαιρινας φαριμανικέ και φι-
μανικέ αγνος
φαιριανέ αγνος
φαιρινα Α κίσισπις
φαιρινα παιωνία και χιμισιδη
φαιριον Α πραστον
φαιρινας βλ. φαρινας
φαιρινα λευκή αγπιος
φαιρινα Α
φαιρινα κιν μέλαινα αγπιος
φαιρινα φηγός
φαιρινας βλ. μηδισκη
φαιρινας βλ. ούσφουτ

φαιρινα αγ. φούκουον
φαιρινα αγ. άτερ
φαιρινα βασίλιου μακεδονίου
φαιρινα σχοίνος
φαιρινα βούφι
φαιρινα νεύεν Α ερυθρόδανον
φαιρινα μίσσι κίσισπις
φαιρινα Η, αγνος φαιρινα του βοσκού
φαιρινα βλ. φαιρινα
φαιρινα, αιφαιρινα ανθρωπιον
φαιρινα πατή νάρκισσος
φαιρινα ειφοριον
φαιρινα Η βρυοντα
φαιρινα βασιλικός
φαιρινα βασιλικός
φαιρινα κίσισπις βασιλικό domestic
φαιρινα κουκουναρια
φαιρινα κίσισπις βλ. φαιρινα
φαιρινα κίσισπις Α κίσισπις
φαιρινα κίσισπις κουκουναρια
φαιρινα ράφανος
φαιρινα βασιλικός
φαιρινα κίσισπις ράφανος
φαιρινα κίσισπις
φαιρινα, κίσισπις, κίσισπις

φιλεντζεμισι βλ. περεντζεμισι

φιλετζάν βασιλιός

φίφφφ πέπερι

φίφφφ έλμαί υδροπέπερι

φιμανιές (βλ. φαμένια) άχνος

φίν βλ. σίν φίνις φοίνιζ

φιρχιάφορ διαταφινος

φικριών τσιρι ficus indica

φιοτζέν βασιλιός

φιοτιε ρινεα κουκουάρια

φτεγιμίμι άκουθα

φτεγιμισσι άαινος

φουφουτέμαί υδροπέπερι

φοράσιον ματταβιουμ

φοράσιον μαί βαλβωτή

φορμιον. ευφορβιον

φουζίν ή βάσαρ ορίχανον

φου γάρδοι

φου μιτι όσοι

φου άσσερινιμ (ίσο. άπαρινιμ)

φουχιτο Α ράφανος

+ φουτε

φουζινέτσι ορίχανον

φουσον ισοροεντζιάν βλ. άσιπε
χούρνοχ

φουσουου μύμητες

φουζ υάμος

φουζ μαορί υάμος αείχυπτιος

φουζι

φουζφουζ υδροπέπερι

φουζφουζ έλμαί υδροπέπερι

φουντούε υάμουα πουτιά

φουζινέτσι ορίχανον

φουζαβ ίλιτζι τραχορίχανον

φουζουέ πιστάμια

φουζουέ πιτυδα

φράσιουμ πράσιον

φράσιουμ ενζιδετ πράσιον
μεταν. βαλβωτή

φουζέτσι υαταμινθ

φρένι ματζιάν στυχνοσ μη-
παίος

χααθούρ ανήμος

χααθασάνι αερεπί . . .

χααθάν. ζυμιον

+ χααθιτιάνι

χααθούτ σταφυλίνος δαύμιον

χααθούτ σισαρον

χααθούτ μέτα άειφον

χααθουταα άειφωα

χααθουταάν χααθουταάν

χαθήλ ὄφάτ, μανδραγόρας
 χαί ιταράμ ἀσίφων
 χαίταξέμ ἀσίφων
 χαίρι χούσουν σαάου βτ. μαντούρ
 κατάφ ιζία
 χαταγιόν σαφίαμας
 χαταγή ὄτου βτ. μαμρά χιζι
 χατασι μίξων
 χαθίν ζίβα στίραξ
 χατεξέ ζαζι μισαβοτανιμ
 χαθίν ζύμιον
 χατέξ μέσπιτον
 χατζέξ ἐξοφοβέξ κισσιρις
 χαζιάν
 χαζιγιόν ἀσπαράγος
 χαζιδόμουον βτ. μεμίτεμ
 χατία σακαπηνόν
 χατίπ Α ὀρέτιδα (i)
 χατσαί σάφειρος
 χαμά Α ἐρπυλλος
 χαματσον ἀγκιάδ, καί ἴσθιδ χα-
 ματίων ζευκός και μέγας
 χαμαμά βτ. χαμρις
 χαμαμά χουκέρ, ἀμμιον
 χαμάν ἀφδιτ Α ἀαγύ ἤζε μεγα-
 τμ και ἤ χαραιοατμ
 χαμρις Α ἄμμιον
 χαμιν ἐρπυλλος
 χαμιν χιπ σφτα μετάνθιον
 χαμιν ἐρπυλλος χαμριζανμ
 χαμιν μούτοιμ ζαθυρίς

χαμρις βτ. κινίξ
 χαμμε ζατίν κινίξ
 χαμμι τουταν χαμριζαν
 χαμπέτασαν καρνοβάτσαρον
 χαμμουσιζ ισάτιδος στίραμ
 χαμμετ μούτοιμ ζαθυρίς
 χαμπεξ μούτοιμ ζαθυρίς χ. μούτιμ
 χαμπεξ μούτοιμ ζαθυρίς
 χαμσα ζατίν κινίξ μεραιοτέ λατ
 χαμπεξ - κισσιρις
 χαμιν ἴθιπ ἀμμιον
 χαμιν ἴθιπ βτ. π.σ.
 χαμιν ἴθιπ ἀμμιον
 χαμιν κερίρ βτ. χαμιν ὀ ζύπ
 χαμιν ὀ ζύπ ἀμμιον
 χαμπεξ ἤ χαμμιον
 χαμπεξ χαμμιον ἤ χαμμιον ἀμμιον
 χαμπεξ κισσιρις ἤ χαμμιον
 χαμπεξ Α κισσιρις
 χαμπεξ βτ. χαμμιον
 χαμπεξ ἐρμιον ἀμμιον ζίθος
 χαμιν ζιπτι ὀ ζυάμανθος
 χαμιν ζιπτι ὀ ζυάμανθος ἴχταμας
 βτ. κισσιρις, θάκος
 χαμπεξ ἴθιπ, μάρον
 χαμπεξ κισσιρις
 χαμπεξ ἴθιπ, μάρον
 χαμπεξ κισσιρις
 χαμπεξ ἴθιπ, μάρον
 χαμπεξ κισσιρις
 χαμπεξ ἴθιπ, μάρον
 χαμπεξ κισσιρις

χαπούρ υνήμος άγριος υρούη
 χαπούρ τοχημί υνήμος
 χάης βλ. στοάν παρ
 χάτσι λατινι κίσι
 χαρατιν Α γής ύτρα
 χάρβα κίσι
 χαρβάλ σίναπι
 χαρβαλ σίνυπι
 χάρεσ ζύμιον
 χάρμαλ βλ. σετάπ παρ
 χάρμαλ κύνειον
 χαρμπει κερών έλλεβ. μέλας
 χαρμπει σάσε έλλεβ. μέλας σιάκ
 χαρμπει μπεγιαλ έλλεβ. λευός, χ. ή
 χαρμπει μπεγιαλ έλλεβ. μέλας
 χαρμπει αλόη
 χάρμε τάτσε
 χαρνούπ κεράτσα
 χαρνούμ Α κεράτσα
 χαρδύπ κεράτσα
 χαρμμαι Α
 χάρμπει ισθιδ έλλεβορος μέλας
 χαρμπει μπεγιαλ έλλεβορος λευός
 χαράπε και χάρπασ πευμέβανος
 χαρπατούμ βλ. πακούρ ιληράδ
 χάρπ βλ. όσαζ
 χαρσάφ άγμινάρα
 χαρσιούφ ήρυχιον φανερόν
 χαρτια σαλαπηνόν

χαρφ (βλ. ράσιαν) Α καρδαμον
 χās θρίδαζ
 χās ιλχουμάρ βλ. απούφιέσα
 χās παρ θρίδαζ άγρια
 χασαα Α τριβοτα
 χάσις, χάσι. μήμιν ήκρος
 χασιλ βδέλλιον
 χάσι ιλσαλαπ όρχις
 χασίρ ότι βλ. μεεσαμανι
 χάστρ ότι όχοϊνος έρμηματιός
 χασιοεε ιλβαλι έξινη
 χασπούρ τοχημί υνήμιοις
 χασπούρ τοχουμι
 χάσι τριβοτα
 χασσα Α θυμοις
 χάσιστον Α ζιφιόν
 χάσουσ λαδν λαδανον
 χάσχαε ιλμα πάπυροις
 χασχας μουριν, μήμιν κερατιτις
 χασχας κενσούρ ύπημιον
 χασχάσι μήμιν
 χασχάσι ραούς μήμιν ροιάς
 χασχάσι πουσοάνι μήμιν ροιάς
 χασχάσ παρ μήμιν κερατιτις
 χατφα ραχταμάν
 χατφα ραχταρεχ λιδ. αιματιέσι ή
 αετότσε

χατφιάρ ελαμπες αραβ τίδος
 χατφιάρ ασος, τίδος άπιος
 χατφιάρ ισραήλ φεττανι τιδ. τουδαιούς
 εχιούτιδος
 χάτι ταβηπ κομαρος
 χατφί μαινίδες
 χατφί αλθαία μερτζενιχ
 χατφί ενδροματχ
 χατφί γιαραχί ενδροματχ
 χατφί επικλαφι ματχ ανυρος
 μαλνα μαροτ
 χατφίν εβίσιος
 χατφί Η εβίσιος
 χαχάς βλ. πατούσι
 χεδάδ χαντίν φίσιον
 χεφάρ εφισάν αήπ. τσηχ
 χίωε βλ. κέννε
 χιντά μοα lotus silvestris
 χιντά σίνχι
 χιντά με παχάρ ιπιόχωσον
 χερφαζί πεκρέ νιολα μα-
 τροματε
 χεταρτανε μυριόφυλλον
 χετίμε ενδρομοτόχα
 χετίνι χετίμι ενδρομοτόχα βλ.
 υτιν
 χιάρ αχούρια
 χιάρ σεμπέρ και ερεπέ κασοια
 χιάρ σεμπέ ή σίμπε κασοια
 ουρλιγώδης

χιάρ φανπερ κασοια
 χιάρ σανπαρ κασοια
 χιάρ σενπέ κασοια
 χιασαμπάρ
 χιχιάρ σεύος
 χιχιάρ σέμπε κασοια ουρλιγώδης
 χιντιπα κίτρινον
 χιχιάρ εταχί σελνίτης τουνάρια
 χιχατσί σελνίτης τουνάρια
 χιχατσί οτο : ...
 χιχιπέ μοσχοσίταρον
 χίν ματίν ανακάρδιον
 χινάος βλ. πατούσι
 χινάρ βλ. φραβέντι
 χινά βλ. πατούσι
 χινδ γιαχί κρόσιον
 χινδ φιεφί βλ. φιεβίσι
 χινδ φιεφί μοσχοσίταρον
 χιντά και σίσι ασφοδέτος
 χιντά σίσι
 χινδιπά κίτρινον
 χινδιπά γιαλί πιπρίσι
 χινδιπέ βλ. σκουράν
 χινδισάν εφεβίσι μυστικία φραγ-
 τας
 χινμπατίν ανακάρδιον
 χιννα κίπρος

χίντ ιντιρέ *ficus indica*
χιντά πυρός
χίντα, χίντι, σίτος, *ινδιός* και *σα-
ραμηνά*
χίντι βλ. *βιόγ*
χίντι και πάρι, *ιεραιον*
χιντιπέ *κικώρια*, *σέρις*
χιντισάν *τριβί* ή *τριβίς*
ινδιόν και *νόν*
χιβέ *κίτι*
χιβάχρα βλ. *χικιάρ*
χικιάρ *ραφάνος* *αρία*
χικόδομον βλ. *κερίτερ*
χίου *φασκίον* *υπερίον*
χισάν *ασφούρ* βλ. *ραφαράς*
χναίτ *έλμαέρ* *Α* *ιπποπόταμος*
χονάν *χοναν* *semen* *πιτρίογλο*
σίμε *δι* *εβάνε*
χόντα ή *νά*, ή *ονά* *κίπρε*
χονταρέ *ότο* *γαρδύσταυς*
χόρα *τεμύ*
χορασάν *σερεσάντο*
χοροσανί *αργευσία*
χορός *ίπι* *ρόδον* *πεννοάφο* *α-
μύρανθος*
χορός *αλίτωρ*
χοροσίφι *τεπίον*
χοροσίφι *αλετορολόφος* *είστα*
gall.
χουδαβαναν *Α* *κίμιον*
χουβούρ *κονία*

χουμπας *ποταμί* *βουεράς*
χουμπέτι *άνσερ* *Α* *εθύματτος*
χουμαννάς *άμωρον*
χουμά *έχαι* *Α* *ιπποπόταμον*
χουμα *Α* *τάπαρον*
χουριδ *όξυταπαρον*
χουρίτ *επιρρής*
χουφιάδ βλ. *χούριδ*
χούριους *έρεβνύθος*
χουνιάρ *μηάτου* *τρίχτη*
χουτούρ *μιοιού* *λίβανος* *θυμία*
χουνι *κίμωρ* *αρίχτη*
χουματί *αλμαία*
χουπίφι *ματάχη*
χουρμά *φοίνις*
χουρμά *αφ.* *τό* *δέντρον*
χουρπίτσι *ή* *ιστροπίον* *μύρα*
χούσ *όαι* *πύρος*
χουσιχί *δενδρολόχα*
χουσιχί *και* *όπου* *αίμα*
χουσουπάν *λίβανός*
χουσίμ *Α* *όμφακον*
χούσ *σατί* *σατί* *Α* *όχις* ή *σερπιτίς*
χούσι, *κίσιον*, *κίσιον*
χούχ, *χούχα* βλ. *σβεβα*
χούχιάρ *μηάτι* *Α* *τρίχτη* *μηάτιον*
χουχιάρ *βουρέ* *ροβάνια*
χρός *ίπι* *σεμάρανθος*

ἀνέθηκε τῇ "Ἰαίδι ἀναγοίφιας"¹. Ἡ Ἰαίς παρέρδει τὴν τέχνην εἰς τὸν γραμματεῦ τοῦ "Οαίφιδος Θεοῦ ἢ Θεῶν-Θεῶν", οὗτοι κληθεῖς δίδου τὰς ἑαυτοῦ γνώμας ἐνέγραψεν εἰς ἀτήλας². Οὕτως παρὰ τὸν Ἑλλήνων ἀνομιάνθη Ἐρμῆς ὁ τοῖσ' ἀμεγίσταος θαυμαζόμενος διὰ τὰς ἀποδοαίας ἐκωτισμονικὰς αὐτοῦ παρατηρήσεις. Οἱ ἀρχαῖοι ἐργασολόγοι αὐτὸν ἐξ Ἰαγρως, ὡς λέγει ὁ Κικέρων³, ἀλλὰ πραγματὶ ἦν Αἰγύπτως. Ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ, τὰ Ἐρμητικὰ ἐκτιθεμῖνα εἰς 12 βιβλίω, ὧν τὰ 36 περὶ φιλοσοφίας καὶ τὰ 6 περὶ ἱστορικῆς ἦτοι περὶ κατωικεινῆς τοῦ σώματος καὶ τῶν ὀργάνων, περὶ νόσων καὶ φαρμάκων περὶ ὀφθαλμολογίας καὶ γυναικολογίας ἐποητλήθησαν μεγάλως ὁ Πυθαγόρας καὶ ὁ Πλάτων⁴. Ὁ Ἐδσέβιος ἀναφέρει παλλὰ ἱστορικὰ ἔργα εἰς τὸν βιβλίω "Αθωτιν" παραρχαῖατοιν γενάχηρ⁵.

Οἱ ἀμιατοὶ ἔτιτα τὸν Αἰγυπτίων σοφῶν τὰ περὶ ἱστορικῆς συνήθησων εἰς βιβλίον ἱερὸν ἀνομιζόμενον Αμβροῆς⁶ καὶ ποιήγγειλιον, ἔνα ἀναρχακλίτωσ ἀκολοθήσονται ταύτωσ ἀξασκοῦντες τὴν ἱστορικὴν

1. Ἰαοῦ. Αἰγύπτως "Αθωνος Ω 72, φ. 80β. Τοιαύτην προέλευσιν ἔχουσι καὶ οἱ ἱερατικῶν λεγόμενοι κώδικες αὐτὸ 132α υποτιζόμεν τὸν νοσοῦντα τοῦσ ἱερατικῶσ κώδικουσ καὶ 138α κωφίον ἱερατικὸν τὸ μέγισ τὸ δὲ τὸν σβ' εἰδῶν ἀνεκτιζόμενουσ καὶ ἀπλῶσ φ. 123α ἀνάρχαρχαί' ἔσθω δὲ μετὰ τῶν θερμαίνόντων εἰδῶν ἢ μετὰ τῶν ἱερατικῶν, τὸ δὲ ἱερόν ἀνορέρεται εἰς πλεῖστα ἀντίθετα ἐμπλαστρα κ.τ.τ.

2. Ἰα. Ο. 1 Ηλομιου, ἄThoth oder die Wissenschaft der alten Aegypten, 1855.

3. Ἰοσ. Ἰδογγ. Ἱεροσ. Α'. Ἰατὰ τὸν J a h l o n k y a P a n t h e o n ἀρχαίω, σ. 182 ἐκ τοῦ Θεοῦδ - στήλη.

4. De nat. deorum 3.22.

5. Ἱερόκλος εἰς Ἱεραίων Α', 31, Ἱεμβλίχως περὶ μιστ. ἀρχαί. Α', 2. Ἰατὰ τὸν μακ. Ἱε κ α ρ ο λ (δ ἦ ν ὁ Ἱερμῆς εἰνει οὐχὶ ὁ θεὸς τῆσ σφίσεσ κατὰ τοῦσ Ἑλλήνας, ἀλλ' ἀνθρωπῶσ τις θεωρούμενος ἐνσώμοις τοῦ Ἱερμῆσ καὶ διὰ τῆσ τοῦσ ἀνθρωπῶσ πῶσαν ἐπιστήμην καὶ τέχνην, γραφήν τε καὶ χημείαν (- ἀλχημείαν). Τοῦτο δὲ ἐγένετο εἰς χρόνους ἑλληνιστικῶσ, καὶ παλλὰ τοῦ Ἱερμειόστου Ἱερμῆσ συγγράμματω εἰνει προύνοτα τῆσ χριστιανικῆσ περιόδου τοῦ 11' αἰῶνους, κρημα ἀρχαίτικῆσ, χριστιανικῆσ καὶ ἱουδαϊκῆσ σφίσεσ ἀνβῆσις ἢ μαχίεα, αἱ πῶν τὰ κρύφια ἄπυκτὸ ὑπερσασ τοῖσ μυστικῶν ἐνυῖσ ἢ καὶ καπῖσ τῶσ ἀπρῶσ (τ ο υ σ τ ο ῦ σ θ η σ τ ο ρ ο ῦ σ κ αὶ τὰ περὶ ἔχοντα τοῦ τῶσ κῖβῶ - τῖσ ἔρμῆ ρῖσ, ἀπυκλέωσ ταῦτα καὶ εἰς τὴν εἰσοδὸν ἐτι τοῦ δέρος. Ἱενοῦθεν δὲ προήλθε καὶ ἡ περὶ τοῦ ἑρμητικῶσ κελαισμένου ρῆσιου (Ἱερχοσμ. Ἱστορ. 1'. Αἰγύπτωσ Ἱεβρῶν, Ἀθῆναι, 1928, σ. 66). Ἱελεῖσ βλ. παρ' Ἱηλομιου, ἄThoth, oder die Wissenschaft der alten Aegypten oder Göttingen, 1855.

6. Οὕτως ἕμοσ φέρεται Ἱεραῖσ περὶ τῆσ πλῶσεσ τοῦ Ἰαθῖ, ἐπομένους εἰνει μισῶδης πῶμπον αἰθ Αἰθῶσ, Thotharthei et antihomocinorum Aegyptiorum anatonia tabulosa, Helmstadt, 1739 (εἰς ὁ γράψωσ).

7. Ἰατὰ τὸν Αἰοδ. Σικελ. ἐκ τῶν λέξεων Ἰα ἔμ ρὲ ἔμ πὲρ ἔμ χρῆται: ἀρχαίε τὸ βιβλίον τῆσ παρακείωσ τῶν φαρμάκων διὰ πέντε εἰ μέρη τοῦ σώματος. Τοῦτο κατὰ τὸν κ. Ἰοῦδ ἦν, ἀλλ' ἡ παρακίμῆ τοῦ εἰς τὸν Διδόμορον (11, 1.25) εἰνει ἐσφελμένη καὶ σφῖδ ἔν ἔχων νόμη. Οὕτως γράφει. ἄ' Ἰνὲσ δὲ φρῶνῶσι, εἰ ὁ πῶμπος Ἰθωσ εἰνει τὸ περὶ φαρμάκων βιβλίον τῆσ συλλογῆσ τούτῶσ (Αἰε' Ἱερχοκλ. 11', σ. 612γ') Ἰατὰ δὲ τὸν Ἱερχοκλῶν αἰσ τῖσ Ἰα πῶρ τῖσ ἱερχογγραμματοῦσ καὶ β(β)λῶσ ἱερχοκλῶν ἐν ἡ Ἀμβροῆσ Αἰ' ἦσ κρῖνῶσι τὸν κῖσ κῖσ ἰθῶντα Ἰερχοκλῶν πῶτερων σῶσιμῶσ ἔσ τῖν ἢ σῖ, τοῦτο ἐκ τῆσ κατακίσεσ τοῦ Ἰερχῶ.

π

παστοφόροι ιερείς. Οί άρχιερείς αὐτῶν καί προφῆται ἐξειδικεύοντο τελείως εἰς τὰς νόσους, ὡς λέγει ὁ Ἡρόδοτος: «ἢ δὲ ἱητρικῇ κατὰ τὰδε σφι δέδωσται, μηδ' νοῖσον ἕκαστος ἱητρός καὶ οὐ πλεόνων. πάντων δὲ ἱητροῶν ἔστι πλέα. οἱ μὲν γὰρ ὀφθαλμῶν ἱητροί, κατεστῆσαι, οἱ δὲ κεφαλῆς, οἱ δὲ ὀδόντων, οἱ δὲ τῶν κατὰ τὴν νῆδον, οἱ δὲ τῶν ἀφανεῶν νοῖσον», καὶ ὅτι οἱ Αἰγύπτια ἦσαν αἱ ἐγνηρόστατοι πάντων ἀνθρώπων» μετὰ τοῦς Αἰβύρας (II, 77.81) καὶ ὡς αὐτίαν ἐπίσκει τὴν σταθερότητα τοῦ κλίματος «ὅτι οὐ μεταλλάσσουσιν αἱ ὥραι». Σύμβουλον τῆς περὶ τὴν ἱατρικὴν δεινότητος ἦν ἡ Ὑγιεία, μεθ' ἧς πάντοτε παρίστατο ὁ Ἐρμῆς¹. Μεγίστης γήμιος ἤξιοῦτο ἡ Αἰγυπτία ἱατρικῇ. Ὁ Ἰσοκράτης ἐπαινεῖ ταύτην «ὡς ἀπλήν καὶ οὐ διακεκινδυνευμένοις χρομῆν γασμάκοις, ἀλλὰ τοιούτοις, ἃ τὴν ἀσφάλειαν ἔχει ὁμοίαν τῇ τροφῇ τῇ καθ' ἡμέραν»². Ὁ βίος ἐν γένει τῶν Αἰγυπτίων καὶ ἐν τῶν ἱερέων ἦν ἀπὸ ἀσθητοῦς διατάξει ὑγιεινῆς καὶ δὴ καθαρῆς. οἱ ἱερεῖς ἐπίπτοντο δις τῆς ἡμέρας καὶ δις τῆς νυκτός, ἐξουίζοντο ἅπαν τὸ σῶμα διὰ τρίτης ἡμέρας. Ἐξῶν βίον λιτωσίωτον, καὶ τρεῖς τοῦ μηνὸς ἐκαθάριζον τὸ σῶμα ἐμυτικαῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις καθωροτηρίοις³. «Τὰς δὲ νόσους προκαταλαμβάνοντες θεραπεύουσι τὰ σώματα κλυσμοῖς καὶ νηστιαῖς καὶ ἐμύτοις, ἐνίοτε μὲν καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐνίοτε δὲ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας διαλελεβήτορες⁴. Καὶ ἡ διουλολογία ἦν ἀσθητοῦς διατεταγμένη. «Οἱ ἱατροὶ τὰς μὲν τροφὰς ἐκ τοῦ κοινοῦ λαμβάνουσι, τὰς δὲ θεραπειὰς προσάγουσι κατὰ νόμον ἔγγραφων ἀπὸ πολλῶν καὶ δεδοξαμένων ἱητροῶν ὁρχίων ἀγγελοαμμίτων. καὶ... ἀδυνατήσασαι σῶσαι τὸν κίνωντα ἀθῶν παντὸς ἐγκλίματος ἀπολύοντα· εἰν δὲ παρὰ τὰ γεγραμμένα ποιήσασαι, θανάτου κέρισιν ἐπομένονσιν...»⁵. Ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει πολλὰς θεραπειὰς Αἰγυπτίων ἱητροῶν πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς χώρας, καὶ ὁ Γαληνὸς καὶ ὁ Ἀτίος κ. ἄ. συνταγὰς αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ὁ Μυεφῶς ἀναγράφει (q. 111) συνταγὴν «Πρὸς καθύρως ἰχθύων κ.τ.τ. ἣ ἐχοίσατο Αἰγυπτίως ἱητρός πρὸς Ἡλέγιον Μαγιστηριανόν κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν μετὰ τὸ ἀποτυχεῖν τὰ τῶν ἀρχαίων ἱητροῶν βιβλίοντα καὶ ἐδοκίμησε θεραπειὰς αὐτῶν

| c / r / e

στον καὶ ἐν τῶν ἄστρον σημειώμενον ἐν Ἱερογλυφικαῖς, ἐκδ. Leemans, Α' κεφ. 38. Γαλ. περὶ κρίσεως ἡμερῶν). περὶ ἄλλων θεοτήτων τῆς ἱατρικῆς βλ. Α. Κούτση ἱστορία τῆς ἱατρικῆς. Ἀθήναι, 1925, σ. 27-8.

1. D. Leclerc, «Histoire de la médecine», Amsterdam, 1723, σ. cv.

2. Εἰς Βούσιον 9.

3. Ἡρόδ. II, Βύτερπ. 41, 47, 36, 77. Πλούταρχος «Περὶ Ἰσίδου καὶ Ὀσίριδος», 390-1. τοκῶτων δίκων συνίσταται καὶ ὁ Ἰσοκράτης, «Περὶ δικάτων ὑγιεινῆς». Eberle «Aegypten und die Bücher Mosis I», σ. 350.

4. Διδ. Σικελ. Α', 82.

5. κ.τ. Γενικῶς ἐντύθη διὰ πᾶσαν περίπτωσιν καὶ ὡχλὸς τινες γράφουσιν διὰ τὰς ὀφθαλμίας μόνον.

6. βλ. III, 1ε.

αοιάτως»¹. Ἀλλὰ παρὰ τὴν ἐπιστημονικὴν δὴραξε καὶ ἡ τῶν μάγων ἀγροπόδης ἰατρική. «Μάγοι τε καὶ καθάρται καὶ ἀγροῦται καὶ ἀλαζόνες, ὁκόσοι δὴ προσποιούνται σφόδρα θεοσιβέτες εἶναι καὶ πλέον τι εἶδέναι... πωμπευχόμενοι καὶ πωβαλλόμενοι τὸ θεῖον τῆς ἀμηχανίης»². Ἡ ἰατρική αὕτη τῶν μάγων καὶ ἐπαισδῶν ἦν δημόδης καὶ οὕτως εἶπεῖν ἰσοτικὸν τέλειον ἔχουσα ζωοκτῆρα τὴν ἀρχαίαν ἀντιπροσωποῦσα παρὰδοσαν, ὡς λέγει καὶ ὁ Ἡλιόδωρος «ὡς μὲν γὰρ τις ἐστὶ δημόδης καὶ ὡς ἂν εἴπη τις ζωοκτῆρα, εἰδῶλον θεοπάταιρα καὶ πρὸς σώματα νεκρῶν ἰλασμένη, βοτάναις προσετηγνῶα καὶ ἐπωδαῖς ἐπαρέχουσα πρὸς... ἂν ἐν ἀγαθὸν τέλος οὐτε αὐτὴ προσιωῖσα οὐτε τοὺς ζωοκτῆρας φέουσι...». Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον ὁ οὗτος τοῦ Στρώστρου Φιρόν κατέστη τεχνολὸς ἐκ θείας τιμωρίας. Μετὰ ἐνδεκαετίαν ἐρημοδοτήθη αὐτῷ, ὅτι θὰ ἀναβλέψη, εἰς ἵπλιντε τοὺς ἀγροπόδης δι' οὐρανὸν γυναικῶς καὶ ἰδοκίμασε τὸ οὐρανὸν τῆς γυναικῶς καὶ ἄλλων, ἀλλὰ μὴ ἀγροπόδης διέταξε νὰ κάψωσιν αὐτὰς ζώσας, καὶ μόνη ἐξείνη, δι' ἧς ἰσθῆ, ἐγένετο σέξουρος αὐτοῦ. Ἐξομοιωτῶν δ' οὕτως τῶν ἐν Ἡλιονόλει θεῶν δύο ἀβελίσκους 8 πῆχτων πλάτους καὶ ἑκατὸν ὕψους ἀνέθηκεν. Ὁ ἀγροπολόγος Μασπέρο³ ἀναφέρει ἄλλην περιπτώσιν τῆς νόσου ἐνδὸς τῶν ἀκολούθων Ἀμενώιος τοῦ Ἀ'. Οὕτως ἐκάλει πρῶτον τὸν μάγον, ὅστις ἐξουκίμασε ἀπ' αὐτοῦ τὰ ζωοκτοῦ ἀνεύματα διὰ ἐτωδῶν πωραγγίλλει. ὅτι ὁ ἀσθενὴς διατελεῖ πλέον ὢν ἐπὶ τὴν προστάσιαν τοῦ θεοῦ, καὶ θὰ τιμωρηθῶσι ταῦτα, ὅν οὕτως ἀποθάνη. Ἀναφέρει ἕκαστον τῶν μιλῶν αὐτοῦ, ὡς ἀνῆκαν εἰς ἰδιούτερον θεῖον καὶ οὕτως ἐξουκίμασε τὸν ἀσθενῆ καὶ ἀμνηθεῖς βασιλικῶς ἀπῆλθον βιβλαίων τὴν θεομασίαν. Ἀλλὰ τούτης μὴ ἐπιτελεθῆσιν καλεῖται τακτικῶς ἰατρῶς, ὁ Ψάδο, ὅστις διαγινώσκει νόσον ἐντεροκίαν καὶ πωραγγίλλει τὰ κατὰλληλα γάρμακα, ἐπαδικοκρῶν ἅμα ὅτι ἐκλήθη πλέον ἀργά, καὶ οὕτως τὴν ἰδίαν νόστα ὁ ἀσθενὴς ἀπέθανε⁴. Λικαίως καὶ πάλιν ὁ Ἡλιόδωρος πωραγοῦ τοιαυτὰ τινα ἔχον ἐπ' ὄψιν: «τὸ γὰρ ὄσον αἵματος ἢ ἄλλο τι τῶν παθημάτων τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἰατρική καταγίνεται, θωραπέειν πωραῖσθαι τῆ τοῦ ζωῖτονος ἐπικλήσιν, εἰς ἃ μὴ δεῖ καταχρῶμενον (ἢτοι ποιοῦμένους τις κατὰχρῶσιν εἰς ἐκείνα τοῦ δὲν πωραῖν), ταῦτόν ἐστι καὶ μὴ πεινῆν τὸν πεινῶντα, ἢ παύσθαι τοῦ δίψου τὸν διψῶντα ἐπωδαῖς πωρασφραζέειν»⁵.

1. Ὁ γένει περὶ τῆς διαδόσεως τῆς ἀγροποδῆς ἰατρικῆς ἐν Ἑλλάδι βλ. G. Ebers, «Wie altägyptisch in die europäische Volksmedizin gelangte» (Zeitsch. für ägypt. Sprache, τμή. 33).
 2. Ἰπποκράτης, περὶ ἐρωτῶν νόσου, 2.
 3. Ἀθροισμὸς Γ', ἰστ'. τμή. Α', σ. 128. ἔκδ. Κορναῖ.
 4. «Lectures historiques».
 5. Ἡρόδ. II, 3. Διόδ. Σικ. Α', 51.
 6. ἐνθ' ἔνωστ. II, σ. 330-1, καὶ ἐπιπλέον ἀναφέρει τοὺς ἐν Ἀξεντι 581-2 στήλιος τοῦ Σωφροκλέους.
 Ὁρραπείν ἐπωδῆς πρὸς τερμῶντι πῆματι.
 Bl. Couring. «De hermetica medicina». Helmstadt, 1669.

διὰ τῆς ἐν ἔτει 1591 δημοσιεύσεως ἱστορίας τῆς ἰατρικῆς τῶν Αἰγυπτίων¹ καὶ συνεπλήρωσε τὰς ἐκ τῶν ἀρχαίων γνώσεις ἡμῶν περὶ τῆς αἰγυπτιακῆς ἰατρικῆς. Νέους ὀρίζοντας διήνοιξεν εἰς τὸ θέμα τοῦτο ἡ παπυρολογία καὶ δὴ ἡ ἀνακάλυψις τοῦ Papyrus Ebers. Οὗτος ἀνευρέθη ἐν ἔτει 1872 ἐν Λούξω παρὰ τὰς αἰγυπτιακὰς θήβας καὶ ἠγορεύθη παρὰ τοῦ ἐν λόγῳ Γερμανοῦ καθηγητοῦ Γεωργίου Ebers δωρηθεὶς εἰς τὴν δημοσίαν βιβλιοθήκην τῆς Λειψίας, ὅψ' οὐ καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ πρωτοτύπῳ ἰερογλυφικῇ ἱερατικῇ γραφῇ μετὰ γερμαν. μεταφράσεως τῷ 1875 ἐν Λειψίᾳ². Ὁ πάπυρος ἀνήκει εἰς τὸ τέλος τῆς Γ' π. Χ. χιλιετηρίδος καὶ εἶναι πολῦτιμον μνημεῖον τῆς ἱστορίας, ἐσολοιάσθη δὲ ποιικιλοτόπως καὶ ὑπερνηματίσθη. Ἡ ἀρίστη δὲ γερμανικὴ μετάφρασις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ H. Joachim³. Ὁ Ebers φρονεῖ ὅτι ὁ πάπυρος εἶναι τὸ περὶ φαρμάκων βιβλίον τοῦ Ἑρμοῦ τὸ ὅπῳ τοῦ Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως ἀναφερόμενον⁴. Ἐν αὐτῷ κυριαρχεῖ τὸ μαγικὸν στοιχεῖον· διὸ ἀρχεῖται δι' ἐπικλήσεως πρὸς τὴν θεάν τῆς ἰατρικῆς: «ὦ Ἴσι, σὸ μεγάλη μάγισσα, θεράπευσόν με, σῶσάν με ἀπὸ παντὸς κακοποιοῦ καὶ τρωονικοῦ πόνου. ἀπὸ τῶν δαιμονικῶν καὶ θανάσιμων νόσων. ὡς ἠλευθέρωσας τὸν υἱόν σου Ὁρον»⁵. Ἐπειτα καὶ ὁ ἐξορκισμὸς: «Σὺ εἶσαι ὁ Ὁρος καὶ ἀξάνεις ὡς ὁ Ὁρος. σὺ εἶσαι ὁ ὤν Ὁρος. Ἐσορκίζω τὴν νόσον, ἣτις εἶναι εἰς τὸ σῶμά σου καὶ τὴν πάθησιν, ἣτις εἶναι εἰς τὰ μέλη σου»⁶. Τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ φαρμακολογικῶν καὶ θεραπευτικῶν συμφωνεῖ πρὸς ὅσα ὅτε Πρόδοτος καὶ ὁ Σικελιώτης παρίδοσαν ἡμῖν περὶ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου⁷. Ὁ εἰρημένος πάπυρος ἀποτελεῖ οργῶδες βιβλίον ὄν μίζον 30 μτρο.

1. «De medicina Aegyptiorum» ἡ β' ἐκδ. ἐν Λονδῶνι Βαπτῶν τῷ 1718 Ὁ συγγραφεὺς ἔφησεν ὡς θὰ ἴδωμεν, τελείως καὶ τὴν χροιάδα τῆς Αἰγύπτου. Εἰς τὴν β' ἐκδ. προσετέθη καὶ τὸ Ἰακώβου Bonlius «Medicina Indorum».
 2. «Das hermetische Buch über die Arzneimittel der alten Egypter in hieratischer Schrift. τῆμ. I-II 1874 πρῶτον ἐδημοσιεύθη Ein Kyphirensis aus dem Papyrus Ebers» (Ebenda XII Jahrgang, σ. 108 ἔ. ἑ.).
 3. «Das älteste Buch über Heilkunde» (Papyrus Ebers). Berlin, 1890. Πρῶτον τὴν ἰατρικὴν τῶν ἡμετέρων ἀνακάλυψεν κατὰ Καρλόβον. Ὁ κ. Κούλης ἔχει τὸν 16 π. χ. αἰῶνα ἢ διαφορά κατὰ 500 περίπου ἔτη. ἀλλ' ὁ πρότος ἔχει ὅπ' ὅσον φαίνεται τὴν ἐποχὴν εἰς ἣν ἀνήκει το ἄρχαίσιον. Ὁ ἀντίγραφον εἶναι ὁ ἀνακάλυψθεις πάπυρος.
 4. Στρομ. IV. 437.
 5. Παρὰ Κούλη, ἔθ. ἔκδο. σ. 42, διὰ τοῦτο καὶ τὴν Ἴσιν καὶ τὸν Ἄρον εἶχον ὡς περιάπτα καὶ δι' αὐτὰς σακχαράντες διασθεῖνας παραλήθει· ὡς κατεπίσιν ἔθεο· ρεῖτο καὶ το μαγικὸν ἄσος τὸ ἔαρον ἀπὸ τῶν ἀρχαίων τῶν τελευτήτων εἰς τὰς δεξιμένας ὡς τὰ ἡμέτερα ἄρῶματα.
 6. Παρὰ Κούλη, σ. 42.
 7. Ἀπὸ τῶν πρῶτων β' π. 30 ἔ. καὶ περὶ τῆς ἐπικλήσεως τῶν μαρτυρῶν τῶν ἑρμῶν συγγραμῶν ὡς τῶν πατέρων πρὸς Luring-Dumicheu «Die über die medizinischen Kenntnisse der alter Aegypter bestehend-n Papyri verglichen mit den medizinischen Schriften griechischer und römischer Autoren». Leipzig 1888.

ε/2
 12 II. I / 47
 10
 1 (β. ἀνω. σ. 60)
 12 τὸς τ, 12
 12 εἰ
 5

καὶ πλάτους 0,30. ἀλλ' ἐρήθησαν καὶ ἄλλοι μικρότεροι ὡς ὁ Berliner Papyrus ὁ ἀρίστα» ἐπ' ἀριθ. 3038 τοῦ Brugsch λαβὼν τὴν ἐπισημασίαν ἐκ τοῦ σοφοῦ/μελετητοῦ φραγονοῦ, ὅστις πρῶτος ἐξέδωκεν μετὰ γερμανικῆς μεταφράσεως καὶ αποδοσίαν σχολίων¹. Ἀνεκαλόγηται ὑπὸ τοῦ Pasulacchi τῷ 1836 παρὰ ταῖς περαμαίσι τῆς Σαζίας ζωοτολογούμενος ἀπὸ τοῦ 1350 π. Χ. καὶ διαλαμβάνει περὶ νόσον καὶ διηγήσεως καὶ περὶ φαρμάκων, φρικτῶν, ζοῦκῶν καὶ λιθικῶν ὡς συνήθως παρ' Αἰγυπτίαις. Ὑπόκει καὶ ἕτερος αἰμακῶς τοῦ Βερολίνου πάπυρου (ἐπ' ἀριθ. 3021) περὶ γίνεσθαι καὶ μαγικὰς συνταγὰς. Οἱ πότμοι Κάρον εἶναι οἱ καλύτεροί τῶν ἱατρικῶν, διότι ἡ πόλις ἐκτίσθη πρὸ τοῦ 2900 π. Χ. καὶ κατοικήθη τῷ 2100. Τούτων ὁ μὲν κτηριακός εἶναι ὁ ἀρχαιότερος καὶ πραγματικῶς περὶ συλλήψεως καὶ τῶν νόσον τῆς μήτρας θεραπευομένης ἰδίᾳ δι' ἀναθυσίαν². Ἀλλ' ἔχομεν καὶ τὸν 10059 πότμον τοῦ Δωδίνου γραμμένον τῷ 1200 π. Χ. μετὰ 60 συνταγῶν μαγικῶν συνταγῶν (8 μὲν εἶναι φαρμακολογικά)³. Τὸν ἐν ἧ' Αἴγυπτ. ἢ οὐκ ἐπιστημονικῶν ἀναγερόμενον τὸν Hearst, τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Καλλιφορνίας, χειρονογικῶν κατὰ τι νεώτερον τοῦ παλαιῶς Ebers καὶ ἄθ' τῶν τῷ 12' π. Χ. αἰῶνος (πάπυρος Ν. Υόρκης) ἐπὶ τοῦ Edwin Smith ἀγορασθεὶς ἐν Θήβαις τῷ 1862 καὶ δωρηθεὶς εἰς τὴν Ἰατροεικὴν Ἐταιρίαν τῆς Νέας Υόρκης. Εἶναι κατὰ τὸν Αἰγυπτιολόγον J. Broadsted, ὅστις τῷ 1926 μετὰ τὰς ἀνακαλύψεις τοῦ Λουξὸυ ἐπιτόμησεν ἀνακρινόμενος περὶ τῆς, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ πάπυρος, διηγήσεως τῶν Αἰγυπτίων, ὁ ἀξιόβητος χειρονογικός. Αναγίσκει τὰ ἀπὸ καμῆλης μίγμα ποδῶν διόλου νοσήματα καὶ τὰς θεραπείας αὐτῶν ὡς καὶ περὶ τῆς λειτουργίας τοῦ ἐγκεφάλου. Εἶναι προέχων, διότι ὁρίζει τὴν θέσιν τοῦ ἡπατοῦ ἐναντι τοῦ ἀσπυροῦ ἢτοι ἀπὸ καμῆ τὴν τοῦ νοσήματος διάγνωσιν καὶ εἴη τὸ «ὄντα καὶ καταπολεμῆσαι αὐτὸ» ἢ «σὸδὲν δόνασαι» εἶναι δὲ μᾶλλον ἐπιστημονικὸς, διότι δὲν ἔχει μαγικά. Νεώτερον ὄμοιον χειρὸς προσετίθη εἰς τὰ ἀπίσθη ἐξορισμός: «Βιβλίον ὅπως μεταμορφώσῃ τις γίνοντα εἰς 20 ἐτῶν νεανίαν»⁴. Ἀπὸ τῶν παλαιότερων τῶν παπύρων τούτων καὶ ἄλλων μικροτέρων ἐξάγει οὐκ ἐκρηκτικὸς καὶ μαγικὸς τῆς ἱατρικῆς χειρονογία. ἐν τούτοις εἰς ἐποχὴν τῶν δύο

Πούτου Γ
β
τ

1. H. Brugsch, «Über die medizinischen Kenntnisse der alten Aegypten z. z. z.» (Allgemeine Monatschrift für Wiss. und Litteratur 1853) καὶ «Recueil de monuments et de textes anciens de l'Égypte», Louvres, 1870. Φιλοσοφικώτερον ἐπεξεργασμένον εἶναι τὰς ταῦτα εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Hermschneider «Kultur und Denkmäler der alten Aegypten», Leipzig, 1907, σ. 278 β. ἢ περὶ τοῦ ἱερατοῦ καὶ τῆς ἐν ταῖς ναοῖς ἀσκουμένης ἱατρικῆς θεραπείας. Εἰδικῶς περὶ τῆς ἱατρικῆς σ. 316 β.
2. B. F. von Oefele, «Die Recepturen der alten Aegypten», (Wiener Klin. Wochenschrift, 1894).
3. Παρὰ Κοδὲξ η, ἐν' ἀνωτ. σ. 31.

τ

καὶ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν π. Χριστοῦ οὐκ ὀλίγας καὶ ἡ ἐπιστήμη εἶχε κάμει προόδους καὶ μάλιστα ἡ διαιτολογία καὶ φυσικοθεραπεία | διὰ καθαρῶν νηστειῶν καὶ ἡλιοθεραπείας | ἦν λίαν προωδευμένη¹.
"Ἰατρικὴ ἢ ἰατρικὴ ἦν ὀφειμένη καὶ πομπητικὴ τῶν νόσων".

(17)

Ἡ ἀνατομικὴ προήχθη παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἀποδιδόμενη εἰς τὸν Θεὸν [Αἴφωτιν, Φρεκα τοῦ Ἔθουρ τῆς ταριχείας τῶν νεκρῶν, ἦν οὕτω περιγράφει ὁ Πρόδοτος: «πρῶτον μὲν τῷ σκολιῷ σιδήρῳ ἐξάγουσι διὰ τῶν μυσητήρων τὸν ἐγκέφαλον... ἐγγέροντες γόρμακα, μετὰ δὲ λίθῳ αἰθιοπικῷ ὅξει παρωσίαντες πρὸ τῆν λιπύων², ἐξ ὧν εἶλον τὴν κοιλίην πᾶσαν. ἐκκαθήσαντες δὲ αὐτὴν καὶ διηθήσαντες οἶνον φοινικίῳ αἷτις διηθέουσι θημιήμασι τετριμμένοισι. Ἐπειτα τὴν νηδὸν σφόδρης ἀκηράτου τετριμμένης καὶ κασίης καὶ τῶν ἄλλων θωμιμάτων, πλήρῃ λιβανωτοῦ, πλήσαντες σφραγίσουσιν ὀπίσω. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες τρωχεύουσι λίτῳ κούφαντες ἡμέρας ἐβδομήκοντα, λιύσαντες τὸν νεκρὸν κατελίθουσιν πᾶν αὐτοῦ τὸ σῶμα σφραγίσαντες μυσσίην τελαμιῶνι κατατετριμμένοισι, ἵποχρόντες τῷ κόμμῳ, τῷ δὴ ἀντὶ κόλλης τὰ πολλὰ χροῦνται Αἰγύπτῳ³. Ἐἴτα περιγράφει δύο εἴδη τρώπου τρωχεύσεως ἀπλοστέρουσ διὰ τῶν πτωχοτέρων. Ὁ δὲ Διοσκ. τερτυῶν ὁδε: «Καθάλον δὲ πᾶν σῶμα τὸ μὲν πρῶτον κροθία καὶ τισὶν ἀλλοῖς ἐπιμελείαις ἀξιοῦσιν ἐγ' ἡμέρας πλείους τῶν τριῶνδεκά, ἔπειτα σφόδρη καὶ κροθιῶν καὶ τοῖς δοναμένοις μὴ μόνον πολυχρόνιον τήρησιν, ἀλλὰ καὶ τῆν ἐνδομίαν τρωχεύσθαι θρωατεύσαντες παρὰδιόουσι τοῖς σφραγίσαι τοῦ τελευτηκότου, οὕτως ἕκαστον τῶν τοῦ σώματος μελῶν ἀκρόμαιον τετριμμένον, ὥστε καὶ τὰς ἐπὶ τοῖς βλεφαροῖς καὶ ταῖς ὀφθαλμοῖς τήρας διαιμεῖν καὶ τὴν ὅλην πρῶσφιν τοῦ σώματος ἀπαυάλλακτον καὶ τὸν τῆς μορφῆς τῆτον γνομίζεσθαι». Ἐξ τοῦ ἔργου τοῦτον ἐλάμβανον ἰδεῖν παθολογικῶν τινῶν ἐν τῷ σώματι ἀλλοιώσεων, ὡς ἀνομοιογενεῖ καὶ ὁ Γ' ἀληγρός⁴. Ἐπειτα ἦσαν ἐνήμεροι τῶν κοιλιακῶν καὶ θωρακικῶν καὶ οὐδὲν πλέον⁵. Ἐπίσης καὶ ἡ νοσολογία ἦν ἀρχαία, ἦν ἐπισκώτιζεν ἐν ἐπι πλέον ἢ πιχελί

18

14

(αὐτ.)

Η ἐφομένω

1. Τὸ σαύτην σημεσίαν ἔδιδον εἰς τὴν κάθαρσιν τοῦ ὄργανισμοῦ, ὥστε ὡς ἱερὸν πτηνὸν ὁ Ἑρμῆς εἶχε τὴν ἐβίον ἢ τὸν πελαργόν, ὡς διδάξαντας ἡμᾶς τὴν χρῆσιν τῶν κλυστήρων. διότι τὰ πτηνὰ ταῦτα ὡς ἀκρίβη ἀδικητοῦσιν εἰσάγουσι τὸ ράμφος αἱμάτων ἐν τῇ ἔδρᾳ καὶ ὑποβάλλουσιν ἐν τῷ ἐντέρῳ ὑγρὸν τι, ὅπως καταστήσῃ αὐτὸ ὀλιθηρὸν, ὡς διδάσκει ὁ Πλάτων καὶ ὁ Αἰλίανος.

15

2. Ὁ Διοσκ. Σικ. Α' 91, ὅστις ἀντιγράφει ἐν πολλοῖς τὸν Πρόδοτον, προστίθησι διὰ τὸν ἀπρὸς τὴν ὅτι ἀπρὸς τὴν φεῖγει δρόμοιο δισκόντων τῶν συμπρόντων καὶ λίθους βλάπτοντων ἔτι δὲ κατρωμένον καὶ κατὰ περὶ τὸ μύσος εἰς ἐκείνῳ τρεπόντων (ἀπρὸς τὴν εἶναι ὁ σίλας τῶν νεκρῶν).

3. Βιβ. II, 86.

4. XIV, σ. 700.

5. Βλ. Κούζην ἐνθ. ἀνωτ. σ. 32-3.

δισειδιαιμονία τοῦ ὄχλου ἐπιτηδεύως ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ θρησκευομένη ¹.
 Ἡ διαγροστική ἢ ἐν ἐξελλεί ἀξιοσημιότητι καὶ ἐνημερόζετο ἔκτισε
 ἢ ἐμώσας ἀπὸ τῆς ἀκοῦναι κάτωθεν (π.σ. Evers). Καὶ ἡ χειρονομική
 εἶχε προσιδίαν ἀνοκύντως ἐκ τοῦ ἐννοσημίου καὶ τῆς περικουμῆς καὶ
 εἰς τὰς ἐγκυλίους δὲ ἐνημερόζετο ἄνω καθαιρέτως. Τμήμα ἀλόκληρον
 ἐν τοῦ παπύρου Ebers ἀναγράφεται εἰς τὴν ὀφθαλμιατρικήν, ἣτις
 ἐκαλλιερῆτο ἀξιοσημιότητι ἐν γόνυ, ὅπως ἡ Αἴγυπτος ἐθελοῦσιν
 τὰ ὀφθαλμιατρικὰ νοσήματα καὶ ἰθυωματιόματα ἔκτισε ἢ ὀφθαλμια καὶ ἢ
 δοκωροῦνται, τὸ τοῖσιμα καὶ ἰθυωματιόματα, τὸ περὶ γόνυ, ὅπου λέγεται
 ἐν τῷ παπύρῳ ἀνοκύντως ἐπὶ τὸν ὄχλου, τὸ γλοῦκωμα καὶ τὸ ἐπιχρημα
 καὶ ὁ ὄγκος ἢ τοῦ σιαγῶματος, ἢ τοῖσιμα γ. ὅ. ². Ἡ μυητική
 ἐξισοκύντο ἐπὶ μωῦν. Ἡ σιτίσως ἐθελοῦσιν ἰαθῶς καὶ ὑπέκειτο
 εἰς θεωσιτίαν ὡς καὶ ἡ ἰθυωροῦσιν, ἢ δὲ ὁσινὸς ὡς μετατόμισις τῆς
 μήτας. Ταῦτα πάντα ἐθελοῦσιν κατὰ τὸν πύρου Ebers δι'
 ὀνοκύντως. Ἐν τῇ ἐπιπέσει τῶν ὀνοκύντων διγυροῦσιν τῆν ἀλλήρην,
 ἐπὶ τῇ δὲ κατὰ τὸν πύρου Brugsch ἐθελοῦσιν ἀν γαλακτι
 μήτος ὀνοκύντως, ὁ δὲ ἔματός ἢ ἐπὶ τῶν τῆς ἀλλήρην. Ἡ
 παιδιατρικὴ καὶ ὀνοκύντως ἤσαν εἰς τὰ ἀπὸ γόνυ, ἀλλ' ἢ κομμοτική
 ἢ ἐν ἀκμῇ ὡς ἐκ τοῦ κομμοτικῶ κατὰ τῆς βιοσιτίαν. Μεντω
 ζοτιπ τῆς γ' π. X. χιλιετίδος ἀποδιδόνται ³.

7

7/7

ἔλεπε τὸ ἐμπροσθεν
 χροῦ γράφου ἀπὸ
 σιτίσως πρὸ πᾶσι
 2444

1/7 ἑωσχηδεύη

1/8 διδασκίαμεν

1/9 | Α. Χρησίδου, Ἀργαία
 ἐξ. γυναικολογία, 1/34

1. Bz. F. von Oeffel, adie nichtpathologische Gynaekologie der
 alten Aegyptens, Berlin, 1894.
 2. Bz. P. Kossomoffsky, αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἀνοκύντων καὶ ὀνοκύντων τῶν
 ἀρχαίων Ἰβήρων κ.τ.λ. Αἴθρινα 1887, σ. 50. Δὲν ἔξεύρω ἂν καὶ τὸν ἐπαμύρονα
 ἢ γιστή παρὰ αὐτὸν σελ. 10. Ἄρ. ἔχει ἔνα μᾶτι γερὰ δὲ αὐτὸ σπῆλανε κατὰ
 τὴν ἐπίσκηψιν μου. Ὅφθαλμοῦ ἐπιπέσει γὰ ὀνοκύντως, ἢ ἐν ἢ κ.
 Η σ ο υ ρ α ρ ὀ κ ὤ κ ε, ὅν τὸσόντος ἀλλήρην ἔρεζα ἀνοκύντως, δημοσίευσεν
 τῆς 1902 τῆς Δ' τεύχος τῆς ἱστορίας τῆς ἱατρικῆς, βιβλίον πέντε ἐπιπέσεων καὶ
 μετὰ πολλῶν ἐπιπέσεων καὶ ἐπὶ γόνυ ὀνοκύντως. Ἄλλ' ἐπὶ τῶν ἐργασίῶν μου τούτων
 ἔχω ἀναγράψαι ἀπὸ 20ετίας καὶ πλέον καὶ δὲν ἠδυνήθη γὰ συμβουλεύθη τὸ
 Β' κεφάλαιον ἱατρικῆς τῶν Αἰγυπτίων σ. 66-107 μετὰ βιβλιογραφίας. Ἄρα τῆ
 ἐκδοσῆς εἶχε τὴν ἐπίσκηψιν γὰ ὀνοκύντως ὡς ἔχει τὸ βιβλίον.
 ὁ εἶλε τὴν περὶ τῶν μωῦν πύρου Ebers καὶ τὴν Κ ο υ ρ ὆ κ ε ν σφῆν
 μου διδασκίαν καὶ πύρου πύρου. Ἄλλ' ἔταν ἐπιπέσει, ἢ ἐν ἢ ὀνοκύντως
 σφῆν μου δὲν ἐχρησίσμεν εἰς τῶν σκεπῶν μου, με ἠρήθη ἀποκύντως καὶ κατὰ
 τῆς ἀπὸ γόνυ ἐπὶ τῶν μωῦν ἐκδοσῆς. Ἐν τῶ βιβλίον, ὅπου ἐρεζα καὶ
 τῆς ἀπὸ γόνυ ἐπὶ τῶν μωῦν, ἢ ἐν τῶ βιβλίον δὲν εἶνα β' ἐκδοσῆς
 τῆς ἱστορίας μου, ἀλλ' ἢ τῆς τῶν κ. Κ ο υ ρ ὆ κ ε, ὅπως καὶ ἐχρησίστω ἀνοκύντως τὴν
 Περὶ τῶν μωῦν, ἀνοκύντως δὲ κατὰ τῶν ὀνοκύντων καὶ ἢ ἐκδοσῆς.
 3. Bz. Kossomoffsky, σ. 34-9. Περὶ τῆς ἀρῆσως τῶν παπύρων Ebers πρὸς τὴν εἰλε-
 νικήν ἱατρικήν βλ. Oeffel ἐν τῆ ἀπὸ γόνυ ἀπὸ γόνυ ἐπιπέσεων τῶν
 E. Αἴθρινα, 1908, σ. 311-14.

Προβόλις των Φκ-
 419 (5.
 1880/81 κ.λ.μ.)

Οί Έλληνες εν Αιγύπτω κατά τους νεωτέρους χρόνους ισχυροί παράγοντες εις τήν γεωργίαν και τήν γεωποιάν, συνεφέσται τής αναγεννήσεως.

Επί του φιλέλληρος Αλβανού αντιβασιλέως τής Αιγύπτου Μωχαμέτ Αλή υπεύθυνον ενταύθα και υπεδέχθησαν εις τήν υπηρέθειαν αὐτοῦ ἑπίστοι οἱ Έλληνες και δὴ ἔπεισθησαν και Αλβανοὶ ἀπὸ τοῦ Τησάτσα μέχρι τοῦ τελευταίου Αβέριωφ. Τὸ Αλέτι, ὅπου ἐμισθώσαν εἰς αὐτοὺς ὁ πιασὺς μεγάλας ἐκτάσεις, ἐγένετο κέντρον ἐνεργείας και σχολῆς οὕτως εἰπεῖν γεωργική. Οἱ ἐπιτόπιοι ἔνεκα τῶν συχνῶν πολέμων διωκτικῶς ἐφοίσασκοντο ἐπὶ τὰ ὄπλα κατά τῶν Μιμελούκων και τῶν Ἑλλήνων, ὅτε ὁ Ἰμπραήμ ἐξεστράτευσεν κατά τοῦ Κολοκοτρώνη, σχεδὸν οἱ Κορυσταῖοι ὅλοι ἐπέδρασαν τὰ στελέχη τῶν γεωργῶν, ἐμπόρων και βιομηχάνων. [Οτε περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐπεπληθύνθη ἡ Κορυσά, ἀνηγέθη ἐξ ὀλοκλήρου διὰ τῶν ἐξ Αιγύπτου εἰσφορῶν και ἐγένετο ἡ ὡμοιωτάτη τής Μακεδονίας (ὅπου γεωργικῶς ἀνήκε τότε) πόλις. Καὶ μέχρι τοῦ 1910, ὅτε ἐγὼ περιήρθην εἰς τὴν Αἴγυπτον, και εἰς τήν ἀλήν τοῦ Χεδίβου ἦσαν Αλβανοὶ πιασῶδες και ἀρχαῖος ὁ Κορυσταῖος ἐπιτροπὸς Μιχαὴλ Βέης Τοῦ οὐτοελής αντιβασιλεὺς ἔπειτα ἐν Ἀλβανίᾳ και ὀφθαλμοίατρος ὁ ἐκ Τιάνων Νασὴμ Βούλας ὀρησιότης. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ διέπρεπε ὁ ἀσκλησιάρχης Τάσσορ Νεφουτσορ Ηλακιώτης, ὁ πρῶτος Ἀλβανολόγος σπουδάσας ἐπὶ τὸν Βίβλ. ἐν Γερμανίᾳ γλωσσολογίᾳ. Τοῦτο διεδέξατο εἰς τὸν κλάδον αὐτὸν, ἄλλος ἰατρός ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁ Βασ. Ἀποστολίδης, ὃν μαθητὴς ὀπῆρξεν ὁ Γεώργιος Ἀδαμίδης Φράσσαρης, ὅστις μετὰ τοῦ Γιάννη Βορετιῶν και Σπύρου Βροῦζον ἐξέδωκαν ἐν Καίρῳ τὴν πρώτην Ἀλβανικὴν ἐφημερίδα (Rusja γερμανίς). Διὰ τὸ πλῆθος τῶν Ἀλβανῶν και τὴν ἐσοχὴν κίνησιν ἐπὶ τῆς Ἀλβ. γλώσσης ἠναγκάσθη και ἡ ἑλληνικὴ κοινότητα νὰ ἐκδώσῃ ἐνταύθα τὸ Χριστιανοσοφίδιον τὸ ἄλβαν. λεξικόν, ἐν Καίρῳ δὲ τὸ περιοδικὸν Shprelëim (ἀστραπή), ἐπὶ τὸν φιλόλογον Ἀλέξ Τζοβάνην και τὸν ἐκ Τιάνων Φαζλή Τορπασάν (ἀπὸ τοῦ 1910-1912). Ταῦτα μακροχρόνιον, ὅτι μᾶλλον ἐπὶ Ἀλβανῶν περιεκεκλιότο ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς ἢ Μιμεταλῆς (ὡς συνήθως λέγεται). Οἱ Κορυσταῖοι ἦσαν οἱ μεγαλύτεροι κτηματῖαι ἐν Αἴγύπτῳ, ἐπομένως και χωματισταί διὸ και ὅταν περὶ τὸ 1908-1909 ἐφολήρισεν ἡ λεγομένη ὑποθήκη τῆς Ἀλεξανδρείας ἐχρεωκόπησαν και ἔκτοτε κατηθόοντο πλείον πρὸς τὸ Βορκοροῖστιον, ὅπου μιροῦμενοι τὸν πρῶτον ἢ ἐν Ρουμανίᾳ τσιφλικῶδον, τὸν ἑτάγγ. Ζάπαρ Λαμποβίτην ἐπέδωθησαν εἰς τήν γεωργίαν. Ἐν τῇ νεοτέρῃ ἑλλ. ἱστορίᾳ οἱ Ἀλβανοὶ ταυτίζονται πρὸς τοὺς Ἑλληνας, ὅπως και οἱ ἐν Ἑλλάδι, οὐδὲ μόνον ἡ γλώσσα χωρίζεται.

Ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἀθ. Ηολίτου τόμ. Β, Η 1930, σ. 86 ἰ. ἀνοήτως τὰς ἐξῆς εἰδήσεις, ὅτι Ἑλληνες Σόφοι ὀπῆρξαν ἐν ἀρχῇ οἱ μόνον διανοητῶν τῶν μετασοκωλιχιστοφείων· αὐτοὶ ἐγδύσαν και τὰς μορφάς κατά τὸν Ν. Ηαμοῦν. Κατὰ δὲ τὸν Marcel († 1848) σ. 149 τοῦ III μέρους, εἰσάγοντες τὰς καλλιέργειας κατ' ἐφόδον. μέθοδον και εἰς γεωργικὰ ἐργαλεῖα ἰδύσαν, ὡς εἰπεῖν, σχολὴν γεωργικὴν εἰς τὰς ἀπνοῦσας ἐκτάσεις και ἐμήσαν και ἐχειμαρῶνσαν εἰς τὰς ἐργασίας τοὺς φιλάχους, ἴσχυον δὲ και εἰς γὰρ ὡς τὸ ἐυθυρόδων (ἀλιεῖα) ἦτοι ἡ αἴα τοῦ ἑ. ὅπου δὲν ἦτο ἐν τῇ ἀρχαίῳτι ἀγνοστοῦ τὴν μινδαμάν και λεμονίαν οἱ Χῖοι ὡς και τὴν ποτοκαλίαν, και τοσοῦτον διεδῶθησαν και ἠδοκίμησαν, ὡστε νὰ γένωνται και ἔξαγωγῇ. Ἐπι δὲ ἢ τὴν ἄλλοτε ἑδοκίμησαν ἀπτελον ἐπιπέφην ἐν τῷ Μαριῶτ κτήμα τον Ὀ. Ν. Τσανακλή και ἐπλήρω-

14+

10 14

10 14

10

12 P

12

12

118

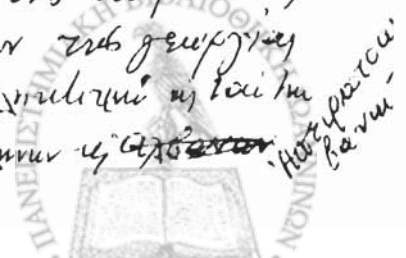
12

12

1145

Οἱ ἑσπερολόγοι ἐν Φραγκίῳ 419

* Μοιὰ κινὴ βραχειὰν τὰ ἐν ἀφῆρητον περὶ τῆς ἰατρικῆς ἐξαίρεται ἐν αἰσῶνι. ἐπιανερχόμεθα εἰς τὴν ἐξαίρεται τῆς γεωργικῆς παρὰ τὴν τελευταίαν ἐνωμοτοσεληρίδα ἡ παρὰ τὴν κινὴν ἡ καὶ τὴν οὐραγίαν ἡ ἐπιπέδον τῶν ἐργασιοσημῶν ἐκεῖ ἐξῆσαν ἡ ἀποστο-

τας πρώτους κρούς ἐκ τοῦ βάρβακος καὶ ἐπιόγματος. Ὁ ἰσχυρὸς
 ἰατρός καὶ ἀρχαιολόγος Β. Ἰωαννοῦλδης εἰς τινὲς μελέταις τῶν πρὸς τῆς
 εἰσαγωγῆς τοῦ βάρβακος εἰς τὴν Αἴγυπτον μεταξὺ ἄλλων ἐπισημαίνει
 καὶ τὸ εἶδος Μήνομιττιν, ὅτι τὸ γένος τοῦτο ἔπαιον ὡς μόνον ἐκ τοῦ
 ἀνατολίου εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ τὰ ἐνδόση καὶ ἀμιγροῦς Αἰγυπτίους,
 ὅπως τὸ ἄνωγιστον. Ἡ ἀνακάλυψις καὶ εἰσαγωγή τοῦ
 γένους τοῦτου εἰς τὴν χώραν εἶναι προφανῶν τῶν
 ἐργασίων τοῦ γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ τῆς ἐν-
 ὀδύτου μελέτης τοῦ Μερχμέτ Ἀλή γὰρ ἐπισημαίνεται
 καὶ ἀπὸ τῆς μικροτέρας τῆς ἐπιστήμης ἀπο-
 κάλυψις. Ἰδοὺ ἐν φέροντι τὸ ἱστορικὸν τοῦ πύργου:

1
 12
 10
 11

1. Τὸ μέγιστον ἀνεκάλυψεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐλθὼν εἰς Αἴγυπτον
 καὶ ἰδὼν τὰ ὄσα τῆς ἐκφυγῆς τοῦ Νεῖλου μεταβαλλόμενα εἰς μολυσματικὰ συνε-
 χῆ ἔλαβεν κατὰ τὴν ἐκτασιν τοῦ Δέλτα. Ὁ Φαραὼ ἐπισημαίνει τῆς παρουσίας του
 παρεκλίσειν αὐτὸν νὰ υποδείξῃ μέσον πρὸς ἀποξήρανσιν αὐτῶν. Ὅπως ἐπισημαίνει τὴν
 φερώνυμον κοιλίαν ἠρμώμενος ἀπὸ φρονικιδένδρου τινός, ἔπερ φέρεται ἀνημέτως εἰς
 τὴν ἄνω Αἴγυπτον. Τούτου τὸ φύλλονμα σηματοῖται περὶ τὸ στέλεχος τὴν σπείραν
 τοῦ κοιλίου κτλ. Διαμένειν ὡς ἐκ τούτου ἐπὶ μακρὸν εἰς Αἴγυπτον κατασκευάσει τὴν
 ἐκκοιτίαν κοιλίαν ἢ ἀντίαν. Ἔστιν πάλιν ἀνοικτὴς ἐκατέρωθεν καὶ περιστραμμένης
 ἐκκοιτίδος, εἰς κατὰ τὴν μέσον περιστραμμένης ἀναβιβάζει τὸ ὕδωρ, οὗ ἐντὸς τῆς
 κάτω μέρους τῆς ἀντίαν ἔχει βυθισθῆ, πρὸς τὴν σκοπὴν τοῦτου κατασκευάσθη τὸ πάλιν
 ἢ ἄλλη Μύρις (βλ. Ἡρόδοτον II, 3).

2. Ὁ συγγρ. τὸ μέγιστον μέρος ἐν τῷ κεφάλαιον τούτῳ ἀφιερῶν εἰς τὴν βαμβάκον
 φυτεῖαν καὶ τὰς ἀπειραθμοῦς, ἃς παρήγαγον οἱ Ἕλληνες ποιηταί (σ. 103). τὸ
 1820 ἀνεκάλυψεν νέον βαμβάκιδένδρον, ἢ ἔξ Ἰνδίων προέλευσις ἀμφισβητεῖται.
 Διέδοκεν αὐτὸ κατὰ τὴν (Gardner) ἄνωτ. σ. 45) ὁ Μάχο Ἕλληνας τὴν
 κατὰ τὴν ἴσ. Ἡ ἀνακάλυψις ἐλαττωσεως εἰς ἀπόδοσιν τοῦ
 βάρβακος δὲν ἀνεκάλυψεν εἰς τὴν παρ' οὗ τὰ ἐφαρμοζόμενα μέτρα
 ἢ ἀπόδοσις τοῦ βαμβάκιδένδρου ἐξηκολούθησε νὰ ἐκπέτῃ ἔνεκα τούτου οἱ Ἕλληνες
 παραγωγεῖς προσεπάθησαν διὰ τῆς ἐκφυγῆς τῶν ἀπέλων ποιηταί, εἰς ἃς ἐπεδή-
 θησαν, νὰ εἴδωσαν τὸ καλλίτερον εἶδος (βλ. περιγραφήν τῶν ποιηταίων παρὰ Ἡρόδοτον
 σ. 126 ἔ.) Περὶ τοῦ κοιλίου τοῦ Ἀρχιεπίσκοπος βλ. κατωτ.

3. Περὶ Μάχο ἢ Νάχο, ὅν θύλασαν ἄλλοι νὰ παρυσιάσωσιν ὡς Ἕλληνας, ὁ
 Παπαδόπουλος, τοῦ Κερδίου Ἰερμοῦ (βλ. κατ.) ἀφύμενος ἐκ τῆς ἐμπορ-
 ῆς γαλλ. ἐργασιασθῆσαι καὶ πρὸ τῶν ελθόν βαμβάκος παρασκευάμενος εἰς τὴν
 ἄνωτ. σ. 95 γράφει: «Τὸ λεγόμενον Μάχο, Mahol, εἶναι βαμβάκιδένδρον, ἀπολύτως
 καὶ θερμώτατον, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὐτὸ γίνεται ἀπὸ βαμβάκιδένδρου ἐν-
 ρισκόμενος εἰς τὰς ἄνω τῶν ποταμῶν εἶναι κοινόν. . . καὶ χρησιμοποιεῖ μόνον διὰ γέ-
 μιαν στρωμάτων καὶ ἐνδημάτων τῶν Ἰνδίων. . .» Ἡ βιβλίον τοῦ Ἀποστολίδου
 ἐπιγράφεται: Περὶ τῆς πρώτης ἐκκατάστασεως τῶν Ἕλληνας.
 λαῶν ἐπιόγματος Ἀρβίον εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὴν Συρίαν καὶ τὴν
 Ἕλλάδα (3.800 π.Χρ.) κατὰ τὰς ἀίγυπτ. συριακ. καὶ ἄσσυ-
 ριακὰς πηγὰς, ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν ἀγγλ. ἀκόσμητον τοῦ Φ. Φ.
 "Osser ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (α'-0') 1911, ἐκφύεν ἐκ τοῦ ἐκκλ. φέρου τοῦ 1910, σ. 542-
 565. Ἦν δὲ καὶ ἀναβιβάζου συνεχίσεως τὸ ἔργον τοῦ
 Νερούτσου καὶ ἐγράψεν ἄλλοτε καὶ τὸ ἔξῃς: «Les Pelasges, les Helli-
 nes et les Albains dans leurs rapports etnologiques et linguistiques (2ῶν
 τυπων ἐκ τῆς «Bulletin de l'Institut égyptien de sci. fac. 7») Le Caire 1907,
 σ. 28 Ἐστὶν πραγματεία περὶ τῆς προϊστορικῆς πελοποννησιακῆς ἐπιγραφῆς τῆς
 Ἀθήνας ἐκ σελ. 62 καὶ 2ῶ ἐδημοσιεύθησαν ἡ μὲν τῶ 1887 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἢ δὲ ἐν
 τοῖς πρακτικαῖς τοῦ ἀρχαιολ. συνέδριου Ἀθηνῶν τῶ 1905, ἀμφότεραι εἰς γαλλ.
 γλώσσῃ. Ἀπὸ τούτων γλώσσῃ, διατριβὰς ἐγράψεν ἐν τῇ Βιβλιογραφίᾳ Ἡπέρου
 καὶ Ἀβανίας, Ἀθῆναι 1931, σ. 79 ἔ. (ἀναφ. ἐκ τοῦ 1'-2' τῶμος τῶν ἈΠερίου,
 Χρονικῶν).

10
 15
 16
 13
 11
 12
 17

Ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ βαμβυκοδένδρου ἐφυσμάτων ἀπὸ τῶν Περσικῶν
 Πολέμων γνωσθέντων ἔμαθον οἱ ἄλλοι περὶ τοῦ βάμβακος τοῦ ἐν
 Ἰνδῶν τοῦτον φυτόν· ὅθεν τὸν μὲν βάμβακα ὀνόμασαν ἐν Ἰνδῶν, τὰ δὲ
 ἐνδύματα ἐν Ἰνδῶν καὶ ἄλλοι «Πρόδοτος» ἐτίθει, τὰ μάλιστα, ὅστις
 εἰς τὴν 1^η βιβλίον 106 τῶν αἰγυπτιακῶν γράφει: «τὰ δὲ δένδρα τὰ
 ἀγρία αὐτῶν κατὰ τὸν ἄρτον φέρει εἴδη, καλλοῦν τε προφέροντα καὶ ἀρετῆ
 τῶν ἀπὸ τῶν ὄσων, καὶ ἐσθίησι οἱ Ἰνδοὶ ἀπὸ τούτων τῶν δένδρων χρῶνται»
 καὶ Γ', 41 «κεκοσμημένον δὲ χρῶσθαι καὶ εἰς ἐοίσει ἀπὸ ἐν Ἰνδῶν».
 Ἐντεῦθεν καὶ ὁ Στρώβων (12', 828) ἐξ Ἰνδῶν περὶ τοῦ ἀχάλλου
 ἢ τοῦ γαλακτοῦ ὅν ὄντιον (τοῦ φημιότος) ἠρτῆται· Τοῦτο ἐρημη-
 νέων ὁ Κοουαῆς ἐν ταῖς σημειώσεσι γράφει ἐν σ. 356: «ἐν Ἰν-
 δῶν τὰ ἐν τῇ συννηθεία βαμβάκινα ἢ βαμβυκακία
 τὴν δὲ δύναμιν τοῦ ὀνόματος ἐδίδαξεν ὁ Πλίνιος, XIX, 1 περὶ τοῦ
 βαμβυκίου τὸν λόγον ποιούμενος», quem aliqui gossipium vocant,
 plures xylin etideo lineif facta xylyna». Ὁ Π. Χαρίσης ἐν τῇ
 Ἀλληλοδιπλογραφίᾳ (1837: «ἐν Ἰνδῶν, τὸ βάμβακιον
 κατὰ παλαιὰν ἑλλην. σημεσίαν». Βλαδότερον καθω-
 ρίσθη τὸ ὄνομα. Οὕτως οἱ τραγῳδοὶ περὶ τοιούτων ἐφυσμάτων
 γράφοντες ὀνομάζουσιν αὐτὰ βύσσινον. (βύσσος= βάμβαξ) «βύσ-
 σινοι πέπλοι Ἐδῶ. Βάβυλαι, 820 «βύσσινον πέπλον» Αἰσχ.
 ἐπὶ ἐπὶ Θήβαις 1038. Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἠρτοῖε τὴν
 ὁδὸν διὰ τὰ τοιαῦτα πολυτελῆ καὶ χρυαῖα (ἐκ τοῦ χρυαίου) ὑφάσματα
 οἷς ἐν Ἀθήναις ἐχρῶντο αἱ ἑλεγκασίται, τὰ Ἰνδικὰ ὀθῶνα, τὰ ποροῦ
 (πλατέα), τὰ βύσσινους σινδόνας, αἰτνες καὶ βαργακεΐτιδες καὶ γαργαζαῖ
 (ἀπὸ τοῦ Γάγγων ποταμοῦ) ἐλέγοντο, τὰ χρυαῖα (ἐκ Κυρτασίας
 Κύπρου). Ἐκ χρυαίου ἦν κατὰ Πανσανίαν (1, 26, 7) καὶ ἡ Θουα-
 λλὶς τοῦ καινῶτος λόγρον εἰς τὸ ἀργύριον τῆς ἐν Ἀχαιοῦσι
 Ἀθηνῶν (παρ' Ἰνδοῖς κορυφαῖος εἶδος βάμβακος). Οὕτω γράφοντες
 ἀλλὰ διαφερόμενοι αὐτοῦ· ὁ Μαθηαῖος (καὶ ἄλλοι συντεταγμένοι οὐ κατὰ
 καὶ λίνον τρυφόμενοι οὐ σφαιροί) ἐξ 20 καὶ Πασφας μβ', 3). Νῦν ἡ Θουα-
 λλὶς εἶναι βάμβαξ, ἀλλὰ τὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ βάμβακος ἦν ἐκ λίνου.
 Πολλὴ ἐγένετο τὸ παλαιὸν συζήτησις περὶ τῆς
 βύσσου, ἢ ἦτο βάμβαξ ἢ λίνον (δηλ. βύσσινον ἐν-
 δύματα). Ὁ Πρόδοτος γράφει (B. 86) ὅτι τοὺς τεταρτημέν-
 οντες νεκροῦσιν οἱ Αἰγύπτιοι «λύσαντες κατεκρίσαντο πᾶν τὸ σῆμα
 σινδόνας βύσσινος τελευτῶσι κατὰ τρυφόμενοι ὑποχρῶντες
 τῷ κόμῳ». ὅπως ὁ Rosellini καὶ ἄλλοι ἰσχυρίζονται, ὅτι ἦν βάμ-
 βαξ, ἀλλὰ διὰ τὸ μικροσκοπικὸν σαφῶς ἀπεδείχθη, ὅτι τὰ ἱμάτια τῶν
 νεκρῶν ἦσαν λινά, οἱ δὲ ἀργαῖοι, ὅπου χρῶνται τῇ λέξει
 βύσσος ἐννοοῦσι τὸ λίνον. Ὁ Πανσανίος διακρίνει
 ταῦτα ἀκριβῶς ὁδε: Ἡ δὲ Ἡλεία χόμα τὰ τε ἄλλα ἐστὶν ἐξ
 χρυαίου καὶ τὴν βύσσον οὐκ ἠγίστα ἐκτρέφειν ἀργυρῆ. τὴν μὲν δὴ
 χρυαῖα καὶ λίνον καὶ τὴν βύσσον σπείρουσιν ὅσοις ἢ γῆ τρέφειν
 ἐστὶν ἐπιτήδειος... 6, 26, 6. καὶ σαφέστερον ἐν 5, 5, 2: «ἢ δὲ βύσσος ἢ
 ἐν Ἡλείᾳ λεπτότης μὲν ἐνεκα οὐκ ἀποδεί τῆς Ἐβραίων. ἔστι δὲ οὐκ
 ὁμοίως ἐν Ἡλείᾳ, περὶ δὲ τῆς ἐργασίας τῶν ἐν Πάτραις χρυαίων γράφει:
 Ἡ δὲ αὐτῶν ταῖς πολλαῖς ἀπὸ τῆς βύσσου τῆς ἐν Ἡλείᾳ φέρειν
 κεκοσμημένους τὴν γῆν αὐτῆς καὶ ἐσθίηται ἐφυσμένοι τὴν ἄλλην. (5, 5, 2)
 ἀξιοσημείωτον δὲ τὸν ἐν ἀρχῇ τῆς παρωράγου: «Θαυμάσιον δ' ἄρτις ἐν
 τῇ γῆ τῇ Ἡλείᾳ τὴν τ. βύσσον, ὅτι ἰταῖθα ὄσων, ἰταῖθα δὲ
 οὐδαμῶς τῆς Ἑλλάδος φέροι. Ἄν ἦτο δὲ καὶ μίταδα, ἦτις προφῶρ
 τῶν μίταδα, ἴσθι. ἴσθι καλοῦσιν Ἑληντες» (6, 28, 1). Ἄν
 ἦτο μίταδα, ἴσθι ἢ βύσσος ἐπὶ τῷ. Ἐν Πάτραις μίχοι τοῦ τ. μ. χ.
 αἰῶνος ἐθαυμάζοντο ἢ κατεργασίαν τοῦ λίνου καὶ τῆς μετὰ τῆς. Ἡ Παν-

π' E
 10 / 10 / μεφ.
 12 / 12 / cc
 14 / 14 / f.
 inde
 1x
 12
 15 / 15 / 12
 1cc
 1cc
 12 / 12 / 16
 1v
 1π
 12gE

1. πέπλον μὲλλον ἐντεῖθεν δένον ἐπομόλιον ἴσθινον τὸ δημόδες πέπλον καὶ
 ὄσων ἐκ τοῦ ἐργασίου, διότι κατ' ἐσθίηται ὅπως τὰ περὶ τῆς. ὅς οἱ παλαιοὶ μεταφο-
 ρικῶς τῶν λέξεων ἐργασίματα ἐρμηνεύουσιν ἰσχυρῶς. ἴσθι. σ. 1347. 351 τὰ κα-
 λυπῶντα οὐ καὶ τῶν, ὡς τὸ παλαιὸν ἰσχυρῶς ἴσθινον ἐκ τοῦ τούτου εἶδους
 βύσσου.
 2. Ἐν τῷ λεξικῷ Φωτίου, αἰῶν. κινῶς μὲν ἴσθις, Θεοφραστος δὲ ἴσθινον
 Μερσῶς δὲ ἐν Ἀφρικήσιν εἶδος ἴσθου· ἴσθι. Fragm. hist. gr. IV, σ. 159 καὶ τῶν
 ἐκεί σημειώσιν.

215

γιηλις ἐδώθησεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα Βασίλειον «σινδονίαν πορφυράν, λιὰ καὶ μεταξωτὰ ἐφάσματα ἤτερο τὰ τοῦ ἀουγκρίον ρήματα εἰς λεπτότητα» καὶ 100 «φιαστορίας» γυναικας ἦτοι κεντητορίας.

10x

Ὁ ἀλλοστὸν μνήμης γνωστόνος τῆς Ἑλλάδος Γεννάδιος ἐπιμένει, ὅτι ἢ ἐπὶ τοῦ Πανσαντίου βύσσος ἦν φυτὸν ἰθαγενές, ὅπερ ἐπειτα ἐκλήθη βάμβαξ (Λεξ. σ. 216). Ἐκ τῆς βύσσου εἶναι γνωστότερα τὰ βύσσαινα ἐνδύματα χροῦματος κοκκίνου ὡς τὸ τῆς πορφυράς· ἢ βουσιεῖα (κοινῶς βουσιινά), ὅθεν καὶ τὰ βύσσαινα, εἶναι τὸ δένδρον κροασία ὀξέκαρτος καὶ ὠνομάσθη ἐκ τοῦ βαθέου κοκκίνου χροῦματος. Κατὰ τὸν Ἀγαφήτὸν διάκονον «βύσσοις, τὸ κόκκινον βάμμα, διπερ λέγονσι ἰδιωτικῶς ἀληθινόν, λέγεται δὲ καὶ τὸ κόκκινον ἐνδύμα βύσσοις» (Migne, Patr. gr. 86a, στ. 1161). Ὁ Μέγας Βασίλειος (εἰς Ἡσαίαν κεφ. Α', Migne, Patr. gr. 30, στ. 328) γράφει: «Βύσσαινα καὶ ἄκινθινα σύμβολα τῶν στοιχείων περιβαλλόμενον· βύσσοις μὲν γὰρ ἀντὶ τῆς γῆς, ἢ δὲ ἄκινθος ἀντὶ τοῦ ἀέρος καὶ πορφυρά ἀντὶ ὕδατος καὶ τὸ κόκκινον ἀντὶ τοῦ πυρός». Κλήμη ὁ Ἀλεξανδρεὺς εἰς τὸν «Παιδαγωγὸν» ἐκσπλιτεῖν τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα ματαιότητα τῶν ἀνοδῶπων, ἀπὸ ἧς κατὰ τὸ ποιητικὸν ἐκεῖνο βέλανε πορφυροσ θάνατος» (Κ.Ε. 82) ἐπιπροστίθισιν: «ἀλλὰ ταύτην γοῦν τὴν πορφυρὰν ἢ Τύρος καὶ ἢ Σιδῶν καὶ τῆς Λακωνικῆς ἢ γείτων τῆς θαλάσσης (ἢ Ἐρυθρῆς) ποθεινῶτα· ἀναγκαιὸν δὲ εἶναι μᾶλλον καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ πορφυροεῖται καὶ αὐτὰ τὰ κορχήλια διὰ τὸ αἷμα τούτων ἐξαθεῖν τὴν πορφυρὰν· ἀλλὰ καὶ τοῖς λίγροις ἐφάσμασιν ἐγκαταμνησύνουσαι ἀδολεραὶ γυναῖκες καὶ τῶν ἀνδρῶν οἱ γυναικῶδες τὰς δολεράς βαράς μαγαλίνουσι περὶ τὴν αὐστηρίαν, οὐκ ἐτι τὰς ὀθόνας τὰς ἀπ' Αἰγύπτου, ἀλλὰς δε τινὰς ἐκ γῆς Ἑβραίων καὶ Κιλίκων ἐκποριζόμενοι γῆς· τὰ δὲ ἀμόδινα καὶ βύσσαινα σιωπῶν» (Migne, 8, στ. 536).

π

1η / 2η / 3η / 4η / 5η

1c

Εἶναι λεπτοῦρον, ὅτι οἱ πλοῦτιστοι ἐκ τοῦ βάμβακος τῆς Αἰγύπτου Ἑλλήνες δὲν ἐφρόντισαν νὰ ἐκδώσωσι τὴν ἱστορίαν τοῦ πολυτίμου τούτου φυτό, ἢ νὰ ἀναπτύξωσι τὸν Γεννάδιον τὴν ἱστορίαν, καλλιεργίαν καὶ βιομηχανίαν αὐτοῦ. Ἦν δυστυχῶς ἔχω εἰς τὴν ἐν Λαύρα βιβλιοθήκην μου καὶ δὲν δύναιμι νὰ χρησιμοποίησω ἐνταῦθα. Σταματῶ τώρα τὰς τοιαύτας πηγὰς· ἢ μονογραφίαν αὐτοῦ ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις τῷ 1890, *Sov. n. 110*. Ἐν τοῖς πατέροις ἢ μὲν λέξις βάμβαξ οὐκ εἰρηται, ἢ βύσσος στανιώτατα (ὅθεν βουσινογικὸς ἐν τῷ γεωγ. πατέρῳ 1912)· ἀλλὰ διακρίνεται τοῦ ἴσου καὶ κατεργάζεται κορίως ἐν τοῖς πατέροις διὰ τὰς μούμιαις· εἰς τοὺς πατέροις Φαγίουμ (πατρολογικὰ γεωγικὰ 1912, *Ιστ. βιβλ. Β', 538, πατ. 118 π.χ.*) ἢ μὲνδὲ χρῆσθαι τοῖς λινοφαντικοῖς καὶ βουσινογικῶς ἐργασίαις, μὴδὲ τι ἄλλα τὰ πρὸς τὴν γεωργίαν σχετῆ· ἐν αὐτοῖς τοῖς ἱεροῖς πρὸς τὴν συντέλειαν τῶν βασιλέων καὶ τῶν στολισμῶν τῶν ἄλλων θεῶν· ἢ ἀπαγορεύουσι ἀναγράφουσι εἰς τοὺς ἐριεῖματάς. Εἰς μαρκεῖς πατέροις ἀναγράφεται καὶ βύσσινοσ οὐροσ 1928.

1c / 1w / 1cc

1c

1c / 1c

Πατὰ Γεννάδιον σ. 216: «Βύσσοις γένος μακήτων. Βύσσοις παρ' ἀρχαίοις κλωστικὴ οὐσία, δηλ. οὐδὲν αἷτος ἕτερον γράφει περὶ τῆς μακήτῃδος βύσσου, καὶ αὕτω πωριαζανταὶ οἱ ἀπλοχῶς ἀναγνώστεις, ὅταν μάλιστα ἀναγνῶν ἐν Μ. ἑλλ. ἐγκυκλ. Ζ', σ. 941-942 ὅτι καὶ ἐκ τῶν τοιούτων βύσσων παραφύεται νημάτων, εἶδος μετάξης, ὁσάουσι ὡς τῆς λίγγης, ἐξ ὧν καὶ ἐν Καλυβρία ἐφαίνονσιν ὁμοιότητα καὶ λεπτότητα ἢ ἐφάσματα καὶ χειροκτενῶν ἐπέκτασιν ὠνομάζονται καὶ τὰ μακήλια χειροτάμιον φετόν κτ.λ.»

1c

H-S

1. Πολλὰκις ἀναγέρω τὴν ἐν Λαύρᾳ βιβλιοθήκην ἐκ 10.000 τμῶν ἀποτελουμένην, ἣν μετέφερον τῷ 1924 ἐντεῦθεν μετακληθεῖς ὑπὸ τῆς μονῆς, ἦν πρωτοστατήσιος εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Κιτ. Χάρτου. Εἰργασθὴν συνεχῶς μέχρι τοῦ 1935, ὅτε διαρροσθὴν καθηγητῆς τῆς ἑλλ. ἱστορίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῷ 1937 ἐχειροτονήθην ἐν Φαναρίῳ μητροπολίτης Κουροσῶν. Ἀλλὰ τὸ 1938 ὡς πρόεδρος τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς κατηγγεῖλα καταρῆσεις τινὰς, ἐξακολούθουσας καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Χάρτου νὰ γίνωσται, Ὁ ἔνοσος τότε ἐμνησθην καὶ ἐμὲ, ὅτι κατέγω βιβλία τῆς μονῆς. Ὁ εἰσαγγελεύς Π. Γεωργιάδης ἑλλῶν ἐπὶ τόπου μετὰ τῶν ἰσπεκριῶν Θ. Καραγιαννοπούλου καὶ Παλίσκου ἐζητήσαν ἐν πρὸς ἐν τὰ βιβλία μου καὶ οὐδὲν εὔρον κλοπιμασίον, ἢ δὲ ἑῶν ἐπι βιβλιοφυλάξ ἑβεβήωσαν, ὅτι ἀριέρωσα πολλὰ βιβλία εἰς τὴν μονὴν σπουδῆα. Μετὰ τὴν ἀπολογία μου καὶ δι' ἑλλας σκυφαντικὰς ἐξεδόθη τὸ ὑπ' ἀρ. 1625 τῆς 16-10-33 ἀπαλληλικὸν βούλευμα (βλ. «Ἠρώτες τῆς ἀληθείας», Ἀθήναι 1934, σ. 179-181). Ὅτε μετέβην εἰς Κουροσῶν καὶ ἐπειτα καὶ μέχρι σήμερον με παρκυλοῦν νὰ ἀπειρώσω ἐκεῖ τὴν βιβλιοθήκην, ἀλλ' ἐντέταξα ὡς ἔρον νὰ ἀναγέρομν πρῶτον τὸ κτῆριον καὶ ἐπειτῆ τούτου δι' ἀνομολογητῶς σκοποῦσ δὲν συμφέρῃ εἰς τοὺς ἰθύνοντας τὴν Λαύραν ἐνησθῶσιν ἱσπερ τῷ 1917 συνέταξαν πρὸς τὸν στανὸν τούτου διὰ τοῦ ἱστανίμου νὰ παραλάβω 22 βιβλία καὶ οὕτως μὲν ἐπιμορῆθη ἀμέσως διὰ μεταλλῶσους καὶ ὑποβιβῶσμοσ οἱ δὲ Λαυριῶται ἐπιτιμήθησαν αὐστηρῶς· Ἐπειδὴ αἱ διοικητικαὶ ἐνέργειαι ἐνεπλήθησαν, τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν δὲν ἐνέκρινε καταλλῆλον τὴν περίστασιν ἐνεκα τοῦ ἐκπερῶσ βουρενῆς. Τητῆματῆσ διὰ τὰ περαιτέρω καὶ οὕτως ἐκπερῶν ἢ ὑπέθεσις τὸ ἰθὺν Τμῆμα περιέχει τὰ βιβλῶνικὰ (εἰς τὴν τραπεζίαν τοῦ διαμερισμάτος μου, περιέχει περὶ τὰ 2.000 βιβλία, ἦπερ ἐν τῇ ἱστωρικῇ βιβλιογραφίᾳ σημεῖωνται δι' ἰσπερῶσμοσ). Ἦναι συγκεντρώσει βιβλία σπουδαῖα καὶ σημανῶτα (ἀπὸ συσταῖς πρῶτοις ἐνομήσ) ὁσάουσι οὐκ ἐκπερῶσ

10 / 1w / 1h

10

Ἡ ἐπιφώνημα

1η / 2η / 3η / 4η / 5η
1η / 2η / 3η / 4η / 5η
1η / 2η / 3η / 4η / 5η
11α

V

*Η προὶ δ λόγος βύσσος εἶναι φησὶν φηόμενον πρό πάντων ἐν Ἰνδία
 φέρον ἀπὸσον πωσαπλήσιον τῆς κωννάβου, ἧς ὁ γλοῖος πλήρης ἐστὶ
 λίθον χορημιέντος πρὸς κατασκήνην λεπτοτάτων ἰγασμάτων ὁ δὲ
 Η ο λ ν δ ρ ὁ κ η ζ (Ὀνομαστικ. Ζ' κεφ. 17) ἀναφέρει καὶ ἄλλον εἶδος
 βύσσου ἢ βύσσος, λέγει, λίθον τι εἶδος πωσ' Ἰνδοῖς, ἦδη δὲ καὶ πωσ'
 Λιγυτικὸς ἀπὸ ξ ὁ λ ο υ τ ι ῖ ρ ο ι ο υ γ ῖ γ ρ ε τ α ι, ἐξ οὗ τὴν ἐσθῆτα
 λινῆ. ἂν τις μίλλον φάη, προσποιεῖται πλήρ τοῦ πάχους· ἐστὶ γὰρ παχυ-
 τέρη, τῷ δὲ δένδρῳ κωπὸς ἐπιφέρεται, κωπὸς μάλιστα προσποιεῖται τριπλῶν
 τῆν διαύσαν. *Η δὲ διαστάσης, ἐπειδὴν ἀνώθη τὸ ὄπισθεν κίονον, ἐκδοθὲν
 ἰξαιεῖται τὸ ὄπισθεν ἴσιον, ἢ ὅ κωπὴ γίγνεται τὸν δὲ στήμονα ἐγι-
 ατασι ἀπὸ λινῶν. *Ἐν γένει δὲ ἐν ταῖς ἀγλίαι· Ἰσοφαῖς σημαίνει τὰ ἐκ
 λεπτοτάτων λίθον ἰγασματα, τὸ καλοῦμεν βύσσου, καὶ ὁ ε μὲν τὰ ἐκ τῆς
 βύσσου ταῦτα ἰγασματα ἦσαν ὀνομαστά διὰ τὴν ἴξασον καὶ ἰσομασίων
 αὐτῶν λευκότητι. *Καὶ ἐδόθη αὐτῇ, ἵνα περιβάλληται βύσσουον καθαῶν
 καὶ λευκῶν· ἴνδιδιδμεναι βύσσουον λευκὸν καὶ καθαῶν (Ἀποκάλ.
 α' 8, 11, πρὸς βλ. καὶ ιγ', 12) *Ἄλλοτε δὲ πάλιν αὐτὰ τὰ λεπτότατα ἐκ
 λίθου ἰγασματα, τὰ καλοῦμεν βύσσου, ἐβάφοντο διὰ πορφύρας καὶ
 τότε ἀπεκαλοῦντο βύσσος πορφύρας· ἢ βύσσου πορφύρας Ὁ Ὁσῆος
 ἐν Ἰ ρ ῖ κ ι ἡ λ κεφ. κζ', 7. *Βύσσος μετὰ ποικιλίας ἐξ Ἀιγύπτου ἐγέ-
 νητό σοι στομηνῆ τοῦ περιθεῖναι σοι δόξαν καὶ λιψιβελεῖν σοι ἰσχυθῶν
 καὶ πορφύραν ἐκ τῶν νήσων Ἐλεισῶ καὶ ἐγένετο περιβόλαι σου
 καὶ δὲ τὴν μετέφρασαν· *Λεπτὸν λινὸν ἐξ Ἀιγύπτου κεντητῶν ἐξέπλωνες
 εἰς αὐτῶν ταῦτα σποφίζονται εἰς τὸ ἴξης, δὲ ἀνδρὸς ἐγκροῖται πρὸς
 τὸ ἰσιῶτα, ὅστις ἐν τῷ πρὸ τῶν ἀρχαίων γενναίων στολῶν πραγματιο-
 ἄμνος καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν χορημάτων ἐπιλέγει· αὐτῆν αὐτῆν ποικιλίαν,
 ἢ ἢ ἄλλοι κὴ συνήθειαι ἰσιῶται ἐν ὧς πρὸς τὸ χροῖμα τῆς ἐσθῆτος ἀναλό-
 γως τοῦ διαφύρον βλεῖν τῶν διαφύρον τάξεων καὶ κοινωνικῶν βαθμῶν,
 πωσαπλήσιον καὶ ὧς πρὸς τὴν ἴξιν, ἐξ ἧς ἐγείνεται τὸ ἴνδιδμα. Η ο
 μ ἡ ὡ ἔκτος τῶν ἴξων ἐξ ὧν ἢ ὄλη χλαῖνα, ἴσμηται καὶ λεπτὸν
 λίθον, διότι ἢ ὄλη ἀναφέρεται ὡς λεπτὸν λινῶν ἴγασμα (πρὸς)
 μεταγενεστέρως δὲ καὶ πᾶν ἴσων ἢ λεπτὸν ἴγασμα, εἴη μὴ λινῶν ἢ
 ἴδως δὲ σημαίνει κατὰ τὴν μεταγενεστέρων σημασίαν τὸ πωσ' ἢ μὴν βασι-
 βῆσιον, ὅπου διαγιγνοσκείται πρὸς τὸ λίθον καὶ τὰς λέξεις οἰκῶν καὶ
 βύσσος. *Η πρὸς ἀρχαίους βύσσος διατελεῖ λίθον ἰγασμάτων ὄνομα, οὗ ἢ
 ἐξήγησις κωπὴν ἢ μὴν πολλὰς δυσκολίας, διότι οἱ ἀρχαῖοι
 συνέχον πολλὰς βλάας, εἰ καὶ κατὰ τι ὁμοίως
 καὶ ὠνόμαζον διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος. *Η πρὸς
 ταῖς νεωτέροις φησὶν οὐδὲ καὶ καλοῦμεν βύσσου
 οὐδὲν κοινὸν ἔχει πρὸς τὴν συνήθειαν σημα-
 σίαν τῆς πωσ' ἀρχαίους βύσσου. *Η τῶν νεωτέρων
 βύσσος ἐστὶ δίσμη μεταξοῖδων ἴξων, δι' ὧν προσκαλλῶνται ὀνομασ-
 τήματα ἀποβάλλοντα τὸ μεταπιστικὸν αὐτῶν.

μ

λγ

μ μ

μ

α' μ

π α

μ

10

α, 10

10

1. Συνθέστατα ἐν τοῖς Παφίροις τὰ βύσσου κλάτια αεὶ τεμνῶν (sic) ἐπο-
 νων στομασίων (Chiffonathio Milleis Wilcken) 1, 2, 1912, 6, 121).

wilcken

π | σ | λ | γ | βύσσου | ν | μ | μ | μ | μ

Dio mio! Comme sta bene questo iozetto! Scometto e tu ferai perdere la testa à tutte e nostre ragazze.»,

(Dio mio! Comma! Sta bene questo fioretto! Scometto che perderai la testa à tutte le nostre ragazze!)
 Κατὰ τὸν αὐτὸν ὁμοῦ τρόπον προσεφερόντο καὶ αὐτὰ ταῦτα προσέλεγον καὶ αἱ ἀλγεωνόμοι ἀθηναῖοι εἰς τοὺς διερχομένους διὰ τῆς πόλεως τῶν, ὡς ἀφαιαὶ τὴν νὰ βεβαίωθῃ ἐκ τοῦ ἐξῆς μόνον περιουθέντος τεμαχίου τῶν στεφανοπωλίδων τοῦ Εὐβούλου:

«Ὡδὴ δὴ τοῦτον φουρήσεις στέφανον ἀνθέων τριπόθετον, ὦ Ζεὺ!
 τίς γὰρ αὐτὸν ἔχρησα εὐφιλίην»

π' / x / s / x / x / x
 / p / d / x // z . z / 2

«Οἷαν τίς, ἐπιλέγει ὁ Ἀπιοστολίδης, παραβάλλῃ τὰς δύο ταύτας προσφωρήσεις πρὸς ἀλλήλας, ἄγεται νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἡ πρώτη εἶναι μετάφρασις τῆς δευτέρας καὶ ὅτι αἱ σήμερον τόσον συχνὰ ἐπαυλαμβάνονται αὐτὴν τῆς *σioristes* Ἐντίας καὶ τῆς Φλωριντίας, εἶναι αἱ ἐξιταλισθεῖσαι ἀθηναῖοι τοῦ Βεζωντίου ...»

υ'
 φ'

Ἀντιπαρόχρημαι, ὅσα περὶ ἱατρικῆς καὶ τῶν ἄλλων προσόντων τῆς κοιτίδος ταύτης τῶν ἐπιστημῶν πόλεως τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔγραψεν ὁ ἱατροφιλόσοφος Ἀπιοστολίδης, ὅν ἐν τῇ ἱστορικῇ Βιβλιογραφίᾳ εὕρισκει ὁ βουλόμενος τοὺς τίτλους. Τοῦτο μόνον εἰς τὸ περὶ ἱατρικῆς κεφάλαιον ἐπιλέγω, ὅτι μετὰ τὴν κλασικὴν φιλοσοφίαν, εἰ ἦν οὐ μόνον ἐπιθηκίαν τὴν κοινονίδι, ἀλλὰ καὶ προήγαγον αὐτὴν προαιτέρως, τὸ δευτεροεῖα ἔχει ἡ ἱατρική, ἥς συνέστησαν προδόξον σχολὴν Ἐρασίστρατος ὁ Κεῖως μετὰ τοῦ Ἡρόφιλου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Οὗτος καίτοι γεννηθεὶς ἐν Κῶ εἰς τὰ τῆς ἐπιστήμης ἀντιτάχθη ἐρωτημένως εἰς πολλὰς τῶν θεωριῶν τοῦ Ἰπποκράτους, ὅπως καὶ ὁ Γαληνός. Ἰππία μετὰ τὸ αἰὼνας κατεπολέμησεν ἰσχυρῶς τὸν ἀντίπαλον τοῦτον τοῦ Ἰπποκράτους.

φ'
 μ'
 ι')

Ὁ Ἡρόφιλος, περὶ τὸ 300 ἀκριάσας, εἶναι ὁ ἐἰσηγητής τῆς ἀνατομικῆς (ἀνθρώπων) διακοίνης πρῶτος τὰ ἐν ἑσὶ τῶν τεχνονίων εἰς κινητὰ καὶ αἰσθητικά. Περὶ τοῦτον ἔγραψε πρῶτος ὁ G. Marr ἐν Γοττγῆ τῷ 1810. «*De Herophilimedici vita, scriptis atque in medicina meritis*» καὶ ἔπειτα τῷ 1938 ἐν Karlsruhe und Baden. Ἰδύνατον ὁ γράφων τῆς Ἀλεξανδρίας τὴν ἐνδοξὴν ἰστορίαν νὰ μὴ θανατάσῃ τὸν ἀρῶνα, εἰς ὃν ἀπεδόθησαν οἱ Ἕλληνες ἱατροὶ πρὸς βελτίωσιν τῶν ὅσων τῆς ζωῆς, ἡς μέγιστοι ἐχθροὶ τὰ ἔλη τοῦ Νεῖλου, ἡ λίαν ἐνοχλητικὴ δὴμος κατὰ τοὺς πρῶτους ἐκ Αἰθῶς ἔκτοφλοιτικοὺς σφοδροὺς ἀνέμους (Χαμσὴν) καὶ τέληταιων ὁ πόρος ἐγγὺς περὶ τὸν ἰσημερινὸν ἥλιος, ὅσον καὶ ἡ ὑψότης τοῦ κλίματος. Βεβαίως ὁ Ἰπποκράτης εἶναι ἀσυμφωνήσιμος εἰς τὰ παθολογικά· ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν καὶ πολλὴ μετὰ ταῦτα ἡ ἀνατομική ἦν εἰς τὰ σπάρτα, διότι τὰ σώματα τῶν νεκρῶν διὰ ἐπιτοξείου νὰ εἰσάγωνται εἰς τὸ ἀνατομικόν, καίτοι ἐν Αἰθῶντι ἔνεκα τῆς τοιοῦτος εἶδος ἐλευθερίαν τινὰ οἱ χρυσοῦχοι. Ἡ ἔλευθερία αὕτη ἐπεξετάθη ἐπὶ τῶν Ἱταλιανῶν εἰς ἀνατομικὴν ἀνθρωπίνων σωματίων, ὅπερ οὐκ ὀλίγον συντελεσέν εἰς τὴν τελειοποίησιν τῆς θέσεως τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐπιστήμης. Τοῦτο ἐμνήσθη τὴν γῆμιν τῶν ἀσκληπιοῦδων τοῦ Μουσίου, ὥστε πανταχόθεν ἐσπεύδον νὰ μαθητευθῶσι παρ' αὐτοῖς. Τοῦτο ἐπαύξισεν τὸ κλέος τῆς ἀλεξανδρικῆς ἱατρικῆς σχολῆς, ἥτις ἐξηκολούθη ἀκμαίως καὶ ἐπὶ ρωμαϊκῆς μέχρι τοῦ 1^{ου} μ.Χ. αἰῶνος. Ἐπιπλέον καὶ ὁ ἐξοχότατος ἐν ἰατρικῇ καὶ πρῶτος ἱατροφιλόσοφος Γαληνός (ἐγεννήθη τῷ 131 μ.Χ.) ἔγνωσεν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν. Οὗτος ἀνάδειξε καὶ ἐτελειοποίησεν ἄλλους σχεδὸν τοὺς κλάδους τῆς ἱατρικῆς· τὴν ἀνατομικὴν, παθολογίαν, γυναικολογίαν, οἰκουμενικὴν καὶ ἀντιελθὴν ὁ μέγιστος ἱατρός τῆς ἀρχαΐου αἰῶνος.

μ'
 ι')
 μ'

1. Ἐκ τοῦ ἀ' ἐκκλ. Φάρου, ΚΖ', 1927, σ. 373-4. Ἐλήφθη ἐκ τοῦ Ἡμερ. ἐμπ. μαγνέτου, 1904, σ. 362-363.
 2. Κ. Γ. Ἡρόφιλος οὐλοῦ ἀ' Ἐρασίστρατος, ὁ περὶ τὰ πρωτεύει ἀμύλωνος τῷ Ἰπποκράτει (304-240 π.Χ.) Ἀθήναι, 1853.
 3. Θεματικὸς ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ἱατροῦ Δ. Οὐλοῦ ἀ' οὐλοῦ διὰ τὰ κατὰ τὴν ταφείων τῶν Νεῖλου φανόμενα, διὰ ἐισέρπει καὶ τὴ θάλασσαν ὅσοι καὶ φανεῖται πάντα τὰ ἱστανικὰ ὅσα τῶν γινόμενων ὁρίων: αὐτοὶ δὲ κοινῶς μὲν ἀναφαινοῦται ὅτι τῶν παρόντων αὐτῆς τελευτῶν μιάσμα καὶ δυσπεντρία γαγγραινώδεις καὶ ἱπποκλιδικαὶ διασημαίους καὶ περὶ τοὺς κοκκίους ἢ τρυφίους καὶ ὁρθοκίους πρὸς τὴν πορεία δὲ καὶ ποικιλῶν ἀνακλῶν ἡ ἀντομικὰ βάρια καὶ ποικίλη καλλιστά τῶν κῆρ τοῦ θέρους καὶ ἀεθρίας ἐπὶ τῆς τῆς εἰρηστικῆς ἡλικίᾳ καὶ διασημαίους τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (Ἄλεξ. ἀέκ. Α', σ. 103). Καὶ ὅσοις ἡ μὲρ οἶα τοῦ Στρώβωνος εἶναι ἀνέλιθη, ἀλλὰ καὶ ἐνδεικτικὴ περὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ κλίματος. Ἄλλ' ἐπεὶ γὰρ ὄχι πῶς αἰ ἐπὶ ἡμεῖς ἡμεῖς καὶ βάρια καὶ ποικίλη ἐρωσι τοὺς ἄλλους ἐν τοῖς ἀσπίσι τοῦ θέρους ἐπὶ γὰρ τοὺς κῆρ καὶ ἀντομικὰ τελευτῶν δὲ τῶν ἐν ἡλίῳ ἀνακλῶν βροχόδοξοις ἀντομικῶς ποικίλως καὶ ἄλλοις καὶ ἄλλοις καὶ ἡμεῖς ἀντομικὰ κατὰ τὴν πορεία δὲ τῶν θέρους ἀρρ' μὲν πρῶτος ἡ Νεῖλος πλεῖστος καὶ τῆς ἀντομικῆς καὶ ὡς ἐκ τῆς τελευτῆς τῶν ἀνακλῶν ποικίλως ποικίλως τότε δὲ ὡς ἐκ τῆς ποικίλως ἐκ τῶν βροχῶν καὶ ἀντομικῶν κατὰ τὴν πορεία, ὥστε ἀντομικὰ Ἀλεξανδρῆς τοῦ θέρους ἀντομικῶν (12, 7, 794).

μ'
 π' / ο' / α'
 φ' / ι'
 μ' / ο'

571

γ. 1122 202
24.12.11

63

Λισσακοῦδον κατὰ βιβλίῳ καὶ κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, ἥτις εἶναι τῶν δια-
 σκευτῶν. Ἡ πρώτη δι' ἄρεσιν εἶναι τὸ εἶδος τῶν ἀλεξ. φιλολόγων. Ἐπει-
 ἵτα καὶ πειστικῶς ἢ ἀποδείξει, ὅτι ὁ Λισσακοῦδης ἐγραφε ἐν Ἀλε-
 ξανδρείᾳ εἶναι ὡρισμένοι γλωσσικοὶ τύποι, φέτινες ἀνίσκουσιν εἰς τὸ ἀλε-
 ξανδρινόν ἰδίωμα, καὶ οὗς ἔχουσι οἱ κώδικες τοῦ Λισσακοῦδον οἶον:
 λημυθῆν, ἀσπλημυθί, ἔκλημυθι κτ.λ. Κυρίως τὸ καιρόμενον τοῦτο ἀνα-
 γράφεται ἐν τῷ ἰδίωμάτῳ τῆς Νυκκατίας π.χ. εἰς πᾶντος τοῦ IV μ.χ.
 αἰῶνος: οὐ θέλωμεν γὰρ ἀγροῦν μήπως μὴ λημυθῆν. Τὰ ξενικά τῶν
 φητῶν ὀνόματα, ἅπερ μετὰ ταῦτα εἰσῆχθησαν ἐκ τῶν II α μ γ ἰ λ ο ν εἰς
 τὸν Λισσακοῦδον καὶ ἐξείδωκεν ὁ Sprengel, ὡς περὶ τὰ ἀπεκρίνωσεν ὁ
 Γ' α λ η ο ζ εἰπών: καὶ μὲν δὴ τὰ πολλὰ τῶν βοτανῶν ὀνόματα ταῦτα
 αἰγυπτιακά καὶ βαβυλωνίαι καὶ ὅσα τινὲς ἰδίως ἢ συμβολικῶς ἐπ' αὐταῖς
 ἔθεντο, περὶ τῶν ἰδοῦν μοι προγράψω ἐνταῦθα. Ὁ πάτριος Λογγ-
 δοῦν (1885) ἔχει τὰ πλέον περιεργα ὀνόματα αἰγυπτιακά ἐκ τῶν
 ἰσθῶν . . . οἷς ἔχοντο οἱ ἰερεῖς γλωσσικαί . . . τὰς βοτάναις καὶ τὰ
 ἄλλα . . . εἰς θεῶν εἰδῶλα ἐπέγραψαν. . . ». Τοῦτο μόνον λέγουσιν.
 δι' ἡσυχίαν ἐνταῦθα εἶναι οἱ ἰερεῖς τῶν Αἰγυπτίων καὶ ὅτι ἀλλ' εἶναι
 ἐπισημικά ὀνόματα. Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τῆς ἀκέρειος καὶ
 ἀμυθολίας οἱ Ἕλληνες ταλαντεῖοι θεοσκεπτικῶς ἐξήχον τὰ σθηρι-
 οῦσιν εἰς τὴν συγκομιδαίαν καὶ μυστικοπαθεῖ φιλοσοφίαν τῶν Αἰγυ-
 πτίων ἰερέων καὶ εἰς τοὺς βλόγους τοῦ Ζωροάστου, ὅθεν καὶ φη-
 τὰ θεοσοφικῆς προελεύσεως Ἐρημῶ τοῦ τριαμερῆστον μετεχειρίζοντο.
 300 βιβλίῳ μυθικά τοιαῦτα ἀναγράφει ὁ Πλάτωνος. Τὰ πολυ-
 νεμα ταῦτα ὀνόματα τῶν φητῶν ἀποδεικνύουσι τὴν ἔκτασιν τῆς βοτ.
 ἐοικῆς καὶ εἰς τὸς γλωσσῶν τῶν ἄλλων ἐν Ἀσία καὶ Ἀφρική (Ἀφροί
 εἰς τὰ συνώνυμα ταῦτα εἶναι οἱ Ἀφρικανοὶ λαῶν. Οἱ οὐλοῦμαι, ὡς
 ἐκαλοῦντο τότε οἱ βοτανικοὶ καὶ φαρμακολόγοι, διέσχον τὰς ἀπειρῶν-
 τους ἐκείνας ἐκτάσεις πρὸς συλλογὴν φητῶν. Ἡ ἐυγασία αὕτη εἶχεν
 ἀρχίσει ἀπὸ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ὅστις ἔστειλε φητὰ καὶ ἀπάνυ
 ζῶν εἰς τὸν διδάσκαλόν του Ἀριστοτέλην διὰ τὰ «Φυτικά», ἅπερ
 ἐξείδωτο ὁ Θεόφραστος - Μυθολογία τῶν λατῶν οἱ τε-
 χῶν μεμψιβοῦντες διὰ τὴν περὶ τὰ αἰγυπτιακὰ
 μυθολογίαν ἡμῶν, ὅτι ἐντεθῆεν ἡ βοτανικὴ
 ἔσχε τὰς πρώτας ἀρχάς, ἐξ ὅτων ἐκ τῆς συλλο-
 γῆς ἐκείνης τῶν σπανιζόντων ἐν Ἑλλάδι φητῶν
 καιηροτίσθη ὁ πρῶτος ἔπος τοῦ κλεινοῦ μυθολο-
 γοῦ Ἀριστοτέλους βοτανικῶς κήπος.

1a
10
13
14/12
13
11EIS
1L
1C
1C,
1L
1P
10
1P
1P

Πῶς ἀπετελέσθη τὸ ἀξιόλογον βιβλίον τοῦ Λισσακοῦδον, διηγῆται ὁ
 ἴδιος. Ἡμεῖς . . . ἐκ πρώτης ἡλικίας ἀληκτῶν τινα ἔχοντες ἐπιθυμίαν
 περὶ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἔλης καὶ πολλῆν γῆν ἐπελθόντες, γράφει ἀσχόμενος
 πρὸς τὸν συμπατριώτην τὸν ἀσκληπιόδον Λιζίνιον Ἀφροῖον
 οἶθι γὰρ ἡμῖν στρατιωτικὸν τὸν βίον—συνεγχεζόμεν τὴν πραγματείαν
 μετὰ πλείστης ἀκοιβεῖας τὰ μὲν λοιπὰ δι' αὐτομάτως γρόντες, τὰ δὲ ἐξ-
 ἰστορίας συγκρίνον τῆς πᾶσι καὶ ἀνακοίσεως τῶν πᾶν ἰκασίης ἐπιχω-
 οῦσιν ἀκοιβεῖσαντες. Ὅπως ἀπετελέσθη ἡ πεντάβιβλος αὕτη ἀναλόγως
 τοῦ ἐπιδοκοῦντος σκοποῦ εἶναι καὶ τὸ περιχόμενον τῶν 5 βιβλίων:

- I. Περὶ ἀνομιῶν, ἐλαίων, μέσων, δένδρων, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν κω-
 πῶν καὶ ὀπῶν.
- II. Περὶ ζῶων, κινζίνων, κίστων, κωθαρίων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν
 μεσῶν ὡς φαρμάκων, πρὸς γάλακτος, μέλιτος, στέατος, σιτημῶν καὶ λα-
 χάνων.
- III. Περὶ οἰζῶν, βοτανῶν καὶ σπορῶν (μῆρον ἢ φῶν, γεντιανῆ,
 γλυκόριζα, ἀλόη κτλ.).
- IV. Περὶ τῶν ἐπολιπίων καὶ δὴ περὶ τοῦ μανδραγόρου. Κατὰ τὸν
 καθ. κ. Κούζην χωματημιστικὴ ἢ τοῦτον παραγράφῃ, (ὅστις) ὡς
 ἐβεβαιώθη νῦν ἐνέχει σκοπολαμμένην, οὕτως ἐγγίγγοτο χοῆσις ὡς νωκω-

Εἰρηλίκης 1122 202 51

Βλα. /

τιζοῦ καὶ πρὸ τῶν ἐγγειωθήσων (Μ. Ἐγκυκλ. 69 σ. 421) // Κοῶνται δὲ καὶ ταῦτα ἱεροῖ, ὅταν τέρμιν ἢ καίτεν μέλλωσιν» (Α 574).

Υ. Περὶ αἰῶνων, ἄζωος, ἕδατος, τῶν μεταλλικῶν φωσφάκων (ἄρθος χαλκοῦ, σιδήρου, μαγνήτου, ἀργύρου κτλ.) ψυδαγωγῶν, ἐδουαγωγῶν, ἀμικροῦ, σπογγιῶν, θείων κτλ.

Τοιοῦτος ἐν ὀλίγοις ὁ Διοσχοριδῆς ὁ πατρὶς τῆς φησι κτλ. ἡ φησι ἀμικρολογίας, ὅστις ἐδίδουξε τὴν χοῆσιν πάντων τῶν φυτῶν, ὀρυκτῶν ζῴων κτλ.

1. Εὐλόγιος Κοουρίλα Λαυριώτου. «Διοσχοριδεῖοι μελέται», σ. 32 περὶ πάντων τούτων.

2. Βλ. «Grund und Christum. der Papyruskunde» von Mittelstein 1, 2, Leipzig, 1912, σ. 497 κ. ἐ. τοῦτο εἶχεν εἰσχυθῆ καὶ εἰς τνας τῶν βυζ. χρονολογῶν κατὰ τὸν Στ. Ἰ. Ἀλτμάν (Grammatik, 1913, σ. 78). Ο G r e g o r εἰσήγαγε τοὺς τίτλους τούτους καὶ εἰς τὸ «Novum Testamentum», Lipsiae 1884 καὶ ἀναγινώσκουσαν: λήμψεται, συλλήμψθη, ἀντελήμψθη, ἀντήμψησ κτλ. Ἐντεῦθεν παρὰ πολλοὺς καὶ ὁ τελευταῖος ἐκδότης τοῦ Διοσχοριδῆ εἰσήγαγε τοιούτους νεωτερισμοὺς εἰς τὸ κείμενον.

3. τὸμ. XI, σ. 793. ταῦτα ἀπέβλεπε καὶ ὁ Wellmann*.
4. Κλ. μ. Στρομ. I, 305. Περὶ φουριῶν «περὶ ἀποδοχῆς ἐμψύχων» σ. 321. Ἀριστοτεῖδος Λόγοι τόμ. III, σ. 553.

*Τούτων ἀφαιρηθέντων μένουσι περίπου 500 γνήσια ὀνόματα καὶ ἰσχύθημα φυτῶν ὁ Λαυρ. ἔχει 450, ὁ δὲ Constant. 382 ὡς ἱατρικὰ καὶ φαρμακευτικά. Ὁ Θεόφραστος εἰς τὰς «Περὶ φυτῶν ἱστορίας» καὶ τὴν βιβλίαν ἔχει 600 φυτὰ καὶ ἐν τῇ 509 ἐν ὁ Διοσχοριδῆς φάσκει ὅτι ἀδύνατον εἶναι τὸ ἀποδοχῆς ὡς τὰς φουριῶν καὶ τῶν δούσι τούτοις καὶ πρῶτον βούλομαι ἀνακοῦν ὅτι ἀρχαῖοι περὶ τὰς 8 ἐκατόν τὰ δεσφύτων ἀνεξήρηθησαν εἰς τνας τῶν ὀλιγίστων τοῦ Διοσχοριδῆ κωδικῶν ὡς ὁ Λουιδόβινος (βλ. Πάππος Α. 1885) καὶ τοῦ Michigam (B o n n e r, 1922) (εἰς τοὺς κειμένους τούτους δὲν εἶναι ὀνόματις ὁ Διοσχοριδῆς).

5. Κλ. μ. Στρομ. VI, κεφ. 7, 56 Lambecius Commentariorum de augustina bibliotheca caesarea Vindobonens (ἐκδ. K o l l a r) περὶ τοῦ περιφώνου κωδ. Διοσχοριδῆ ἐν τόμῳ II, σ. 119-286 καὶ Supplem. σ. 343. Ὁ κώδιξ φέρει τὸ ὄνομα (Constantinopolitanus καὶ περιεγράφη ὀνομαστικῶς ὑπὸ τοῦ ἀκκάδη κληρονομοῦ κ. Ἐμμ. Ἐμμικροῦ (βλ. 1912 καὶ 1921 καὶ εἰς Διοσκ. μελέτας μου περὶ τοῦ ἐτέρου εἰκονογραφημένου κωδικῶν σ. 20-22 Neapolitanus 26-27).

6. Εἰς ἔργον μου πρὸς ἐκδόσιν ἀπὸ ἰουδαίας σχεδὸν ἔτιμον ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ ἀρχαῖα τῶν φυτῶν ὀνόματα καὶ ἡ ἀξία τῶν πηγῶν. Μελέτη γλωσσικῆ καὶ ἱστορικῆ» ἐκ σελ. 250 εἰς 800, ἐξηγούμεθα διατὶ καθυστέρησαν βίπρακτικα ἐπιστήμη ἐν Ἑλλάδι. Ἐν παρρητήματι πρὸς ἐμνηνεῖν τῶν ἐξῆς «Μήλα καὶ κικινία, ἀβράμηλα, τζάπουρον» ἀπερ φέρονται ὡς συνώνυμα ἐν τῷ 183 Ἰβρ. κώδικι ἔγραψα ἡ Δοκίμιον ἐτυμολογίας φυτικῶν ὀνομάτων καὶ ἀπέδειξε ὅτι τὰ ἀκοκίμηλα τοῦ Θεοφραστῆ εἰρήρησαν ὑπὸ ἀμαθῶς μοναχοῦ κικινία μήλα καὶ τοῦ Ἀβραάμ τὰ μήλα ἢ τὰ ἀβράμηλα, ἀβράμηλα καὶ τὰ ἀξίμωρον τοῦ Γαλινοῦ τζάπουρον κατὰ φθόγγον. ὁ μόνος ὅν ἀνεκαλύψαμεν ἡμεῖς, καὶ ὅν ἐν τῇ δημῶδει γλώσσῃ τὸ ἐξῆς προφέρεται τζ ἔχοντες ἀρετηρίαν τὴν γαλινοῦ ἀξίμωρον ἀτ ζάπουρον (πρὸ βλ. ἕξυχαρίσω, τζυχαρίσω κτλ.). Τοῦ δένδρου τούτου τῆς ἀγροδομαστικῆς τῆς ἀκκνο-θώδους (ἔθεν καὶ φραγμίτης λέγεται ὀνομαστικῶς) ἀναγράφω 50 συνώνυμα τῆς δημῶδους ἐλλήνων κτλ.

Ὁ μὲν Ἀρσείος ἦν Ταρσεύς, ὁ δὲ Διοσχοριδῆς Ἀναξαρθεύς, πλησίον ὀνομαστικῶν δεικνύει.

Ἐν τέλει σημειῶμαι καὶ τοῦτο ὅτι καὶ ἡ κατ' ἀρχὴν τῶν δικαστῶν ἀπὸ τὸν συνετελέσθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸν 1" ἢ ἀρχῆς τοῦ Δ' αἰῶνος καὶ εἰς αὐτὴν ἀνήκουσαν οἱ ἀρχαιότεροι βιβλιοκώδικες (βλ. Διοσκ. μελ. 21).

f. 155

1κ (μικρο)

100

14

1άλλα (χωρίσαστε τὰς λέξεις)

1ω

1ε

1α

1κ

1υ/να

1(1) +

1βιτ. H 8

1. Bulletin de la société archéologique d'Alexandrie, No 11, nouv. série tom. II. /Alexandrie, 1909, σ. 350, 356. 270 μετά 2 φωτογραφιών υπό Α. I. Reinech. Αί διαστάσεις τῆς ἐκ γραφίτου λαρνακίδος σημειῶνται ἐπακριβῶς ἐν σ. 370 ὀλίγον ἀκατανόητοι δι' ἐμὲ τοῦλάχιστον μὴ εἰθισμένον εἰς τοιαύτας τὸν Γάλλων κατασκευῆς.

13
14
15

2. Dittemberge, «Oriëntis graeci inscriptiones selectae» 1. 172.
3. Voyage au Levant σ. 244. Οὕτως ἔχει τὸ κείμενον: «la colonne ou on lui couba la tête» ἀλλ' ἐπὶ τοῦ κίονος κρεμοῦν καὶ δὲν κόπτουν. Ἴσως ἔστιν ἐμάρτυρησεν ἡ ἀγία ἐκεῖτο χαμαὶ καὶ τοῦτο θὰ συνέβαινε. ἄρα ἦσαν ἐκεῖ ἐρείπια. τὴν λεπτομέρειαν δὲν γνωρίζω πῶθεν ἠρύσθη ὁ περιηγητὴς διότι ὁ βιογράφος δὲν ἔχει ταύτην εἰς τὸ συναξάριον τῆς ἀγίας.

13
15
1z | z | u

4. Κάρολος Sudhoff, «Aertliches aus griechischen Papyrus-Urkunden. Bausteine zu einer medizinischen Kulturgeschichte des Hellenismus». Leipzig, 1909, σ. X. τοῦ προλόγου ἔργου, μοναδικὸν καὶ σπουδαῖον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀρίστη συμβολὴν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ πολιτισμοῦ.

5. Περὶ τῆς ἐμπειρ. σχολῆς ἔγραψεν ὁ C. Schultze, «De veteris empiricae scholae dignitate», Palat 1840. Richter περὶ τοῦ χαρακτῆρος 1741 καὶ ὁ Σαμοθράκης 1938. κατὰ τὸν Pouchet 1853, ἰδρυτῆς ὑπῆρξεν ὁ Magnus. Ἀντίθετοι τῶν νῦν ὁ Kaiser 1741.

10/0

6. Λαμπρὰ μονογραφία τοῦ Theod. Meyer-Steineg, «Das medizinische System der Methodiker κτλ.» Iena, 1916. Σαμοθράκης 1938.

7. Ἱστορικὴν διατριβὴν ἔγραψε τῷ 1791 ὁ Ostérhausen καὶ συνέγραψεν ὁ Wellman τῷ 1895 διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς σχολῆς μέχρι τοῦ Ἀρχιγένους.

15

8. Σαμοθράκης Α. «Αἱ ἱατρικαὶ σχολαὶ τῆς ἀρχαιότητος, δογματικῆ, ἐμπερική, μεθοδικῆ καὶ ἐκλεκτικῆ ἢ ἐπισυνθετικῆ» (Ἑλλ. ἱατρικὴ 12, ἐπιφυλλίς σ. 104, 1938 ὥραϊον).

9. Ch. Beek. («Commentatio de schola medicorum alexandrinorum». Lipsiae, 1810. Περὶ τοῦ ἐτέρου τῶν ἰδρυτῶν ἔγραψεν ὁ G. Mart. «Herophilos, ein Beitrag sur Geschichte der Medizin». Karlibach und Baden.

§ |ΥΓΑ ΓΙΑΖΟΝΤΕ| ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗΦ| ΧΑΩΡΙΑ
ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΕΛΛΗΝΙΣΤΗΦ

|| A || N

Ἐν τῇ τῆς εἰσαγωγῆς ταύτης ἐκκοιμήσασιν ἐπιβεβλημένον, πληρ
τῶν αἰσθητικῶν πνευματικῶν αἰγυπτιακῶν φησὶν, τὰ ἐπιστημονικῶν
ὡς πληροτέρας πύλας αὐτῶν πνευματικῶν δι' ἕνα ἕκαστον εἰς τὴν
[ἱστορικῶν βιβλιογραφίαν] καὶ εἰς ἄλλας σημάς. Ἐπεξετάθη, μὲν πλείον
εἰς τὰ ἀπὸ ἀπώριον ἱστορικῶν στοιχείων φησὶν, ἐκ τοῦ πίνακος τοῦτον
ἀποδεικνύεται τὸσον ἐκ τῶν μεταγενεστερῶν τῶν
τῶν φησὶν ἐπιλαοτίσθη ἢ ἐλλληνικῆ ἡλωρίε. Τούτων
ἐν τῶν οἱ ἑλλληνικῶν πτέρυγαν τὰ ὀνόματα, ἢ ὀνομαζοσιν αἰγυπ-
τιῶν καὶ ἄλλων διειρησῶν τὴν ἑνὴν ὀνομασίαν. Εἰς τὸ κεφάλαιον
τοῦτο συνεβουλεύθη καὶ χωρογραφία

19 17 k

ΝΑΡΑΤ 704

αἰγυπτιακῶν (Νικ. Ἰβηρ. 151, γ 11β) βλ| κόμιος αἰγυπτίος καὶ
πύριον ἢ ἔλαιον αἰγυπτίον.
αἰγυπτιακὰ πλῆγματα «φησὶ τοῦ ὁμοίου τοῖς σκουρίναις» Στραβ.
12', 5, 248.

k

αἰγυπτιακῶν ἢ ἔλαιον, «τοῦ δ' αἰγυπτίον μύρον μνημο-
νίσσον Ἐλαιῶν ἐν ἄλλοις» Ἀθην. Β, 66, 11ε' 689β (χωρίματα αἰγυπτία)
αἰγ. ἔλαιον. Ἰεροσ. 114. (βλ. μύρον αἰγυπτίον).

12

αἰγυπτίον ὀσπρίον, ὁ ἄουξ (ἀρκυῶν Νικ. Ἰβηρ. 151, 11α 12α).
αἰγυπτίον σπέρμα, αἰ κωθαί (Νικ. Ἰβηρ. 151, 11α).

αἰγυπτίον σπέρμα (βλ. κωθαί).

ἄκωνθα αἰγυπτία (Λισσ. 1, 127).

14

ἄκωνθα ἀρωματικῆ / Abonnes 1816 Hu|chetti 1836), ὅθεν
τὸ ἄρωμα ἢ ἀρώμα ἔλαιον.
ἄκωνθα ἢ ἄκωνθα τῆς Θεβαΐδος, ἐξ ἧς τὸ γνωστὸν κόμιον (Στραβ.
12', 35, 809 Ἀπὸ τὰ Μίμωρ Ἀκωνθος, πόλις ὁμοίως ἐν τῇ Αἰβή (βλ.
ἀρωματὸς ἀκωνθῆς).

k

ἄμμι καὶ ἄμμος (Λισσ. III, 63) χρησιμώτατος ἐγγύριος ἐν Αἰ-
γύπτῳ κωπὸς (Sud. 52).

ἄμμος ὄκσωτικῆ (Sud. 1909, σ. 51-52) εἶδος ἀλόης, χωρίματος
πυροκαλλίου, φησὶν τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας (Λισσ. III, 62, 112ν.
15, 163).

ἀραβόσιτος: καὶ τοῖς πρὸ τῆν εἰς Αἰγύπτῳ τὸ φησὶν, ὅθεν καὶ
οἱ Τυρκοὶ καὶ Ἀλβανοὶ ὀνομαζοσιν μισία καὶ μίρι (Αἰγυπτίος,
ἀλλὰ τὸ σφαιρὶ εἰς τὰ ἀφρικὰ (βλ. Γ', Βορροπύριον, «φ ἀραβόσιτος
ἐν Αἰγύπτῳ», Ἰμπ. φ. μνησῶν, V, 1905).

1α' 1η 15 12 11οι 12

ἀρωματῶν αἰγυπτιακῶν (Loren 1891, Sud. σ. 43 ε. πρὸς πολλὰ).

12

ἀρωματῶν ὀσπρίων (Lunbrozo 1870): ὁ συγγαμῶν ἐκ τῶν
διακριπῶν ἐν Ἐξιδωρία αἰγυπτιακῶν. Εἰς τὸ πρὸ ἀρωματῶν
τῶν κρηάλαιον ἀναγνώριον περὶ τὸ 1800 ἀρωματικῶν
φησὶν (βλ. κατωτ. καὶ ββλῶνος ἀρωματικῆ).

1α' 1α

ἄσφαλτον ἔλαιον, ἢ ἰάφου (νέγι. Sud 70ε.) μόνον εἰς δύο μαγι-
κῶνς κατώρους ὀπύριον.

ἄσφατος ἀκωνθῆς, κόμιον αἰγυπτίον (Νικ. Ἰβηρ. 151, γ. 11β).

βαῖς τὸ βάιον (Loren 1891, σ. 8-15) ἦτοι οἱ φοίνικες.

βαλαυτίτης αἰγυπτιακῶν (Μεγ. ἰλλ. ἐγκυκλιον. V' σ. 511)
ἐκ τούτων αἰ λεγόμενα μωροβόλαιον λέγεται καὶ βαλαυτός ἀρωμα-
τικῆ.

βαλαύσιον, «ἄρα αἰγυπτίος». Νικ. Ἰβηρ. 151, γ. 12β.

1. Πρὸ παντὸς ἐκρησιμοποιήσασ τὰς περιχὰς καὶ προσεπέθησασ νὰ συμβεβῆσασ
τὰς διαφορίας τῶν συγγραφέων. Ὅμοια ἔλαβον ἐξ ἐκείνων, ὅστινες συνέταξαν τὰς
χωρίδας ἄλλοις δὲν συνέταξαν χωρίδα ἀλλ' ἐστὶ χωρίδα ἡ ἡσασ φησὶ τὰ
σχετίζοντα πρὸς τὴν ἑλλληνισμῶν. Δὲν ὑπάρχει δὲ καὶ Λεξικῶν
ἢ Αἰγυπτίος ἀρκυῶν Ἀχμέτ πασά (1850-1923) συνέταξαν
ἀραβιστὶ τούτων τῶν ἀρκυῶν τῆς Αἰγύπτου φησὶν, ὅπερ ἴσως δὲν ἐξεβῆσασ εἰσέτι
[Ἐκκ. γάρου, ΚΣΤ', 1927, σ. 504].

12 c

εὐφρόβιον (Maspero 1913, I, B', σ. 65, στ. 27).
 Σιγγίβρις (ἀρωματικόν) πιπτερόριζα τοῦ χαλιπῶν,
 ἐκ ταύτης παρασκευάζεται ἀρωματικὸν ποτὸν (Harduinus 1839)
 Προέρχεται ἐκ τῶν Τρωαλοδοσιῶν καὶ τῆς Ἀραβίας (Λισσ. II, 160,
 Πλίν. XII, 20) καὶ ῥόζουμα καὶ ῥόζουμακον.
 Σῆθος ῥορκᾶς (Λισσ. II, 101. Στράβ. 1568, σ. 110) «Τὸ δὲ
 ῥῥοκ... κοινὸν δ' ἐστὶ πολλοῖς καὶ παρ' ἐξάστοις δὲ αἰσθητικῶν διά-
 φωνῶν» (Στράβ. 12', 2, 821). Ἐν τοῖς παπύροις ζῆτος (μὲ ὄξιον)
 λέγεται.
 ἤλεκτρον (ἀσέρ, ἐξ εὐ τοῦ ἀσῆμ). Berthelot 1886, σ. 167).
 ἠλάστι. ἀρωμακίον (Λισσ. II, 185)
 ἠρόο. κοινὸν ἀρωματικὸν ἐν τοῖς ἡλαί φυτόν ἐν Ἑλλάδι (κοινῶς
 ἠρόο) ἀπὸ τοῦ Ὀμηροῦ (Ἠλ. Φ. 351), κοινώτατον δ' ἐν Αἰγύπτῳ.
 ἀργαμον (ἀρωματικόν). ἐκ τῶν τοῦ κόκκου ἐγκοπῶν παραγίται
 ἄρωμα (Λισσ. 1807, Α' 104).
 ἀλάμος. Ἀλεξανδριωτικὸς (Γαλ. XII, 837).
 ἠλάμος ἀρωματικὸς (Λισσ. I, 114, Θ:φ:φ. Φοτ. ἱστορ.
 II, 11. Ἄθην. Βιβλ. Β, 62 κτ. τιμοβύβλι) λέγεται καὶ ἀλάμος
 ἰνδικὸς, κτ. καὶ ἠμῶν ἀρωματικὸν κατὰ Ζαβίον.
 καλλιφλογόρενα φυτό (Γιοργ. Ἀρβωνιτάκη 1926, σ. 151-155)
 κασία. Αἰγύπτου (Λισσ. 1807, σ. 304 † Βοστανικῆς Γ. 1904,
 σ. 434-440. Sud. 1909, 50).
 κάχορις, καπὸς λιβανωτοῦ (Στράβ. 12', 2, 822), λιβανωτὶς
 καχορίσση (Λισσ. Κολοφ.). Ὁ Ἀθήνιος (II' κτφ.) καχορίδιον
 λέγει καὶ τὰ πορτικὰ κάρνα (κοιντοῦκία).
 κροατία (Στράβ. 12', 2, σ. 822, ὁ Κροατὴς ἔχει κροατία, ἀλλὰ
 τὰ Γεωπον. II, 1 κροατία καὶ οἱ ἄλλοι) ἠλεναίτι δὲ τῶν φυτῶν,
 ὅτε φωνίξ καὶ ἡ κροατία καὶ ὁ ἔβινος καὶ ἡ κροατία. Ὁ Θεόφραστος
 τὸς γράφει κροατία, καὶ τὸν καχορίδιον ἀγύπτου σῦκον»
 (βλ. Γενν. σ. 496) καὶ ὁ Ὀρειβάσιος: «κροατία, ὡσαύτω
 καὶ ὁ καπὸς τὰ κροατία», II, 514, 12.
 κίρι. Κατὰ Στράβωνα «καπὸς τις ἀπιοσῆμος ἐν ἠροῦρις,
 ἐξ οὗ ἔλαιον ἀποθλίβεται» (τὸς λῆρον καὶ ἄλλεμμο) 12', 2, 821.
 καὶ ἠρόδοτος δέ: ἠλεναίτι δὲ ζῶνται Αἰγυπτίων.. ἀπὸ
 τῶν σιλλικισπρίων τοῦ καποῦ, τὸ καλεῖσσι κίριον...
 (II, 94). Ὁ Θεόφραστος ἔχει κροατία (Φοτ. ἱστ. I, 10, 1). Περὶ τοῦ
 ἠρόο. Ὁ Αἰσχροκρίδης λέγει: ἠρόοισται κροατία διὰ τὴν
 ποῦ τῆς ζῶν ἐμφάνειαν τοῦ ἀπιοσῆματος) » δηλ. τὸ τιμοβύβλι τὸ δὲ
 σιλλικισπρίον ἀπὸ τοῦ σάβλι (ἐν Κύπρῳ κροατία) (IV
 16 κροατία ἐν Αἰγύπτῳ Ἀγ. Γεωργίου Κωνσταντινίδου, σ. 536.
 Gasfalo 1817. Lorel 1902).
 κίριον (Lorel 1897. Ebers 1871) ἀνάγεται εἰς τὴν 18'
 δυναστείαν τῆς Αἰγύπτου.
 κροατῆρον καὶ κροατῆρον (Λισσ. III, 64, Lorel 1886,
 Ebers, ὅστις λέγει, ὅτι ἐν τῷ καπὸς τοῦ 18ου ἀναγίται τὸ φυτόν.
 Ἐν τῷ μνησίῳ Leiden ἀπώχεται ἀπὸ τῶν τῶν (Sud. 56).
 ἦτο καπὸς καὶ εἰς καπὸς ἀρωματικὸν ἀρωματικόν.
 Περὶ τῶν ἀπιοσῆμων ἠλεναίτι καπὸς ἀρωματικὸν λέγεται δε Ουνσί.
 κροατία. καπὸς βρωμικὸν φυτόν κοινῶς σαρῶν, ζαφωῶν ἀρωμα-
 τικῶν (Κροατία) καὶ ἀρωματῶν, κροατία ἐν Αἰγύπτῳ (Βοσταν.) καὶ
 στανωργαθῶν (βλ. Γενν. 520, 159. Ἡ Carthamus tinctorius φυτόν
 ἠλεναίτι κατὰ τὴν Αἰγύπτῳ καὶ ἀρωματῶν Safranum, ἠλεναίτι ἢ
 βαφικὴ ἀρωματικῶν Λισσ. IV, 188. Ἐν τῶν παρῶν
 τὸ κροατῆρον ἢ κροατῆρον ἠλεναίτι, ὡς βλέπομεν ἐν τοῖς
 παπύροις ἀπιοσῆμων μετὰ τοῦ λιντοῦ καὶ κροατῶν (Wilcken
 «Ostraka» I, 140, De candolle 1816, σ. 130 ἢ Lorel 1892, σ. 66,
 ὁπ. 103, καὶ δὴ Sud I, σ. 41-42).
 κόκκινον πλέγμα καὶ τὸ πλέγμα κροατῆρον
 ἠλεναίτι φυτόν, ὅμοιον τοῖς ἀρωματῶν ἢ κροατῶν (Στράβ. 12',
 ὁ ἄλλοι κροατῆρον 821).
 κροατῆρον αἰγύπτου. Κροατῆρον φυτόν οἱ δι-
 πλοὶ τῆς ἠλεναίτι κατὰ τὴν Αἰγύπτῳ καὶ ἀρωματῶν τῶν
 κροατῶν αἰγύπτου τῶν κροατῶν καὶ ἀρωματῶν καὶ τῶν
 κροατῶν αἰγύπτου τῶν κροατῶν καὶ ἀρωματῶν (Φοτ. ἱστ. I, 2 10,
 οἱ ἠλεναίτι ἢ κροατῶν) (βλ. Γενν. 523).
 κροατῆρον (βλ. α). Ἡ κροατία τῶν βρωμικῶν ἀρωματῶν
 ἀπὸ τῶν κροατῶν φυτόν ὅμοιον τοῖς ἀρωματῶν ἢ κροατῶν
 ὄνομα αἰγύπτου τῶν κροατῶν Ὁ Θεόφραστος (βλ. Φιλιπ-
 πίδης).

15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

Ἡ Γεωγραφικὸν τῆς Ρουμουνίας, Α', μέρ. 2, 1816, σ. 92. Γεωργακόπουλος 1933). Κατὰ Θεόδωρον... ἴσται πάντως ἐστὶν ὀφειδής.. κολοκάσιον μέντοι καλοῦσι τὴν ῥίζαν. τὸ δὲ ὑπερπεφικὸς κισθόριον, ὅφιν ἰδίαν ἔχον ἐδωδίμους τε τὰς φλέβας παρέχον».

κολοκυνθόφλοιον (Citrullus colocynthis) ἀρωματικὸν (σπόγγος βλ. Sud. 1909 σ. 41).

κολοκυνθὶς ἀλεξανδρινή (Διοσκ. I, σ. 669 Sprengel) σταυράγκαθον.

κολοφώνιον, ρητινοφόρον (Sud. 57, 75).

κόμμι αἰγύπτιον, ἀφρὸς ἀκάνθης (Ἰβηρ. 151, γ. 11β). ἀφθονεῖ ἐν Αἰγύπτῳ, λέγεται καὶ ἁραβικὸν καὶ παύεται ἐκ τῆς νελοπιτικῆς ἢ βέρου ἀκακίας» (Π.Β.Α., σ. 22) καὶ θηβαϊκὸν, βαβυλωνιακὸν καὶ σαρακηνόν. ὅταν στάζῃ δάκρυ διαρκῶς γίνεται «κυρρωτόν» κολοκάσιον.

Lozet, 1886 «Plantes des anciens Egyptiens». Ἐν τῷ μερσεῖν Leiden ὑπάρχον δύο κυτρία σπόρων ἐκ τῶν τῶν ἑξαχθίτες χρησίμων εἰς τὴν ἀρωματοποιίαν ἐν τῷ παπύρῳ Ebers μνημονεύεται Ἰδακίς κολοκάσιον (Διοσκ. Σικ. I, 9α, 10).

κόρσιον, βῆμοιον τῷ πεπέρι, τράχημα» (Στραβ. ΙΖ', 4, 823).

κράμβη ἢ ἐν Αἰγύπτῳ διὰ πικρίαν ὀβρωτικὴ» (Διοσκ. ΙΙ, 146), διό οἱ Αἰγύπτιοι ἐφύττεον αὐτὴν εἰς ἐπαλμύρους τόπους καὶ γίνεται πολλῶν γλυκωτέρου καὶ ἀπαλωτέρου» (Θεοφρ. Αἰτ. 2, 5, 3).

κρότων (βλ. κίκι) οὕτως ὠνόμασαν οἱ Ἕλληρες τὸ φυτόν, ἔνεκα τῆς ὁμοιότητος πρὸς τὸ ἀηδὲς ζώδιον, καὶ κρότωνον, κίκις ὁ κρότων» (Διον. κωδ. 681, σ. 138, Ἰβηρ. 182, γ. 150β). Κίκι ἢ κρότων, οἱ δὲ σήσαμον ἄγριον... ὠνόμασαν κρότων διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῶον ἐμφέρεϊαν τοῦ σπέρματος. δένδρον δὲ ἐστὶ σικκῆς μικρῆς μέγεθος ἔχον, φύλλα δὲ ὅμοια πλατάνῳ» Διοσκ. ΙV, 161, σ. 649. ὁ Ἡλλήνιος XV, 71.

ἄθεν καὶ τὸ μετρίωλοδο, ὡς συνήθως λέγεται τὸ κροτέλιον καὶ κροτόνιον ἔλαιον ἢ κικέλιον, τὸ γνωστὸν καθαριστικόν, ὅπερ ἔν Αἰγύπτῳ παράγεται καλλιευομένου τοῦ φυτοῦ εἰς τὰ ἐν Ἐλευσίῃ ἐργοστάσια (ἄλλοτε Κωνσταντινουπόλεως. βλ. Α. Ζωγράφου, 1937). Ὡς ἐλαιώδες ἀναφέρεται τὸ φυτόν προδιότις ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὅτι ἐπαίρηεν ἄγριον ἐν Ἑλλάδι ἐνῶ ἐν Αἰγύπτῳ βραχέως τὰ συλλικώπια, τὰ ἐν Ἑλλάδι αὐτόματα ἄγρια φέεται. ταῦτα ἐν Αἰγύπτῳ σπειρόμενα κροτόν φέρει πολλὸν μὲν, δυσώδεα δὲ. ἐστὶ δὲ (τὸ ἔλαιον) πῖον καὶ ἐνδὲν ἴσσαν τοῦ ἔλαιον τῶν λῶγῳ προσμυρῆς, ὁδὴν δὲ βαρῆαν παρέχεται» (ΙΙ, 94). Συχνότατα ἀναφέρεται ἐν τοῖς παπύροις οὐδέποτε ὅμως ὡς καθαριστικόν, ἀλλὰ ρυπτικὸν δίκην σάπυρος ἐν τοῖς βολανείοις χρησιμοποιουμένων κατὰ Αἰγύπτῳ Ricinus Communis (δένρον γὰρ μὴ συγγένηται πρὸς τὸ τῆς Ἰνδίας φυτόν). Τοῦτο παράγει τὸ κικίον ἔλαιον «Crotolnpl» Crotoln Tiglium S. Tiglium officinale ἐξ οὗ παρῆγον τὸ ἐὸ ἠρότιον ἔλαιον κίκι, ὅπερ ἴσχει κατὰ λάβει ἐν τῇ καλλιεργίᾳ ἰκτεταμένα πεδία. Ὅτῳ βλέπομεν ἐν λογιτικῷ παπύρῳ τῆς ἀλλογῆς τοῦ Flinder Patrie II, (1893) σ. 125, ἀριθ. XXXIXa, 14 ἡμῶν τοῖς ἐκατὸν τοῦ πιδίον κίμματος τινος εἶχε καταληφθῆ ὑπὸ τοῦ φυτοῦ τούτου παρῆγοντος ἔλαιον φωτιστικόν. Οἱ ὑπὸ τοῦ Grenfell καὶ Hunt δημοσιευθέντες πίνακες τοῦ Καίτη (Archiv für Papyrusforschung, II, σ. 79-84) ἀποδεικνύουσιν πόσαι μεγάλα ἐκτάσεις τῆς βουιλ. γῆς ἦσαν πικρυνόμενα ἐκ τοῦ φυτοῦ τούτου ἀμῆσθηται παρέχον ἐκεῖ ὡς φῶρον ἐγγύαξ 2630 ἀρτάβας, ὃν ὁ ἀπιδιδον μετρητὴν ἔλαιον καὶ ἔν ἔτι ἐπιμελῶς καλλιερῆται τὸ φυτόν τοῦτο ἐν τῇ ἡνῶ Αἰγύπτῳ καὶ τῇ Νομβία πρὸς παρῆγοντὸν τοῦ δυσώδημον φωτιστ. ἔλαιον. Ἄλλ' ἐν Νομβία καὶ Κίνα καὶ ἔν ἔτι ἐφόσκαμον τὴν χρῆσιν αὐτοῦ ἐν τοῖς ἰδέσμοισιν (προβλ. Στραβ. XYII, 44 824. Πηροδ. II, 94. Διοσκ. ΙV, 161. Ἠλλ. XY, 7, 25). Ἐκ τοῦ Aetliches τοῦ Sud. 1909, σ. 30.

ic

cy

ic

ic

ic

ic

ic

ic

ic

ic

ic

ic

ic

ic

ic

ic

ic

ic

ic

H 18 Nat. h. f

1190

κράμος αλόπτιος (Λισκ. II, 128, Σίθ. 1868, σ. 131, Γαλ. XIV, 303, Στρέβ. IZ', 1, 823).
 κρητιτών παύρων, ἢ χροῦνται σπηθόστατα οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἰσχυροί (Λισκ. I, 24, Γαλ. XIV, 117, Ηλοῦτ, Ἰσ. "Οσ. 81, ἔκδ. Βρον. VII, 535 Sud, 61 63, Lorel, 1887 σ. 28) Eberl 1871. Ηολλή ἢ χροῦσις ἐν τοῖς ἀρτιδότοις.
 λαυάνη καὶ λαμφάκιον. Ἡ λαυάνη τοῦ Λισκοῦ (αὐτῶ καὶ κοινῶς) προσγιγῆς ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τοῖς ἐρημίταις μάλιστα λαυακόν, ὅπερ καὶ ἐταρχέοντο. «Ὀνότος..... εἰς τινα εἴσον τοῦ ποταμοῦ (Νεῖλον) ἀπέστατο, ὥστε τὰς λεγομένας λαυάνας σπαραγεῖν καὶ ταρχεῖσθαι εἰς βροῦσιν τοῖς ἀδελφοῖς» (Pachomii vitae graecae, ἔκδ. Βαλλαφρισταῶν ἐπὶ Fr. Halkin. Bruxelles 1932, σ. 112, Ὁμοίως καὶ κατωτ. σ. 115, 3. «ἄλλες γὰρ ἦν ἢ τροφή τῶν Παλαμῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ λαμφάκιον χωρὶς ἐλαίου καὶ ὄσους».)
 λίβανος περματικός (ὁ πέτρων τοῦ ποταμοῦ) ὀνομαστικὸς εἰς τὸ εἶδος. Τὸ τόσον γνωστόν ἐν Ἑλλάδι λιβάνι (Θηρίαμα) δὲν εἶναι ἐλλήν. λέξις παρέρχεται ἐκ θάμνων τοῦ Λιβάνου ὄρους καὶ λέγεται ~~ἡ~~ καὶ προέρχεται ἐκ τοῦ liban, γαλακτώδης ὀπός, ὅπως εἶναι, ὅταν ἐκρηθῆται σκληροῦσιν, «Τὸ δὲ ῥῶν ἐν χροῦσιν μοσχολίβανον, εἶναι ρητήρη ὄλωσ ξέρη ἐκ δένδρων τῆς Ἀμερικής» κατὰ Ἀνδρρεθ (Σύων τοῦ Α. Αἰτά, Α', ἀριθ. 122). Ἀνήκει κοινῶς ἐν τῇ λιβανοτοφῶν τῆς Ἀραβίας τῇ ἀνδαιμονιστήν τῶν Σαβαίων χώρα (Στρέβ. IZ, 18, 778), ὅθεν καὶ ἡ ἀπόφασις καὶ τὸ κινεμῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ ποταμῶν..... ἀμφω σφόδρα καὶ λίβανον..... σπινθῶς δὲ εἰσι ποταμῶν τε ἐξῆς πλείους, ἔχουσαι λίβανον παρματικόν» (αὐτ. 774). Ἐντεῦθεν καὶ ἡ ἀθησαύριστος λ. περματικός.
 λωτός. (Λισκ. I, 31, Μρίνιυς 1735, Ray ἄν. χροῦν. βλ. ἀνωτέρω ὅσα ἐλέχθησαν καὶ ἐν τέλει τ. γλωσσῶν.)
 μυλάβαθρον Αἰγύπτου (Γαλ. XIII, 1039)
 μεγαλειον (βλ. μῦρον αἰγύπτου).
 μενδησιόν μῦρον (βλ. μῦρον αἰγύπτου).
 μετώπιον μῦρον (Λισκ. I, 71).
 μαστίχη μύρων ἢ μέλαινα προσαιγομένηται» (αὐτ. 313).
 μαστίχη αἰγυπτία (Ὁριβ. II, 521, 116)
 μυρμακία Αἰγύπτου (Sud 1909) μυρμακί βαλανός (βλ. μυρμακίαν)
 μυροβάλανος, emblica officinalis, ὁ κοινὸς μύρνος λιπώκαυτος (Λισκ. IV, 157) Sud, σ. 58 ἔ. Lorel 1892, σ. 86). Ἀπαρῆ-τητος εἰς σκευασίαν ἀρωμάτων, ὁ δὲ γόρος κατεβάλλετο εἰς χρυσόν (Lorel 1886, σ. 86). Τὸ δένδρον ἐκαλλογρεῖτο εἰς Ὀξύωγγον, ὅπου ἐτήρηται ἄλλως μυροβαλάνων. Συγγίεται ἐνίοτε πρὸς τοὺς φάινικας. ἰσχύθησαν ἐν τοῖς τάφοις καρπαὶ τοῦ δένδρου, ὅπερ ἔλεγετο ~~baq~~ καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἔλαιον Baqi.
 μῦρον ἢ λαιον Αἰγύπτου. «τοῦ δ' αἰγυπτίου μύρον μεμνημένοι Ἀχαιοὶ ἐν ἄλλοις» βλ. (χοῖματα αἰγύπτια. Αἰθ. Β, 66, 115, 689). «τὸ δὲ αἰγ. μῦρον οὐδ' οὐδ' ὅτι μύρον, ἀλλὰ καὶ μενδησιον ὀνομάζεται τινὲς δὲ αὐτὸ καὶ μεγαλειον καλεῖσθαι φασιν ἀπὸ τοῦ συντεθέντος αὐτὸ Μεγαλίου τὴν ἐπωνυμίαν ἔκαστερον λαβόν» (Γαλ. XII, 570). Ὁ ἀνωτέρω Ἀθῆναιος πληροφορεῖ ἡμᾶς ὅτι καὶ εἰς τὰ ἐπίσημα δαίτρω ἔχοντες χρῶνται τοῦ αἰγ. μύρον, αὐτὸ εἰς τὸ πρόπομα καὶ ταῦτα ἐπιβάλλοντο: πέπεισι, γολλίσι, σφόδρα, κόπτερον, μῦρον αἰγύπτου (Β' 66). Ηοόπομα δὲν εἶναι ἢ ῥῶν λεγομένη πρόποσις, ἀλλὰ τὸ προποσὸ ἦτορ ἐν ἀρχῇ τοῦ δαίτρου πινόμενον (ἐνὸ ἢ πρόποσις γίνεται ἐν τίλει) τοστέστι ποτὸν πορφυρόμας ἢ φηρικόν ὡς ὁ Ηλοῦτσοζ (I, 6, 3, ἢ 624, τομ. IV Βρον. σ. 31). Ὁνομαστικὸς ἦν διὰ τὸ πρόπομα ὀπότης. Ἡοαζλεῖδη: «ὄν Ηοιζλλον ὀπκομῆοντο Ἀλεξανδοῖσι καὶ τοῖς πατέροις ἡμῶν γινόμενος». Ὀνότος σάκις ἐπιτιμῶ ἀρκαδίου ~~μαζά~~ τοῖς μὲν ἐπὶ πρόπομα (sic), τοῖς δ' ἐπὶ ὄματων, ἄλλω, δ' ἐπὶ οἴωνον, ἰσχύοντες δὲ τινος ἐπὶ κόμων». τίλος προτόματι ἦσαν καὶ οἱ κατασκευαστοὶ ἀνάμικτοι οἶνοι, οἳ ἐν τῇ προγίμῳ ἢ γίμῳ, δαίτρω σερβίθω: ἔλαιον, ἐντεῦθεν καὶ τὰ πρὸς τὸν φαρμακῶν οἰκιστῶ. Ἐκ τῶν ἔλαιων μύρον ἔχοντες τὰ ~~μυρολίαια~~ τῶν Ὁριβανιστῶν ἦτορ ταῦτα ἢ ὄμαμα ἐπὶ ἀθῶν αἰθῶν ἐλάττω. καὶ πρὸ ἄλλων ἔλαιων, ὅσα τοῖς μύροις ὀνομάζονται λέγεται... λέγω δὲ ποδίνω καὶ κοινῶν καὶ ὅσα ἐνταῦθα κοινῶν ἢ βλαστῶν ἢ ὀπῶν ἢ ὀλλῶν ἐκαποβηχομένων γίνονται» (Τομ. II 117, I, σ. 631, 13).

12

1 και 15 15

15 S. 1 v

15 libanoh

15

15

19 19 1/2

15

18/6

15

15 15

15 15 15

58

ν ἄφθα, ἄσφαλτον; (Sud 1909, σ. 53). Κατὰ τὸν Προζόπιον (Γοτθ. 4. 41) οἱ Ἕλληνες ἐκάλουν τὴν νάσθων Μηδείας ἔλαιον. Εἶναι δὲ ἀπὸ φθωρίστον μέχρι σήμερον. πάντως ἦν ἀρωμα ἐκ γλοιοῦ δένδρον παραγόμενον.

νίτρον—λίτρον (Sud 1909, σ. 67, Hoffmann 1696, Zwinger 1908), ἀνωμαλικὴ σόδα. τὸ ὄνομα ἐναλλάσσεται πρὸς τὸ λίτρον καθ' ὃ ἀρχόμενον ἀπὸ ὕγρου συμφύρον. Ὁ Πλάτων σπινιστῆ τοῖς λογομένοις παραχέειν λίτρον καὶ μύρον». Συνήθιστα γράφεται νίτρον, ὅθεν καὶ τὸ Νιτροῖας ὄρος πέρι τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν Μιυεωτίν, ὅπου τὸ μύρον τῆς παραγωγῆς. παρὰ Γαληνῶ λέγεται καὶ βλαγνικόν (XII, 809).

ὀποβάλαμον (βλ. ~~βλαγνικόν~~ 1854, σ. 91 ἦτοι ἐν Θηριαιαῖς Νικάνδρον 36). οὗτω παρὰ Θεοφράστῳ. (Φτ. ἰστ. 4, 4. 14. Αἰτ. 6. 18, 2). Συνήθως λέγεται βάλαμον. ὅν ὑπέροχον τὸ ἰουδαϊκόν. ὀποβίλα. ἔλαιον ἦτοι μύρον (Γοτθ. 4, 2, 1). Ἐν τοῖς καπνοῖς βάτο βάλαμον, εἶτα ὀποβάλαμον καὶ ἐντέθεν ὀποβάλαμον. Ἐν τῷ "Αβραχάμ" (Die-richt 1891, σ. 119, στ. 18). βε δὲ λα κρυπίσινυ ἢ ὀποβάλα σαμίνα παυάθεσ εἰς τὴν θυσίαν». Κατὰ Γενν. σ. 110, εἶναι τὸ βάλαμον Αἰοσκ. ἐξ οὗ «σιδηροῖς ὄντι ἐλαμβάρτο τὸ ὀποβάλαμον, ὑπὸ τῶν Ἀράβων ἡρώμακον ἢ κωπός-κωποβάλαμον καὶ τὸ ξύλον ξυλοβάλαμον. Εἶναι δένδρον τῆς Ἀραβίας ἀνήκον εἰς τὰ burseoeae, balsamoden dron Kasal Kth χρησιμοποιούμενον καὶ νῦν εἰς μαγικὰς ἀναθυμιάσεις. Ἄλλοι θεωροῦσιν αὐτὸ ὡς τὸ «κάγκαμον» Αἰοσκορίδον (Sud 1909, σ. 63).

πέπων αἰγύπτιος. οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς ὀνομάζουσι σίκυος, σικυὸς καὶ σικύας. Ἄλλ' ὁ de Candoll λέγει ὅτι μὲν εἶναι ἀποδεδειγμένον, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι ἐγνώριζον τὸν πέπων. ὁ εἰκονίζομενος ὑπὸ τοῦ Αἰσιπίου κωπός εἶναι δυοδικωρικός» ἐγνώριζον ὅμως τὸν ὄροπέπων (κωποῦζι κατὰ Γεννάδιον, ἢ δὲ λέξις ὄρο. εἶναι νεολογία) ἀλλ' ὁ μέγας βοτανολόγος διαψεύδει τὴν ἄγλιαν Γραφίην, ἣτις θεωρεῖ τὸν πέπων τὸ προσφιλέστατον ἔδεσμα τῶν Ἑβραίων. ὅπερ τόσον ἐπιβόησαν ἐν τῇ ἐοήμῳ φερόμενος τὴν φαρμακοποιήσαν δουλείαν: «ἐμνήθησθαι τὸς ἀγύδας, οἷς ἠσθίονεν ἐν Αἰγύπτῳ δουρέαν» καὶ τοὺς σικυόους καὶ τοὺς πέπωνας καὶ τὰ πράσα καὶ τὰ κρόμμυα καὶ τὰ σκόρδα, νῦν δὲ ἡ ψυχὴ ἡμῶν κατὰξήρος» (Αἰθ. α', 5). Ἐνταῦθα διακρίνονται οἱ πέπωνες τῶν σικυῶν, ἐνῶ ὁ Θεόφραστος συγγέει αὐτὰ (ἢ σύγκρισις εἶναι καταπληκτικὴ βλ. Γεννάδιον σ. 758—766) Μόνοι διακρίνονσι ταῦτα ὁ Αἰοσκορίδης καὶ Γαληνός: «Ὅν ἐσθίονεν οἱ ἀνθρώποι τὸ τῆς σικυῶς ἔνδορ, ἐν ᾧ τὸ σπέρμα». (VI, σ. 566) γράφει περὶ τῶν πεπονίων καὶ περὶ τοῦ ὀνόματος, ὁ μὲν Γαληνός ἔχει τὸ γενικόν: «κολοκωνθὸς καὶ μύρον καὶ μηλοπέπωνες τε καὶ σίκυος, ἦν τε καὶ πέπωνες ἦν τε καὶ μὴ πέπωνες ὄσιν». (XI, σ. 777). ὁ δὲ Αἰοσκορίδης πρὸ αὐτοῦ: ἡ γὰρ τοῦ πέπωνος φωνὴ τὸ ὄνομα ἐνδείκνυται, τοῦτέστι τὸ πεπεμμένον... καὶ γὰρ βότρους δύνανται λέγεσθαι πέπων, ὅταν ἀκριβῶς γένηται πέπειρος, ὅσπερ καὶ ὁ μυδέπων τοιοῦτος ὁ πέπων ἂν ὀνομάζοιτο, ὁμῶς καὶ ἄπωρος ὢν οὔτε ὀπωρον... οἷ τε ἄπειοι καὶ κολοκωνθὸν καλοῦνται συνήθως πέπειροι, καθάπερ ὁ μηλοπέπων (τὸ κωποῦζι) ἐν ἐαυτῷ περιλαβὼν τὸν πέπωνα ἔχει ὅθεν εἶναι τῶν ἰατρῶν οὐδὲ ἀπλῶς ἠξίωσαν ὀνομάζειν τοὺς πέπωνας, ἀλλ' ὄλον τοῦτο φασιν χρῆσθαι λέγεσθαι σικυοπέπων» (αὐτ. σ. 565). Ὁ Γαληνός ἔχει: πέπων, μηλοπέπων σικυῶς (ἀλλ. σικυῶς καὶ σίκυος) (α)

15-18

15
15/15

H Bussemaker

12
15

15 1-1

12
15/15

15

15

15

15

15

15

15

15
15/15

15
15/15

15
15/15

1. Εἶναι περιέργως ἡ ἐτυμολογία τοῦ σικυῶς καὶ σικυῆ, περὶ ἧς γράφει ὁ Ἰσαάκιος Casaubonus, ὁ μέγας Γαλάτης ἐλληνοεὐρωπαϊκὸς ἐκείνου ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς τοῦ Εὐσταθίου ἐσσηλωτικῆς (βλ. Animadversionum in Aethiopicis Deipnosophilistas Lipsiae 1796 tom. I. σ. 188-189). Κοινῶς ὁ σικυῶς λέγεται ἀγγούρι καὶ ἀγούρι (ἐναλλάττονται κατὰ τόπους οἱ τύποι) καὶ δὲ εἶναι ἀσπράγγος τὸ κωρον, ὅπερ, γράφει ἐδῶ ὁ Γαληνός, ὅτις μετὰ τῶν ὀπωρῶν τάσσει τὰ ἐν λόγῳ εἶδη. Κατὰ ταῦτα πέπων καὶ κωρον εἶναι τὰ ἐπιθέτα τούτων καὶ ἀπομνησθῆναι τὰ ἐπιθέτα ὀνομαστικῶς ἠσθίονεν καὶ τὸ ἀγγούρι εἶναι τὸ ἀντιθέτον τοῦ πέπωνος. Ἐξ ἡ ἀμφοτέρων περὶ τοῦ μηλοπέπωνος, μήπως καὶ εἶναι τὸ πελοπέπωνον, ὅπερ εἶναι ἐξέλιξις τοῦ σικυῶς, ἀλλὰ δὲν ἐφίχθη εἰς τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ πέπωνος; Οἱ ἀρχαῖοι δίδουν εἰς αὐτὸ τὸ σῆμα πορμῆς (γρῶνθου) δηλ. ἡμῶν εἰ μὴ ὄσιν κατὰ τὸ μέγεθος. Ἰστορικῆς τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης εἶναι ὁ διπλασιασμός τοῦ γ (πρὸ βλ. ἀσπράγγος, ἀλλὰ σπράγγος).

περσέα. (Βλ. σνκάμινος και σνκομορέα). Ὁ Θεόφραστος ἔχει: «ἐν Αἰγύπτῳ ὄντιν ἕτερον δένδρον ἢ περσέα καλεῖται ὄμνον, τῆ μὲν προσόψει μέγα καὶ καλόν, παρυπλήσιον δὲ μάλιστα τῆ ἀπύῳ καὶ ῥύλοις καὶ ἄνθεσι καὶ ἀρομέσσι καὶ τῷ ὄλῳ σχήματι. πλήρ τὸ μὲν ἂ ἰσχυρόν τὸ δὲ φυλλοβόλον. καρπὸν δὲ φέρει πολὺν καὶ πᾶσαν ὥρον... ἔχει δὲ ἐντέρας κάρον, ὡσπερ τὸ κοκκύνηλον, πλήρ ἔλαττον πλὴν καὶ μυικωτέρων. τὴν δὲ σάοκα γλυκεῖαν σφόδρα καὶ ἠδέϊαν καὶ ὑπερτιον. ἰσχυρόν δὲ τὸ ἐνδρόον καὶ μήκει καὶ πλάτει καὶ πλῆθει πολὺ. ἔχει δὲ ξέλον ἰσχυρόν καὶ κλών τῆ ὄψει μέλαν, ὡσπερ ὁ λωτός, ἐξ αὐτῆ καὶ τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ κλώνια καὶ τραπέζια.. ποιούσι» (Ἰστ. γυν. 4, 2, 5) καὶ ὁ παραγραστὴς τῶν «Ἀλεξίφαρμάκων» τοῦ Νικάνδρου σοφιστῆς Εὐτέκριος ἀγομμένον τοῦ Α' μ.Χ. αἰῶνος γράφει τὰ ἐξῆς περὶ Θεραπειᾶς τοῦ ἀπὸ ψιμμίθιον δηλητηριασθέντος «Ρύεται τοῦ κακοῦ τούτου καὶ ὁ ξηρὸς περσέας καρπός, περσείας ἐκείνης, ἢ ἢ ὁ Περσεὺς ἐξ Αἰθιοπίας... ἢ γαργενεὶς Μυκηνῆας καὶ κατητέυσεν Κηφείως βασιλέως... τῆ Περσεὶ δωρησαμένον» (Ἔδτ. σ. 235β, 22). Ἐκ τούτου πεισθεὶς καὶ ὁ Sudhoff ἐταύτισε τὸ δένδρον πρὸς τὴν cordia myxa καὶ γράφει σ. 10 «ἢ περσέα ὡς ἱερὸν δένδρον τῆς Ἰσίδος ἀρχαίῳθεν Θεωορμημένη εἶναι ἢ ῥοδακινέα (c. m. L.) κατὰ πάμπαν βυζ. ἐποχῆς καὶ δι᾽σχυρίζεται ὅτι ἀπὸ τῶν πρώτων μ.Χ. χρόνων ἦν γνωστή. Ἀλλὰ τὸ ὄντο δὲν εἶναι ἀληθές, εἶναι δὲ δένδρον ἰθαγενές τῆς Ἀραβίας καὶ Αἰγύπτου καὶ οὐδέποτε μετεφυτεῦσθαι ἐν Ἑλλάδι κατὰ Salmasius ἐν «Hyles iatricae» σ. 85 καὶ λέγεται persia καὶ persia ὑπὸ τοῦ Αἰγυπτίου persia vulgaris καὶ ἔγχωρίως βησίς, βησασι καὶ ἄστ. Ἐνδοτικὰ τὰ παρὰ Στράβωνι ὄσον καὶ βοαζέα: «Τοῖς δ' Αἰγυπτίσι καὶ ταῦτα προσθετέον, ὅσα ἰδιάζονται, ὅσον ὁ αἰγύπτιος λεγόμενος κύαμος, ἐξ οὗ τὸ κίβωριον καὶ ἢ βίβλος: ἐνταῦθα γὰρ καὶ παρ' Ἰνδοῖς μόνον. ἢ δὲ περσέα ἐνταῦθα μόνον καὶ παρ' Αἰθίοψι, δένδρον μέγα, καρπὸν ἔχον γλυκὸν καὶ μέγαν καὶ ἢ σνκάμινος. σνκαφ γὰρ εἶκεν, ἄμμος δ' ἐστὶ κατὰ τὴν γῆσιν (12'. 4, 823 βλ. Spreber ἄν. χρον.)»

f. 1k

l. 13

l. 2

f.

ll. 11/12

(1) ll. 18/19 f. 15/e Ρωμαίοις
ll. 10/11
ll. 12/13

Ὁ πλέον παρατηρητικὸς φαρμακολόγος Αἰσχροίδης γράφει ταῦτα: «Περσέα δένδρον ἐστὶν ἐν Αἰγύπτῳ καρπὸν φέρον ἐδάδιον ἐστόμαζον, ἐφ' ὅ καὶ τὰ λεγόμενα κραινοκόλαπιτα φιλίγγι ἐνίσκεται, μάλιστα δὲ ἐν Θιβασί. Αρναμνὸν δὲ ἔχει τὰ φύλλα λεῖα ἐπιπλαττόμενα ξηρὰ αἰμορραγίαν ἰστών. Τοῦτο δὲ ἰστόρησαν τινες ἐν Περσίδι ἀναμφικόν εἶναι, μετατεθὲν δὲ εἰς Αἰγύπτου ἀλλοιωθῆναι καὶ ἐδάδιον γενέσθαι» (1. 187) (86) Ἐπὶ Γαληνοῦ τὸ δένδρον ἐν Αἰγύπτῳ ἦν σπανιότατον, γράφει δὲ: «Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸ τῆς περσέας ἰσίδων δένδρον, ὃ μὴν ἐν ἄλλῳ γῆ τινι τῶν ἑσπέρων ἔθνων. ἔνιοι δὲ πέρσιον ὀνομάζουσιν...» (XII, 569) καὶ αὐτὸς ὁ Πανσυνία δὲν ἐλητήρησε νὰ παρῆι ἰσὶς τὰ διάφορα κατὰ χώρας παραιοτάμια δένδρα καὶ ταύτην: «τὸ δένδρον δὲ ἢ περσεία μόνον καίρεται τοῦ Νείλου τῷ ῥοδί» (φ, 144).

80. φιλίγγι λέγεται δηλητηριώδη κολλημένα εἰς τὰ κρήνη, ἐντεῦθεν δὲ ἐνύμισάν τινες, ὅτι τὸ δένδρον εἶναι τοξικόν. Ἡ παραλήθεις ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ τελευτ. ἐκδόσει (1952) τοῦ Liddell-Jones, 1. σ. 989. Τὴν μετὰ βολῆν ἀπὸ τοξικοῦ δὲ ἀμύγδαλον πρὸς τὴν ἀναφύεσθαι καὶ ὁ Πλάτωνος. Συμφέρει ὡς γνωρίζεται καὶ εἰς ἄλλα τούτου ὡς π.χ. εἰς τὴν στρόγγυλον, τὴν παρ' ἡμῶν δηλητηριώδους θεωρούμενον εἶδος τὸ φέρων καρπὸν ὡς τῆς μύρτου ἐν Κρήτῃ εἶναι ἐδάδιον. Κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν συγγραφέων τούτων περσέα δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐπὶ cordia myxa ὡς ἢ ῥοδακινέα ὡς φρονουσὶν ὁ Sprengel καὶ ὁ Fraas καὶ Sudhoff.

ll. 18/19 f. 15/e Ρωμαίοις
ll. 10/11
ll. 12/13
ll. 14/15
ll. 16/17
ll. 18/19
ll. 20/21

«C'est ici que l'on croit que Joseph et Marie choisirent leur demeure lors qu'ils retirèrent en Egypte suivant le commandement qui leur en fut fait par l'Ange (Math. 2, 13, 14). On y voit une fontaine ou espèce de puits carré. On parle aussi d'une certaine fontaine en manière de petite armoire où l'on dit que la Vierge coucha l'enfant Jésus pendant qu'elle lavait ses jambes. Les très-chrétiens y croient et y devant quelquefois la messe, à présent elle est inusitée, quoiqu'on reconnaisse bien encore l'endroit. La fontaine est entourée d'un espace d'herbe fait de petites poëes les unes sur les autres en manière de lozanges. La maison ne paraît par dehors que comme une étable de Païsan, comme on le peut voir dans la figure No 76, et le dedans comme on le voit no 77. L'eau de la fontaine se reprend çà et là dans les jardins des environs après qu'on l'a tirée en haut par le moyen d'une rouë tournée par deux boeufs, à laquelle sont attachés plusieurs pots de terre qui servent à puiser l'eau. Il y en a qui prétendent que cette eau vient du Nil par dessous la terre, mais les autres disent qu'elle vient de source. Cette dernière opinion ne paraît la plus vraie semblable, tant parce que cet endroit est trop éloigné du Nil, que parce que comme le témoignent les habitants du lieu, lors que l'eau du Nil est fort trouble...»

lh

1 "Ἐγγύθια ἰουδαίου, ἔτι αἰ τοπικὰ παρὰδόντες ὑποθεκόνους διέφυγε μέρη, ἕπου ἐσταρέτε τὸ Πευρρὸρρηον Ζεῦγος, μετὰ τοῖς ἑαυτοῖς βρέφους. Πρὸς τριῶν ἐτῶν διεστέλλισαν αἱ θύραι ἐρημιερθεῖς, ἔτι δὲ νεκροὶ καὶ ἡλικίαι πατρὶστέρας αὐτῶν ἐμνηστέρας, πρὸς δὲ ἐμνηστέρας καὶ ἡλικίαι πατρὶστέρας. Ἰσὺς τὸ ἐγγύθια φησὶ ὡς ἐφημιστέθη ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῆς 26 ὅδε μετὰ τὴν διακρινῶν, ἔτι δὲν καὶ ἠερόθη, ὡς ἐφημιστέθη ἔπειτα, ἔτι ἀπὸ τῶν ἐκ τῶν αἰώνων μόνος.

lc
le
lh
ls

2 Ἐπιτομή τῆς ἱστορίας τῆς Κοιτικῆς Ἐπιτομῆς τῆς Ἐκκλησίας ἐν Ἀγύπτῳ Ἀρχιεπίσκοπος Β', ἡλικίας 82 ἐτῶν, ἐβήσασεν εἰς τὴν πλησίον ἑαυτοῦ μὲν τοῦ Ἀλ Μοχαράτ, ἕπου καὶ ὁ δὲ δὲ ἡλικίᾳ ἡπὲρ πενήντην τῆς ἡμετέρας τοῦ βίου τοῦ Ἐπιτομῆς μετὰ τὴν μακρὰν λοιπὴν γενεάδα, ἡ ἡλικίαι κατὰ τὴν τὴν παρεβόησαν ἑτάσθη. ἔτι δὲ ἡλικίαι πλέον ἢ ἐκπληρώθη τὴν ἑαυτοῦ ἀπιστολήν τοῦ ἐβέλειεν ὡς εἰς τὴν ἀκροπόλιν τοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ μοναστήριον τοῦτο, ἔτι κατὰ τὴν παρὰδόντες, εἰς αὐτὸ εἶχε κατασφύριε ἡ ἡλικίαι Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τοῖς βρέφους Ἰησοῦ μετὰ τὴν ἐκ Ἀγύπτου φωνὴν τῆς (ἔργ. μετὰ τὴν ἐκ Ἠρακλειστίνης φωνὴν τῆς).

lc 12

2 Voyage au Levant, c'est à dire dans les principales endroits de l'Asie mineure, dans les îles de Chio, Rhodus et Chypre etc. De même que dans les plus considérables villes d'egypte, de Syrie et de la Terre sainte etc. Paris 1714, v. 190 191, 192. ἔργ. ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ εἰς φάσμα τετυπωμένον ἐν τῷ κεφάλῳ 180 186 (εἰς τὴν πλὴν τῶν ἡμετέρας) περιγραφεῖται περὶ Ἀγύπτου καὶ Συρίας ἐν σ. 188 αἱ ἐκείνες, ἡλικίαι ἡλικίαι καὶ ἡλικίαι ἡλικίαι ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἐσκηνομήτων, ἕπου ἡλικίαι δὲν ἐβέλειεν πρὸς τὴν 2 ἡλικίαι ἐβήσασεν οὕτως. Ἐπιτομή εἶχε καὶ τὸ ἀνακτορὸν ἡλικίαι καὶ ἡλικίαι τῆς Ἀγύπτου καὶ περὶ αὐτῶν ἡλικίαι αὐτῶν ἡλικίαι. ἔτι δὲ τῶν ἀκροπόλεων, ἔτι δὲ τῶν ἀκροπόλεων ἡλικίαι δὲν ἀνακτορὸν τὸ ἡλικίαι τῶν ἀνθρώπων. καὶ ἐπειδὴ περὶ τῶν ἡλικίαι τῆς Ἀγύπτου καὶ ἡλικίαι τῆς Συρίας, ἔτι πάντες ἀνεύτεροι μετὰ τὸ 1910 πλὴν τῶν ἡλικίαι τῶν ἡλικίαι, μετὰ τὸν Κόσταν. Α', σ. 99, ἔτι δὲ τῶν ἡλικίαι τῶν ἡλικίαι, ἔτι δὲ τῶν ἡλικίαι τῶν ἡλικίαι καὶ ἡλικίαι τῶν ἡλικίαι.

lc 12
lc 12
lc 12
lc 12

Μετά τὸν ἀρχαῖον Γαλάτην μεταφράζομεν καὶ ἓνα ἐκ τῶν διατημοτέρων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Ἐν Ματαοία ἡ γὰρ βδοσ τοῦ Ἰωσήφ ἀνακτῆ ζῶν καὶ γεννῆ τὸ βασισαμόδεδρον. Ἐστειμῆτησεν ἐν Βαβυλῶνι εἰς τὸ Ἰρήττων. ὅπου βραδύτερον θὰ ἀνηγείτο οὐ γὰρ τοῦ βγίου Σεργίου, εἰς τὴν Μεγάλην Ἐμοούτοιν. καὶ εἰσήλθεν ἐν αὐτῷ, ἐνῶ τὰ εἰδῶλα κατεκοιμήζοντο. Μετ' οὐ πολὺ ἀνυψοῦτο ἐκεῖ πλησίον ἐν Μπαρῆσῃ σεβασμία μονή. Ἡ κατασκήνωσις τῆς ἁγίας οἰκογενείας, οὐχὶ μακρὰν τῆς Πηγῆς τοῦ Ἡλίου ὑπῆρξεν ἀφορμὴ εἰς λίαν ἀρχαίαν ἐποχὴν περιφήμου προσκυνηματος Μικρῶς παρὰ δεισοσ, τόπος τόσον ἀνθρώσπατος, ὥστε γλῶσσα δὲν δύναται νὰ παραστήσῃ κατὰ τὴν ἐκφρασιν γάλλου πεοιγητοῦ. Ἡ Ματαοία ἦτο τὸ μέρος ὅπου ἡ Μαρία κατέτασεν ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν ἐν τῇ εἰς Αἴγυπτον φυγῇ, καὶ ἀπέθετο τὸ βρέφος Ἰησοῦν. Αἱ λεπτομέσσαι μετ' ἀκριβείας ἐκτίθενται κατὰ τὸ μεσαιῶνα ἐν τοῖς κρητικοῖς λειτουργικοῖς βιβλίοις ἐν τῷ Συναξαρίῳ καὶ τῷ Δυτταρίῳ (ἐκτετῆρη). Τόση ἦτο ἡ δύναμις τοῦ βαλοσμου νὰ σταματήσῃ τὴν τυχλότητα, νὰ ἐπονώσῃ τὰς πληγὰς, νὰ ἀνορθώσῃ τοὺς παρλιεμένους, ὥστε μετ' εὐλαβείας διητηροῦτο ὡς τις θησαυρός. Τὸ μέρος ἐπὶ τοιοκοκρατίας ποιεσφράθη καὶ ἀβχρωῶθη ποδσ σιλλογῇ χρημάτων φρονοῦμενον ἐπὶ στρατιωτῶν ἢ αἰχμαλώτων χριστιανῶν, ὅτινες ἐπώλον τὰ φιαλίδια τοῦ βαλοσμου (ὀνόματα διασῆμων Εὐρωπαίων προσκνητῶν). Ἡ πηγή περιελήθη ἐντὸς τοῦ περιπέτρον τῆς ἐπαύλεως τοῦ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου. Κόγχῃ ἐπὶ τοῦ τοίχου φωτιζομένη ἐπὶ λαμπτήρος δεικνύει τὸ μέρος, ὅπου ἡ Παρθένος ἐπλυνε τὰ σπάραγα τοῦ βρέφους. Κῆπος πεφραγμένος διὰ κυκλίδων με θανασιαν βλάστησιν εἶναι ἐστολισμένος διὰ παντῶν δένδρων. Τούτων ὁ πατοιάσῃ εἶναι γιομιά σκη με τὸν κοῖλον κορμὸν φέροσσαι τὸ ὄνομα Φαροσ. Δὺο λαμπτήρες ἀνησῆμένοι ἐκεῖ ἐσμβόλιζον τὴν φωτεινῇ νεφέλῃ, ἥτις ἐκαλύπτε τὴν ἁγίαν οἰκογενείαν. Ἐκεῖ πλησίον ἦτο δένδρον με ἐπιμύκη φύλλα, ὅθεν ἐκρέμοντο πλῆθος ἰδίστων καρπῶν. τὸ δένδρον τῆς γνώστωσ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ποηροῦ ἐν τῷ ἐπιγείῳ παραδείσῳ ἦτο κατὰ τοὺς ἀνατολ. λαοὺς μία κοινῇ βαναεία (τοῦ κῆπου τὰ δένδρα).

~~Ἐν τῷ κήπῳ εἶναι τὸ δένδρον τῆς Παρθένου~~
 Ἐν τῷ κήπῳ εἶναι τὸ δένδρον τῆς Παρθένου γηραιά σνκομορέα, ἥτις προστατεύεται ἐπὶ κυκλιδώματος 7 μέτρον περίπου κεκαλυμμένου καὶ περιβεβλημένου ἐπὶ γιζλάνδασ ἰάσμου. (Ἐπειδὴ ἡ περιγραφή αὐτῆ ἐγένετο ἐπὶ τοῦ αὐτόππου συγγραφέως, ὅσσις καὶ ἀπετύπωσε καὶ ἰσραίαν τοῦ δένδρου ἔκονα τὸ τελευταῖον μέρος θέτομεν ἀυτολεξεί).
 κτλ., τόμ. 1, σ. 194-196]

Ὁ Καλ. Βαξεβάνογλου γράφει τὰ ἐξῆς: ῤεπεσκέφθην εἰς τόπον καλοῦμενον Ματαοία, οὐχὶ μακρὰν τῆς Ἡλιουπόλεως, ἐν ἐξοκίον ἀγροκίτιον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ζῆ ἀκόμη παλαιὸν δένδρον τοῦ γένους τῶν σνκομορεῶν ἀπεσῆραμένοι ἐν μέρει καὶ κατὰ πλείστον φαλακρὸν, δένδρον τῆς Παναγίας λεγόμενον» (ἐνθ' ἀνωτ. σ. 42). Ταῦτα ἐπιβαιοῦται ὁ ἀνὴρ καὶ διὰ φωτογραφίας ἀλλὰ δὲν λέγει τὴν ἀλήθειαν διότι ὅτε Λαμπάκης καὶ ὁ ταῦτα γράφων 243 πρότερον ἐπισφράμενοι τὸν τόπον μωττροῦμεν τὰ ἀντίθετα. Ἀλλὰ τὸ πνεῦμα κωριεῦόμενον ἐπὶ ἀπιστίας διανοῖθη τόσον ἀφελῶσ καὶ ἀνοήτωσ ν' ἀνασῆψῃ τὴν πολλίαν ταῦτην ἱερὰν παράδοσιν. καὶ ἐπιφέρει τάδε: Ἐπὶ τοὺς ξηροὺς τοῦ δένδρου κλάδους εὐσεβεῖς προσκνηται ἀτεκδέχονται καὶ σήμερον ἀσφαλῆ πανάκειαν πάσῃ ρός. Ἴμοι προσέφερεν ἐν εἰδει ἁγιάσματος ὕδωρ ψυχρὸν ἐκ τοῦ φρέατοσ ὑπερ, ὡς ἔλεγεν, εἶναι τὸ μόνον ἀναβλύζον ὑβριὸν ὕδωρ, ἐνῶ ὅλα τὰ λοιπὰ φρέατα ἔχουσιν ὕδατα θερμότερα», τὰ πλῆρη ἀντιφάσεων ταῦτα λόγια μωττροῦσι τὴν τεταραγμένην ἀπὸ διάνοιαν, ὡς μωττροῦσι καὶ τὰ ἐπόμενα: Ἐπὶ παράδοσιν ἴσωσ εἰς ἀκριβῆσ, ὅσον ἀφορῆ τὴν ἱστορικῇ τοποθεσίαν, φρονῶ φῶμως, ὅτι τὸ δένδρον ἐκεῖνο δὲν ἔχει τὴν ἀποδοδομένην αὐτῷ ἡλικίαν τῶν χιλίων ἐνεκακοσίων () ἐτῶν, οὐδὲ

15 1a 1a
 11 1a 12

Hobocag
 15 12
 15 15

Dyrnaction
 15 15 12

17/198
 15 15
 15 15

15 15

11 15
 15 d'après un document original de la Bibliothèque Nationale,
 Ce n'est plus en forme d'Y renverse que venaient les pellets du t. (σωτήρια)

1-15

15
 15 ἰνόσσυ καὶ πείσῃ μαλακίας...
 15 ὄφουλάσσων τὸ ἀγροκίτιον μαῦ-
 15 φελ κηπου

15 1a 15
 1 sic 15

618.

στεγάζεται η θεία οικογένεια (Λεξ. 'Ηλλίου, Η', σ. 338) 'Ο ζωγράφος
ἀνάμασεν βανάτουσιν» τὴν πρωτάστυσιν ταύτην. Καὶ ὄντως οἱ ἄδοι-
ποσοῦντες ὑπὸ τὰς σκληροτέρας ἐκείνας τῆς διώξεως συνθήκας, φε-
ἐπεδείκνυσαν εἰς ἀπεργωραπτόν βαθμὸν καὶ τοῦ κλίματος καὶ τῆς ἐπι-
μονῆς ἀντιξοότητες, ὑπὸ τὸ δένδρον ἔβουον τὴν ἀναφορὴν, τὴν ἀπολύ-
τρωσιν τῶν δεινῶν καὶ τὴν ἐλλογιὰν τοῦ ἕριστον. Τὴν ἡμέραν ἐβράδι-
ζον παλαιότερες κατὰ ἀρμολογῶν καὶ ἐκτροχολογικῶν ρεγῶν καὶ τοῦ ἀνο-
ποφῆρον καὶ σπουδῶν. διέσχιζον σκευασμοὶ καὶ σιωπηροὶ τὴν τραγεῖαν
δομητόν, ὡς ἐρμῶν τῆς τέχνης πρὸς τὸ ἀγνωστον, εἰς οὐ ἀνεκάρησαν
τὴν ὕμνῳ ταύτην, ἢ ἀπληθυνάσιν ἢ ἰστορία καὶ ἐμεγάλυνεν ἢ ἐδλά-
βῃν τῶν πιστῶν, ἦτο τὸ πλήρωμα τῶν προσηγνῶν, ὡς διακηρῶν ἢ
πολύλογος ἰσθὰ παρῶσιν. 'Ο Παλλάδιος ἐκεῖνος διέσχιζον
τὴν ἐρμῶν, ἵνα ἐξιστορήσῃ τὸν βίον τῶν ἀρχαίων ἀσκητῶν γράφει
τὰ εἴδῃς ἀξιοσημείωτα. 'Εθεασάμην δὲ καὶ ἄλλον φησὶν φησὶν
ὄνόματι Ἀπολλῶ ἐν τοῖς ὄψεσι. Ἐρμολόγῳ, ἐν ἣ ὁ φησὶν
μετὰ Μαρίου καὶ τοῦ Ἰωσήφ παρεγένετο. Πασαφον τὴν προσηγνῶν
ἀναπληρῶν λέγοντος. 'Εἶδον δὲ Κόρυς κάθηται ἐπὶ νεφέ-
λης κούφῃς καὶ φησὶν εἰς Αἴγυπτον» (κεφ. 16', 1)
Ἐἶδομεν γὰρ ἐκεῖ καὶ τὸν βίον, ἐνθα ἱεραρχῶντος τὰ εἶδῳ λα πᾶν
κατέπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. Τὴν
σπουδαίαν ταύτην τοῦ μοναδικῶν συγγνωμῶν τοῦ Λωσαίκα, ὡς
ὀνομάζεται ἄλλως τὸ βιβλίον, παρῶσιν ἔχον ὅτ' ὄψιν καὶ ὁ ποιητὴς
τοῦ Ἀκαθίστου ἔγραφε: β. Ἀβήμας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ φωφῆμον,
ἀφηθείας ἐδιδόξας τὸ σκότος, τὰ γὰρ εἶδῳ λα ταύτης
Ζωτήν, πῖπτον» καὶ Ἰωάννης ὁ ἁμασκηρὸς φησὶν
γὰρ ἐπὶ σοὶ Κύριε καθελεῖν Αἰγύπτια πλάνης χριστοποίητα καὶ φωτί-
σαι τοὺς ταῦτα λατρεόντας. Τὸ εἰς ἄκρον ἐκκλησιαστικῶν εἶναι
ταῦτα ἀναφέρονται καὶ εἰς Αἴγυπτον, πανφά-
χαια μενιρία (1500 π. Χ.). 'Ο Θεὸς ἄγγελοι τῇ Ἰσραὶν
τὴν θεόθεν ἀόληφιν καὶ γίννησιν ὀραίων ὄψιν, ὅστις ἔστα ὁ βασιλεὺς
τῶν βασιλείων, κυβερνήτης τοῦ κόσμου καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μέγα καὶ
ἐνδοξα τὰ ἔργα. Ἐν τῷ καιρῷ εἰκονίζεται ὁ Θεὸς ἁμῶν καὶ τὸ νῆπιον,
ὡ προσαιγοῦνται Ἰσραὴλ ὁ υἱός μου, καὶ ἐγέννησα, καταστήσασαι μέγα
ἢ πητάξας τὸ ἀσμεταν καὶ ἐξολοθῆσαι πάντας τοὺς ἐχθρούς. Δὲ εἰ
ὁ ἦλιος, ὁ ζωοδότης τοῦ κόσμου.

Δ 1
α
10 12
15 16
17 18
19 20
21 22
23 24
25 26
27 28
29 30
31 32
33 34
35 36
37 38
39 40
41 42
43 44
45 46
47 48
49 50
51 52
53 54
55 56
57 58
59 60
61 62
63 64
65 66
67 68
69 70
71 72
73 74
75 76
77 78
79 80
81 82
83 84
85 86
87 88
89 90
91 92
93 94
95 96
97 98
99 100
101 102
103 104
105 106
107 108
109 110
111 112
113 114
115 116
117 118
119 120
121 122
123 124
125 126
127 128
129 130
131 132
133 134
135 136
137 138
139 140
141 142
143 144
145 146
147 148
149 150
151 152
153 154
155 156
157 158
159 160
161 162
163 164
165 166
167 168
169 170
171 172
173 174
175 176
177 178
179 180
181 182
183 184
185 186
187 188
189 190
191 192
193 194
195 196
197 198
199 200

1. Αἴγυπτος τῆς Ἰσραὴλ καὶ Αἴγυπτος ἱστορία τοῦ
μοναχῶν. Ἰερουσόλυμα, 1914, σ. 209 30.
2. Ἐρμολόγῳ, ὡς εἶδομεν, εἶναι ἢ Ἰερουσόλυμα, ἐπομένως δὲν ἔχει ὅσιν ἢ
σημείωσις τοῦ Αἴγυπτος.
3. Ἰλλυριεὶς, Κυριακῇ, φῶδι 3, τροπ. 3.
4. ὁ ναὸς ἐν Ἀλεξάνδρῳ ἀφιερωθεὶς εἰς τὸν τριαδικόν Θεόν
ἁμῶν Πᾶν, Μωϋσῆ καὶ Νόμου, ἐκτίθη ὑπὸ Ἀμενόφιους δ' περὶ τὸ 1150 π.Χ.
ὁ ἑραυτερός τῶν τότε. Ἐν τῇ 1176 γωνίᾳ τῶν 3 τῆς τριᾶδος παρεκλήσια βλ. Ἐπὶ
κοιμητήριον τῶν Φαραῶν ὑπὸ Πατρ. Ἰερουσόλυμα Τεμερῶν, ἐν Ν. Σιών
ΔΙ' 107 111.

ράμι gamie, είδος κνίδης (boehmeria nivea έπιτοπίως nabal-el-
 harir) φυτόν της Κίνας και Ιαπωνίας μεταφερθέν εν πρό πολλού εν
 Αιγύπτω, ίνα σμυγισθώ τον βάμβυκα Bôd|dyffe Edw, 1904. Έ-
 κτενής περιγραφή εν τῷ «Έμπορικῷ μηνέτορι» τῆς Ἀλεξανδρείας, έτ.
 Δ', τόμ. 7. σ. 7-9, 23-25, 42-44, 57-59, 80-81. 401
 ραφάνιον έλαιον (Λισκ. 1, 45). Βεβαίως δὲν είναι ή παρ-
 ήμιν γνωστὴ ραγανίς. ή άγραία ραγανίς τοῦ Λισκο-
 ρίδου ήτοι τὸ ρατάνι ή ρετάνι, ὅθεν πᾶν ἄλλο ή έλαιον δένεται τὰ
 παρωσθῆ. ταύτην ὀρίζει ὁ Sud. 1909, σ. 39, 10 και ὁ Ροῦφς 1879,
 σ. 327, 8. Ἦτο δὲ ἀποτυμιακόν, διό και ὁ Λισκοροίδης (1. 37)
 γράφει: Ἐχρῶνται δὲ αὐτῶ οἱ εν Αἰγύπτῳ τοῖς προσοφήμασι σνέ-
 φοντες αὐτό». Είναι δὲ και ἄσχος θεοματικόν τὸ ραφάνιον/κατὰ τὸν
 Ὁρειβάσιον έλαιον γλυκὸν και παλαιόν, τὸ δὲ ραφάνιον μᾶλλον
 και τούτων μᾶλλον τὸ σινάτινον» (1854, II, σ. 503, 11). Εν τῆς
 πατύροις λέγεται και λαφάνιον. ήρ δὲ ἐντελέστατον τὸ έλαιον.
 Σχρτικὰ εκ τοιοῦτων φυτῶν έλαια (βλ. έλαιογόρος ράπης, έλαιοκορμβη
 Γενν. 449, 550). εκ τοῦ τελευταίου είδους παρέρται εν Γαλλίᾳ και
 Ρουμανίᾳ βρώσιμον, πρὸς φωτισμὸν και κατασκευὴν σάπυρος.
 ρόα αἰγυπτία, τὸ βάλυστιον. οἴτως έλέγετο τὸ ἄν-
 θος τῆς ἀγορίας ροιά. ὅπερ ήτο ποικιλόχρουν/λευκόν, πυρρὸν και
 ποδόχρουν κατὰ Λισκοροίδην. Τὸ τῆς ήμέρου
 κφτινος και κοιως γλυκυστιδη, «σείδια» δὲ τὰ λέπυρα τοῦ
 κροτοῦ (Γενν. 848).

Κατὰ τὸν Μοσχόπουλον («Σχεδιάσμα») «ρόα ή κοιωὸς
 λεγομένη ροϊδέα. και ροιά ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου εν τῷ κήπῳ τοῦ Ἀλ-
 κινόου (Ὀδ. ή', 115).

βένθα δὲ δένδρεα μακρὰ περέρκει τηλεθόντα
 ὄγχναι και ῥοιά και μηλέαι τηλεθωσαι,
 σκκέαι τε γλυκεραὶ και έλαιαι ἀγλαόκαρποι».

Ὁ Έρμηης διὰ ν' ἀποσπάση τὴν Περσεφόνην εκ τοῦ
 ἄδου ἔδωκε ρόδιον.

ταῦτα δ γε αὐτῆ
 ῥοίης κόκκον ἔδωκε ραγεῖν μελιθέα λάσθη»
 (Ὀμηρ. ἔμνος εις Αἴμητορα, 371 f.

Παρὰ ταῦτα τὸ ὄνομα δεικνύει, ὅτι τὸ φυτόν είναι καταγωγῆς
 ξενικῆς σημητικῆς (βλ. τὸ σφαιρικόν ριμμοη, ἀραβ. roumman.
 Τὸ σίδη ἀοχαιότερον πελασγικόν, ἀλβ.). Τὸ σίδη τὸ
 πρῶτον έλέγθη παρὰ Βοιωτοῖς και Κρησι (βλ. τὸ κλσσ. χωρίον τοῦ
 Ἀθηναίου, 1Δ', 650-651 παρὰ Γενν. σ. 847). Ὁ Κάδμος
 ἦλθεν εκ Φοινίκης και μετέβη εἰτα μετὰ τῆς Ἀρριονίας γυγῶν εκ
 Θηβῶν εις Ἰλλυριού.

Εν τῷ πατύρῳ Ebers και «ραφάνιον έλαιον» εις συνταγῆν κόφτοις
 [Ebers 1874]

1. Βλ. Λεξ. Γενν. σ. 200, ὅστις γράφει, ὅτι τὴν χιονώδη τῆς βουχμη-
 ρίαν πρῶτος εἰσήγαγον εν Ἑλλάδι ὁ Ὁρανίδης πρὸ τεσσαρκοκοντετίης (ήτοι
 τῷ 1860) και ἐκκλιερρήθη εις τὰ εν Θεσσαλίᾳ κτήματα τοῦ αἰοιδίμου Χρηστάκη
 τῷ 1880 και παραπέμπει εις τὴν «Ἑλληνικὴν γεωργίαν» τοῦ 1887/σ. 228 και 105.
 2. Διεξοδικῶς περὶ τῆς προελεύσεως βλ. V. H e h n | Kulturpfl. und Hausth.
 σ. 204-206 515.
 3. Τὸ χωρίον τοῦ Ἀθηναίου, εις ὃ βασιζόμενος ὁ μακροκίτης Γεννάδιος δέχεται
 τὴν ἑλλην. ἰθαίνεϊαν τοῦ φυτοῦ, είναι μεγαλύτερον. Τούναντίον ἀπφαινόνται ὁ
 F r a a s, ὁ B i l l e r b e e k (1824, σ. 124) και ὁ H e l d r e i c h, ὅτινες ἐπίσταν
 και τὸν D e C a n d o l l e νὰ θεωρήση ξένον εν Ἑλλάδι τὸ φυτόν, ὅπως και εν Ἰθ-
 ρώπῃ, ἂν και εὑρίσκηται ὡς αὐτοφυῆς προερχόμενον ἀπὸ χρόνων λίαν μεμακρυσμένων
 εκ τῆς κεντρ. Ἀσίας ή μᾶλλον εκ τῆς Αἰγύπτου, ὅθεν μετεδόθη και εις τὴν Ἀφρικὴν
 κληθὲν μῆλον ὡς γράφει ὁ H e l d r e i c h : «Africa circa Carthaginem malum sibi
 vindicat, aliqui granatum appellant... a granata Hispaniae regione, quod
 in ea copiose provenit (και νῦν ἀκμάζει εις ὕψιστον ἐκεῖ βλαμὸν και γίνεται με-
 γάλῃ ἐξχωρή). Samia et Aegyptia distinguuntur erythraeois et jencocensis»
 (Hist. natur. XIII, XV, 11). Κατ' Ἀθηνῶν (1Δ' 651) ἀπυρήνους ρόφης ἀναφέρει
 και ὁ Ἀριστοτέλης, ἐντεῦθεν και ὁ Θεόφραστος περὶ τῶν εν Κιλικίᾳ (Φυτ. ἱστ. 2, 2, 7).
 Ὁ δὲ H e l d r e i c h περὶ τῶν ἀπυρήνων σημειῶται: «pyrina dicuntur non quibus
 nulla inest duritia granorum, sed quibus minor».

18
 10/10
 (σταυρῶν)

M
 7-6

1-10
 10/10
 (ὡς συνήθως καλεῖται)

1-
 18
 10/10
 10

10

10
 10
 10/10 shegē

10/10

1-1888

10/10

10/10
 10

ρόδοι αἰγύπτου. Οὗτως ἀναφέρονται εἰς τὸν λαογραφικὸν Μυρο-
 ψόν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι σπανίως μνημονεύονται, ἀλλ' ἐκ
 τούτου δὲν ἐπεταί, ὅτι δὲν ἦσαν ρόδα ἐν Αἰγύπτῳ. Εἶναι ἀστείον, λέγει
 ὁ Ἀθηναιοῦς, πᾶ διψυχροῦσθαι τις, ὅτι οἱ κινεζοκινεζοὶ στέφανοι
 ἦσαν κατεσκευασμένοι ἐκ πατέρων. Δὲν ἐννοῶ, ἐπιγέρει, τί εὐχαρί-
 στησιν ἠμπορεῖ τὰ ἔργα τις εἰόντων τὸν πάπυρον μὲ τὰ ρόδα, ἐκτός ἐάν
 εὐχαριστήται τὰ προσθέτη εἰς τὰς ἀποδόσεις του καὶ σκόδα». **Βεβαίως** ἢ μύθος ἀπετέλει τὸν σκελετὸν τῶν στεφάνων ἐκείνων.
 Πέριξ δὲ αὐτῆς συνίπλεζον ἄνθη πολύχρωμα διαχρυσόμενα καὶ διὰ
 τὴν εὐωδίαν των. ὅπως εἰς τοὺς λεσβιακοὺς προσέθετον ἢ καὶ ἄλλα
 εὐώδη ἀνθώδη. Καὶ εἶναι ἀκατανόητον τὰ ὑποστηρίξει τις, ὅτι, εἰ
 οἱ πέριξ λαοὶ εἶχον τὰ εὐγενέστατον τοῦτο ἄθος καὶ πολυθούλιον
 χουσοῦν φῆμα καὶ ἱερὸν καὶ οἱ Αἰγύπτιοι μόνον ἐστεροῦντο. Καὶ ὁμοίως
 εἰς τοὺς πατέρας τὸ μεδέλιον ἐθεοοῦντο τὸ σπονδαιότερον ἐν ταῖς
 ἀρωματικαῖς συνθέσει ἀστατικὸν (Sud 1909, 43). Τοῦτο λέγεται «ρό-
 δινον» (σ. 47ε.). Ὁ Hehn βεβαίως ὡς καὶ ὁ Prellwitz (Etym wörtl. 1905,
 σ. 400). Θεωροῦσι ξένον τὸ φυτὸν ὡς καὶ τὸ ὄνομα
 δηλοῖ (ρόδον, βρόδον (αἰολ.) ἢ ῥάδαμος) ἀρχαῖον περσ. vardu καὶ
 ἀραμαϊκόν. Ὁ Hehn μάλιστα, (σ. 213, 516) λέγει, ὅτι ἐξ Αἰγύ-
 πτου προήλθεν ἐν Ἑλλάδι πρὸ τοῦ Ἡροδότου,
 ὅστις γράφει «ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλα κίνεα ῥόδοισι ἐμφερέα» (II, 92). Ἡ
 πρώτη γῆσις ὡς ἄνθος κοσμηματικὸν τε καὶ στεφανοματικὸν ἐγένετο ἐν
 Αἰγύπτῳ. Ἐπιπέθη, γράφει ὁ Ἀθηναιοῦς (B β. E', κεφ. 6) «διὰ
 τὴν τοῦ περιέχοντος ἀέρος εὐνομίας» τὸσον ἀπονοῦσι δι' ὅλον τοῦ ἔ-
 τους, ὥστε τὰ τριαντάφυλλα (ριτῶς) καὶ τὰ γαρύφαλλα θάλλουσι ἐκεῖ
 καὶ ὅταν ὁ χειμὼν εἰς τὰ ἄλλα καταστρέφει τὰ πάντα, εἰς τὴν Αἴγυ-
 πτον δένονται τὴν τὰ ῥόση ἐροτὴν εἰς τὸ ἔπαυθον καὶ ἐπὶ τὴν σκιάν
 ἀνθισμένοι δένδρον. Ταῦτα ἐπιβεβαιῶν καὶ ὁ Ἀλεξανδρεὺς
 Καλλιμάχος εἰς τὴν Ἐκάλην οὐα τὰ ἄνθη, ὅπερ κατέχον οἱ ἀ-
 γῶται εἰς τὸν Θησεῖα:

Οὐχὶ νότος τόσην γῆσιν κατεγεύατο γέλλον,
 οὐδ' ῥοσῆς, οὐδ' αὐτός, ὅτ' ἐπλετο γέλλοχος μεῖς, (= μῆν),
 ὅσα τὸτ' ἐγώσται περὶ τ' ἀμφὶ τε Θησεῖ βάλλον.

Τὴν ἐκτίμησιν ἢν εἶχον οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς τὰ ἄνθη, μαρτυρεῖ καὶ
 ὁ Ἑλλάνικος. Ὁ δὲ Ἀποστολίδης γράφει: «τόσον
 δὲ ἠγάθησαν οἱ Ἕλληες τὰ ἄνθη, ὥστε ἡ στεφανοφορέα ἐγένε-
 το στολισμὸς ἀπαραιτήτος εἰς τοὺς προσε-
 χόμενους. καὶ τοὺς ἐν ἀγῶσι νικηθόρους ἀθλητῶν.
 σήσαμον καὶ σησαμέλαιον (M. Ἑλλην. Ἐγκυκλ. 1933,
 τόμ. ΚΑ', σ. 743, Γενν. 866-869). Νῦν ἐπεκράτησεν ὁ τιναξ. τέπος
 σουσάμι. γαλλιστὶ sesame. Τὸ προσμιλὲς τοῦτο τοῖς Ἕλλησι φυτὸν
 ἀναφερόμενον ἴσως καὶ πρὸ τοῦ Θεοφράστου δὲν εἶναι ἰθαγενές. κατὰ-
 γεται κενός ἐκ Βαβυλωνίας ἢ Ἀραβίας, ὅπου καὶ δένδρον ἔφερε τὸ
 ὄνομα τοῦτο. Ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ Ἡρόδοτῳ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσ-
 σης μνημενεύει «σησαμίνους γάλαγγας» κομιζομένης ἐξ Ἀραβίας εἰς
 Περσίαν μετὰ τῶν ἐβενίνων. Ὁ Δε-Καρδὸλλ προχωρεῖ εἰς τὰς νήσους
 τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους καὶ γράφει, ὅτι τὸ φυτὸν εὐρέθη αὐτογενὲς εἰς τὰ
 ὄρη τῆς Ἰαβίας. Ἐνεῖθεν εἰσήχθη εἰς τὴν Ἰνδικήν καὶ περὶ τὸν Ἐγγρά-
 τιν («Origine de plantes cultivées» 1896 σ. 338). Εἰς Αἴγυπτον μετὰ
 τοῦ σημιτ. ὀνόματος εἰσήχθη πρὸ τοῦ P, π. Χρ. αἰῶνος. Ὁ Στρά-
 βων περὶ τῶν Βραχμάνων γράφει: «τοῦτε μέλιτος... καὶ τοῦ σησαμίου
 μάζας ποιοῦμενος τρέφεσθαι δωρεάν» (II, 714), ἀσπρον σήσαμον
 ἐν κώδικι Λων. 292, φ. 26α. Περὶ δένδρονδενος σησαμῆς ἀναφέρει καὶ
 ὁ Ἡρόδοτος ἀλλὰ δὲν ἐπεκτείνεται, διότι θεωροῦνται, λέγει, ἀπίθανα
 ταῦτα ὑπ' ἐκείνων, οἵτινες δὲν μετέβησαν εἰς Βαβυλωνίαν. αἶκ δὲ κέγχου
 καὶ σησαμίου δένδρον μέγαλ' γίνεται... χροῖονται δὲ οὐδὲν ἐλαίω,
 ἀλλ' ἐκ τῶν σησαμίων ποιῶνται» (ἔλαιον) Α', 193.

Ὁμοιωθῶ, ὅτι ἐμάχοντα τὸν περὶ αἰγυπτίων ῥόδον λόγον, ἀλλὰ
 δὲν δύναιμι τὰ πωαλίφω ψιχία τῆς ἐκ τοῦ ἀπολεσθέντος ἔργου τοῦ
 Καλλιξένου περιγραφῆς δεικνόν παρὰ τὸν ἐν τῷ περιβόλῳ τῶν ἀνα-
 κτόρων τοῦ Ἡτοξίμου ἐν 180 ἐπισήμων δαιτυμόνας συγκριτοῦσθαι
 εἰς ἀπέραντον σκηνήν. «Τὸ δὲ περιέχον αὐτὴν ἔπαυθον μνησίναις τε καὶ
 δάφναις καὶ ἄλλοις ἐπιτηδεύεις ἐφύεσαν ἰσχυροῖσι σημιωμῆς, τὸ δὲ ἔδαφος
 πᾶν ἄνθεσι κατεπέπαστο πωτοίοις, ἢ γὰρ Αἰγύπτου καὶ διὰ
 τὴν τοῦ περιέχοντος ἀέρος εὐνομίας καὶ διὰ
 τοὺς κηπεύοντας τὰ σπανίως καὶ ὄραν ἐνε-
 στηκύναν ἐν ἑτέροις γυμνὰ τὸ τοῖς ἀφθονα
 γενητῆ καὶ διὰ παντὸς καὶ ὅτε ὄδοι, ὅτε λευ-
 κόιον, ὅτ' ἄλλο ῥαδίως ἄρθος ἐκλιπεῖν οὐδὲν
 οὐδέποτε εἰώθε. διὸ δὴ καὶ κατὰ μέσον χιμῶνα τῆς ὑποδο-

K
 K
 L

Ia
 + Ib
 1118

K

K

K

K

10/e

1

ΠΟΙ' Ἰ. ΔΑΒΙΔ ΚΑΙ ἄλλοι ἐν ΦΙΧΟΣ ΧΙΟΥ

Ἐν πατέροις σαχρότατα ἀναφέρεται τὸ ἔλαιον κακῶς οὕτως ὀνομαζομένον τοῦ σησαμίον ἐλαίου συνήθως ἐκ τοῦ γρταῦ σησαμίον (σησάμη καὶ ἡ σησαμῖος). Ἡ δὲ τε ὄνομα καὶ ἡ προέλευσις βαβυλωνιακῆ ἀλλ' ἐθύως ἐκαλλινοῦντο ἐνταῦθα. Τὰ καὶ σήμερον ἀκόμη ἐν τῇ Ἀνατολῇ καλλινοῦμενα γρταῦ παρῶν ἐν Αἰγύπτῳ τὸ ἐδοῦμιον ἔλαιον καὶ ἐν γένει τὸ ἔλαιον τὸ ἐκλεκτόν. ἡ παραγωγὴ τούτων ἐγένετο βραδύτερον ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν Πτολεμαίων, ἰδίως ἐν τῷ Νείλῳ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ἐλαίας ἐπὶ τῶν μετοικησάντων Ἑλλήνων, οἵτινες συνέστησαν περὶ τοὺς καὶ καρποφόρους ἐλαιώνας.

Ἡ πλέον διαδεδομένη τοῦ κικίνου ἐλαίου ἦτο ἡ καλλινοῦσα τοῦ σησαμίον, ἐπειδὴ τὸ ἀμιῶδες ἔδαφος τῆς Αἰγύπτου ὡς καὶ τῆς Βαβυλωνίας, δὲν ἠδύσει τὴν καλλινοῦσαν τῆς ἐλαίας, εἰ καὶ αὕτη ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Αἰγύπτῳ δὲν ἐλλείπει παντελῶς, ὡς ὁ V. Soret ἀπέδειξε (Revue etc. II, 1886, σ. 101-103). πρὸς τὴν ἐν τοῖς ἐδέσμοισι γρῆσιν ὡς ἐκλεκτὸν ἐλαίου. Περὶ ἀμφοτέρων παρχει λεπτομερῆς πληροφορίας ὁ τῆς Ὁξφόρδης Recensur - Parvulus, ὃν ἐξέδωκεν ἐν ἀνεργασίᾳ ὁ Grenfell Mahaffy καὶ τὸ 1896. Οὗτος ἀνήκει εἰς τὸ ἔτος 259-258 π.Χ. καὶ εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὸν τρόπον τῆς καλλινοῦσας τῶν ἐλαιωδῶν γρτων καὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ κέρδους καὶ τῆς χρήσεως τῶν ἐλαιωδῶν καρπῶν καὶ πάντων τῶν λεπτομερειῶν τῶν σπυριῶν πρὸς τὸν δημόσιον ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως. Τοῦτο ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ξεφύσσουσα προῆξις, ἀλλ' ἐν Αἰγύπτῳ τὴν παραγωγήν τοῦ ἐλαίου εἶχε ὡς μονοπώλιον τὸ κράτος, ὡς συμβαίνει σήμερον εἰς πολλὰς χώρας περὶ τοῦ κατρουῦ σ. 32

Ἡὼς καὶ μέθοι τῶν ἐλαχίστων ἐκαστοῦ, ἰδὸν παραδείγμα: Col. 12: 3:

ὅταν δὲ ἴσῃ ἢν ἀνάγειν τὸ σησάμιον καὶ τὸν κρόνον καὶ κρήνον, ἐπαγγελῆσθωσαν

Ἡ μὲν γεωργοὶ τῆν νομάσχη καὶ τῆν τοπάσχη. οὐδὲ μὴ εἰσὶ νομάσχη καὶ τοπάσχη τῆν οἰκοδόμοι. Φέτοι δὲ πωρικεῖταισαν τὸν τῆν ὄνην ἔχοντα. ὁ δὲ τῆν ὄνην διοικῶν ἐπερῆν μετὰ τούτων ἐπὶ τὰς ἀρούρας ἀντισησάτω.

οἱ δὲ ἴσῃ καὶ λοιποὶ γεωργοὶ τιμίσθωσαν τὰ αὐτῶν γεννήματα ἕκαστα κατὰ γένος, πρῶτον κομίζειν καὶ ἀγγυρῆν ποιέσθωσαν πρὸς τὸν τῆν ὄνην ἔχοντα τῆς τιμίσσεως. διπλῆν ἐσφραγισμένην, γραμῆτωσαν δὲ οἱ ἴσῃ τὸν σπόρον ἕκαστος κατὰ γένος μετ' ὄνην καὶ πῶσον ἕκαστος τιμάτω καὶ ἀγγυρῆσθωσαν τῆν ἀγγυρῆν. ἀντισησάτω καὶ ὁ πωρὶ τοῦ νομάσχη ἀναποσταλέεις ἢ τοπάσχη Revenue Saws of Ptolemy Philadelphus σ. 26-27

Ἐκ τοῦ Archäisches τοῦ Sudhoff 1909, σ. 31-32.

15
16

17
18
19

20

21
22
23
24

1/10 που ἔχω κυρίως
δὲ ἐπὶ τῶν γρτων
μὴν να' ἔχον ἰδιώτες
σφραγῶν

25
26
27
28

σίλφιον Αιγύπτου. Περί τούτου ἔγραψεν ὁ Πρόσπερος Alpinus ἐν παλαιότηματι τῆς *Historiæ Aegypti naturalis*. . . II. De plantis. Adjecti idem de laserpitio 1735. ἀλλὰ τοῦτο προήρχετο ὡς γνωστόν, ἐκ Κυρήνης καὶ εἶναι ἡ thapsia *garganica* σίλφιον ἀπλῶς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καλούμενον. Ἐπὶ Ῥωμαίων ἴτε οἷα καὶ ὁ ὀπὸς τοῦ σιλφίου (*laser*) ἐθεωροῦντο κατὰ Γεννάδιον (σ. 874) εἶδη πολυτελείας. διὸ πολλάκις μεγάλα ποσά, ὡς ἀντιπροσωπεύοντα χρυσόν, ἐφυλάσσοντο εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα. Ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν κρηναϊκὸν ὀπὸν, ὅπερ ὡς ἀρωματικὸν παρήγετο ἐκ τῶν διακρῦων τοῦ σιλφίου τῆς Κυρήνης. καὶ ἡ Ἀραβία, Περσία, Μηδία καὶ αἱ Ἰνδία εἶχον σίλφιον (καὶ, ἐπειδὴ ἐν Αἰγύπτῳ δὲν ὑπῆρχε τὸ φυτόν ἢ δένδρον, εἰσήγγετο ἔξωθεν. Ἦτο γνωστόν καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ ὁ Θεόφραστος ἀπαιροῖ κεφάλαιον εἰς τὴν περιγραφήν (V, 2-3). Σήμερον εἰς τὴν Κρηναϊκὴν δὲν ὑπάρχει. πᾶσαι αἱ ἔρευνοι τῶν νεωτέρων βοτανολόγων πρὸς ἀναζήτησιν ἀπέβησαν εἰς μάτην. Οἱ Ἀραβες φυτόν τι τῶν σκιαδιανθῶν ὀνομάζουσι *derias* (ἄλλοι *derias*) καὶ εἶναι ἡ *thapsia garganica*. Τοῦτο ὁμοιάζει κατὰ τὴν ἔξωτερικὴν μόνον μορφήν πρὸς τὸ ἐν τοῖς κρηναϊκοῖς νομίσμασιν εἰκονιζόμενον σίλφιον. Θεωροῦνται δὲ μόνον ἐν Περσίᾳ καὶ εἶναι ἡ *serula assafoetida*, ὅθεν καὶ τὸ *assafoetida* τῶν νεωτέρων, ὅπερ ὁμῶς οὐδὲν τὸ κοινὸν πρὸς τὸ φαρμακικὸν ἔχει. Τὸ λατ. *assa* εἶναι γλυκὺ.

Διὰ τὸ αἶγ. σίλφιον διαλαμβάνουσι τὰ βοτανικὰ γλωσσάρια. Οὕτω τὸ σπουδαιότερον τοῦ Πυροδομηνοῦ Νεσοφύτου (1930), ὅπερ τὸ ἀ' ἐξέδοτο ὁ Σουηδὸς *Phil. Lundstedt*. Οὗτος ἐν σ. 147 ἔχει: σίλφιον, ἢ τήλις καὶ τὸ σισγοδον καὶ ἡ κάτιος (*sic*). Τὸ δὲ κυρίως λεγόμενον (σίλφιον) ἐπὶ τῆς Σηρίας καὶ Κυρήνης ὑπῆρχε καὶ λέγουσιν Αἰγυπτιακὸν βάλσαμον». Ὁ νέος ἐκδότης A. Delatte καθηγητῆς ἐν Liegie τοῦ Βελγίου ἀγροῦν τὴν ὡς ἀνω κοιτικὴν ἔκδοσιν, ἐπειδὴ εἰς τινι κώδικα τὸ σίλφιον εἶπεν ἐπὶ τῆς φίας, ἔθεσεν αὐτὸ εἰς τὰ *spuria* εἰς τὰ ἄλλα γλωσσάρια λέγεται οἷα λευκοῦ τοῦ *κοιτιοῦ*. Ὁ Χαορίσης εἰς τὸ Ἑμπορικὸν λεξικὸν (1837) ἐν λ. σίλφιον γράφει: *μεῖδος κόμμεως εὐώδους ἀπὸ τὸ ὁμώνυμον ἰνδικὸν δένδρον κοινῶς μοσχοθυμίαμα Γαλλ. benjoin, Ἰταλ. benzoino. Τουρκ. μεντζεβί. Ταῦτα μιστηροῦσιν, ὅτι προερχόμενον ἐξ Ἰνδῶν κατεργάσεται ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐπωλεῖτο ὡς βάλσαμον καὶ μοσχοθυμίαμα σίναπι καὶ σίνηπι (Λορ. καὶ Ἰω. καὶ τὰ δύο κρῖα). Κοραῖς.*

Τοῦτο ἐν Αἰγύπτῳ λέγεται νάπυ Ἀλεξανδρινὸν (*Lumbroso 1870. Γεωργακόπουλος 1931*), κατὰ Γενν. 550 *παλαιῶς ἢ βουναῖς τῶν ἀρχαίων*».

σκόροδον αἰγυπτιακὸν μονοκέφαλον. Τοῦτο περιγράφει ὁ Διοσκοροῖδης (II, 181) καὶ εἶναι τὸ αὐτὸ, ὅπερ ἐν μαγικοῖς παύροις λέγεται (*μονογενές: καὶ ἐστεμμένον τὴν κεφαλὴν σὺν κλωνί ἐλαίας, ἔχεται δὲ ὁ κλών ἐν μέσῳ σκόροδον μονογενές περιδεμένον* 104, 930 (βλ. Πάπυροι ἑλληνικοὶ μαγικοὶ 1928, Ἰστ. βιβλ. Β', σ. 585). Καὶ σήμερον ὁ λαὸς πιστεύει, ὅτι τὸ σκόροδον ἐξουδετεροῖ τὴν βασιλικάνην (πβλ. *σκόροδο στα μάτια*). Νομίζω, ὅτι γράφον ὁ Θεόφραστος ἴσῳ μὴ ἔχειν ἔνια (σκόροδο) τὰς γέλγει» ἐννοεῖ τὰ μονοκέφαλα (βλ. ὅσα γράφει ἐν Φυσ. ἱστορ. I, 4, 11).

** (Ὁρν. 534, 1579, Ἰαπ. 895.

* «τὸ λευκότερον καὶ εὐωδέστατον (ἄριστον) - αἶ γὰρ ὄσμαι ἡδυομάτων ἡδονάς... ἔχουσιν» Ὁρειβ. I, σ. 276.

1. βλ. *Histoire des sciences dans l'antiquité* par Pierre Brunet-Aldo Mielie: Paris, 1935. σ. 313.

2. Πλάτων παρὰ *Salmastius*, *Hyles intricatae*, σ. 144 de silphio.

3. *Neophytos Prodromenos botaniska Nomenclator* ἐν *Philologica Acta*, *Athenos*, *anecdota hysantina*, fasc. 3-6 τόμ. V, σ. 129-149 1903-1904. τὸ γλωσσάριον σ. 132-149 (βλ. Β' τόμ. Ἰστορ. βιβλ. σ. 23 πλήρη τῶν τίτλων.

4. *Anecdota albanensia et alia*, tome II. *Textes grecs relatifs a l'histoire des sciences*. Paris, 1939, σ. 298, 8, εἶναι ἀπὸ ἀλλοτρίων. ἢ διορθ. τῆς ἐπὶ εἰς ἀπὸ δὲν ἐνοεῖται.

5. Ἰβρ. 151, σ. 162, ἐν 227β λευκόνιον καὶ ἐν κώδ. Ἀμβροσ. 282, σ. 288β σίλφιον ἴσῳ λευκίου ἢ βούλας ἀσπρησ.

6. 12. *Ἰβρ. ἢ κερδῶσα* τοῦ Ν. Παπαδοπούλου, 1815, τόμ. Β, σ. 216-217. εἶναι θυμακὰ καὶ κρομα ἀναμνησόμενον εἰς τὰ γλωσσάρια καὶ φαγγά, ὅθεν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὠνόμασαν *assaj* οἱ Ἰνδοὶ ἱερεῖς ἐξώδου μετὰ πλείους ποσότητας εἰς ἰψασίον τῶν εἰδῶλων. Τὸ δὲ ἴσῳ εἶναι ἐξ ἄλλων ἀμυγδαλῶν, ἐξ ὧν δὲ ἐν τῷ μόνον συνάγουσι τὸ σίλφιον. Ἰχθυοειδέων ἔξωθεν, καὶ λευκὸν ἔσωθεν, μετὰ μικρὰς διακρῦεις φλέβας, λευκὰς καὶ ἐρυθράς, εὐβραχυστῶν μετ' εὐωδίας ἀρωματικῶν τῶν ὀπῶν ὁμοιάζον μετ' ἀμυγδαλῶν, διὰ τοῦτο καὶ ἀμυγδαλῶν εἰς ἔξωθεν. Ταῦτα περὶ αἰγυπτ. σίλφίου, περὶ τοῦ κρηναϊκοῦ ἔγραψεν πλείους ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ ἔζη, ὅστις λέγει: καὶ τὸ σίλφιον ἄρχεται ἀπὸ τούτου (τοῦ ἀμυγδῶν). περὶ αἰσ. ἀπὸ Πλάτωνος νόσου μετὰ τοῦ φαρμάκου τῆς Σώματος τοῦ σίλφίου (IV, 169). Ὁ Ἀριστοφάνης ὁμοιάζει πολυτέλειαν βοτάνῳ διὰ τὴν ἐπιμακρῆ καὶ χρυστέλειαν ἀναμνηστικῶν. Ἰδιόμοιος εἰς ἄλλων γούρα γίνεται, ματαίως δὲ ἐπιμακρῆ καὶ καλλιέργησιν ἐν Πιλοποννήσῳ.

+ It 11a

1j 1g

1h 1j

1b

1i

1f

1v 1i 1s

1f 1o

1v 1u

1a 1i

1w 1b 1t 1s

1z 1u

1l 1ou

1cc 1a

1cc 1b

1cc

1cc 1d 1a

1cc

1z 1i 1l 1sc 1t

1cc 1a

1cc 1u

1t 1cc 1u

1i 1cc

1c 1cc 1t

σμόνα ἀλεξάνδρεια καὶ ἀνάλη (Νικ. Ἰβηρ. 151, φ. 12α). Μόνος δὲ Ἐ. Αἰγυπτίως γράφει περὶ αἰγυπτίως σμόνης: «Ἡ σμόνα εἶναι ὁτὸς λαμβανόμενος διὰ τῆς ἐγγραξέως διαφόρων δένδρων φρομένων εἰς Αἴγυπτον κτλ.» (Σιών, Α', ἀριθ. 122 ἐκδ. Α. Αἴτα). Κατὰ τὸν Ν. Παπαδόπουλον: «Εἶδος κόμμειος ἢ ὀητίνης ἀποσταξούσης καθ' ἑαυτὴν ἀπὸ τὸν κορμὸν δένδρου μεσαίου μεγέθους τῆς Ἀραβίας, Αἰγύπτου, Ἀφρικῆς καὶ πρὸ πάντων τῆς Ἀβυσσηνίας, ὅθεν καὶ ἀβυσσηνικὴ λέγεται, καὶ περιγράφει δύο εἶδη τῆν στακτὴν καὶ τῆν ὀρυχώδη («Ἐρμῆς κερδῶος», Β', σ. 241).

13
1ε

σνκάμινος αἰγυπτία. ταύτην ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης σνκόμορον. ἄλλοι δὲ σνκομορέαν, ὁ δὲ Θεόφραστος ἔχει τὸ ὄνομα δένδρον, κάρβουρον καὶ λυγροεῖται διὰ τοὺς εὐχύνους καρποὺς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ὡς κοσμητικὸν ἐν δένδρσοισίαις. κατὰ τινὰς ἐπ' αὐτῆς ἀνήλθε καὶ ὁ Ζακχαῖος, ἵνα ἴδῃ τὸν Χριστὸν διερχόμενον καὶ ἐπὶ τοῦ ὄχλου περιστοιχούμενον (Λοκ. θ', 4). ἔχει πολυκαρπίαν καὶ περιέχον ὠρίμανσιν τῶν καρπῶν, οἵτινες εἶναι ἐλάσσονες σῆκον, ἀλλ' ἀσπρημοὶ καὶ γλυκύτατοι, καίτοι ὁ Στροάβων λέγει «ἀτιμὸν ἐστὶ κατὰ τῆν γεῦσιν» (ΙΖ', 4, 823). Εἶναι ἀξίον σημειώσεως, ὅτι οὗτος θεωρεῖ διάφορον τῆν σνκάμινον τῆς περσέας: «ἡ δὲ περσέα ἐνταῦθα μόνον καὶ παρ' Αἰθίοφι δένδρον μέγα, καρπὸν ἔχον γλυκὴν καὶ μέγαν καὶ ἡ σνκάμινος ἡ ἐκφέροσσα. σνκόμορον». Τοῦτο ἄλλως καὶ ὁ Θεόφραστος φέγγεται, καίτοι ἄλλοι ἐνεκα τῶν ὁμοιοτήτων συγκρίνουσι. Τοῦτο ἄλλως τε ἐπικυροῖ καὶ ὁ σύγγραφορ τῶν Διόδωρος γράφων: «ἔστι δὲ καὶ δένδρον γένῃ πλείονα. καὶ τούτων αἱ μὲν ὀνομαζόμεναι περσαῖαι καρπὸν διάφορον ἔχουσι τῆ γλυκύτητι μετενεχθέντος ἐξ Αἰθιοπίας τοῦ φετοῦ καθ' ὃν Καμβύσης ἐκράτησεν ἐκείνων τῶν τόπων. τῶν δὲ σνκάμινων αἱ μὲν τῶν μύρων καρπὸν φέρουσιν, αἱ δὲ τῶν τοῖς σύκοις ἐμφερεῖ...» (I, 34).

16
1ο

Ἐκδίδω τὸ κατωτέρω «σημείωμα» τοῦ φίλου κ. Μοσχονά ἀπαυόλκτορ. καίτοι ἔχω εἰς τινὰ σημεία ἀνωρόσεις καὶ ὡς πρὸς τὸ ὄνομα τοῦ δένδρου. π. χ. ὡς πρὸς τὸν Σωζομένον. Οὗτος δὲν γράφει σνκάμινον, ἀλλὰ περσίδα. ὡς εἶσομεν εἰς τὸ ἀθροῦν περσέα. καὶ ἡ ἀγία Σνβία σνκομορέαν.

Πρὸς ἐπιστήριξιν τῆς γνώμης μου, ὅτι ἡ σνκάμινος δὲν εἶναι ἡ περσέα ἣτις μόνον ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Αἰθιοπία ἐφέτο, παρηνεῖρω καὶ ταῦτα. Ὁ Θεοδώρητος Κύρου γράφει: «Τὰ δὲ σνκάμινα σνκομορόσιν ἔφασαν οἱ λοιποὶ καὶ λίαν εἰκότως τούτων γὰρ ἡ Παλαιστίνη πεπλήρωται καὶ ἐκ τῶν ξύλων τῶν τοιοῦτων δοροῦσι τὰ οἶκία.» (II, σ. 238, ἐκδ. Νάλλης).

Ἀξιοσημείωτα εἶναι τὰ παρ' Ἀθηναίῳ 2, 36, 51β: «σνκάμινα, ὅτι πάντων ἀπὸ τῶν αἰγυπτίως καλούμενων αὐτὰ. Ἄλεξάνδρεια μόνον μὲν ὀνομάζουσι. σνκάμινα δὲ οἰκὰ ἀπὸ τῆς αἰγυπτίας. ἀπὸ αἰγυπτίως λέγουσιν, ἀπὸ οἱ ἐγγύοιοι ἐπὶ βααζὴν κτίσαστε; σιδηρῶν ἔωσιν ἐπὶ τοῦ φετοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνέμου κινούμενα ἐντὸς ἡμερῶν οὕτω πέπορα καὶ ἐνὸδῃ γίνονται. Παρθένος δὲ ἀβροῦσῆσιν σνκάμινα, ἃ καλοῦσιν ἐπινοῦσα. Σαλαμίνοι δὲ αὐτὰ ταῦτα βάττια. Δημήτριος δὲ ὁ Ἰξίων τὰ φατὰ σνκάμινα καὶ μύρα οἷον αἰμόρορα καὶ σέκων ἀμείων. Ἄλλος νεώτερος Δημήτριος ὁ Αἰτιαρ (1857) γράφει, ὅτι πρώτοι οἱ Σίται ἠσολόγησαν εἰς τῆν καλλιέργειαν τῆς σνκάμινας καὶ ὀνομάζουσιν αὐτὴν χρυσοῦν δένδρον καὶ παρὰ Θεοῦ εὐλόγημένον. (Βλ. ἐπι πλέον καὶ τῆν μορέαν ἢ σνκάμινα (μωρὴ φίγρα) Γενν. 674). Ἐν τέλει παρατηρῶ, ὅτι, ὅπως ὁ Σωζόμενος, καὶ ἄλλοι τῶν μνημονομένων ἐπὶ τοῦ σημειογράμου τὸ δένδρον τῆς Ματαρίας περσέα καὶ οὐκ σνκάμινον ὀνομάζουσιν.

12
1α
1β
1γ
H m. 1 m

1. Ἐν τούτοις ὁ Διοσκορίδης τὸ πλείστον ἐν Αἰγύπτῳ διχόνομα γράφει τῆσιν αὐτῶν φέρει δὲ καρπὸν τῆσιν καὶ τερρῆσιν τοῦ ἐπύου. ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῶν ἀρεμῶν ὡς ἐπὶ τῆσιν σιδήσιν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σπυρίου ἡμῶν ἱερῶν. ἡ σνκάμινος δὲ ὀνομάσθη... γὰρ παρακλήσθησιν διὰ τῆσιν ἐπιστήριξιν τῆσιν ἢ σιδήσιν (Α', 181). Φαίνεται ἐκ τούτου, ὅτι ὁ Στροάβων ἰδούσῃσιν ἡμῶν τῶν καρπῶν. Τούτοις ἄλλως ἐπιβεβαιώνεται καὶ παρ' ἄλλοις: οὐδὲ σνκάμινας δένδρον ἐστὶ τῆσιν ἀρεμῶν καρπῶν ὀνομαζόμενον ἐστὶν. εἴρη, τῆσιν ἐξ ἐπιστήριξιν τῆσιν ἀρεμῶν ὀνομαζόμενον ἐστὶν ὁ σπυρίου ἡμῶν ἱερῶν. ἡ σνκάμινος δὲ ὀνομάσθη ἐκ τῆσιν ἡμῶν ἱερῶν. ἡ σνκάμινος δὲ ὀνομάσθη ἐκ τῆσιν ἡμῶν ἱερῶν. ἡ σνκάμινος δὲ ὀνομάσθη ἐκ τῆσιν ἡμῶν ἱερῶν.

14
1ω
1α

2. Καὶ ἐπεὶ τὸ δένδρον ἢ σνκάμινος ἢ σνκομορέα ἐν Αἰγύπτῳ εἶναι, ὡς καὶ τὸ δένδρον ἀπὸ τῆσιν ἡμῶν ἱερῶν καὶ ὀνομαζόμενον ἄλλως σνκάμινον φέρει καὶ ὀνομαζόμενον κίμει τα ὄνομα τῆσιν κατὰ τῆσιν ἀρεμῶν ὡς τα ἡμῶν. ἡ σνκάμινος δὲ ὀνομαζόμενον ἐστὶν τῆσιν ἀρεμῶν καὶ τῆσιν σπυρίου ἡμῶν ἱερῶν. ἡ σνκάμινος δὲ ὀνομαζόμενον ἐστὶν τῆσιν ἀρεμῶν καὶ τῆσιν σπυρίου ἡμῶν ἱερῶν. ἡ σνκάμινος δὲ ὀνομαζόμενον ἐστὶν τῆσιν ἀρεμῶν καὶ τῆσιν σπυρίου ἡμῶν ἱερῶν. ἡ σνκάμινος δὲ ὀνομαζόμενον ἐστὶν τῆσιν ἀρεμῶν καὶ τῆσιν σπυρίου ἡμῶν ἱερῶν. ἡ σνκάμινος δὲ ὀνομαζόμενον ἐστὶν τῆσιν ἀρεμῶν καὶ τῆσιν σπυρίου ἡμῶν ἱερῶν. ἡ σνκάμινος δὲ ὀνομαζόμενον ἐστὶν τῆσιν ἀρεμῶν καὶ τῆσιν σπυρίου ἡμῶν ἱερῶν.

15
Havo

Ἡ παρὰ τὴν Ἠλιούπολιν τῆς Αἰγύπτου (ταῦν Ματαρία).
 (ἱστορικὴ) σκαμίνοσ, κοινῶσ δένδροσ τῆσ Παναγίας.
 (ἀπεστάλη μοι παρὰ τοῦ βιβλιοφύλακοσ τῆσ Πατριαρχικῆσ ἐν Ἀλεξαν-
 δρεία βιβλιοθήκησ κτ. Θεοδ. Μοσχονᾶ, πρὸσ δὲ ὀφείλω χάριτασ).

18 82

Ἀναφέρεται παρὰ ΣΩΖΟΜΕΝΩ, ἀντλήσαντι πιθανῶσ ἐκ τῶν
 Ἀποκρύφων Ἐδαγγελίων.

Ἐδὲ τὸ ἔχιοσ οὐδὲν ἀναφέρει ἐν τοῖσ Ἰστορικοῖσ » ἀφτοῦ. Α-
 ντιλή δ' Ἐγεέσοσ, Ἰωάννησ Φωκᾶσ ὁ Κρητὶσ καὶ Ἐπι-
 φάνιοσ ὁ πρὸσ βύττοροσ εἶδον τὸ δένδροσ. Φοράχοι ἐλθόντεσ
 εἰσ Αἴγυπτοσ ἀναφέρουσι τὸν θάλλον ἐν τοῖσ Ἰταλιανοῖσ (γρ. Ὀδοι-
 πορικῶσ) ἀφτῶν ὡσ Γουλιέλλμοσ ὁ Τέροσ, Ἰάκωβοσ
 ὁ Βερῶννησ κ. ἄ.

18 18 18 18 18 18 18

Ἐπισκοπὴ Ἠλιουπόλεωσ ἀναφέρεται ἐν τοῖσ συνόδοισ. Τελευταῖοσ
 πατ' ἡμῖν τιτυλάοιοσ ἐπῆρξε Τιμόθεοσ περὶ τὰ μέσα παρελθόν-
 τοσ αἰῶνοσ. Τὸν 12ον αἰῶνα ἐπιλήθη ὁ ἐν Ἠλιουπόλει παρὰ τὸ δένδροσ
 ναὸσ καὶ ἐκτίσθη μισγίδιον. Τὸ δένδροσ ἐθρόσκεται ἐν παρωδείω,
 ὁπόθεν ἐξήρκετο τὸ περηνμισμένον ἐν Ἀνατολῇ ἠθάσμιον». Ταῦν ἡ
 γηραιά σκαμίνοσ ἔποβασιάζετα καὶ ἐθροσκετα ἐν καταστάσει τῆσ
 ξηρανθίσησ σκηῆσ τοῦ Ἐδαγγελίου. Οἱ Λατῖνοι προστάθησαν τὰ
 ἐγκαταστήσωσι ἀγίασμα πλὴν μεταίωσ. Περιηγηταὶ καὶ προσκνηταὶ
 ἐπισκέπτεται τὴν σκαμίνοσ, τὸν νέον τοῦτον ἠθάσμιον ὑπὸ ἀέμοσ
 σαλευόμενον», οὕτω πεπωκότα, ἀλλ' ἐτοιμόροστον, μάρτυρα τῆσ
 γηγῆσ εἰσ Αἴγυπτοσ.

18 18 18 18 18 18 18

Τὸ ἡμέτερον Πατριαρχεῖον ἡγεῖτο ἀπὸ δεκάδων ἐτῶν περικαλλῆ
 ἱερόν ναόν ἐν Ἠλιουπόλει (εἰς μνήμησ τῆσ γηγῆσ εἰσ Αἴγυπτοσ, δε-
 κροντα δὲ ἀκόμη ἐν τῷ Π. Καίρω ἐκκλησίαι παλαιαὶ τῶν Κοπτῶν,
 ἐνθα καὶ ἐκεῖ ἡγιάσθη ὁ τόποσ διὰ τῆσ πωροσίασ τουσ.

18 18

βρέφοσ Ἰησοῦ

Ὁ Νικολάοσ Η. Πάροκασ ἔγραφε ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν
 ἔτει 1903 ἀξιόλογοσ ἱστορικὴν μελέτην με τίτλοσ :
 «Τὸ παρὰ τὴν Ἠλιούπολιν (Ματαρία) Δένδροσ τῆσ Παναγίας».
 τὸ βιβλίον τοῦτο δὲν κατώρθωσα νὰ τὸ εἶρω.

18 18

σκαμὴ αἰγυπτία (βλ. κερατά). Ἰσκαμίνοσ δὲ οὐ τὰ ἀπὸ τῆσ
 αἰγ. σκαῆσ, ἀτινα σκαμίνοσ λέγουσιν » (Ἀθῆν. 2, 36, 51β). ἀμαστοσ-
 κέα ἐν Ἀθήραισ (Πιτιάκησ, 1852, σ. 651). Εἶνα ἡ σκαμίνοσ τοῦ
 Ἀθηναίου (βλ. λέξι, ἀθῆν καὶ αἰγύπτιοσ σκακ) καὶ σκαμοσέα (τσαμῆσ
 αἰγυπτιαστί), sicus sycomorus, ὑπὸ Αἰωσχορῶδων, ὑπὸ Γαλιηροῦ μορέα
 ἐπὸ τοῦ Ἀναβοσ Στρατιόνοσ ὡσ γαρμαζεντικὸν ἀναγίεται. Εἰσ σπον-
 διῶν ἱστόρημα μεταφρασθέν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ἐν τῇ Πανδόρᾳ, ἔτοσ
 1860, σ. 530-533 ὑπὸ τὸν τίτλοσ ἸΤὸ δένδροσ τῆσ Μαρίασ» ὀνομάζετα
 εἶδοσ σκαμοσείασ. Τοῦτοσ κἀρνομὴν περιέληψιν περὶ τοῦ γενομένου εἰσ τὸν
 γαλλικὸν στρατόν περὶ τὸ 1800 θαύματοσ : ἸΤὸ σκαμοσεία (sic) αἴτη.,
 εἶνα τὸ πλέον ἀπαρσβίαστον ἄστρον εἰσ τὴν Ἀνατολὴν» εἶπιν ὀφο-
 πῶλιε μονσοιλιῶνιεσ καταφροῦσα πρὸσ Θιοσπίτην εἰσ τὸ δένδροσ ἐν
 Σιγάτλ-Μαριάμ, ὅπωσ τὸ ὀνομάζον οἱ ἐντόπισοι. Τὸ γεροῦσ τοῦτο
 συνετέλεσε νὰ νικήσῃ πιστεύσαε εἰσ τὰ θαύματα τῆσ Θιοστόκου ὁ στρα-
 τηγόσ τῶν γαλλ. στρατηγμάτων Κλοβῆτ τὸν Λάυδοσ Κίττ βαδάσχοσ
 τοῦ ἀγγλικῶσ στόλου, ὡσ ἐν ἐκτάσει ἐκτίθηται τὸ συμβᾶν εἰσ τὸ
 περιοδικόν.

18 18 18 18 18 18 18

Τὸ δένδροσ τοῦτο, ὡσ ἐξιστορήσαμεν εἰσ τὸ καθ' ἑαυτὸ ὀνομα πη-
 σία, ἐκτόσ τῆσ γηγῆσ ὡσ ἐκ τῶν γενομένων τεραστῶν καὶ θαυμά-
 των ἦν ὀνομαστίον καὶ ὡσ οἰκοδομήσιμον ἔδλοσ εἰσ τὴν αἰγυπτιακὴν
 τεκτονικὴν πρὸσ διακοσμήσειε καὶ ἐπιπλα καὶ διὰ τὰσ σκαμοσείασ
 ὡσ ἀσπιτοσ. Ἐνέλεγεσιν εἰσ τοῦσ ἀρχιτέκτοναε τοῦσ γοιτικὸμῶρηνοσ
 κίοναε τῶν ναῶν. Πολύδοιμον ἐπίσηε ἦτο εἰσ τοῦσ χωρικοῦσ διὰ τοῦσ
 γευστικοῦσ κωποῦσ. Ἐκ τοῦ χυμοῦ αὐτῶν παρήγκετο γλυκότατοσ σίνοσ
 καὶ ἐκ τῶν ἐξορσμένων κωποῦν θρηπτικὸν ἄλιτροσ (Ἐκκλ. γῆροσ,
 11', 1936, σ. 115).

18 18 18 18 18 18 18

Κατὰ τὸν Ἰταλὸν γεωγράφον Α. Βάλβι ἐν Ματαρία (ἐν μετὰ
 ταῦτα Ἠλιούπολι.) ... διεικνέτα αὐτοῦ ἐκ παρωδείωσ Ληγίδιον
 καὶ σκαμοσεία, ὅτων ἱστιάθη καὶ ἀντιπρόθη ἡ ἀγία οἰκογένηται τοῦ
 Σωτήροσ γηρόνοτεσ (sic), ἀπὸ τὸν Πανδόρ. Ἀλλ' εἰ: τοῦσ χρόνοιε
 τοῦ Σωτήροσ ἡ Ἠλιούπολιε ἦν Ἰσημοσ» (τόμ. Α', μετάρημοε Κ.
 Κούμα, Βιέννη, 1839, σ. 99).

Ἰπολείεται τὸ τοῦ Βαζιλιάνογλοσ. (ἸΤὸ Κάφοσ», 1913-11, σ. 12 17).

18 18 18 18 18 18 18

ΠΙΚΤΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΙΚΟΝΟΘΙΟΥ ΣΥΚΟΜΟΡΦΕΙΑΣ
 ΤΗ ΤΟΥ «ΜΕΝΑΡΟΥ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ»

Ελλάσσει πάση άλλη, αναχρόνου εκτενεταίου, πειραγωγής πωσι
 λωφωομεν τὸ βλῶν τοῦ Ηαξεβάνογλοσ καίτω εἰς πολλὰ
 αημετα διαφωροῦμεν, βατο μέτροι τινῶν καὶ ἐξηλέγξωμεν.

« Ἐπασκέφθη εἰς τόπον καλοῦμενον Μισαῖα, οὐχὶ μακρὴν
 τῆς Πλωσιόπολιος, ἐν ἐξοχικῶν ἀγροκηρίων ἐντὸς τοῦ ὄρους ἕῃ ὄψη
 παλαιῶν δένδρων τοῦ γένους τωσακαριῶμεν, ἀπεξηραμένων ἐν μέτρῳ
 καὶ κατὰ τὸ πλείστον φαλακρῶν, » Μένδων τῆς Παναγίας, λεγόμενον.

« Ἡ πωάδοσις γένοι, ἔτι ἡ Μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τὴν φωνήν
 αὐτῆς εἰς Αἰγυπτὸν ἐκάθισεν εἰς τὸ μῆτρος ἐκείνο καὶ ἀνεπαύθη ὑπὸ
 τὴν σκιάν τοῦ δένδρου.

Ἀπὸ τοῦς ξηροῦς τοῦ δένδρου κλάδοις εἰσέρβη, πωσακαριῶτα
 ἀπεκδέχονται καὶ σήμερον ἀσφαλῆ πανάκιων πάση, εἴφωσ καὶ πάση,
 μιλακίαις.

Ὁ φοβλάσιων τὸ ἀγροκηρίων μινωῶς κηρωσῶς δὲν μ' ἐφώτισε
 πολὺ πρὸ τῆς πωαδόσιως, μὴ πωαδοῦμεν ἔρω, ἐν εἰδει ἀγιάματος
 ἔδωσ φροχὸν ἐκ τοῦ πωσακαριῶμεν φώτισε, ἔπω ὡς ἐλιγερ εἶναι τὸ
 μέτρον ἀναβλέπον φροχὸν ἔδωσ, ἐν ᾧ ἔλα τὰ λοιπὰ φράτα ἔχρωσι
 ἔδωσ θεοράτρω.

Ἡ πωάδοσις ἴσως εἶναι ἀκωβίης ὄσον ὄφωσ τὴν ἱστορικὴν τοπο
 θεαίαν, φώτισε ἔρω, ἔτι τὸ δένδρον ἐκείνο δὲν ἔχει τὴν ἀποδιδομένην
 αὐτῷ ἡλικίαν τῶν χιλίων ἐτακοσίων ἐτῶν οὐδὲ ἴχρωσῶσ ποτε τὴν σπου
 μιλιαν τῶν Μησσηθῶς Ἰωσήφ μετὰ τῆς Θεωτόκου, Ἀγέρται, ἔτι καὶ
 ὁ αἰτωτηγῶς ἔρωσε διὰ τοῦ ἔρωσε τῶν τὸ ὄνομά τῶν ἐπὶ
 τοῦ φλωσιῶν τοῦ δένδρου, ἔτι κατενέχεται τοῦς Μυμηλοῦκος, Αἰ σήμερον
 πωσολάσιωσαι τὸ γηρωσιὸν δένδρον περιγυρῶν κηκλίδης ἐτέθησαν ἐκεί
 κατὰ διαταγήν τῆς αἰτωκουτεῖως, ἔδωγε εἶλα, ἔτι ἐπασκέφθη τὴν
 ἱστορικὴν θεαίαν.

« Πωὰ τοῦς Αἰγυπτίωσι, Μωσαϊσμήμοσι, Ἰουδαίωσι καὶ ἰδίωσι τοῦς
 Κόπιωσι, ὅτιντις ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων ἐργάνοσι Χριστιανῶν, ἡ
 θέσις τῆς Μισαῖας καὶ τὸ ἀρχαίον τῆς σπου
 μωσῶς δὲ δένδρον διετήρησαν ἐξέχρωσαν θέσιαν
 εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Μισαῖα
 λέγωσι εἶτι σημαίνει φροχὸν ἔδωσ. Ἡ πωὰ τὸ δένδρον πηγὴ ἀνέβλω
 αν ἐκ θαύματος, ἔτι ἐδίδωσαν ἡ Θεωτόκος καὶ εἰς τὸ ἔδωσ αὐτῆς
 ἐπλωσε τὸ φωσῆμα τοῦ ἔχρωσ τῆς. Ἡ πωάδοσις γένοι ἐπλωσε, ἔτι
 ὁ πωσῶς τοῦ δένδρου, ἔπωσ σήμερον φωλένεται, ἔ
 ἔχωσε εἶλα εἰς ἔδωσ. Ἐτα δὲ κέθη ἡ θεαίαι αἰτωκουτεῖαι ἡ ἔπωσ εἶφω
 ἐκεί ἄνωσιν κατωκίαις, ἔπωσ λέγεται, ἔτι καὶ πωσῆμεν εἰς Αἰγυπτὸν
 ἐπὶ τινῶν κωσῶν. Ἀλλῆ πωάδοσις γένοι, ἔτι ἡ Θεωτόκος κατέρωσε
 καὶ ἐρωβῆ εἰς τὸ ἔπωσιων τῆς πωὰ τὴν ἀρχαίαν Βαβυλωνίαν σωλο
 μίνης ἔτι κωπιτικῆς ἔκκλησίας.

Κατὰ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ παλαιὸν ἀναγέγραμ ἡ θέσις ἐκείνη
 ἐκαλεῖται «Ὁ ἔχρωσ ἡ ἔλα», ἢ «Ὁ ἔλα» (ἢ «Ὁ ἔλα» (ἢ «Ὁ ἔλα»
 (ἢ «Ὁ ἔλα»). Ταῦτα ἀναγράφονται καὶ εἰς τὸ ἀπόκωσοφον Ἐθαγγέλιον
 τῆς νεότιτος τῶν Ἰησοῦ.

Σήμερον ἡ θαυματοργία, πηγὴ εἶναι πλατὴ φώτα, εἰς τὸ ὄπουσιν
 σπασίωσι ἴσω, τὸ ἔδωσ τῆς ὄπουσιων διακλωσῶσι τοῦ Νεῖλου.
 Τὸ ἔδωσ τῶν φώτασ ἀνέλωσι διὰ τοῦς ἀρωσῶς αὐτῶν οἱ γέλιων
 γρωσῶσι δὲ ἀρχαίον μηχανήματοσ πηλίων κώδων δεδεμένωσ ἐπὶ
 διπλῆσ σπασῶσ ἀρωσῶσ καὶ μεγάλων ἐπλωσιων τωσῶσ, τοῦς ὄπουσιων
 αἰτωκίαι ἡ ἔρωσ καὶ μετὰ μέτρον πωσῶσ βωσ, φλωσι ἐπὶ τῶν ἀφωσιων
 τῶν σπασῶσ καὶ βωσῶσ ὄρωσι αἰτωκίαι οὐχὶ διὰ τὸ βλέπη καλλίσιων,
 ἀλλ' ἔτω μὴ διακωσῆσ παντίσιων ἡ ἔλασ πῶσῶσ ἀρωσῶσ καὶ πω
 τέλιωσ τὸ βωσῶσι αἰτωκίαισ τῆς ἀτρωσῶσ κωκίαισ, τῶν αἰτωσῶσιων,
 ἀρωσῶσι καλεῖται σωκκίαι.

16
 /
 10 1/2 1/2
 17
 18

1a
 1 Klebere

18

18
 19

19 1c 19 1i

18
 1e

696

Τὰ δένδρα τῆς συγκομορέας ἐνθυμίζουσι εἰς τοὺς εὐσεβεῖς προσκυνητὰς τὸν σπιθαμιαῖον Ζαχαρίον, ὅστις ἀνερωρήθη ἐπὶ συγκῆς, ὅπως ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν παρὰνομον Ἰούδαν, ὅστις ἀπὸ κλάδου συγκομορέας ἀνήρτησε τὸ σχοιμίον τῆς ἀγγώνης, δι' ἧς ἀπέπλωνε (;) τὸν τὸν οὖτον τῆς μαύρης του προδοσίας, ὅτε παρέδωκε τὸν μέγαν διδάσκαλον τοῖς ἀνόμοις κοιταῖς καὶ ἀποτίνων ὁ Ἰσχυριώτης τὸ στυγερόν ἐγκλημα τῶν τριάντων ἀργυρίων πρὸ τῶν πολλῶν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπέτλη ἢ ἀπύρξατο, ὡς λέγει ἡ γραφή (Ματθ. ΚΖ', 5).

«Τὸ ξύλον τῆς συγκομορέας εἶναι στερεώτατον καὶ βαρὺν καὶ διὰ τοῦτο φαίνεται, ὅτι προσέτινον αὐτὸ οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς κατασκευὴν τῶν σφοδρῶν, ἐν αἷς βλέπομεν ἐξηπλωμένας τὰς ξηρὰς καὶ εἰδεχθεῖς μορφίας.»

«Ἐκεῖ πλησίον ὑπῆρχον ἐρείτια ἀναζήτων τῶν Μιμελούκων βυπλέων ἐντὸς ἄλλοις καταγόντων ἀπὸ φυτῶν πολύτιμον, Βάλσαμον ζαλοθύμενον. Καὶ τὸ φυτὸν τοῦτο ἐκτὸς τοῦ μεθυστικοῦ ἀρωματισμοῦ εἶχε καὶ θαυματουργὸν χάριον. Τὸ μέρος ἐκεῖνο καλεῖται καὶ σήμερον κήπος Μπαλσάμ. Οἱ ἐγγύριοι Χριστιανοὶ προσβέβησαν, ὅτι τὸ Βάλσαμον εἰσήγαγον εἰς Αἴγυπτον, ὅτε ἦλθε καὶ ἡ Θεοτόκος, φεύγουσα τὸν ἄγριον Μωδὸν. Ὁ γλίτιος ἀναγίγει, ὅτι τὸ εὐσμερώτερον ἐξ ὄλων τῶν ἀρωμάτων ἦν τὸ τοῦ Βαλσαμίου, ὅπερ ἐθαύλεν εἰς τὴν γῆν τῆς Ἰουδαίας. Ἡ παρὰδοσις λέγει, μόνον τὰ ἔδατα τῆς πηγῆς τῆς Ματαρίας ποτίζοντα τὸ βαρύτερον φυτὸν εἶχον τὴν δύναμιν τὰ μεταγγιζέωσι τὴν ἰαματικὴν χάριν εἰς τὸν ἐνώδη αὐτοῦ χυμόν. Οἱ κηπουροὶ ἔδει, ἵνα Χριστιανοὶ ᾖσιν. Ἐκεῖνη ἐξήρην τὸν τιμαλγῆ χυμὸν ἐν εἰδει σιτήνης ἐγχαράσσοντες τομάς ἐπὶ τοῦ γλοιοῦ τοῦ δένδρου. Ἔθετον κατόφιν ἐπιμελῶς τὸν χυμὸν εἰς ὑαλίνας γιάλας. Ἔθαπτον αὐτὰς ἐπὶ πολλῶν χρόνων ὑπὸ τὴν γῆν καὶ τὰς ἐξήρην κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ μεγάλου καθύστερος. Τότε ἐν μυστικότητι ἐτελοῦντο ὁπόσοι καὶ μυστηριώδεις παρωσκευαί, διωλιζέτο ὁ ἀρωματώδης χυμὸς καὶ δι' αὐτοῦ κατασκευάζετο κατὰ τὴν φερομένην παρὰδοσιν τὸ ἄρωμα τοῦ Βασιτίματος. Ὡς ἐκ τούτου ἴσως καὶ ἠπαρά τισι τῶν Μουσουλμάνων δοξασία, ὅτι πῆς ἀληθῆς Χριστιανός, δεῖν ἵνα γένη ἐν ἰαντῶ καὶ τὸ Βάλσαμον τοῦ Ἰαβι Σέις.

«Τὸ πολύτιμον φυτὸν ἐξέλιπε σήμερον παντελῶς ἐκ τῶν μερῶν ἐκεῖνων. Λέγουσι, ὅτι καλλιεργεῖται εἰς τὰς κοιλάδας τῶν ἱερῶν πόλεων Μέκκας καὶ Μεδίης. Φυτὰ τῆς οἰκογενείας ταύτης εὐφραίνεται σήμερον ἐν Ἐθιοπῇ εἰς μόνον τὰ θερμοκήπια τῶν βοτανικῶν κήπων (καὶ ὅμως τὸ ἱερόν καὶ ἀξιοσεβαστὸν δένδρον ἐπάργει).

«Παρὰ τὴν Ματαρίαν λέγεται, ὅτι ἤκμαζον κήποι βανανῶν, «δένδρων τοῦ παραδείσου» καλομένων καὶ κοινῶς ἀραβιστὶ μόζε ἢ μουσα (Musa racalizia). Οἱ ἀνατολικοὶ λαοὶ Ἰουδαῖοι, Κόπται καὶ Ἕλληνες δοξάζουσιν, ὅτι τὸ δένδρον τοῦτο τὸ γινεκεῖς φέρον καρποὺς εἶναι τὸ δένδρον τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ πονηροῦ. Ὁ ἐπαγωγὸς καρπὸς αὐτοῦ ἴσως ἦτο ὁ ἀπηγορευμένος, ὁ σκανδαλίσις τοῦ μαζωῖταις ποιοπολίτας καὶ γενόμενος ἀμορμῆ τῆς ἐξώσεως ἐκείνων καὶ ἡμῶν, τῶν ἀνευθύνων ἀπογόνων των, ἐκ τοῦ μαζωῖταις ἐκείνων λαμῶνος. «Ἴθνα ἀπέδομα πᾶσα ὀδὴν καὶ λύπη καὶ στεναγμὸς», καὶ ἔγθα ἴσως θὰ ἀπελαμβάνομεν καὶ ἡμεῖς μέγαν σήμερον τίς οὐδε τίνας ἀφαντάστον ὀλβιότητος, ἂν δὲν ἐσκανδάλιζεν αὐτοὺς ὁ πειρασμὸς καὶ δὲν ἤγγαζον τὸν γινεκεῖν ἐκείνων καρπὸν τῆς Μούσης τοῦ παραδείσου» (2)

1. Ἐνταῦθα ὁ συγγραφεὺς κἀμει σὺγγρησιν δεινὴν καὶ ἐνὶ πρόκειται διὰ τὸ ἔργον μέρων τῆς περὶ αὐτῆς ἀναφέρει τὸν βαλσαμῶνα Ἱερουσό.
2. Ἐάν ὁ ἀναγνώστης διεξέλθῃ ὑλῶν ἐπιστακμένως τὸ κείμενον τοῦτο τοῦ Βαζιέβινου ἴσως θὰ ἀντιλάβῃ, ἐκ τῶν ἀντιρῶσεων τῆν ἀλήθειαν, ἵτις ὡς ἐκείνων τῶν Χριστῶν εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἐπιπέλει ὡς κενὸς ἀσπὸς ἀνὸν ὀλέθρων, καὶ ὅστις ἀδύνα ὡς θέμις, ὡς ἀνωτέρω ἀπεδείχθη.

12/7

1. . . .

12/11

12/10
12/11

12/10
12/11
12/13

12/11

12/13
12

ΦΥΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΑ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ

Εἰς τὴν κρῆνιν Αἴγυπτον καλλιερῶνται τὰ ἑξῆς φυτὰ (διατηρῶ τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ συγγραφέως Γ. Βοσπόρτη, ὅστις ἐν πολλοῖς χω-
λαίνει οὐκ ἐπισημασθέντα καὶ μόνον ὀλίγα διόρθωσα).

Α'. Δημητριακά.

1. «Τῖτος» (Kamh) Triticum, τὸ σημαντικώτερον εἶδος, ἦτοι τὸ
→ durum ὅπερ ἄμιστα ἐπιτοχάει εἰς τὰ θερινὰ κλίματα. 16
2. «Χροβή» (Châir) hordeum vulgare, διότι τὸ ictrastichum εἶναι 12
- τὸ κρηϊώτερον τοῦ sous-espece.
3. «Αουβόσιτος» (Doura Chams) Zea Mays. 12
4. «Ρουζα» (Rouzz) Oryza Sativa. 12
5. «Σόργος» (Sorghou Millet) Doura boledi, andropogon Sor- 12
- ghum, πολλῶν εἰδῶν.

Β'. Λυχνόειδῃ καλλιερῶμενα διὰ τοὺς σπόρους των.

1. «Κόμοι» (Fouï boledi) ficiasaba. 12 12
2. «Φακί» (Ads lens esculenta). 12 12
3. «Βέβενθοι» (Homnius) Cicer frictinum. 12 12
4. «Φέρμου» (Tirmis) lupinustermis. 12 12
5. «Φασόλοι» (Lofbia beledi) vigna sinesis. 12 12
6. «Ψάραθρον» (Helba) trigonella foenum Graecum. 12 12

Γ'. Χόρτα ἱποβοσκία.

1. «Τριγύλλιον» αἰγυπτιακὸν (Bersim beledi) Trifolium Alexan- 12 12
- drifolium.
2. «Ψάουθρον».
3. «Ἰνδιζὸς χόρτος», ἢ τριγύλλιον βοσκίσιμον (Bersim higazi) 12 12
- Medicago Sphitina.
4. «Λάθουρος» (Guilbân) Lathyrus Sphitius. 12 12
5. «Πουγκ» (Garawa) Sorgum halépense. 12 12
- «Sorgho Sucré» (Negro) Sorgum Saccharatum. 12 12
6. «Αουβόσιτος» (Maïs).
7. «Sorgho ἢ Millet».
8. «Κεάνα» (Rayna) Reana luxurians (ἐν μικρῷ κλίματι).
9. «Δίνεβα» (Dineba) Panicum crus-galli.

Δ'. Ναρκωτικά φυτὰ.

1. «Μήκωνες ἐπιούχοι» (Abou-nnoûm) papaver Somniferum. 12
- Σημ.: Ἡ καλλιέργεια τοῦ κικυνοῦ καὶ τῆς καννάβου (ἐξ ἧς 12
- ἐξάγεται τὸ χασίς, ὅπερ ἀφθόνως μεταχειρίζονται οἱ Αἰγύπτιοι) 12
- τοχάει ἤδη ἀτηγορευμένη.

Ε'. Φυτὰ χρήσιμα τῇ ἔμφαντικῇ.

1. «Βάμβαξ» (Kotn), Gossypium. Οἱ αἰγυπτιακοὶ βάμβακες ἀνή- 12
- ζουσιν εἰς τὸ εἶδος «Barbandense».
2. «Λίνος ἢ λινοκαλαμὶς» (Kiltan) linum usitatissimum. 12
3. «Κάνναβις τοῦ Deccan» (Til) Hibiscus Cannabisinus.
4. «Λυτὴ ἢ κόρχουρος» (Yiota) corchorus capsularis (ἐν μικρῷ 12
- κλίματι).
5. «Καμίε» (Nabat-el-Harir) Boehmeria nivea (ὡς δοκιμαστι- 12
- κὸν φυτόν).

Ζ'. Φυτὰ βαφικῆς.

1. «Ἰνδιζὸν ἀγορροειδὲς (λιουλάκι) (Nila boledi) Indigofera Ar- 12
- gentea (ἐν μικρῷ ἤδη κλίματι).
2. «Πέννη» (Henna) Lawsonia alba.
3. «Κάρθαμον» (Cortroum ἢ Osfour) Carthamus Tinctorius 12

Η'. Φυτὰ ἐλαιοῦχα.

1. «Σίμημον» (Simsin) Sesamum Indicum. 12
2. «Κλάσ» (Klass zeyti) Linctua caroliola ποιότητος Sativa. 12
3. «Κάσθιμον» (ἀτρακτολίς Γενν). 12
4. «Αραχίδα» (Fouï Soudani) arachis hyrogara (τὸ ἔλαιον 12
- δὲν ἐξάγεται ἐν τῷ τόπῳ).
5. «Βάμβαξ».
6. «Λίνος».
7. «Μήκωνες» (τῶν ὁμοίων δὲν ἐξάγονται τὸ ἔλαιον).

Handwritten mark or signature at the top right of the page.

Θ. Ποικίλα φυτά βιομηχανικά.

- 1. «Κασσαβόχαλαμο» (Kassab-el-Soukkar) Saccharum officinarum, πρὸς ἐξαγωγήν τῆς ζαχαρώσεως.
- 2. «βήντλον ἢ σέσκλον» (Bangar-el-Soukkar Beta Vulgaris) διὰ τὴν κατὰσκησιν ζαχαρώσεως (καλλιεργεῖται ἐν σιμασί κλίματι).
- 3. «Κασσάσσα» (Samar beledi Cyperus alopecuroides (διὰ τὴν κατὰσκησιν φιδίων)

13
86
|τ|εις.
|κ|α|κ
|3

Γ. Λαχανικά καὶ ὄπωρα ποικίλα κ.τ.λ.

- 1. «μπάμια» (Bamia) Hibiscus esculentus (κωπός).
 - 2. «κασσίμνον» (Bassal) allium cepa (βομβόι).
 - 3. «κασσίονον» (Toim) allium sativum (βολβοί).
 - 4. «κασσιόβη» (arasa stamroulli) cucurbita pepo (κωπός).
 - 5. «κασσιόβη» (Atau Kossa) cucurbita pepo (κωπός).
 - 6. «κασσιός» κοινῶς ἄγγουρι (Khar) cucumis sativus.
 - 7. «κασσιόπιπτον» (Balkh) citrulus vulgaris (κωπός).
 - 8. «κασσιόπυρον κηπαίον», κοινῶς μελιτζάνα (Bedinguan) Solanum Melongena (κωπός).
 - 9. «κασσιόπυρον» κοινῶς τομάτα (Tomatem) Lycopersicum esculentum (κωπός).
 - 10. «κασσιόπυρον» (Melokhiye) corchorus olitorius (φύλλα).
 - 11. «κασσιόπυρον» (colocass) Colocasia antiquorum (φύλλα).
 - 12. «κασσιόπυρον» (Batata) Solanum tuberosum (βελβός).
 - 13. «κασσιόπυρον γλεζά» (Batata Helon) Ipomoea batatas (φύλλα βολβοδότης).
 - 14. «κασσιόπυρον» (Khoubeze) Malva parviflora κ.τ.λ. (φύλλα).
 - 15. «κασσιόπυρον» (Koroumb) brassica oleracea (φύλλα).
 - 16. «κασσιόπυρον» κοινῶς κωνοσπίδι (Karnabit) brassica botrytis.
 - 17. «κασσιόπυρον» κοινῶς φιδίον (Figl) Raphanus sativus.
 - 18. «κασσιόπυρον» κοινῶς κωπώτα (Garar) daucus carota καὶ daucus carota (φύλλα).
 - 19. «κασσιόπυρον» (Rigla) Portulaca oleracea (φύλλα).
 - 20. «κασσιόπυρον» (Lifl) brassica rapa (φύλλα).
 - 21. «κασσιόπυρον», κοινῶς σπανάκι (Sabanekh) Spinacea oleracea (φύλλα).
 - 22. «κασσιόπυρον», κοινῶς κωπώτα (Khas) πρὸ πάντων, ἢ Lactuca Sativa (φύλλα).
 - 23. «κασσιόπυρον» κοινῶς κωπώτα ἢ κωπώτα (hangar) rana vulgaris (φύλλα).
 - 24. «κασσιόπυρον» (Garguir) Fucus Sativa (φύλλα).
 - 25. «κασσιόπυρον», (kourrat) allium porrum (φύλλα καὶ βολβοί).
 - 26. «κασσιόπυρον», κοινῶς κωπώτα (bakdouines) petroselinum sativum (φύλλα).
 - 27. «κασσιόπυρον» (Kara[s]) arinum graveolens (φύλλα).
 - 28. «κασσιόπυρον» (Loubia) (Loubia beledi) vigna sinensis (κωπώτα).
 - 29. «κασσιόπυρον» (Phassoulia) Phascolus Vulgaris (κωπώτα).
- Καὶ πολλὰ ἄλλα λαχανικά καλλιεργεῖνται ἐν μικρῇ κλίματι.

|λ

Κ. Ἄνθη στολισμῶ καὶ δέντρα καρποφόρα.

Ἐστὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰαφθίλ Πασσά εἶπον δημογραφίαι διενδοσφύτρεται τὸσον ἐκτεταμένως, ὥστε τὸ αἰγυπτιακὸν ἔδαφος ἔλαβεν ἄλλοιων ζωοκτηριῶν. (Ὅχι μόνον ἄλλα, περιβόλοι, διενδοσφύτρεται ὄπωρα καὶ πλατυῶν ἐγίνοντο εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Φιλλήζοι, οἱ πρὶν τὸσον φιδίον καὶ εἰς τὸν δασυλόγον γῆν προσπαθοῦσι τὴν σήμερον εἰς στολισμῶ τὰς φιδίον τῶν καὶ τὰς ὄχθας τῶν διωκτῶν διὰ ποικίλων δένδρων.

||για
|
|ε|α

Μεταξὺ τῶν ἐσθιασθῶν δένδρων πρῶτον εἶναι διακρίνομεν τὸ λεγόμενον «Lebbeke» (Albizia Lebbeke), δένδρον ἀξιολόγον διὰ διενδοσφύτρεται, Ταχίως ἀξιολόγον, τὸ γόλλωμά του εἶναι ὄμοιον καὶ ἄφθορον, τὸ δὲ ἔσθον εἰς τὸ κλίμα ζωοποιοῦμενον. Ἄρθοι διὰ τὸν ἔτος καὶ τὸ κλίμα: πολλαπλασιάζονται.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων δένδρων διακρίνομεν τὸ λεγόμενον «Flamboyer» «Ροιουσιάνη regia» πληρῶς ἀρθῶν διὰ ὅλων τοῦ ἔτους. Πλεονεξίαν εἶναι καὶ τὸ πρὸ πάντων ὁ «Globulus» «L. Argentiniana» καὶ ἢ «Restinjer» ἀξιολόγον ταχίως. Πολλὰ ἀρθῶν τῶν καὶ τὸ κλίμα καὶ ἢ «Ficus bengalensis» καὶ ἢ «Ficus elastica» εἰς τὴν ὄσθον: ἐξέρχονται ἐν ἔτος κωπώτα, ὡς ἀξιολόγον. Τὰ «Casuarina» καὶ πρὸ πάντων ἢ «Euphorbia» καὶ πολλὰ «Bauhinia» ἢ «Cassia fistula», ὁ «Ficus heliopolensis» (δηλ. ἢ πῖτος ἢ κωπώτα).

1. Ο «άνατολικός πλάτανος» *Platanus Orientalis* καὶ εἶδη τινὰ
 ἄλλω (κοινὸς λέβη) εἶσι; προφέρονται καλῶς. Σύνθετος ἐνίστασθαι
 καὶ ἀνάστα ἀγρωτέρας καταγωγῆς, οἷα, ἡ «εὐλαϊτικὴ ἀκακία» *Acacia
 nilotica*, ἣς τὸ ξύλον εἶναι λίαν διαρκές καὶ τῆς ὁποίας ὁ καρπὸς γνω-
 στὸς ἀπὸ τὸ ὄνομα «*Karad*» εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὴν βεσοδιανικὴν.
 2. Ἡ «συκομορέα» (*Sycomorua Antiquorum*) τρις τοῦ ἔτους
 καρποφορεῖσα, ἣς τὸ ξύλον εἶναι λίαν ἐν χρήσει.
 3. Ὁ «ζίζυφος» (*Zizyphus spina Christi*, ὄστις τὸ ξύλον εἶναι
 διαρκέστατον).

4. Ἡ «τάμαρις» *Tamarix articulata* (μενίκη).

5. Ἡ «αἰγυπτιακὴ ἵτα» (*Salix Sassaf*).

6. Ἡ «μορέα» (*Morus Alba*) κ.τ.λ.

Μεταξὺ τῶν ἀπογραφῶν δένδρων, μνημονώμεν κατὰ πρότον τῶν
 «Φοινίκων» (κοινὸς κορυμνιδῶν) *Phoenix dactylifera*, ὅτερον εἶναι τὸ
 μόνον διαδεδωμένον ἐν Ἀγύπτῳ. Αὐτότερον εἶδος φοινίκος εἶναι ἡ ~~βα-~~
 «*Phoenix*» ἀπαιτήται κοινῶς εἰς τὰ μεταφραζόμενα μέτρα τῆς ἀπο-
 γραφῆς καὶ τῆς Νοββίας, φέρεται μεγάλους καρπούς, ὧν οἱ ἀγρῆρες λίαν
 ἀκρόατοί χρησιμεύουσιν εἰς τὴν κατασκευὴν πλείστον ἀντικειμένου
 τέχνης.

7. Ἡ «ἄμπελος» «*Vitis Vinifera*» ἐδεδοῦται καλῶς, καὶ ἀπὸ πέρ-
 των εἰς φραγιὸν καὶ εἰς τὰ πέδιλ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐπίσης καὶ ἡ κοινὴ
 ἀκροὴ *Ficus carica*.

8. Ἡ «ποτοκαλίνα» *Citrus aurantium*.

9. Ἡ «μυρδάσφρα» *Citrus nobilis*

10. Ἡ «ἀλ-μονέα» *Citrus limonium*, ἀφθλοῦται καρπὸν τὸ θέρος.

11. Ἡ «σοῦα», κοινὸς ὀσπύ, *Punica granatum*, θαυμασιῶς ἐπι-
 τρυφῶν, ἰδίως ἐν Ἀσσιότῃ, Μαργαζὸν καὶ ὀβουτῆ.

12. Ἡ «βιαννίνα» *Musa saminentum* καὶ *M. cavendishii*, ὅθεν
 ἀφθόως καρπὸς καὶ μέλιτα εἰς τὰ πέδιλ τῆς Ἀλεξανδρείας.

13. Ἡ «βραχικακία», *Prunus Armeniaca*, ἐπιτρυφῶντι καλῶς,
 ἐντὶ ἡ ὀδοκάρφια *Prunus Persica*, ἐκόσως ἀλλοιωτῶν.

14. Ἡ «αἰτιάνα» ἢ «αἰχάδα», *Pyrus communis* εἶναι κοινοτάτη,
 ἐντὶ ἡ μῆλα «*pyrus molis*» πτανοῦς καλλιεργεῖται.

15. Ἡ «αεδοῦνα» *Pyrus cydonia* ὀλίγον καλλιεργεῖται ἐπίσης
 καὶ οἱ καρποὶ τῆς εἶναι μικροὶ καὶ κατὰ τῆς ποιότητος.

16. Ἡ «εἰσόμους» *psidium guajacum* εἶναι ἐν ἀφθονίᾳ καὶ οἱ καρποὶ
 τῶν λίαν ἐκτιμῶνται ἐπὶ τῶν ἐγχορίων.

17. Ἡ «ἀμασσηρῆα» *Prunus domestica* σχ. τικὸς ὀλίγον καλλι-
 εργεῖται, ἐντὶ ἡ «*prunococcinea*» *prunella siccus Indica*, ἀφθονίᾳ ἐν κοινῶ-
 ται, κατὰ τὸ θέρος καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν τῆς Ἀλεξανδρείας.

/α

Hyphaena thebaica

/ι/s.

Λου β
11/11/58

73^a
73^b

βοαχέα. Ὅσα τὰ χαράζομεν περὶ τοῦ πολυτίμου καὶ λίαν προσοδοφόρου
 τούτου δένδρου τῆς αἰγυπτιακῆς χλωρίδος καὶ ὅπου κατὰ τὴν εἶναι
 τὸ τελευταῖον ἐν τῇ ἐκθέσει ἡμῶν, λέγομεν, ὅτι ἡ Αἴγυπτος εἶναι
 ἡ κατ' ἐξοχήν χώρα τῶν φοινίκων καὶ ὡς τοιαύ-
 τήν καὶ ἐν Ἑλλάδι γινώσκουμεν αὐτὴν. Ὅπου
 καὶ ἂν στραφῇ τις βλέπει τοὺς γίγαντας τοῦ γυντ. βασιλείων ἐν ταῖς
 πλατείαις καὶ ἐν τοῖς δημοσίοις κήποις, ἐν ταῖς λεωφόροις στοιχηδὸν
 παρατεταγμένους δίκην ἐσταλῶν ἐξέων (πάντως ὁμοίους τις ἐπαύ-
 χει ἐν γενναῖς γραμμαῖς) καὶ εἰς τὰ προαίτια τῶν οἰκίων καὶ μεγάρων
 εἶναι μοναδικὸς στολισμός. Ἐν Ἑλλάδι ἡ αὐσσοῦσις τῶν πολυκατοι-
 κίων καὶ ὁ περιορισμὸς τῶν πλατειῶν καὶ ἡ μινύ τῆς κατασκευῆς
 τοῦ πρασίνου θὰ ἐξαιρῶσιν τὸ θεώριον καὶ καλλίσθημα δένδρον
 καὶ θὰ θανατώσιν αὐτὸ οἱ μεταγενέστεροι ἐκ τῶν εἰκόνηον μόνου.
 Καὶ ὅμως λίαν ἐνωρίς ἐγίγνωσκον ἀπὸ τῶν ἡμικίων τὸν φοίνικα
 ἐν τῇ χώρα ταύτῃ καὶ μετὰ τῆς διάφης τῶν Αἰγύπτου ἀνεκλήσαν αὐτὸν
 ἰσὺν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Αἴλῳ (Ὀδυσ. Ζ', 161). Ὅτ' ἐφθασεν εἰς τὴν
 ἰσὺν τῆσον ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ἀντίκρουσ τὴν Ἀρτεμιν. παρο-
 μοιάζει τὸ παρόσημά της πρὸς φοινίκας νέον γυντὸν καὶ ἀναγορεῖ κατι-
 ληφθεὶς ἐπὶ βεβυσμῶν:

«Αἴλω δὴ ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βιομῶ
 | φοινίκας νέον ἔνος ἀνεχόμενον ἐνόησαν»

Ἀλλὰ σπανίως ὁρίμαζον ἐν Ἑλλάδι οἱ καρποὶ καὶ ἐὰν ὁρίμα-
 ζον ἐνίοτε δὲν ἦσαν ἐνθάριστοι τὴν γένου, ὡς γράφει ὁ Εὐροφών:
 «αὐτὰ δὲ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων, οἷας μὲν ἐν τοῖς Ἑλλήσιν ἔστιν
 ἰδεῖν, τοῖς οἰκέταις ἀπέκριντο, οἱ δὲ τοῖς θεοπόταις ἀποκρίνεται ἦσαν
 ἀπόλεκτοι, θανατώσιν τοῦ κάλλους καὶ τοῦ μεγέθους, ἢ δὲ ὄφιν ἠλέκτρον
 οὐδὲν διέγνωσεν τὰς δὲ τινὰς ἐξηραίνοντες τραγήματα ἀπετίθεισαν καὶ ἦν
 καὶ πυνά πότον ἰδίμην, κφάλιαλγες δὲ ἐνταῦθα καὶ τὸν ἐγκέφαλον
 τοῦ φοινίκου πρῶτον ἐγαγῶν εἰ σπρωκίται καὶ οἱ πολλοὶ ἐθαύμασαν
 τότε εἶδος καὶ τὴν ιδιότητα τῆς ἡρώης... ὁ δὲ φοίνιξ, ὅθεν ἐξαιρῶσιν
 ὁ ἐγκέφαλος, ὅλος ἀναίεται»

Μόνον ὡς κοσμητικὸν περιηρώσαντο οἱ Ἕλληνες τὸ δένδρον, ὡς
 οἰκτιρῶς ἀναφέρει ὁ Θεόφραστος: «ὁ δὲ φοίνιξ περὶ μὲν τὴν Βαβυ-
 λῶνα θανατώσιν, ἐν τῇ Ἑλλάδι δὲ οὐδὲ πεθαίνει, πυνά ἐνθα δὲ ὅλος
 οὐδὲ προαίρει καρπὸν» (Φυτ. ἱστορ. 3, 3, 5). ἀλλ' ἐκείναισι παρω-
 δόξως τῷ 1886 (Πιν. 1003).

Καὶ ὁ Παναγιώτης παραχρῆμα ἡμῖν σαφεῖς εἰδήσεις ὅτι τότε
 οὐκ ἔπρεπε μετ' ἐλευθερίας τὸ δένδρον ἐν τῷ γυντῆς Ἀρτέμιδος ἐν
 Ἀδελφί ἐπὶ τοῦ ἔργου ἐπιγράσει τοῦ Βαβύου (κόλπου): «φοινίκας δὲ
 πρὸ τοῦ ἰσὺν πηγάων ὅσα εἰς ἅπαν ἐδώθημον παρεχόμεναι καρπῶν,
 ὅσπερ ἐν Παλαιστίνῃ, τοῦ δὲ ἐν ἰσὺν τῶν φοινίκων καρποῦ πεκα-
 νότερον»

Ἐπειδὴ ἀναφέρομεν τὴν Παλαιστίνην καὶ τοὺς ἐξαιρέτους αὐτῆς
 φοινίκας σημεῖον τὸ γινώσκον ἐπὶ τοῦ Στάβουρος περὶ τοῦ
 φοινικῶνος τῆς Ἰσραήλ: «Ἰουκοῦς (sic) δ' ἐστὶ πᾶσι
 κόλπω περιεχόμενον ὄφιν τινὰ καὶ πυνά καὶ θεατροειδῶς πρὸς αὐτὸ
 κεκλιμένῃ, ἐνταῦθα δ' ἐστὶν ὁ φοινίκων μεμνημένῃ ἔχον καὶ ἄλλην
 ὄφιν ἡμῶν καὶ ἔκαστον, πλεονάζων δὲ τῷ φοίνικι ἐπὶ μῆκος στερόν
 ἐκείνῃ, διάφορος ἅπας καὶ μιστὸς κατοικίων. ἔστι δ' αὐτῶν καὶ βασί-
 λειον καὶ ὁ τοῦ βαλσαμοῦ παρὰ δεισοῦ... καὶ ὁ φοινικῶν
 δὲ τοιοῦτος ἔχει τὸν καρπὸν φοίνικα ἐνταῦθα μόνον πλὴν τοῦ Βαβυ-
 λωνίου καὶ τοῦ ἐπὶ τὴν ἰσὺν Μεγάλην οὐδὲν ἀπ' αὐτῶν ἢ πρό-

83
 1^a 1^b χρόνων
 1^c (ναὶ πρᾶξις ἡ
 οὐχὸν μέση)
 1^d
 1^e 1^f
 1^g 1^h
 1ⁱ 1^j
 1^k 1^l
 1^m 1ⁿ
 1^o 1^p
 1^q 1^r
 1^s 1^t
 1^u 1^v
 1^w 1^x
 1^y 1^z

Οἱ ἰσραηλῆες ἐν τῇ ἰσραήλ 73^a

74x: 749
90

γράφει κοινῶς μὲν, ὅσας οὐκ ἄλλῃ καὶ γὰρ τριακοσιάχους λέγουσι.
τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τοῦ φοίνικος παρέχεται. καὶ γὰρ ἄστος καὶ οἶνος καὶ ὄξος
καὶ μέλι καὶ ἄλλα τὰ τε πλεονάζοντα ἐκ τούτων. τοῖς περὶ τὴν ἀν-
θρώπων οἱ χαλκεὶς χρῶνται, βιεχόμενοι δὲ τοῖς σιτιζομένοις εἰς τρο-
φήν εἰσι βοῦσι καὶ προβάτοις. Φασὶ δ' εἶναι καὶ περσικὴν ὠδὴν, ἐν ἣ
τὰς ὠφελείας τοῦ φοίνικος τριακοσίας καὶ ἐξήκοστα διαριθμοῦνται.
Ἐλαίω δὲ χρῶνται τῷ σησαμίνῳ τὸ πλέον. οἱ δὲ ἄλλοι σπανίζονται
τούτου τοῦ φητοῦ» (15, 14, 742). Ταῦτα συμπληροῦσι τὰ παρ' Ἡρο-
δότῳ. ὅστις καὶ περὶ ἐπιμασίω τῶν φοινίκων, γράφει ὅτι ἐμαθόν,
ὡς γίνεται, παρὰ τῶν Ἑλλήνων οἱ Αἰγύπτιοι «ἐκ τῶν οἰ-
κιστῶν περὶ τὸν ποταμὸν τῶν Αἰγύπτου, οἱ πλεονεξοῦντες αὐτῶν καρποφόροι ἐκ
τῶν καὶ σιτία καὶ οἶνον καὶ μέλι ποιεῖνται
τοὺς σκευῶν τρόπων (= ὅπως τὰς σκευὰς) θεραπεύουσι τότε ἄλλα
καὶ φοινίκων τοὺς ἔρσηνας (= ἄρσηνας) Ἑλλήνες καλέουσι, τούτων
τὸν καρπὸν περιδέουσι τῆσι βαλάνιοις τῶν φοινίκων, ἵνα πιπυίῃ
τέσσι ὁ φῆν τῆρ βάλανον ἐσοδῶν καὶ μὴ ἀπφορῆ ὁ καρπὸς τοῦ
φοίνικος φῆν γὰρ δὴ γέροντες ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἔρσηνας κατὰ περ οἱ
ἀλεγοῦσι. Μετὰ τὸν Ξενοφῶντα καὶ ὁ Μ. Ἀλέξανδρος
δὲ οὐκ, ὅστις ἀσφαλτῶς εἶχε ἀναγνώσει τὴν «Κέρον Ἀνάβασιν»
ἔσωσε τὸν στρατὸν χάρις εἰς τοὺς φοίνικας κατὰ τὸν Στράβωνα ἀπῆρα
ἐκ τῶν Ἰνδιῶν: «Πολλὰ δ' ἐπιμασίω οἱ Ἀλέξανδρος καὶ
ὄλην τὴν ὁδὸν διὰ λεπυρῶν ἰών. πόρρωθεν δ' ὁμοίως ἐπεχορῆετο μικρὰ
καὶ σπάνια, ὥστε λιμώττειν τὸ στρατόν. καὶ τὰ ἐπιμασίω δ' ἐπέλιπε
καὶ τὰ σκευὴ κατελείπετο ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ τοῖς στρατοπέδοις ἀπὸ δὲ
τῶν φοινίκων ἦν ἡ σωτήρια, τοῦ τε καρποῦ καὶ τοῦ ἐργεργάλου» 11',
5, 721-2.

Λέγεται δὲ, ὅτι ἐπιμασίω ἐκ Βαβυλῶνα οἱ διωκόμενοι ἐκ
τῆς σκλήρας ταύτης πορείας ἐκώσταν κλάδους φοινίκων, ὡς νικη-
σαντες τοῖς μεγάλους ἐχθροὺς τὴν πείραν, τὴν δόξαν καὶ τὸν ἀγῶνα
καύσωνται. Ἀλλ' ἐπῆρξε καὶ πολυώτερον τοῖς νικῶσιν ἐν τοῖς ἀθλη-
τικοῖς ἀγῶσι ἡ τοιαύτη σιγή, τοῦ φοινικαγορεῖν ὡς παραδίδωσιν
ὁ Πανσάνης. Περιγράφων οὗτος τὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς Τεγέας
ἀποκαταμένον μνημεῖον γράφει: «ἐπὶ δὲ τῆ ἑτέρα στήλῃ πεποιημένος
ἐστὶν Ἰάσιος, ἱστων τε ἐχόμενος καὶ κλάδον ἐν τῇ δεξιᾷ γέρον
φοίνικος, νικῆσαι δὲ ἱστων ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸν Ἰάσιον, ὅτε Ἡρα-
κλῆς ἔθετο ὁ Θηβαῖος τὰ Ὀλύμπια» (Ἀρχαϊκά, VIII, 48, 1).
Περὶ δὲ τῶν νικητηρίων στεγάνων λέγει κατωτέρω: «οἱ δὲ ἀγῶνες
φοινίκος ἔργουσι οἱ πολλοὶ στήγων. ἐξ δὲ τῆρ δεξιᾶν ἐστὶ καὶ πιπυ-
ταγοῦ τῷ νικῶντι ἐπιτιθέμενος γοῖνιξ, ἐνερσίθη δὲ ἐπὶ τοῖσδε: Θησεῖα
ἀνακοιζόμενον ἐκ Κορίνης γέρον ἐν Δίῳ ἀγῶνι ποιήσασθαι τῷ
Ἀπόλλωνι, στεγανὸν δὲ αὐτὸν τοὺς νικῶντας τῷ φοίνικι, τοῦ δὲ
φοίνικος τοῦ ἐν Δίῳ μνήμη ἐποίησαστο καὶ Ὀμηροῦ ἐν Ὀδυσ-
σεῖς ἱερεῖα πρὸς τὴν Ἀλεξάνδρον ἑργατέρον» (αὐτ. 2-3).

Τὰ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Κροῖον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ νικητήρια ἐσοτά-
ζει ἡ ἀγία ἡμῶν ἐκκλησία κατὰ τὴν Βιβλίου (ἐνν. Κροιακὴν) ἀνα-
φορῶν ἐκ τῶ 11', 12 χωρίον τοῦ φηγογγελιστοῦ Ἰωάννου: «Τῇ
ἐπιμασίω ὄχλος πολὺς, ὁ ἐλλῶν εἰς τὴν ἐσπέρην ἀκούσωντες ὅτι ἐρχεται
ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσόλυμα ἐλαβε τὰ βαῖα τῶν φοινίκων καὶ
ἐξήλθον εἰς ἐπάντησιν αὐτῶν καὶ ἔρουζον Ἰωσαφά, ἐλλογημένος ὁ ἐρχό-
μενος ἐν ὀνόματι Κροῖον, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Ὁ Παν-
σάνης ὀνόματι «κλάδον τοῦ φοίνικος» καὶ οἱ καθολικοὶ τὴν Κροια-
κὴν τῶν βαίων, τὰ θαλασσῶν βαῖα κλάδους (rameux) ὀνομάζουσιν.
Ὁ φοινίξ εἶναι τὸ σύμβολον τῆς νίκης καὶ ἐν
χριστιανικῇ ἐννοίᾳ ὁ θοῖαμβρος τὸ μῆνυμα τῆς
ἀναστάσεως. Ἐκκαμύουσιν οἱ πιστοὶ τὸν νεκρὸν Ἰέτρον
τοῦ Ἀλεξάνδρου (311) γέροντες τὰ τῆς νίκης σύμβολα
ἵτοι τὰ βαῖα καὶ λιμωδηγοῦσιντες καὶ ἔμνοι ἀναπέμψιντες καὶ
θεμητήρια ἐνοδέστατα κροτόντες ὥσανεὶ οὐράνιον τινα θοῖαμβρον
ἐτέλλον» Ὁ μακ. Γεννάδιος ἀρετὰ περὶ φοίνικος γράφει
ἐν τῷ Ἀλεξῶ (σ. 1002-1013) φησὶ, ὅτι ἡ λέξις βαῖον ἢ βαῖς εἶναι
τὸ κροιακὸν βαῖ καὶ σημαίνει κλάδον καὶ τὸ πρῶτον ἀναφέρεται εἰς τὸ
Ἐνγγέλιον (σ. 100, σμ. 6) Ἀλλ' ἐν κώδ. Λαῶν. 148, γ. 26α
(11' αἰῶνος) ἐπιστηρίζεται, ὅτι ἡ λ. εἶναι ἑβραϊκὴ καὶ ἀραβικὴ εἶναι σελή-
νη. Ὁ γὰρ φησὶ (sic) τὸ δένδρον καὶ ἐκάστην προόδον τῆς νίκης
σελήνης, ἢ τινεὶ γέννην καλοῦσιν, ἐκ τῆς ἐαυτοῦ κροιακῆς κλάδους ἀνα-

12
15
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Οἱ Ἰσραηλιτικὴν καὶ ἑβραϊκὴν 749

Πολύς... 17
18
19

δωροί... και διά τούτων τούτων τούτων...
...και ήμετε...
...και ήμετε...
...και ήμετε...

12
9

1. Τριανταετής Οθωμή: έχει ή εκδότης τού Κουρ...
...και ήμετε...
...και ήμετε...

10

2. Είναι λίαν περιεργόν, ότι και οι Αμερικανοί μέχρι τού 1928, δέν έχουν...
...και ήμετε...
...και ήμετε...

11

3. Αποστολ. 1. 1921 Μεταξύ ή 1. 1928 εν τή Χριστιανή Βιβλίω...
...και ήμετε...
...και ήμετε...

12
13

14

4. Περύ τού όνόματι ή 'Αριστοτέλης, γράφει...
...και ήμετε...
...και ήμετε...

(της κομποροχονίας...)
15

16
17

5. Κατά μεταφράσειν ήμ τού λατινιστί ποιήματι ήμω τού...
...και ήμετε...
...και ήμετε...

18

19

20

21

6. Δέν έχει παρασημηθή ή ένω, αλλά τούτω...
...και ήμετε...
...και ήμετε...

22

7. Έν τού λογισμώ 'Αποστολικώ, ένδ...
...και ήμετε...
...και ήμετε...

23
24

25

8. Έν τή 11. Αποστολή...
...και ήμετε...
...και ήμετε...

26

75'

Γραμμάριον 45^α

Η αλιωπω 42

Οι Βυζαντινοὶ δὲ κρῆματικὸν μᾶλλον εἶδος μετατρέψαι τὸ δέν-
δρον καὶ πικροποιήθη, διότι τὸ ἴδιον τῆς πικρῆς δέν ἦτο πολὺ
πρῶτον πρὸς εὐδοκίμησιν καὶ δὴ πρὸς καρποφορίαν. Ὁ ἱεροῦ Φώ-
τιος γράφει πρὸς γίλον του, ὅτις ἐπαυδίνας ἐκ τῆς τρυφῆς τῆς
πολυθουῖνον Μεγαλοπόλεως ἀπεσώθη εἰς ἡσυχαστικὴν ἐν Βιθυνίᾳ
μοναστήριον. Τὸν φοιτικὰ φασὶ τὸ φυτόν τῃ ἀλιωπῇ θάλλειν γὰρ καὶ
τὴν κόμην εἰς ἔφος ἐκτρέφειν καὶ καρπὸν εἰς πλῆθος καὶ πολλὴν γλυ-
κότητη φέρειν, καὶ ὅλος φοιτικὸς καὶ ἐπιτηδεύειον ἀλιωποῦ
γῆς, καί τοι τῶν ἄλλων σπερματικῶν, ὅσα τὸ γλυκὸν
φιλεῖν ἐθέλει καὶ λιπαρὸν. Ἐπάροχον σα φθα-
ρικὴ. Καλῶς οφρ-καὶ αὐτός, εἰ καὶ μὴ πολλὰς ἔχει τὰς σπυροσάτας,
αὐτὴ τὸν πολιτικὸν θουῖνον τὴν ἐπισημὸν οἰκεῖν ἰσχυρίζεται. ὅσον γὰρ ἐκ
ταύτης ἐστὶ σοὶ τε καὶ τοῖς ἐγγύμοις τοῖς κατὰ σὲ πρὸς οὐρα δὲ
ταῖς ἀστυαῖς ἀναστροφῶν. (Φώτιος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
1864, σ. 555). Κατὰ Θεόφραστον Φιλεῖ δὲ χῶρον
ἀλιωπῶν, διὸ καὶ ὅπου μὴ τοιαύτη τευχάνει
περιπάττουσιν ἀλλὰ οἱ γεωργοὶ... παρταχοῦ γὰρ
ὅπου πλῆθος φοιτικῶν, ἀλιωπῶν αἰχρῶν
καὶ ἐπισημῶν, ἐν Ἀργεῖον, φοιτικὴ καὶ κοιλὴ Σαῖα, ὅσον ἀσχυροῦσιν
οἱ φοιτικῶν, ἢ ἐν τοῖς μόνον τοῖς ἀλιωπῶν εἶναι τὰς δένδρον
θησαυροῦσθαι, τὰς δ' ἐν τοῖς ἄλλοις εὐδιανέειν, ἀλλὰ εἰσεσθαι...
(Φιτ. ἱστ. 2, 6, 2), καὶ ἐν Φιτ. αἰτ. 3, 17, 1 ἐπισημῶν εἰς τὸ ἀλλο-
-Πάντων δὲ ἰδιωτάτων εἶναι δοκεῖ τῶν κατὰ τὰς θουαυαῖς οἱ ἀλλο-
-φοιτικῶν παραβυλλόμενοι καὶ γὰρ πρὸς ἐβλαστοῦν καὶ πρὸς ἐκχυ-
-πιαν χορηγοῦν. βλ. καὶ ἄλλας μορφοῦσας ἐκ τῶν «Γεωποικίλων» (Γεντ.
1010)

17
17
17

17
17
17

17
17
17

17
17
17

17
17
17

17
17
17

Οἱ φοιτικῶν τῆς Ἀργεῖον εἶναι δένδρον ἰδιόμορφον κατὰ τε τὸ
σχῆμα καὶ τὸ ἀνάστημα μετὰ τινος ἰδιομορφῆς χροῦτος καὶ λεπτοῦτος.
ἔχουσι μορφοῦσας κορμῶν ἀπὸ τῆς ἐπισημῆς τῆς γῆς μέχρι τῆς στε-
φάνης τοῦ φελλώματος χροῦς, ἄλλοις πλαγίως κλάδους τεοῦσοντας
τὴν ἀμοιότητα τοῦ σχήματος. Οἱ γρηγοῦστας, ὅσα καὶ ἂν ἀομιθῶσιν
ἐτη, δὲν ἐπεσβαίνουσι πολὺ κατὰ τὸ ἀνάστημα τὰς τεοῦσοντας γεί-
τορας τῶν. Οἱ λεπιδωτοὶ κορμοὶ τῶν ἔχουσι διάμετρον μέχρι τετρακοῖτον
ἐκατοστομέτων καὶ φθάνουσι εἰς ἔφος μέχρι δεκά πεντε μέτων.
Εἰς τὴν ἀκορὰν τοῦ κορμοῦ φούται κεκλιμένως τὰ λεγχοῦσιν μεγάλα
φύλλα τῶν καὶ μεταδὲ αὐτῶν κρέμαται μετὰ χροῦτος οἱ γλυκῆς τῶν
κωποὶ ὡς περὶ δέσματι παρὰ σταφύλων. Τὸ λεπτόν καὶ ἐγγύμοιο
αὐτῶν ἀνάστημα ἔχει μεγάλην ἐκχυμῶν καὶ ἐγγύμοιο μὲν ἐποχουεῖ
εἰς τὴν ὁμίην τῶν πρέοντος Λυμψίτ, ἀπτεχει ὅμως πέντε καὶ δὲν
ἐκχυοῦσται χαμπτόμενον σνετοῦ. Καὶ εἰς τὸ γένος τῶν φοιτικῶν οἱ
θῆλεις εἶναι χαμπτέροι καὶ κομψότεροι καὶ μόνον αὐτοὶ καρποφοροῦσι
καὶ τρέφουσι χιλιάδας ἀετοχθῶν καὶ ζῆτων. Οἱ ἀσχυρῶν εἶναι ἀκομ-

Οἱ ἐπισημῶν καὶ φοιτικῶν 45^α

75α

93

φοι και στυγοι. Προς τους γλυκεις των φοιτικων καρποδς διατηρω και εγω συμπάθειω και αγατην)

γράφει ο Βαξεβά

Τα φύλλα του φοιτικου μεταχειρίζονται οι Άραβες εις διαφόρους χοήσεις. Κατασκευάζουσι διάφορα σκεύη, σχοινία, καλάθους, στέγας των οίκων και πολλά άλλα, μετά των θανάτων του δε το δένδρον χρησιμεύει και ως ξυλείω οικοδομής.

Εν γένος φοιτικων, κάλλους εξαισιών, κινεί τον θαυμασμόν. Οι κωνοειδοι κορμοι των έχουν την λευκότητα της χιόνος και την στιλνότητα λελαξενμένου μωμάδου. Νομίζει τις, ότι είναι χρωματισμένοι διά καταλεύκου βαφής. Φαίνονται ως λευκαί μαρμάρινα στήλι, των όποιων την κορυφήν επιστέφει κωνοειδον εκ ποσσίων ούλλων εν άμομονία προεχόντων ως μεγάλη στεγάνη. Το είδος αυτό των λευκειμώνων φοιτικων έχει και όμοιον έλληνικόν δομα, όπευ ή Βοτανική επιστήμη, όπως και όλαι αι λοιπαί, πωρέλαβον εκ του άνεξαντλήτου πλούτου της ήμετέρας φιλολογίας. Ονομάζεται Ω θ υ ι ο δ ο ξ α.

100

1. Ακριβέστερος είναι ο Θ ε ό φ ρ α σ τ ο ς εις ταύτα. α"Εστι δέ ο φοινί ως μόν απλώς ειπείν μονοτέλεχος και μονοφύης ου μόν αλλά γίνονται τινες και διφυείς, όπως εν Αιγύπτω καθάπερ δικρόαν έχοντες. (= διγλωσσόν), το δε άνεσταμα του στελέχους, άσ' ου ή σχίσαις, και πεντάπηχον, προς έλληλα δε πως ισάζονται και επιφέρει το σημειώδες: α"Φασί δε τους εν Κρήτη πλείβους είναι τους διφυείς, ενίους δε και τριφυείς: εν δε τη Λαπαία τινά και πεντάκέφαλα Φυτ. ιστορ. 2, 6, 9. Τούτέιναι, ότι παρά την κορυφήν αναπτύσσονται διά παραβλαστρίων 2-5 κορυφαί. Τούτοτος πλώριος φοινίς εφύετο επί Γ' εν ν α δ (ο υ) «εις τον άνθωνα του παρά τας Αθήνας Γεωργ. στραθμού Αττικής» (σ. 1002, σημ. 1 υπάρχει και εν τω μουσειώ του Κew Gardens). Ο άντι της γεωργ. σχολής ιδρυθείς γεωργ. στραθμός έργα ~~μεν~~ περι άλλα πολλά χρήσιμα μόν βεβαίως, άλλ' άρχικε, φού 1 "βτε βοτανικός κήπος να καταστραφή και ή ειρημένος φοινίς να ξηρανη. Ο διαληφθείς καθηγ. της Βοτανικής, αναλαβών ήδη την διεύθυνσιν του κήπου εργαζεται δραστηρίως προς ανακίνησιν αυτού. Ο δε φιλοπόροδος ύπουργός της Γεωργίας κ. Αδαμόπουλος παρεώρησεν αυτό την τεραστίαν δικαίην έκτασιν του Δαφνίου, από του Δρομοκαίτειου μέχρι του αρχαίου ναού. Έρχεται δε επίκουρον και το προς ανάπτυξιν του βοταν. κήπου κληροδότημα του μακ. Α λ ε ξ. Δ ι ο μ ή δ ο υ ς. Αί ξηρανηθείσαι της ύδου Βοτανικού τεράστιαι έκείναι λείψαι πρέπει άρενικτως να άναστηθώσιν, όπως και εις το Κεφαλαρίω της Κηφισίας, ένθα βανυσιώσαι κοσμοῦσαι μεγαλοπρεπέις έκείναι και ύψηρεφείς λευκαί εκ φειδούς του ύδατος. Είς το νυν α"Ελληνικόν» λεγόμενον προάστειον, ως ώνόμασιν οι ύψιγενείς ένοικοι, ώσει τά άλλα ειναι σλαυικά και άνελλήμισα βπήρχην εις το κινάκι του Ν α σ ά ν πυκνή δένδρυστοιχία πεύκων, ήτις συνεσκήζε τον ήγεμονίδην έκείνον καταρχόμενον εις την παραλίαν του ά γ ι ο υ Κ ο σ μ ᾶ δια το λουτρόν, ~~μια~~ διασώθη και ή ύφομασία άπεδείχθη όλως ασυμβίβαστος: διότι οι Έλληνες έλάτρευον το πράσινον. Κατεστράφησαν άστόργως αι εις τά κέντρα της πόλεως δένδρυστοιχίαι των πυπεριών (carysium annuum) και δέν άντικατεστάθησαν υπ' άλλων δένδρων. 114. Ο Στράβων γράφει: «Διά δε την της ύλης σπάνιν (διότι εν Βαβυλώνι, όπως και εν Αιγύπτω ~~μια~~ δέν υπάρχουσι) εκ φοινικίων ξύλων αι οικοδομαί συντελούνται και δοκοίς και στίλοις: περι δε τους στίλους στρέφοντες εκ της καλής σχοινία περιτιθέασιν, εις επαλείφοντες χρώμασι καταγράφουσι: τας δε θύρας ασφάλτω: ύψηλαί δε και αύται και οι οίκοι κμαρωτοι πάντες δια την άξυλίαν: φύλη γάρ ή χώρα και Θαιμνίδης ή πολλή πλην φοινικος. Ούτος δε πλείστος εν τη Βαβυλωνία: πολυς δε και εν Σούσις και εν τη παραλίη Περσίδου...» (ις, 5, 739).

12 12 13

13

20

17 η Η Ε Ζ α ι
10 10 (0' 7ε)

12 | εκόπησαν

13 | Η Η Ζ α ι δ εν

14 | Η δ α σ η

15

76. Σφραγίδα...
Λόγ. 76^ο

Πρόκειται, φαίνεται, πάλιν τὸ φαινόμενον ἐν τῇ φύσει καὶ τῷ τέλει ἐν τοῖς
ἐργοῖς ἑλληνικῶν τὰ εἶναι ἢ ἑλληνικῶν τὰ γένη τὸ ὄνομα. (Παξερ-
βύρο γλ. ο. β. σ. 80-81). Κακῶς οὖτος ἐργάζετο τὸ ὄνομα ἑρμιόδοξου.
Ἐὰν δὲ τὸ εἶναι ἢ οὐκ εἶναι ἐργάζετο ἐκ τῶν Ἰνδίων
εἰς Ἀγυπτίον παρὰ τὸν Μεχάρι. Ἰδὲ. Εἶναι φησὶν ἐν τῷ δοκ.
κοσμητικῶν βιβλίῳ μέχρι 20 μέτρων. Ἰδὲ αὖ μόνον διὰ τὸ ἐξαιρέτως
κάλλος προτιμᾶται πανταχοῦ, ἀλλὰ καὶ διότι ἀντέχει εἰς τὴν ξηρασίαν
καὶ τὸ εἶναι τὸ μηδὲν ψόχος. προτιμᾶται δὲ ἐν τῇ εὐχρηστικῇ γού-
ριξ. ἀπὸ τοῦ ὅτι ὁ θεὸς ὁ φησὶν ὅτι ὁ θεὸς ἀφίλει δὲ καὶ ὀφείλει.
ἀφ' ὅθεν τὸ δένδρον» (Φοτ. ἱστορ. 2, 6, 3). Ἄν ἐδοκίμασε δὲ εἰς τὰ ἑλλ.
ἀλλ' οὐδὲ δι' ὁμοίον ἀντιζόμενον ὀνόματι. ἐπιζητεῖ δὲ μάλλον τὸ εὐρι-
στατον ὄνομα ἢ τὸ ἐκ τοῦ Ἀφροδίτη (ἰστ. 2, 6, 5). Ἐξ ἄλλου χαρακτηρὸς οὐκ ἰσ-
δῆς τὸ ὀνόματι εἶναι, ὅτι μόνον εἰς θερμὰ κλίματα ἀκμαίνει, διὸ καὶ
κατασκευάζεται ἐκ τοῦ θεοφάνου εἰς τὰ ἀφροδίτη δένδρον
(Φοτ. ἱστ. 2, 33). Ἐν τῷ δοκ. φησὶν ὅτι τὸ ὄνομα οἱ κωρυφαῖοι κατὰ
πρώτον λόγον ἐν Κέρηρ, εἰτα ἐν Κρήτῃ καὶ Ρόδῳ. Ἀποκρίτως
ἀντιζόμενον εἰς τὸ ψόχος καὶ ἐν Ἀθήναις, ὡς γράφει ὁ Γεννάδιος
(σ. 1002).

1^ο ἄλλο
1^ο ἢ τοῦτο
1^ο 1^ο

1^ο ἰσφ' ἡμῶν

Ἐπειδὴ ὁ φησὶν εἶναι δένδρον ὀνόματι, ἵνα συγκριτῆσθαι τὸν κωρυφαῖον
μέχρις ὁμοιότητος ἀνάγκη τὸ γινώσκον, ἢ τὴν ἐπιχρηστικῶς τὸ θελόν ἢ τὸ
γενετικῶς ἐγγὺς ὄνομα. Ἡ πρώτη ἐργασία λέγεται ἀπὸ τῶν καὶ
γενετικῶν, ὅπου ἐπάγει ἀποφαστικῶς ὁ φησὶν ὡς ἐν Κρήτῃ, Κέρηρ καὶ
Ρόδῳ καὶ εἰσαίθεται ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τοῦ θελόντος, δένδρον ἀφροδίτη
(ὡς ἄνωτ. εἰσημῆ). Ἀλλ' εἰς τὴν περιγραφήν αὐτῆς οἱ ἀρχαῖοι γεω-
πόνοι δέχονται καὶ ἴδιος ὄνομα, ὡς τὸ ἀφροδίτη τὴν γινώσκοντα.
Περὶ τούτων καὶ ὅτι τὸ ὄνομα ἔχουσαν ἀφροδίτην εἰσημῆ τινεὶ εἰς τὸν Ἀ-
φροδίτην τῆς ἱστορ. βιβλιογραφίας, σ. 12-13. Τὸ ὄνομα τῶν ἀφρο-
δικῶν ἀφροδίτη εἰς τὸν φησὶν καὶ ὁμοίως ἐργάζετο εἰς τὸν
φησὶν, ἡμῶν ἢ θελόντος τὸ ὄνομα καὶ ὁ φησὶν καὶ ὁ φησὶν τὸν
πρότον, ὡς ἂν ὁ ἰσφ. ἀφροδίτην εἰσαίθεται γὰρ ἴδεν τὸ δένδρον
ἐπισημασμένον καὶ μὴ γέρον τὴν ἴδιαν βίαν μηδὲ κωρυφαῖον
(10, 4, 4 ε.). Ἦος δ' ὁ γεωγράφος θεοφάνης τὸ ὄνομα διὰ τὸ ὄνομα τῆς
ἐργασίας θελόντος πρὸς τὸν ἀφροδίτην ὄνομα καὶ τῶν πρώτων, ὡς
φησὶν μέχρι τοῦ ἀφροδίτην (στ. 6-8) καὶ τὸ ἀφροδίτην καὶ ὄνομα τῆς
γὰρ φησὶ τὸν ὄνομα καὶ τῶν πρώτων ἢ φησὶν ὄνομα τῆς ἀφροδίτην
κωρυφαῖον οἶον» (στ. 9 εἰσαίθεται καὶ τὰ ἄνωτ. παρὰ τοῦ Ἰλνκὰ τῆς ἱστορ.).

1^ο
1^ο
1^ο

1^ο 1^ο 1^ο

Τὰ εἶδη καὶ αἱ ποικιλίαι τοῦ φησὶν εἶναι οὐκ ὀλίγαι, ὅτι περι-
ορισθῶν μόνον εἰς τὸν ἀφροδίτην ὄνομα (ὡς δὲ ἀφροδίτην),
ὡς τὸ εἶδη τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἀφροδίτην ὡς ἐκαλεῖται τὸ ὄνομα τούτου
παρ' ἀφροδίτην (Iscus dactylifera). Μία τούτων ποικιλία ὁ
Αφροδίτην ὄνομα (17, 43) ὀνομάζει δι' ἴδιος λέξεως: «καρυφαῖος»
ἢ κωρυφαῖος. Ἐν τῷ δοκ. φησὶν ὁ φησὶν καὶ ὁ φησὶν τὰ
ἀφροδίτην ταῦτα: «Καὶ ὄνομα τῆς Ἀφροδίτην τοῦ φησὶν ἀφρο-
δικῶν ὄνομα καὶ ἐκ τῶν πρώτων κωρυφαῖον ἐν τῷ πρῶτῳ τοῦ Ἀφρο-
δίτην καὶ πρῶτῳ Ἀφροδίτην, ὅ ἐν τῇ ἑρμιόδοξου φησὶν ἀφροδίτην τῶν
ἄλλων φησὶν. Ἐπισημαίνει ἐν ἄφροδίτην πρὸς τὸ ὄνομα ἀφροδίτην
Ἰουδαία καὶ ὄνομα οἱ πρῶτῳ Ἀφροδίτην καὶ τῆς Ἀφροδίτην τῶν
διαλλάττουσαν ἐκ τῆς πρῶτῳ ἀφροδίτην καὶ τὸν κωρυφαῖον γενε-
τικῶν, ὅ ὅτι πολλὴ κατὰ τὸν φησὶν, διότι δ' ἐπὶ τῆς ἑρμιόδοξου
θηρῶν καὶ ὅ ἐν Ἰουδαίᾳ, ὅ ὅτι ἄλλος καὶ ὁ κωρυφαῖος, ἀφροδίτην
δι' ὁ φησὶν, ἀλλὰ τῆ γὰρ ἐπισημαίνει τῶν πρώτων...» (17, 51, σ. 818
πρὸς. καὶ 15, σ. 800). Ἀφροδίτην ὁ φησὶν τῆς ὁ φησὶν.

1^ο
1^ο 1^ο 1^ο

Οἱ ἰσφ. ἀφροδίτην ἢ ἀφροδίτην 76^ο

τερον μετά των Πυρόδοτον εξακριβώσαι και ἐκτιθεῖς τὰ αἰγυπτιακά γράφει: «λωτός γῆρ γέεται πολός, ἐξ οὗ κατασκευάζουσι ἄστος αἱ κατ' Αἴγυπτον δορυμένους ἐκπληροῦν τὴν φασικὴν τοῦ σώματος ἔνδειαν» (I, 34). Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου θέματος λέγει: «Ὁμοίως δὲ καὶ τῶν δένδρων αἱ φωνήες κατὰ μὲν τὴν Αἰθίωπν ἀχμηροὺς και μικροὺς ἐκφέρουσι κωποὺς, τῆς δὲ Συρίας καιὰ μὲν τὴν Κοίλην οἱ

76α

Κ

95

10k

10k. Οἱ Ἀραβες λέγουσιν, ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν ἁσίων δέον νὰ ἔχη τοὺς μὲν πόδας εἰς τὸ ὕδωρ, τὴν δὲ κεφαλὴν εἰς τὸ πῦρ τοῦ σφραγῶ (δηλ. τὸν καυστικὸν ἔλαιον). Εἰς τὰς ἁσείας πρὸς ἄρδουσιν περίε τοῦ φοίνικος δεξαμενὴ χωρητικότητος (1000-1500 ἀκίδ. ὕδατος | σ. 1010). Ἀκατάλληλα εἶναι τὰ πετρώδη και φύσει κἀθηγνα και ἐλώδη ἐδάφη, εὐδοκιμεῖ δὲ εἰς τὰ ἀραιὰ, βαθέα και νοτερά, ἐν ὧς ἀκωλύτως ἐκτείνονται αἱ θυμανώδεις ρίζαι, και δὴ τὰ ἐλαφροῦς ὑφάλμυρα, ὡς γράφει ὁ Ἡρόδοτος: «Φίλει δὲ γώρην ἀλωδὴν, δι' ἣ και ὕπου μὴ τοιαύτη τυγχάνει περιπάττουσι (φροπίεσσι) ἕλας οἱ γεωργοί. Τοῦτο δὲ δεῖ ποιεῖν μὴ περὶ αὐτάς τὰς ρίζας, ἀλλ' ἀποθην ἀποστήσαντα περιπάττειν:» (Φυτ. ἱστορ. 2, 6, 2). Ἀλλὰ και οἱ εὐλογημένοι φοίνικες εἶναι δῶρον τοῦ Νεῖλου, διότι διὰ τῶν ὑδάτων αὐτοῦ ζῶσιν. Κατὰ Βαξεβάνογλου πρὸ τέλειον και τεχνικώτατον σύστημα τῶν ἄρδουσέων του εἶναι ἡ εὐδαιμονία τῆς γεωργίας. Τὸ αὐτὸ τμήμα γῆς καλλιεργούμενον παράγει ἐναλλάξ ἐντὸς διετίας τὸν λευκὸν βάρβακκα, τὸν χρυσοῦντα ἀραβόσιτον, τὸ γλυκὺ ζαχχαροκάλυμον, τὰς μαρμαρινούς βοσκὰς, τὸν παχυκάλυμον σίτον και ἄλλα χρήσιμα... Τὸν ποταμὸν Νεῖλον οἱ μὲν Ἀραβες εὐγνωμονοῦντες ἀποκαλοῦσι πατέρα τῆς εὐτυχίας (Λιποῦ-ἐλ-μπαρκά), οἱ δὲ ἡμέτεροι ὕμνησαν πολυειδῶς. Ὁ Ὀμηρος ἀποκαλεῖ αὐτὸν διπετέα (sic) ἢ Πύρπιον. Δία, ὁ Ἀθηναιοὺς χρυσορρόαν, ὁ Διόδωρος πολυγωνώτατον και οἱ Ρωμαῖοι ἄγιον Νεῖλον (ἐνθ' ἀνωτ. σ. 76-78). Καταγοητευμένος ὁ συγγραφεὺς τοῦ ὠραίου βιβλίου, ἐνθα ἐκτὸς τῶν λεχθέντων, ἐν ὧς διωλίσθησεν ὁ κάλυμός του, προσπαθεῖ νὰ μιμηται τὸν Ροιδῶν γράφει και τοῦτο. Ἐν μέσω γεμῶνι, ὅτε εἰς ἄλλας γώρας ψυχρὰ μόνον χιόν καλύπτει τὴν γῆν και ὑπνώθει πᾶσα βλάστησις μὰς ὑπεδέχθη ἐκεῖ καταστέλλουσας ἡ φαιδρά ἀμυγδαλέα ἢ πικρὴ συνδενδρία μεγάλων ἀκακίων και ἡ δρῦος τοῦ γειτονοῦ ρυακίου. Ὁ ὑπαίθριος ἀήρ ἐπλυσε τὸσον εὐεργετικῶς τοὺς πνεύμονας, ὅσον εὐαρέστως τὸν πεινῶντα στόμαχόν μας ἐβαλοσάμωσεν ἐν ἔρεκτικῶν πρόγευμα» (σ. 70).

είνα

Η αἰ ἐλέχθη

1v fcc

1a

1αγ' / ω

12 f, 1 β

12c

18 / 10

1c

12/c

15

12

18

15

1c

Ἐπειδὴ τὰ πάντα φέρουσι τὸν χαρακτῆρα τοῦ μυστικισμοῦ ἀπὸ τῆς Σφριγγός και ἐξῆς και ὁ κ. Γιάγκος Πιερίδης ἀποτεινόμενος εἰς ταῖς «Χουρμαδιές» γράφει τὰ ὠραία ταῦτα: «Δὲν ἀναπνέετε παρά τὸν ἀέρα τῶν κορυφῶν και τὰ κλαδιά σας δὲν χαιρετᾶνε παρά τὸν ἥλιον—Οἱ ἔλαιοι και τὰ φεγγάρια σφῆ χαρίζουν τὰ πῦρ ἀνυπάρχοντα χρώματα και σὰς φμορφαίνουσι, ὅσο δὲν ὠμόρφηναν ποτὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Φελλάγου τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς του—Κρατᾶτε περὶ φανὰ τὰ μυστικά τῆς γόνιμης τούτης γῆς και ἔξερτε ὅσα δὲ γράφτηκαν ποτὲ σὲ βιβλίον, ὅσα κανέναν ἀπὸ τοὺς θνητοὺς δὲ γνώρισε... Ὁ δυνατώτερος ἄνεμος δὲν μπορεῖ νὰ λυγίσῃ τὰ κορμιάρια, ὡ ἀσάλευτες. Μονάχα τὰ μεγάλα πτερὰ τῶν κλαδιῶν σας σαλεύουσι, σὰ νὰ ἱητοῦν νὰ παραδώσουσι στὸν ἄνεμο τὰ μυστικά σας, σὰ νὰ ζητοῦν νὰ σὰς ἀνεβάσωσι στὸς γαλάζιους ἕριζοντες.» (Ὁ Φάρος, Περιοδικὸν Ἀλεξανδρείας, 1926, σ. 67).

2

1c f.

10k. Ἦμελεν ἀπορήσει τις τίνα σχέσιν ἔχει ὁ δάκτυλος μὲ τὸν φοίνικα; Ὁ πῶλος βοτανολόγος De Candolle φρονεῖ ὅτι ἡ λέξις εἶναι ἐβραϊκὴ d a d - h e l ἐντεῦθεν και τὸ γαλλ. dalle και ἀγγλ. date (Γενν. 1004). Περὶ τούτου ἐκτεταμένως ἔγραψεν ὁ Boehmer ἐν τῷ μνημειώδει ἔργῳ. «Hierozoikon et hierobotanikon» (ἐν. χρον.). Ἐχομεν ὅμως και ἐν ὄνομα ἑλληνικόν. Κατὰ τὸν Σουῆδαν ἐν λ. Νικολάου Δαμασκηνός: «Ὁὗτος δὲ ἠσπάσατο αὐτὸν ὁ Καῖσαρ, ὡς τοὺς ὑπ' ἐκείνου πεμπομένους πλακούντας τῷ Καίσαρι, ἔγρον μελιτοῦτας. Νικολάου αὐτὸν καλεῖν και διχόμεναι τούτῳ ἔχρι τῆς σήμερον» (Μέρου III, Lipsiae, 1933, σ. 467 8^α ἐκδ. Ada Adler). Ὁ Ἀθηναιοὺς (IΔ', 66, 65ff) γράφει: ἀσίνικας Νικολέου. Ὁ Κοροαῆς εἰς Νικολέου Δαμασκηνόν, σ. 362 ἀπόρηται, λέγει, διὰτὶ ὁ μὲν Σουῆδαν και ὁ Φώτιος πλακούντας καλοῦσι... φοινικοβαλάνους δὲ ὅτε Πλοῦταρχος και ὁ Ἀθήναιος, και ἔστι φάναι, ὅτι πλάθαι φοινίκων ἦσαν τᾶ πεμπομένα, σχῆμα ἔχουσι πλακούντων, οἷαι και παρ' ἡμῖν εἰσὶ νῦν αἱ τῶν ισράδων παλάθαι.

~~Σ~~ Προσέγγιση
Σημειώσεις

Ρίπτομεν ἔν βλέμμα ἐν εἶδει ἐπιλόγου εἰς τὸ πράσινον τῆς προ-
τενούσης τῆς φαιωριτίδος χώρας. καίτοι ὁ κάλαμος εἶναι λίαν ἀσθε-
νὴς γὰ ἐξυμνήση, ὅσα εἶδον καὶ ἐθαύμασα κατὰ τὴν πρό ἡμίσεως αἰῶνος
ἐπίσκεψίν μου ὡς τελειόφοιτος τῆς φιλολογίας τῆς Ἀθηνῶν τῶν μου-
σῶν ἐστίας. Ἐκτοτε γέγονα πλάνης ἀεικινήτος τῶν ἐλληνικῶν
χωρῶν καὶ θαυμαστῆς τοῦ ὄψε προσέγγον, ὅπερ ἐπιτραπήτω μοι νὰ εἶπω
ἤτο ἀντάξιον μείζονος προστυσίας καὶ στοργῆς—ἐπὶ 20ετίαν διαμένων
ἐν τῷ Ψυχικῷ, τῇ κηπουρῶν τῶν Ἀθηνῶν, μόλις κατόρθωσα ἐξ ἴστος
νὰ ἐκδιώξω διὰ πολυμύχθων ἀστερομικῶν ἀγόνων καὶ δικαστικῶν ἀπο-
φάσεων τὸ τελευταῖον ἐκ τῶν ὀκτὼ νεμομένων ποιημάτων, ὅπερ ἔγνων
τῷ 1939, ὅτε ἦλθον ἐξοριστος τῶν ἐν Ἀλβανίᾳ ἐπιδομηθέντων Ἰταλῶν—
Τὸ περιχαλλέστατον πράσιον, ὅπερ τὸ πάλαι ἔγερε τὸ ὄνομα «Προ-
καυτός τοῦ Ἀριστοτέλους», εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἐρημοποπόλιν διὸ
καὶ οἱ λάτραι τῆς φάσεως ἐστησαν τὰς καυὰς δύο χιλιάμετρα πέραν
πρὸς τὸ Ἀμφιδόσιον, εἰς τὴν νῦν ἀκαζήσουσαν «Φιλοθέην».

1ε'
1ρ
1² τοῦ ὠραίου
1c 1c

ἡ Βιέννη διὰ τοῦ Prater

Τὸ Λονδῖνον θαυμάζεται διὰ τὸ Νάϊν πάος, τὸ Edimbourg διὰ
τὰς ἀρθροστολίτους προσιὰς, τὸ Παρίσι διὰ τὰς ὑψικόμους καὶ ἀμφι-
λαφεῖς δεινροστοιχίας καὶ τὰ ἀλσόδη πράσινα, ὅν προσέξουσιν αἱ
Βενεζαλλίαι. τὸ Κάϊρο ὑπερηφανεύεται δικαίως διὰ τοὺς δεινροστοίους ἀνα-
τομικοὺς καὶ νῦν λαϊκοὺς τεραστίους κήπων· εἶτα καὶ διὰ τὸν λοζο-
μώδη καὶ βεβοησμένον εἰς τὸ πράσινον ζωολογικόν. Θαυμασίαι εἶναι
καὶ ἡ δεινροστοιχία, ἣτις πλαισιοῦται καὶ καλύπτει τὴν πρὸς τὰς προα-
μίδας μικρῶν λεωφόρων, ἣτις συνετελέσθη διὰ σκληρῆς ἐργασίας
60.000 Φελλάχων ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ τῆς αὐτοκρατορίας Εγγυρίας ἐχο-
μένης ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τῆς δόξης Σινεῖ.

Ὁ καθηγητὴς τοῦ ἐν Κάϊρω Πανεπιστημίου Μωχαμέτ Sabry
εἰς τὸ ὠραῖον βιβλίον του: «L'empire égyptien sous Mohamet Ali et
la question d'Oriel (1811-1849), 1930, σ. 350
γράφει πρὸς τὸν τίτλον τούτου, ὅστις συνέγραψε κατὰ γράμμα τὴν διὰ τὸ
πράσινον προστάθειαν τοῦ μεγάλου πατρὸς του: «Ibrahim avait une
predilection (προτίμησις) prononcée pour l'agriculture et horticultur.
Ses jardins et ses fermes en Egypte étaient entrepris et admirés
très d'une manière intelligente et équitable...»
Ἡμεῖς δὲ τοῦ πατρὸς του ὁ ἐν Χιλιπύῳ (ἡ Συρία ἢ ἐπισημῶς αἰγυπτιακῇ)
ποῦθεν τῆς Σαυδωρίας Holinauf γράφει: «Mohamet-Ali dont
le goût pour l'agr. cultur est peut-être un des passions les plus
prononcées et qui se vanta d'ailleurs dernièrement comme l'une des plus
belles choses qu'il y eût, d'avoir dû l'Égypte en huit millions de
pieds d'arbres divers depuis gouverne, louait son fils de multiplier
les plantations en Syrie» καὶ ἐπιφέρει τὸ ἐξῆς ὀξυωκρυσταῖον, ὅπερ
μῶστε εἶ με πόσον δυστροπῆνον ἔλεγε εἶχε νὰ κάμῃ, mais il se
plaignait de l'ignorance des paysans qui, pendant la nuit arrachai-
ent les nouveaux plant.» ἀτ. σ. 552.

10 2/3 Ali et
1c 1/2 Pa
1hi
1t 1t 1t 1t 1t 1t
1li 1ll 1ll
1t 1s 1u 1e
1c ext 1ic
1gw il
1h 1ll 1zie
1c 1s 1la 1c
1s.c

1ics 1e
1e/t

Τραυδιὰ πολλὰ χαρῶντα θεήματα ἀντιζοῦσι τὶς ὁδοὺς εἰς τὴν
ἀπέραντον προσηγῆν τοῦ Νείλου, τῶν παραποτάμων καὶ πολυπορθῶν
διευκλινώσεων. Ἡ καλλωπιστικὰ δεινροστοιχία εἶναι ὀχρυσώδη
παραδοσις ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Ἡρώδῃ κατ' ἀπομίμησιν βλ τῆς χώρας
τῶν Ἰνδιῶν, ἣν ἐθαύμαζον οἱ Ἕλληνες ἐπὶ καλλωπισμῷ. «Ἡμένοι
νῆσος ἢ μεγάλη, ἣν καλοῦσι Τακροβάνη (ἢ νῦν ἐν τῷ Ἰνδιῶν Ὠκεανῷ
βορτανικῇ κτῆσι) ἔχει φοινικῶνας μὲν θαυμαστῶς περ-
τεομένους εἰς στοῖχον, ὡσπερ οὖν ἐν τοῖς ἄβυσσιν τῶν παραδείσων οἱ
τοῦτων μελεθῶνοι (ἐπιμεληταί) φετιμένοι τὰ δένδρα, τὰ σκιαδηγόρα»
(Ἀριστοφάνης, 1885, σ. 70, 21).

1ρ 1ρ
1ρομένη

1a

Τὸ δεύτερον μετὰ τὰς ἀκαζίας, ὅπερ εἶναι
θεαματικόν ὅπως ὁ γοῖνιξ ἄμα καὶ λίαν ἐντυ-
πωσιακόν εἶναι ὁ λωτός ὁ αἰγύπτιος. (Λισσογίδης),
ὁ «γεννώμενος ἐν τοῖς ἔδυσιν» ἢ ἀποθνήσκων οἱ ποιηταὶ καὶ ἀπιθίω-
σαν οἱ Αἰγύπτιοι καλλιτέχναι ὡς ζωομητικόν ἐν τοῖς ροῖς καὶ τοῖς
οἴκοις τῶν Φωμῶν. Ἐλλόγως ὠνομάσθη αἰγυπτία ρομφαία (penu-

1c
1c

Ἡ ἐπιπέδου κινήσεως ἐν Ἀλβανίᾳ

(sur d'Egypte), διότι εἰς τὰ ἐπιπλοῦτα περὶ καὶ στοιγγύλα
γύλλα, ὅστις μὲν καὶ τὸν αἰὲς ἀδύνατος Νηλεΐδης ἔδωκεν αὐτῷ
παιχνύουσαν εἰς τὰ σωματελοκώμια γυλῶματα. Ταῦτα ἀληθῶς
ἀποτελοῦσι σιμυλάματα καὶ δμῶδες ἀναρῶν τῶν αἰῶντα τῆρ
ἡρασιῶν διὰ τῶν λυκῶν, χρεασειδῶν καὶ ἰσοθῶν ἀλλῶν.

1 ε' / 1 / 1, 2, 3, 4

Τὰ ἀνωτέρω περὶ τερμῶν κατὰ τὴν ἐξήγησιν ἐπιγυῶν ἐκ τῆς ἀγ-
γῆσεως τοῦ Ὀμήρου περὶ Λατομαγῶν ἀπὸ ἀθῆνον εἰδῶν ἔδωκεν
(Ὀδυσ. γ', 81) ἢ ἄλλ' ἢ περιγραφοῦ τοῦ Ὀμήρου ἀπὸ τῆς ἡτο μεγάλης
ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω τῶν ἐξήγησιν:

1 ε' / 1

«οἷτινες ἀπὸ τῶν ἐπὶ χθονὶ οἰτοῦ ἔδοτες» (στ. 89)
Ἄλλ' οἷτοι ἐλθόντες ἀναφανισσόμενοι εὐχαρίστως μετὰ τῶν Λατο-
μαγῶν, οἷτινες ἐδάσαν λωτοῖο πάσασθαι» (στ. 95) καὶ φησὶν τῶν
ἀμειλιχῶν κωπῶν τωσῶντο ἐμαυτοῖσι εἰς ἔκτασις, ὡστε
«οὐδέτι ἀταργεῖλαι πάλλιν ἤθηλιν οὐδὲ νέεσθαι,
ἀλλ' αὐτῶν βούλοιστο μετ' ἀνδράσι Λατομαγῶσι
λωτῶν ἐπιτάμοιοι μιν μέν τῶσῶν τε λαθίσθαι» (στ. 95-97).

Εὐκλῆς ΗΨ

1. Ἡ δὲ ἡμῶν πλέον σύγχρονος εἰς τὴν ἐξέτασιν, ἐὰν ἡ κυβέρνησις μὴ ἐπέτρεπε
νὰ ταξιδεύσῃ πέραν τῆς ἀρχαίας, γορῶν μετὰ πείρῃ, ἔτι ἡ δὲ ἡμῶν εἰς τὴν ἡ
ἐπιπλοῦσαν πλέον χρήσιμος παραμένον ἔδωκεν
2. Ἡρὸ τοιαύτης καὶ χείρως (διὰ τὴν ἐκτασιν τοῦ κακοῦ) καταστάσεως
εὐρέθη ἀναμειλίχως ἐπὶ 10ετίας καὶ πλέον εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Ἄθου, ἔτε καὶ ἐξή
μισίευσεν τὸ μνησθῆναι βιβλίον ἀλαστονομία καὶ ἑοικονία πάλαι τε καὶ νῦν, ὡ
ὁ ὑπότιτλος: Ἄθως φῶς ἐν σκότει. Ἡ δὲ δασικὴ χλωρὴ καὶ ἡ
καλλιέργουμένη βλάστησις ὁ ἐθνικὸς πλούτος ἐν
κινδύνῳ. Ἦ ὅτε ἰδρύσας τὴν Ἀθωνικὴν ἱερατικὴν ἀρχι-
λήν, ἀπόγονον τῆς διαβουῆς τοῦ Ἀκαδημίας τοῦ Βύβ.
Πουλάγρεως, εἰσήγαγον καὶ τὴν δασονομίαν καὶ γεω-
πονίαν τῷ 1932. Ἐπιτομεν ἀνωτέρω, ἔτι ἡ Μεχμέτ Ἀλῆς ἐφρόντισε
διὰ τὴν μεταρρύθμισιν ἔξενον φρυτῶν, εἰτα ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Γουρῆ
ἡ γεω συνεστήθη ἰδιαιτέρως πρὸς τοῦτο κῆπος. Ὅπως μετὰ τῶν ἄλλων ἀνέπτυξε
συστηματικῶς τὴν καλλιέργειαν τοῦ ὕψου καὶ ἐνεκλιμάτισε τὴν ἰσχυρὴν (λωτῶν)
καὶ τὴν ἀλλοκώριον (κρότων) τοῦ Σουδάν. Ὁ Ἠρόδοτος ἐγραφεῖν αὐτὴ πλέον
ὀφθαλμοῖς ἔχει ἡ ἄλλη πᾶσα χώρα καὶ ἔργα λόγῳ μέτῳ παρέχεται πρὸς πᾶσαν
χώραν. Ὁ Μεχμέτ καὶ οἱ διάδοχοί του διὰ τῶν μεταρ-
ρυθμίσεων καὶ τῆς ψηφίσεως ἀγροτικῶν νόμων συνέ-
χισαν τὸ ἔργον τῶν ἀρχαίων βασιλέων τῆς Αἰγύπτου
καὶ ἐξήγαγε προήχθη τῶσων πολὺ ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς
καὶ ὑπὸ πλουτισμῶς τῶν φρυτῶν, ὥστε νὰ εἰναίνον ὑπὸ
δειγμῶν πρὸς μέλησιν.
3. W. + G. Jouquier, «Decorations égyptiennes, Plafonds et frises
végétales du Nouvel empire Thébain», Paris 1911, + G. Fournet, «Histoire
du Ordre lotiforme», Paris 1897. Καὶ εἰς τὰ ἑλληνικὰ κεντρικὰ βιβλία
λωτοῦ ἀναμειλίχως καὶ εἰς τὰ ἀναμειλίχως τῶν ἑλληνικῶν.

1 ε' / 1 / 1, 2, 3, 4 // ἐθνικὸς πλούτος
καὶ ἡ ἐθνικὴ ἀναμειλίχως οὐδὲ
ἀναμειλίχως

1 ε' / 1

1 ε' / 1

1 ε' / 1

1 ε' / 1

Αλλά ποιόν τὸ φυτόν τοῦτο, ὅπως οἱ νεώτεροι συγχεύουσι πρὸς τὸ δένδρον τῶν Λωτοειδῶν; Οἱ ἀρχαῖοι διακρίνουσι τὸν λωτὸν εἰς δένδρον καὶ φυτόν ἢ πόσον, τῶν τελευταίων μάλιστα ὀνομάζοναι «λωτὸν ἐλευν». Τὰς καλλιτερας ἰδιότητας περὶ τούτων παρέχει ἡμῖν ὁ Ἡρόδοτος, ἐξ οὗ ἠρξάνθησαν ἔπειτα οἱ ἄλλοι. Περὶ τῶν ἐν τοῖς ἔλαισι οἰκονύτων Αἰγυπτίων λέγει, ὅτι πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ αἴτου, ὅστις δὲν ἐκαλλιουργεῖτο, ἐπενόησαν τὰ ἐξῆς εἶδη: «ἐπειὴν πλήρης γίνεται ὁ ποταμὸς (ἔταν ἐκχελίσῃ) καὶ τὰ πεδία πελογίση φέεται ἐν τῷ ἕδατι κρίνεα πολλά, τὰ Αἰγυπτῖοι καλέουσι λωτόν. Ταῦτ' ἐπειὴν δοξασαί, ἀναίθουσαι πρὸς ἥλιον καὶ ἔπειτα τὸ ἐκ μέσων τοῦ λωτοῦ τῶ μίκρον ἐὸν ἐμφερές πτίοντες ποιεῖνται ἐξ αὐτοῦ ἄοτον» ὅπτιός ἐστι πρὸς τὸ ἐστὶ δὲ καὶ ἡ ρίζα τοῦ λωτοῦ τούτου ἐδαδμῆ καὶ ἐγγυλίσει ἐπιεικίσι, ἐὸν στρογγύλον, μέγιστος κατὰ μήλον ἔστι δὲ καὶ ἄλλα κίοντα ῥόδοισιν ἐμφερῆ ἐν τῷ ποταμῷ γινόμενα καὶ ταῦτα κτλ.» (II, 92) Ὁ Θεοφύλακτος περὶ τῶν ὀνομαζομένων πραγματευόμενος λέγει: «Νοήθεος τὰς ἰδιότητας καὶ τὰς διαφορὰς πρὸς τὰ ἄλλα, τὰ μὲν γὰρ ἐν πλειονῶν ἰδέαις ἐστὶ καὶ σχεδὸν οἶον ὁμοιόμοις, ὥσπερ ὁ λωτός, τοῦτον γὰρ εἶδη πολλά διαφερόντα καὶ φύλλοις καὶ καρποῖς καὶ ἀνθεσι καὶ καρποῖς, ἐν οἷς καὶ ὁ μελιλωτός καλούμενος, καὶ δυνάμει διττῇ κατὰ τὴν προσομίαν, τὰ δὲ ἐν ἐλάττωσιν, ὥσπερ ὁ στρογγύλος ὁμοιόμοις καὶ πτωχὸς εὐλίμενος ὁ μὲν γὰρ ἐδαδμῆ καὶ ὥσπερ ἡμερον καρπὸν ἔχων ῥάγας, ἔτεροι δὲ οὐκ ἔχον...» (Φυτ. ἱστορ. Ζ', XII, 307 ἢ 153). Περὶ δὲ τῶν συμβαινόντων ὡς πρὸς τὰς ρίζας, τοὺς καρποὺς καὶ ὅπως ὡς πρὸς τὰς δυνάμεις αὐτῶν ἐδιαπορήσειεν ἂν τις, λέγει, κοινὸν ἴσως ἀπόρημα (sic) καὶ ἐν ἐτέρω ἀπόρημα, πότερον ὅσα τῆν αὐτῶν αἰτία κατὰ μίαν δυνάμιν ἐστὶν ἢ καὶ ἐτέρω ἐνδέχεται ταῦτὸ γίνεσθαι» (XXII, 406). Ταῦτα μαρτυροῦσι πόσον πολέπλοκον εἶναι ὁ προσδιορισμὸς τῶν συνωνύμων ἢ ὁμοιόμων. Ὁ Miquel εἰς τὴν «Homeriche Flora», 1836, S. 19, φησὶ, ὅτι ὁ ὁμοιόμοις λωτός εἶναι ὁ τῆς Γενέσεως (γ', 11 ε.) μαρδοραγῶνας (βλ. πειραγματὴρ ἐν τῷ «Λεξικῷ τῶν ἁγίων Γραμμάτων» τοῦ Κουρσαυτινοῦ σ. 591. Ἀποδεικνυμένως ὁ αἰγυπτῖος λωτός περιγράφεται ἐπὶ τοῦ Αἰοσκορίδου ὡς λωτός ἡμερος, ἅτε «ἐφείτω ἐν παραδείσοις» (V, 109) καὶ ἐπὶ τοῦ Θεοφύλακτου ὡς ἔλλοβόκαρτος (Φυτ. ἱστορ. IV, S. 9, 10. Αἰτ. φυτ. II, 19, 1), ἴσως εἶναι ὁ lotus melilolus ὁ εὐπολιτικὸς ταῦτα διεφενήσας Ἀθῆναιος γράφει: «Οἶδὲ τινα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ (Ἀλεξανδρία) καλούμενον στήφανον ἀντιθέριον ἐκ τοῦ ἀτόθι καλούμενον λωτοῦ, φέεται δὲ ὡτὸς ἐν λίμναις θέρους ὦρα καὶ εἰσὶν αὐτοῦ χροιαὶ δύο, ἡ μὲν φόδω ἐοικυῖα, ὁ δὲ ἔτερος λώτινος ὀνομάζεται κνανία ἔχων τὴν χροιαῖν» (IV 65 καὶ II' 21, ἢ 651 1) καὶ ἀλλαγῶ ἀναφέρει τὸν λωτὸν τοῦτον ὡς στεφανωματικόν ὡς λέγει ὁ Ἀλεξίς «στεφανῶνας τες πολλοὺς κερμαμένους μελιλωτίνους ἐπισημφίς» (IV, 6), καὶ ἐν ἐτέρω τόπω καλεῖται τοὺς στεφανῶνας τοῦτον τοὺς μελιλωτίνους ἐπισημφίδης, ἡ δὲ λέξις καθ' Ἡσίοχον δηλοῖ ἀτὰ πτωτοδατὰ στεφανώματα. Κατὰ Τιμαχίδαν δὲ ἀπρωτοδατὰ στεφανώματα, ἃ τὰς γυναῖκας φασεῖν (ἔθος), ὄφτως καλεῖσθαι» κατωτ. δὲ ὀνομάζει αὐτοὺς ὁ Ἀθῆναιος «ἀμνησιμῶνας στεφανῶνας». Ὁ δὲ Κουρσαυτινὸς λέγει «στεφανῶμα, διὰ τὸ πάντα τὰ φυλλώδη ὑπὸ τῶν Ἀθῆναιῶν στεφανώματα λέγεσθαι» (Cusorinus, ἐνθ' ἄνωτ. III, σ. 236 237). Κατὰ Κουρσαυτινὸν, Γνωστ. Β', 5, 16 «Υδρογονικά σημιτὰ γλοχίον ἐδάτων σχοίνος, κάλιμος, λωτός καὶ βίτος». Ἐν τῷ γράμματι καὶ τοῦτο, ὅτι εἰς τὰ βοτανικὰ γλωσσάσια, ἅπερ δὲν ἐδημιουργήθησαν χάριν τῆς βοτανικῆς, ἀλλὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τὰ διενεκολύρωσι τοῦς ἰατροὺς καὶ φαρμακολόγους, ὅπως ἔχει σχεδὸν μόνος ὁ φαρμακευτικὸς λωτός καὶ ὀνομάζεται ἀλικάκαβον καὶ ἀνακάκαβον ἢ ἀνακακαβέα ἢ κύστιον (ἐν τοῖς νόθοις Αἰοκ.)

f
p
l' Hλίειν
la / μ f
li / z
L
p
f
le
B
f

1. Τοῦτο μαρτυρεῖ ἡ Ἔρα Ἀθῆναιος (I', 114) καὶ ὁ Πλάτωνος γράμμα: αὐτὸ ἄγριος λωτός ἐν Λιβύῃ μὲν πλεῖστα γεννᾷται... τοῦ δ' αἰγυπτίου τὸ σπέρμα καὶ ἀρτοποιεῖται» (XII, 65), βλ. καὶ Ἡρόδοτος...
2. βλ. Salmasius, allylus intricatus...
3. Ἡρόδοτος Μοῦσαι, II, 92. Ἐπισημῶν ὑπάρχει συντακτικῆ τις ἀνομιλία, τὴν αὖθις ἀνομιλίαν τῶν λέξεων τούτων λωτὸν περιγράφει ὡς ἀντιθέριον λωτὸν ὁ Διοσκορίδης ἐν ἐκτάσει γράφει καὶ ὁ Ὄρειβόστος τῆς I', σ. 660, 3. Ἐκ τοῦ ἀμέγαθου κατὰ μῆνον εἶπον ἔπειτα τὸν καρπὸν λωτὸ μῆνον ὀνομάζοντες ὀνομασθέντων φησὶ τὸ ἐν μετ. κελύξει (βλ. δὲ εἰς τοὺς ἰατροὺς 1928 Περὶ μαζικῶν, Βιβλιωτ. Β' σ. 586) ἀπετὰ βοτάνης μετατρέχει καὶ λωτομῆ τρεῖς / σ 166 μόνον.
4. Cramer, IV, 185: «Λωτός ἢ βουτάνη, εὐδαμῆς ἢ ἐναὶ μινυρά λωτῶν καλεῖσθαι. Ἐν τοῦτον ἐδαδμῆ τῶν ἁλῶν ὑπάρχει ἐν ὀγγυλί κατὰ Γεν. σ. 647, μετ' ἐλάτος ὁ κνανίου: (ἢ ἡ Trigonella caerulea, καὶ γὰρ καλεῖται lotus florant).
5. Τοῦτοις περὶ βλάστησιν αἱ γυναῖκες τὴν ἁκμὴν, ἔνα εἰσπένουσι τὴ φραγὴ τῶν ἀνθέων, ἀλλὰ περὶ Διοσκορίδης ὑπάρχει καὶ φησὶν ἀπὸ τῶν ἀμνησιμῶν (thymus) καὶ φρονῶν, ὅτι τὸ δὲ τῶν ἀμνησιμῶν ἐναὶ τὴ ἁκμὴ τῶν ἀνθέων.
6. Σπέρμον ἀλικάκαβον ἢ φασαλίαν, ὅπερ ἔχει ἀλικάκαβον ἢ κύστιον ἁπλοῦς. Τοῦτον εἶναι ἰσοχρόνως τῆς Ἑλλάδος ἐν ἁρμενίῳς φησὶ μόνον τῶ ποταμῶ, μὲν περὶ τῆς ἀπὸ τῆς ὀγγυλί, κινῶν ἄρα βανία ἢ κερσουλῆ (Γεν. 1022-31).

Handwritten notes on the right margin: /c, /z, /e, /a, /f, /n, /w, /o. A circular stamp from the National Library of Ioannina (ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ) is visible at the bottom right, featuring a bird emblem.

Εργασταίαι ἀπόπειραι Ἑλλήνων πρὸς βελ-
τίωσιν τῆς γεωργίας ἐν Αἰγύπτῳ. Κόττω, Ἔργασταίαι καὶ ἀρθροποιός ἦτοι φυσικὰ αἷτια τῆς
χειροτεροῦσως καὶ κατωστρογῆς τῆς γῆς τῆς
Αἰγύπτου καὶ τὰ μέση τῆς θεωρησίας αὐτῆς»
Ἀθήναι. (ἦτο διπλομετοδῶς τῆς Νομικῆς τοῦ ἔθν. Πανεπιστημίου)
1921, 100σ. σ. κ' 173).

1ξ
| οὐτος

Αἰχίζουσα ἔννοια τοῦ βιβλίου εἶναι ἡ καλλιέργει-
αις τοῦ αἵτου καὶ τοῦ βύμβουκας διὰ τῆς ἀγαλμοῦσως, τοῦ ἰδάφους
διὰ σπορῶς ὁδῶς. Ἀναγέρρησις τῆς γεωργίας «Τὸ
βδαιτῆ τοῦ Νείλου ἐφοῦμα ἐντός τῆς καθῆς αἰτοῦ ἡ ἀλλοῦσως διὰ τῶν
βύμβουκας αὐτῶν τῶν ποθμίνα καὶ τὰ πλεῖρᾶ αὐτοῦ καὶ ἐνοῖσκασι τὰ
κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ποῦδῃ ατοῦσως, εἰς ἀ ἐνοῖσκασι
καὶ προχωροῦσιν ἐνοῖσκασι πρὸς τοὺς ἀγοῦδᾶς» (σ. 3) ἀλλοῦσως ἀνερχό-
μιναι σχηματίζουσαι λίμνας κατὰ τὰς πλημύρας αὐτῶν ἐρχόμενου
δι' οὗτω ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς... ἐπὶ τῆς ἐπι-
φανείας αὐτῆς συμπαρασῶροσαι τὰ ἐν αὐτῇ
ἐνοῖσκασι αἷτια ἐν διαλύσει καὶ κομίζουσαι
τὰ αὐτὰ εἰς τὴν ἐπιφανείαν. ὡς ἀνεπίδερκα
ἐξ αὐτῆς αἷτια δὲ μλητηροῖσκασι καὶ κατωστρο-
φοῦσαι τὴν γῆν. Τὰ αἷτια δὲ ἰδίως ἐν καίτω Αἰγύπτῳ εἶναι
ἀνεξάντηλα, καθόσως ἡ ἐπιφανεία τῆς γῆς ἐνοῖσκασι τῆς ἐπιφανείας
τῆς θαλάσσης κατὰ ὀλίγα μόνον μέτρα, ἀνεπίδερκα δὲ αἰ καίτω τοῦ
Νείλου καὶ πολλῶν διωρῶσων ἐνοῖσκασι καίτωθεν τῆς ἐπιφανείας
τῆς θαλάσσης, ἡ δὲ γῆ τῆς Αἰγύπτου ἐσχηματίζθη διὰ τῶν προσῶ-
σων τοῦ Νείλου ἐντός τῆς θαλάσσης αὐτοῦ.

1ηράφει, Ηδ

Η. τοῦσκα

Εἰς τὴν θεωρίαν αὐτῆν τῶ 1910 ἀντετάχθη ὁ Ἄντ. Σμίτ
ἀλλοτε καθηγητῆς καὶ διωρῶσῆς τῶν γεωργ. σχολῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ
τότε καίτωθεν τῆς ἀνοῖσκασι τῶν γεωργῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τῆν θέσιν
συμβόδου τῶν μετῶν δικαιοτηρίων καὶ τῆς ἔθν. τοῦσκα, ἀνοῖσκασι
τῆν ἐλάτωσιν τοῦ αἵτου καὶ τοῦ βύμβουκας εἰς τὴν καίτω καλλι-
γῆν καὶ τῶσκασι ὡς καὶ εἰς τὴν καίτωσιν τοῦ ἰδάφους, ἀλλ' ἐν τῆσιν
εἶπε τὰ ἔξῃς: «Τὸ ἔξῃσκασι τῆς ἀνοῖσκασι τῶν ἰδάτω τῶν Νείλου
εἶναι μετῶν σῃμασίαις πῖθουσως δὲ αὐτῆν εἶναι ἡ
κυριωτέρη αἷτια τῆς ποσοτικῆς καὶ ποιοτικῆς
μετῶσως τοῦ βύμβουκας κατὰ τὰ τιλωσκασι
ἔτη» (σ. 18).

1τε

1ν

Ἐνεκα τοῦ γεῶσκασι τῶσκασι ἡ Αἰγύπτου πρὸς Β, ἡ γῆ τῆς ἑνοῖσκασι
ἡ κεκαλομένη ἐπὶ ἡνοῖσκασι καὶ ἀνοῖσκασι, εἶναι καίτωσιν ἑνοῖσκασι
μοσ διὰ τῆν συσῶσκασι αἷτια τῶν ἀνοῖσκασι ἀνοῖσκασι
ἐκ τῶν ὑπογείως διωρῶσων ὁδάτων, ὅσκασι
ὅτὰ πᾶσκασι ἡ λωπῆ ἡ ἑνοῖσκασι. Αἷτια τὰ ἀνοῖσκασι βδαιτῆ, ἡνοῖσκασι
καὶ ἀνοῖσκασι διαρῶσκασι ὁ Κόττω ἀνοῖσκασι: «Ἡ ἑνοῖσκασι αἷτια
τῶν ὁδάτων, ἡ ἐπιτοῖσκασι τῆν ἀνοῖσκασι διὰ τῆς φυσικῆς ἑνοῖσκασι τῶν
ὁδάτων καὶ ὅσκασι δὲ ἀνοῖσκασι, ἐπῖσκασι τῆν Αἰγύπτου ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ
ἐκαλοῦσιν αὐτῆν δὲ ἀλάτωσιν» (σ. 139) καὶ ὅτῃ ἡ ἐπιτοῖσκασι τοῦ ἑνοῖσκασι
καίτωσιν, ὅτῃ ταλωσκασι μὴ τὰς ἑνοῖσκασι τῶν ἑνοῖσκασι καὶ εἶναι εἰς ἐπα-
γῆν μὴ τῆν ἐπιτοῖσκασι τοῦ Νείλου ἡ μᾶλλον αἷτια αἰ ταλωσκασι ἑ-
νοῖσκασι τῶν ὁδάτων τῶν ἀνοῖσκασι διωρῶσων ἀνοῖσκασι
ἐκαλοῦσκασι διὰ τῆς ἀνοῖσκασι κλεισίσκασι καὶ
ἀνοῖσκασι τῶν φυσικῶν. Τοῦσκασι ὁμῶσκασι ἡνοῖσκασι καὶ
ἡ διωρῶσκασι ἐπιτοῖσκασι πρὸς ἡνοῖσκασι τῆς
ἐνοῖσκασι τοῦ Κόττω ὅτῃ εἰς ἡνοῖσκασι τῶν ἀνοῖσκασι
ἡ γῆσκασι ἀνοῖσκασι γεωργῶσκασι ἀνοῖσκασι ἡνοῖσκασι
καὶ καίτωσιν διωρῶσκασι τῶν μᾶσκασι. Ἡ ἑνοῖσκασι τῆς ἐπιτοῖσκασι

1ο | ὅσκασι (γεῶσκασι)

1η | αἰ

1ο

Οἱ ἐνοῖσκασι ἐν τῆσκασι 81^α

ρείας τοῦ ὑπογείου ὕδατος πανταχοῦ, ὅπου ἐκτελεῖται, ἐπήνεργεν ὁμοίαν ὑψωσιν τοῦ βλαβερῶς ἄλατος ἐν τῷ τῆς γῆς» (σ. 160) καὶ συνίστα «Νὰ ἐπιχειρησῶσι μεθοδικῶς μελέτη ἐπὶ τοῦ αἰγυπτ. ἐδάφους ἰδίως πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ διυλενωθῇ τὸ ζήτημα τῶν βλαβερῶν ἀλάτων, τὰ ὅποια ἢ Ἐπιτροπῇ ἐκτιμῶς σαφῶς κεφάλαιον (?) ὡς πρὸς τὴν εὐφορίαν τῆς γῆς» (σ. 161)

12
19

1. Αἰτία τῆς χειροτερέσεως εἶναι ἡ ἀνάβλυσις ἀλάτων προερχομένη ἐκ τῶν ἀρδευτικῶν ἔργων ἐναντίον τῶν νόμων τῆς φύσεως. Ἡ φύσις ἄρρωθεῖ τὸ κενόν. Κενὸν δὲ σχηματίζεται κατὰ τὴν ἄρδυσιν καὶ ἔδει κατὰ τὸν νόμον τῆς βαρύτητος νὰ χαμηλώσῃ ἢ στάθμῃ τῶν ὑδάτων πιεζομένων πρὸς τὰ κάτω, ἀλλὰ ἐν Αἰγύπτῳ συμβαίνει τὸναντίον. Ταῦτα δισχυρίσθη ὁ Κόττος καὶ ἔφερεν ὡς παράδειγμα τὸ ἔλασιον τῆς λυχνίας. Τοῦτο ἀνέρχεται ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω εἰς τὴν κορυφὴν τῆς θρυαλλίδος». τοῦτο οἱ φυσικοὶ ἀπέδωκαν εἰς τοπικὴν ἰδιότητα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων, ἣν ἔχουσι τοῦ ἀπορροφᾶν τὰ ὑγρά (σ. 5').

2. Περὶ τῶν ἀφορώντων εἰς τὰς πλημμύρας τοῦ Νείλου βλ. τὸ ἀνωτ. μνημονεῖον ἐξαιρετὸν ἔργον. «Mémoire sur l'histoire du Nil» εἰς τὰ 3 τελευτικὰ κεφάλαια XI, Les niveaux. XII, Les crues effectives. XIII, L'exhaussement du sol (σ. τόμ. II, σ. 361-454). ἀρροπος εἶναι τὰ ἀναγραφόμενα δύο ἀκροτελεῖται ζήτηματα: «l'éloignement de terrains recevant l'eau du fleuve» καὶ «La pente du sol et la vitesse de l'eau». σ. 451-454. Ἐπιθετὴ καὶ τὴν μονογραφίαν τοῦ Gigard, «Observations sur la Vallée d'Égypte et sur l'exhaussement séculaire du sol qui la féconde», section IV (Description de l'Égypte. Histoire naturelle. Texte. II, σ. 380).

13
18
19
du
la rec...

3

3. Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ Κόττου ἐγένετο ἐφεξῆς ἀξίωμα ἀνοφερῆς ὁμῶς, διότι οἱ Ἄγγλοι δὲν ἠθέλησαν νὰ τὸ ἐφαρμόσουν ἐμβαθύνῃ, δηλονότι, ὅτι ἡ δυνατὴ πλημμύρα τοῦ Νείλου προσε-νεῖ σοβαρὰ τὰ καταστροφὰς ἐνεκα τῆς μανίας τῶν καλλιεργητῶν νὰ ἀρδεύωσι συχνότατα καὶ ἀφθόνως τοὺς ἀγρούς τῶν κατ' Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος τῆς πτώσεως τῶν καρπῶν βέλβας κος πρὸ τῆς ὀριμότητος. Αἱ καταστροφὰι προέρχονται ἐκ τῆς διεισ-δύσεως τῶν ὑδάτων κυρίως εἰς τὰ μέρη τὰ εὐρισκόμενα ἐγγὺς τῆς ὕλης τοῦ ποταμοῦ ἢ τῆς ἀκτῆς τῆς θαλάσσης. («Φάρος» Περιοδ. Ἀλεξανδρείας 1926, σ. 234). Ὁ Ἡρόδοτος διηγεῖται, ὅτι εἰς τὴν Αἰγύπτῳ τὸσον συνήθεις ἦσαν αἱ ἀρδεύσεις, ὥστε ὅταν ἤκουον, ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν ἀρδεύεται ὑπὸ ποταμῶν, ἀλλ' οἱ ἀγροῖται ἀνέμενον ἀπὸ τὸν θεόν νὰ στελεῖ βροχὴν, διηπόρουν πῶς οἱ ἔξωπνοι «Ἑλλήνες δὲν ἐχρησι-μοποίησαν τὸ διὰ τὴν γεωργίαν ἀπαραίτητον τοῦτο στοιχεῖον καὶ ἐμκάριζε τοὺς Αἰγυπτίους, διότι, ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω, ἀπονητότατα τὸν καρπὸν ἐκ γῆς κομίζ-ζονται», ὅτι σπεύρουσι, ὅταν τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ σκεπάζῃσι τοὺς ἀγρούς καὶ θερίζουσι ἅμα ἀποσυρθῶσιν. Αὐτὸ ἔτε εὐφρέστατον διότι ἀπερ-ροφῶντο μετ' ὀλίγων τὰ ὕδατα, δὲν ἐλιμνάζοντο καὶ δὲν ἐπρολάμβανον νὰ μεταβληθῶσιν εἰς ἀλμυρὰ στρώ-ματα ὡς ἐδίδαξεν ὁ Κόττος. Ἡ μετὰ φειδύς ἀρδευσις καὶ ἡ ταχεῖα ἐξάντλησις τῶν πλημμυρούμενων ὑδάτων ἦτο τὸ μόνον μέσον τῆς ἀποφυγῆς σισσω-ρεύσεως ἀλμυρῶν στρωμάτων. Εἰς τὸν κίνδυνον τοῦτον δὲν ὑπό-κεινται αἱ γαῖαι αἱ ἀρδευόμεναι ὑπὸ πηγῶν ἢ φρεα-τίων ὑδάτων, ὡς βλέπομεν καὶ εἰς τὰς ἰάσεις (βλ. «Ἡμερολ. ἔμπορ. μνημό-τορος» 1905, μερ. Α', περιγραφικόν, α' Ὁ Νεῖλος, (161-169) αἱ ἀρδεύσεις καὶ ἡ γεωργία τῆς Αἰγύπτου» σ. 170, 172, 431-440. καὶ «Ἐμπορ. μνημότορος», τόμ. Δ', «Βελτίωσις ἀλατούχων γαιῶν» ὑπὸ Γ. Βοναπάρτου.

14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Ἄλλ' ὁ Κόττος ἀνήρ ἰσοστίχου καὶ ἐπιστήμων βαθὺς δὲν προωρίσθη εἰς τὴν διάγνωσιν τοῦ κακοῦ, ἀλλ' ἀφοῦ εἰς μάτην ἀνέμενε τὰ ἀπογείματα ἢ κυβέρονται, ἀνέλαβεν αὐτὸς καὶ ἰδὼν σε περὶ τὸ 1907 ἐνοχοστάσιον, ἵνα ἐμφωβήσῃ τὴν περὶ πλῆθους τῶν ἀλατοῦχων γαιῶν ἐγφύρασιν τῶν [ἀλλὰ τῶν 1910 ἐπελθούσης τῆς δεινῆς οἰκονομικῆς κρίσεως ἐν Αἰγύπτῳ χορικοποιήσαντος τοῦ χρηματιστηρίου κατεστασάμην καὶ τὸ ἐνοχοστάσιον καὶ αὐτὸς ἐχρησώθησεν. Ἄλλὰ δὲν ἀπελπίσθη. Ὑπέγραψε συμβόλαιον μετὰ τοῦ ὁμογενοῦς μεγαλεμπόρου Γ. Ζερβοβυδάκη καὶ ἀνέλαβεν εἰς ἀγρόν του, ἔρθε τὰ ἄλλα ἐσχημάτισον βορῶν, τὰ καθωρίσθη αὐτά. Παρὰ τὰς ἐλλείψεις τοῦ μηχανήματος ἐν τούτοις μετὰ τινος πλῆθους οἰσωρῶς τῶν ἀλάτων ἐξελίπειν ἐκ τῆς ἐπιφανείας εἰς ἰσάντων δακτύλων βάθος (σ. 167), ἀλλὰ νέα ἄλλα ἀνήσχοτο ἐκ τῶν ἐγκάτων φῆς γῆς. Ἄλλὰ ἐτελειοποίησε τὸ μηχανήμα ἀνακαλύψας τὴν ἠλεκτρικὴν τῶν ἄγρων ιδιότητα τοῦ ἐξαιριζέσθαι ἐνκολώτερον διὰ τῶν ἀλάτων, ὡς ὁ ἠλεκτροισμός. Ἡ βλάβη σις ἐπέτυχε θυμασίως. Ἄλλ' ἐνεκεν ἀλλίον τιος συμβούλου, ὅστις ἠγόρει τὰ χρηματιστῆ αὐτὸς κρίσις ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως, αὐτὴ ἀπέτυχε. Εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ μέγας καὶ πολὺς Ζερβοβυδάκης δὲν δημόσυνε τὸν ἑαυτὸν του, διὸ καὶ χορικοποιήσας ἀπέθανε τῶν 1911 ἐν ταῖς γενεαῖς. Ὁ Κόττος ἦν ἄξιος καλλιτέρας ὑποστηρίξεως. εἰς τοιοῦτος ἐπιστήμων καίτοι ἦτο ἰσοστίχου γωπόρος. Κληθεὶς ἐπὶ τοῦ Ἰωάννου βασιλέως τῆς Ἀβυσσηρίας διέδοξε τὴν ἑλλην. ἀμπέλον, ἔπειτα ἐν Κωνσταντίνῳ ἐγένετο χορικός φῆς καταγόμενος ἐκ τῶν Ἀβυσογοσίων τῆς Ἀττικῆς εἶχε κρίσις κλίσιν ἐμφορον εἰς τὴν γεωργίαν. Ἰὲν γνωρίζω. ἐάν μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ Κόττου ἐπιανελήθη ἡ ἀπόπειρα, ἀλλὰ δὲν πιστεύω καὶ ἡ ἀγροίος Αἰγύπτου, ὁ σιτοβολῶν τοῦ κόσμου σήμερον εἰσάγει τὸν σίτον ἔξωθεν! Εἰς τοῦτο κατέληξαν οἱ μεγάλοι προστάθαι τῶν σοφῶν τῆς Ἀλβιόνας ἐπιστημόνων. Καὶ οἱ μὲν προκατακλινισμαῖα γεβλογικὰ ἀναστατώσεις μωυσοδένται νῦν διὰ τοῦ ἀπολιθωμένου φάσους (Montbard, σ. 165), ὁ δὲ ἀλατοῦχος τῆς ἐγφορωτάτης γωμικονίτιδος γῆς ἐπίταχος ἀξάνει διὰ τῶν ἀφεντικῶν ἔργων ἀνεπιστημόνων ἀνθρώπων, οἵτινες ἐφαντάσθησαν τὰ διορθώσασιν τὸ ἔργον τῆς θείας δημιουργίας. Καὶ ὅμως εἰς τοῦτο οἱ Ἕλληνες ἀπεδείχθησαν ὡς πρὸς τὴν γεωργίαν σοφώτεροι. Ὁ σοφὸς γεωργός — ἴσως ὁ μόνος ἐν τῇ συγκροτῶν Ἑλλάδι ἀντιπαθεὶς κατὰ τοῦ χορικού Kierpert — γράφει, ὅτι οἱ Φελλάχοι δὲν ἐγνώριον τὸ γωσικὸν λίπασμα ὅπερ ἐχορησιμοποιεῖ διὰ τὴν βαμβυκογεντίαν τῶν γαιῶν τοῦ ἀντιβασιλείου, ὁ δὲ σίτος ἐλλείψει κόπρον ἦτο πικρὸς. Ἴσως ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς εἶναι ὁ τελευταῖος, ὅστις ἐδιπλασίασε τὴν ἐξαγομῆν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ποσότητα τοῦ σίτου. Ἐπειτα ὅμως ἔδοξίμισε καὶ τὴν καλλιωρίαν τοῦ μακροκλώστου βάμβακος, ὅστις ἔχτοτε καὶ μέχρι σήμερον ἐπὶ πηρὴ ἀσυναγορίστον πλοῦτον. Τὸ 1822 ἐξήγαγε 20,000 δέματα λινωνοποιήσις ἐκ τῶν καλῶν τριῶν τὸ 1823 παρήγαγε τὸ δεκαπλάσιον εἰσποῦδας 30 ἐκατ. φοῶντα χορσῶ! ἀλλὰ καμφοῖς ἐκ τοῦ ἀταγωνισμοῦ ἐδοξίμισεν καὶ ἄλλας φοτιίας, τὸ ἰνδικόν, ὄρνισιν, λαγωοκόλιαμον, φοινικόδενδρα, ὅπιον, μεταξοκόλλημα, ἐλαῖα καὶ ὄπιον. Ὁ Ὑπλογίσθη τὸ 1833 ἡ γεωργικὴ παραγωγή τῆς Αἰγύπτου εἰς 6 ἐκατ. λίους, ἦτις συναγορίζετο πρὸς τὰς γεωργικὰς τῆς Ἑσθῶπις γῶρας. Ἐν τούτοις τὰ μεταφορτικὰ τῶν κελύων ὕδατων ἠρξισαν ἤδη τὰ ἐμφανίζονται, τοῦ ποταμοῦ ἐκτίνου περὶ ὃ Ἰσόδομος ἔγραψε, ὅτι καὶ πολυγονώτατος ἐπάροχον πάντων τῶν γεωρικῶν ἐπιμετῶν ποταμῶν...

f.

12 Η τοξε

f.

11. 52

Η δίο

f.

11. 10

f.

10 Ἑλλην

f.

1. Οἱ Ἀἰγύπτιοι ἐκλήθησαν ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸν 15. κρίσις ὡς γεωργὸν μάλιστ. ὅτι ἐπὶ φρακτοκρατίας ἡ βασιλικὴ γῶρα ἦν ὡς τὸ πᾶν ἐρμος κατόχων ἑσπεία καὶ εἰς τὴν Ἑσπείαν δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν μετακίσησαν. Ἐν τῇ Ἀ. καὶ τῆς Ἀττικῆς μὴ ἴσως ἐκλήθησαν οἱ ἄλλοι καὶ γεωργὸς σαρματικὸν γεωργὸν. ἐν ὃ ἐν τῇ Ἀττικῇ δὲ τὸν γενεῶν ἐκλήθησαν ἐκεῖ ὅμως ἢ λ. buke-ἔρμος σαρματικὸν καὶ ὅτιον. π.χ. jam pa buke- δὲν ἔργο ὅτιον. καὶ δὲν ἔχον ἄλλοιον ἔργο ὅτιον διὰ τὸ φῶμα ἀνακτορεῖν τὴν σίτηρον.

2. Μετὰ τὸν 1880. Δὲν ἔχον τὸν Ἑλλῆνα. Ἐπιποθετηρίον καὶ καθήκοντος τῆς γεωργίας ἐν τῷ Ἀρκατικῷ ἠπείρω δὲ καὶ τῆς Ἀἰγύπτου πρὸς τὸν 1880. σ. 88. Τὸ ἔργον ἐξήγαγε φῆς ὅτι ἐν Βενετικῇ διαθροῦς γεωργικῶν σαρματικῶν τοῦ 1881. ἔχον τῆς καὶ ἐν Αἰγύπτῳ καθήκοντος, ἀφοῦ οἱ Ἑλλῆνες δὲν ἠθέλησαν τὰ τὸν χορικοποιήσαν ἐν τῷ Πρωτοπρωτικῷ Ἄλλ' ὅτιος ὡς Ἀλλεξάνδρου ἐξεδίδοι καὶ τὸν ὕπεροχον ὡς ἰσοστίχου τῆς Ἀλλεξάνδρου. Ἀθήνα, 1885. τὸν ὕπεροχον καὶ τὸν σίτηρον.

3. Παρ' Ἐ. Γεωργίου. ὁ ὁ βασιλικὸς φοῶντα Ἄρς καὶ ἡ ἀνεπιστημῶν Αἰγύπτου κατὰ ἀποσπαστικὴν ἱστορίαν τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ καὶ τοῦ Λεβέντ Ἰσμάηλ. Ἀλλεξάνδρου, 1930. σ. 21. Ὁ μέγας δημιουργὸς τοῦ 19. καὶ ἔχον τὸν ὡς ἀνεπιστημῶν ἐκαστῆς τῶν ἠπείρων καὶ ἔχον τὸν κατὰ τὴν ἰδίαν τῆς τῶν τῶν ἠπείρων ἠπείρων τῶν πρὸς ἑκαταπλάσιον. Ὁ ἑπάρης δὲν ἴσων ποσότητα ὅτιος ἔχον, ἀλλὰ καὶ ἐπιστάτης τῆς καλλιωρίαν τῆς γῆς. Κατὰ τὸν τῆς καλλιωρίαν τῆς γῆς, δὲν ἴσων τῶν καλλιωρίαν καὶ ἐπίταχος ἀξάνει. Ἐάν τὸν ὡς ὅτιος

10 11 12 τὴν σημασίαν ταύτην

Γροβιγ. 1111 91-
Καίτην 832

καθόλου δὲ ταῖς εἰς ἀνθρώπους ἐνεργεσίαις ὑπερβάλλει πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ποταμούς, ὅθεν καὶ ἐθεοποιήθη ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων... Ἄλλ' ἐνορῶς κατενόηθη ἀπὸ τοῦ Μοΐσῃδος ἰδίως, ὅτι ἡ εὐτεχνία καὶ εὐκαρπία ἐξηγήτατο ἐκ τῆς καλῆς καὶ ἐν ὀρισμῆν μέρω τῶν ὑδάτων διοχετεύσεως ἐν τῇ ἀρδεΐᾳ καὶ οἱ ἐκάστοτε βασιλεῖς τῆς χώρας προσεΐχον πολὺν εἰς τοῦτο διὸ καὶ κατεσκευάσθησαν παντοῖα ἀρδευτικὰ ἔργα μάλιστα ὑπὸ τῶν Ἡτολημαίων. Μόλις ἔπειτα ἀπὸ τῆς ἐνεργείας ὁ Ἀρχιμήδης ἐπινοήσας, ὡς εἶπομεν, περιέτονον ἀρδευτικὸν μηχανισμόν, τῶν κοχλίων, ὅστις, ὅτι ἡμεῖς περιηγησάμεθα τὴν Αἴγυπτον ἢ ἔτι ἐν χερσὶν, οὐ τὴν ἐνεργετικὴν χερσὶν ἐξήρει καὶ ὁ Λιόβωρος εἶπεν: «τῶν ἀνθρώπων ἑαδῶς ἀπαιτῶν ἀρδευτικῶν τὴν γῆν διὰ τινος μηχανῆς, ἢ ἐπινοήσας μὲν Ἀρχιμήδης ὁ Στραζουβόσιος, ὀνομάζεται δὲ ἀπὸ τοῦ σχήματος κοχλίας». Ἐπινοήθησαν τὰ ἀρδευτικὰ καὶ ἐπὶ Ρωμαίων μάλιστα ἐπὶ Ἀφροδιανῶν καὶ Τραϊανῶν (131) τῶν ἐπινοησάμενοι, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα κατεργασμένων πῶς ὅτι οἱ Ἄραβες κατέλιπον προστάθηναι τὰ σωσασθῆναι ἢ παρῆλθον πρὸς τῶν Βεζαντινῶν. Τὴν πλήρη καταστροφὴν ἐπέφερον οἱ Μαμελούκοι. Ἐξείητο δὲ ὡς περὶ ἡδονῆς ἠθῆσαν τὰ πρῶτα οἱ Γάλλοι, ἐπέτεχεν ὁ Μωχαμέτ' Ἀλῆς, ὅστις παντοιοτρόπως ἐνηργέτησε τὴν γῆν διὰ τῶν ποιεῶν ἐπιτελεσθέντων ἔργων ἀρδευτικῶν καὶ ἄλλω μίτῳ ἐπέτῃ τῆς ἐπινοήσεως καὶ κακοθιῆς χώρας, ἢ ἐπέτῃ ὁ σπῆρ. Εἰς πῶς ταῦτα ἔφερον διὰ τῶν νελοκρατῶν τοῦ Ἀσσοῦν καὶ Ἀσσοῦν οἱ Ἄγγλοι διὰ τοῦ Sir John Aird διὰ δαπάνης 3.340.000 λιγῶν.

Κασιχέω

1δ'

1ε

1δ'

1δ

1ε

(να ἰεφετάς) γο πιαγ
στρωμαμένον

ε/γ

Ὁ Κόττος, ὁ μόνος οὗτος τῆς ἐπιστήμης ἦτο Ἑλληνοαλβανὸς ἐξ Ἀχαρῶν ἢ ἀκριβέστερον ἐκ τοῦ χωρίου μεταρὸ Μενιδίου καὶ Κηφισίης «Κονκορβάνων», καὶ ἡ μήτηρ του δὲν εἶχε μᾶλλον καλὰ τὰ ρωμαϊκὰ. Οὗτος βεβαίως εἶχε γνωρίσει ἐν Αἴγυπτῳ τὸν Ἑλληνομακεδόντα Διήμιτσαν, οὗτος τὸ βιβλίον τῆν «Περσικῶν» του καὶ διὸ τὸ β' κεφάλαιον ἀπὸ τῆς γεωργίας καὶ τῶν προκρίτων αὐτῆς (σ. 70-104) ἔα εἶχε ἀναγνώσει προσεκτικῶς καὶ πιστεῖν ἐντεῦθεν ἐνεπνεύσθη. Ἡ περιγραφή αὐτῆ εἶναι θαυμασίῳ ὁμοίωσι ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀπὸ τοῦ Ἡσιόδου καὶ Ψαρμῆτιχου (sic) καὶ φθάνει μέχρι τῶν ἡμερῶν του. Ὁ Μακεδονογράφος ἐπέβη εἰς τὸ στοιχεῖον του, ἐν τῇ γῶνι ὅπου οἱ σημασιολογῶν τοῦ οἰστορηλατοῦ-μενοι ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου διέδοσαν τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν καὶ ἀπέφωσαν ὅλας τὰς πνευματικὰς ἐνεργείας πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ καλλιέργειαν τῆς γῆς τοῦ Φασιῶν.

1ε

1α

1ε

1ε

1ε1) 1ε

Ἐκ τῶν περιβαλλόντων φαινομένων τοῦ ἄσθρον τοῦτον θὰ σταχυολογήσω ὀλίγα. Ἡ Αἴγυπτος παρίσταται ὡς «πλοιοδοτικὴ» ἔνεκα τῆς παρῆλθον ἐνεργείας, διότι ἀνεγόντα τὰ περιουσιακὰ ἔργα, «ὅλα ἂν» ἢ ἐποχῆς πρῶτον μὲν ὁ Ψαρμῆτιχος, εἶτα δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀμασις ἀνοίξας τοὺς λιμένας... ἐδουλοῦντα πρῶτοι ποιήθη τοὺς Ἑλληνας παρῆλθον χωρήσας τοῖς μὲν βουλομένοις τὰ ἐγκαταστάθῃσι τὴν ἐμπορικωτάτην ἀποβῆσαν Νάκρῶν πατρῶδα τοῦ Ἀθηναίου, τοῦ Ἰουλίου Πολυδρόου καὶ ἄλλων». Ἐκεῖ ἴδοντες τὸ ὄνομαστὸν «Ἑλλήνιον» εἶπεν καὶ ὁ Ἀμασις ὀνομάσθη «ἑλλήνων» παρ' αὐτῶν (σ. 71). Περὶ τῆς γεωργικῆς κρῖνως ἔτι καὶ τῆς ἐλαιουργικῆς καλλιέργειας λέγει: «καὶ εἰ μὲν τὸ πάλαι, ὅτι ἡ χώρα ἡμῶν 8 ἑκατ. κατοίκων ἠδύνατο καὶ σηματικὴν ἐξαγωγὴν σίτου τὰ κάρη, ἀναρτισθησὶν σήμερον... ἔχουσι 5 ἑκατ. μόνον κατοίκων, ἢ ἡ γεωργία καλλίστατο τελεσιτέτα... ἢ ὅλε δημοσιοποίησιν μίαν ἀντιλήπτον πηγὴν τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτου...» (σ. 73) καὶ ἀναφράσας εἰς ἀρχαῖα περιγραφῆς περὶ τῆς ἐνεργείας ἐπιλέγει: «Καὶ ἡ μὲν γῶνις διέμενεν ἢ αὐτὴ ἐν τῇ ἐργασίᾳ ὅμως τῶν ἑργῶν συνέβησαν μεγάλα μεταβολὰ, ἐν αἷς κατακεκτίον καὶ τὴν ἐξαγωγὴν καὶ γενέσασιν ἄλλων καλλιέργησῶν φρεῶν, οἷον τῆς ὀρέζης, τοῦ ἀμφασίτου, τοῦ σακχαροκαλῆμον, τοῦ ἰνδικοῦ, τῆς βύσσου καὶ τοῦ βάμβακος ὡς ἐπὶ τοῦ πολὺ ἐλῶδες ἀπαι-

Αἰ' ἰσοφεινῶν. ἐν Γκλίτην 832

κασία Αιγύπτου (Λορ. 1807) σ. 304 + Βοναπαώτης Γ. 1904, σ. 434-440, Sud. 1909, 50).

κάχρυς, καρπός λιβαρωτού (Στοάβ. Ι) | λιβαρωτός: καχρύσεσσα (Νικ. Κολοσ.). Ο Αθήνσιος (II, κεφ.) καχρυώδη λέγει και τὰ ποικίλα κάρια (γονιτούκια).

κερατέα (Στοάβ. ΙΖ', 2, σ. 822, ο Κροάτης έχει κερατία, αλλά τὰ Γεωπον. II, I κερατέα και οι άλλοι). «Πλεονάζει δέ των φητών, ότε φοιτιζ και ή περσέα και ό έβρετος και ή κερατέα». Ο Θεόφραστος γράφει κερωτία και τον κριτόν λέγει αιγύπτιον σόκον» (βλ. Γεντ. σ. 496). ο Όρειβάσιος: «κερατωρία, ύπερο και ό καρπός τὰ κεράτια», II, 514, 12.

κίχι κατά Στοάβωτα «κίχιος τις σπινθήρας εν άουούραι, έξ ού έλαιον άποθλίβεται» (εις λύχνον χρίσιμος και ός άλλειμμα) ΙΖ', 2, 824, καθ' Ηρόδοτον δε: «Αιγίται δε χρίσονται Αιγυπτίων, από των σιλλικυπρίων του κωρτού, τὸ καλεῖσιν κίχιον... (II, 91). Ο Θύγγιτις έχει κίχιον (Φετ. ίστ. 1, 10, 1). Περὶ τοῦ όνόματος ο Διοσκουρίδης λέγει: «ώνόμασται κίχιον διά τήν πύξ, τὸ ζῶον ἐμφέρον τὸ σπέρματος» (δηλ. τὸ ταιμούρι), τὸ δέ σιλλικυπρίον από τοῦ σέσλι (εν Κέτρω κροιστονιά) IV, 161, πλείονα εν Λεξικῷ Αγ. Γεωργίου Κωνσταντινίδου, σ. 536. Garofalo, 1817, Lorel, 1902.

κίτριον (Lorel, 1897, Ebers, 1874), άγράφεται έως εις τήν 18ην δυναστείαν της Αιγύπτου.

~~καρίανη και καρίανθρον (Lorel III, 64, Lorel 1896) δεκα, οστις λέγει ότι εν τῷ παλιῶν τῶν 18ης άναφέρεται τὸ φητόν εν τῶν ποσειδων Λειδων έπιτάχοναι σπέρμα εν τῶν τάρων (Sud. 56)~~

Περιούρακος άπεδείχθη ή Αιγυπτιακή κατινός ή έλέγγοτο δε ουνσι, κνήκος, κοίσιος βασιλικόν, φετόν / καινός σημάν, ζυγιστῶν άγροζυγιστῶνα (Κεραϊ.) και άσφοδι, κνήκος εν Αέσφω (Βουσία) και στανοάγκασθον (βλ. Γεντ. 520, 159). Η carthamus tinctorius φετόν έτησιον κατάγεται έξ Αιγύπτου και όνομασται safranon, είναι ή βασιλική άτροακτελίς Λιοσκ. IV, 188. Έπιτεθετ παρήρητο τὸ κνήκιον ή κνήκιον έλαιον, ως βλέπουμε εν τοίς παλιῶνσι στασιώτερον σφραγιστάι μετὰ τοῦ λινελαίου και κολοκυνθελαίου (Wilcken «Ostrakon I, 740, De Candolle, 1896, σ. 130 έ. Lorel, 1892, σ. 66, άμθ. 103, και διή Sud. (1909, σ. 41-12).

κόκκινον πλέγμα και τὰ κόκκινα λέγματα αιγυπτιακά έστι, φητόν τινοσ, όμοι τοίς σχοιρίνοις ή φητιζίνουσι (Στοάβ. ΙΖ', 5, άλλοι -κοίκινα» 824).

κοκκινηλέα αιγυπτία. Κατὰ Θεόφραστον και δέ περι τήν Θηβαΐδα κατοικοῦντις διά τήν άφθορίαν τοῦ δειδῶν της κοκκινηλέας: «ηροίονσι τὸν όμοιον τοίς μεστίλοις κωρτόν και τὸν πωήρα έξαιρωῦντις: κόπτοισι και ποιοῦσι παλάθου» (Φετ. ίστ. 4, 2, 10, δέν είναι ή προύμη βλ. Γεντ. 933).

f, η

f.

H3

κα μέγα φητόν ή f, η σ. 101 εστ μετσα

μοιονό κυκλαϊσού
χας α' μεγαφροδῆ
αντι τῷ ή σίχου βύχ
στα ήβη, - κατα Γεωγρ
δουμ εμπέλησα ή δολημῶ
τα ήβη
δεν είναι ή βήκα τῷ
έσπερίδων, διου οὐδεις
τῷ αρχαίον λήρι τοῦ ήβ
ήγα και ιδανηή ή βακιν
νια η ήβηστα μηλίαι ή
σπερίδων, (τῷ εια τῷ ήβ
τῷ ήβ ήβή ή ήβηοίκα)

κολοκάσιον (κολκάς). Ἡ κολοκάσιον τῶν βοτανικῶν διαφέρει ἀπὸ τῶν φαρμακικῶν τοῦτον θάμνον εἶναι δύο εἶδος Ἀραβικῶν ἢ Ἰσραηλ. λωτὸν ὄνομα ἔχει τὸ φυτόν ἐν Αἰγύπτῳ. Εἰδήσεις εἰς τὸν Φλίππιδον. Γεωγραφικῶν τῆς Ρομαντίας, Α', μέρ. 2, 1816, σ. 92. Γεωγραφικόν, 1933. Κατὰ Θεοφρ. ἡ τὸ ὄνομα πάντως ἐστὶν ἀφισώδη. κολοκάσιον μέντοι καλοῦσι τὴν ὄψιν, τὸ δὲ ἐπεροσφραγὸς κίβδηρον, ὅταν ἴδιαν ἔχον ἐδαφίμονας τε τὰς γλῆρας παρῶνον» βλ. Γεν. βόδια, σ. 524.

Η Η
α το μαλι φη, δ α να
β α γ γ ο ς σ ι χ ο ν
ἐξ ἰ ο μ ε ρ ο ν

κολοκυνθελαιον (citrullus colocynthis), ὡς ἀρωματικὸν ἀναφέρεται εἰς Πάπυρον, βλ. Sud. 1909, σ. 411.

κολοκυνθίς ἀλλεξανδρινή (Λισσ. I, σ. 669 Sprengel), κοινῶς σταυροκράβητος.

κολοφώνιον ῥιζινοφόρον (Sud. 57, 15).

κόμμι αἰγύπτιον ἄρως ἀκαθής (Νικ. Ἰβηρ. 151, γ. 11β), ἀφθονὴ ἐν Αἰγύπτῳ. λέγεται καὶ «ἀσφικὸν καὶ παρῶνται ἐκ τῆς νελετικῆς ἢ βέρας ἀκαθίας» (H.B.A., σ. 22) καὶ θηβαϊκῶν, βαβυλωνιακῶν καὶ σιρακηνῶν, ὅταν σιτῆ δάκρον διαρκῶς γίνεται «πυρροτόν».

κοριαννον Lorei. 1886 «Plantes des anciens égyptiens». Ἐν τῷ μ ο σ σ ε ι ω Leiden ἐπιώχεν ἐξ ὅ κατὰ σπόρον ἐκ τῶν τῶνον ἐξαχθέντες, χρησίμου εἰς τὴν ἀρωματοποιίαν ἐν τῷ πατέρῳ Ebers μνημονεύεται Ἰδικί.

κορσαίον (Λισσ. Σικ. I, 9, 10).

κόρσιον, «ὄμοιον τῷ πέτρῳ τοῦ γήμα» (Στραβ. 17, 4, 823).

κράμβη ἢ ἐν Αἰγύπτῳ διὰ πικροῦ ἀζαροῦ» (Λισσ. II, 146) διό οἱ Αἰγύπτιοι ἐγένεον αὐτῆν εἰς ἐφαλμῶνας τῶνον καὶ ἀγίνεται πολλῶ γλυκύτερον καὶ ἀτακτοῦται» (Θεοφρ. Αἰτ. 2, 5, 3).

κρότων (βλ. κίκι), οὕτως ὠνόμασαν οἱ Ἕλληρες τὸ φυτόν, ἐνεκα τῆς ὁμοιότητος πρὸς τὸ ἀρδὲς ζώον, καὶ «κρότων, κίκις ὁ καρπὸς» (Λισσ. κῶδ. 681, σ. 138, Ἰβηρ. 182, γ. 150β).

«Κίκι ἢ κρότων, οἱ δὲ σήσαμον ἄγριοι... ὠνόμασται κρότων διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῶον ἐμφάνειαν τοῦ σπέρματος, δένδρον δὲ ἐστὶ σικῆς μικρῶς μέγεθος ἔχον, φύλλα δὲ ὅμοια πλατάνῳ» Λισσ. IV, 161, σ. 649, ὁ Πλίnius XV, 1, ricinus, ὅθεν καὶ τὸ ριτσινόλαδο, ὡς συνήθως λέγεται τὸ κροτέλαιον καὶ κρο-

τώνιον ἔλαιον ἢ κικέλαιον, τὸ γνωστὸν καθαρτικόν, ὅπερ ἐν Ἰβηρίαις παρῶνται καλλιευομένην τοῦ φυτοῦ εἰς τὰ ἐν Ἐλενσίῳ ἐργοστάσια (ἄλλοτε Κινελλοπούλον, βλ. Α. Ζωγράφου, 1937). Ὡς ἐλαιώδες ἀναφέρεται τὸ φυτόν πρότερον ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὅτι ἐλήσθη ἄγριοι ἐν Ἑλλάδι, ἐνῶ ἐν Αἰγύπτῳ «απειροῦσι τὰ σιλικέτοια, τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀτόματα ἄγριοι γίνονται, ταῦτα ἐν Αἰγύπτῳ ἀπειροῦμενα καρπὸν φέρει πολλὸν μὲν, ἀσώδευα δὲ, ἐστὶ δὲ (τὸ ἔλαιον) πικρὸν καὶ οὐδὲν ἴσασιν τοῦ ἐλαίου τῷ λόγῳ ποθεινῆς, οὐδὲν δὲ βλάσαν παρῶνται» (II, 94). Συχνότατα ἀναφέρεται ἐν τοῖς πατέροις οὐδέποτε ὅμως ὡς καθαρτικόν, ἀλλὰ οὐπιακὸν δίκην σάπυρος ἐν τοῖς βαλανεῖσις χρησιματοποιούμενον, κατὰ

Λισσ. I, 10, ricinus communis (βέρον τὰ μὴ συγγένηται πρὸς τὸ τῆς Ἰνδίας φυτόν). Ταῦτο παρῶνται τὸ κίκινον ἔλαιον «crotonöl» croton tiglium L. tiglium officinale, ἐξ ὃ ἐ παρῶνται τὸ ἐθὺρ ἰό-

162 / Λισσ. III, 84
ἐξ ὃ ὅ σιχος τ κ ο

τό / ὅ σι

τεσσόν αέλιον κ/κι», ὅπερ εἶχε καταλάβει ἐν τῇ
 καλλιγραφίᾳ ἐκ τεταμένω πεδία. Ὅπως βλέπομεν ἐν
 λογιστικῶν παπύρων τῆς σκευῆς τοῦ Flinder Petrie II, (1893) σ. 125,
 ἀριθ. XXXIXa, 11 ἡμῶν τοῖς ἐκατὸν τοῦ πεδίου κτήματός τινος εἶχε
 καταληφθῆ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ τοῦτον παράγοντος ἐλαίου φοτιστικόν. Οἱ
 ὑπὸ τοῦ Grenfell καὶ Hunt δημοσιευθέντες πάπυροι τοῦ Καΐρου (Archiv
 für Papyrusforschung, II, σ. 79-81) ἀποδεικνύουσιν πόσαι μεγάλα
 ἐκτάσεις τῆς ἡμετέρας γῆς ἦσαν πεφτασμέναι ἐκ τοῦ αὐτοῦ τούτου φ
 μισθοῦται παρέσχον ἐκεῖ ὡς φάσμα ἐμάταε 2630 ὠπτάβας, ὃν ὁ ἀπέ-
 διδον μεροτήρη ἐλαίου καὶ νῦν ἐτι ἐπὶ πλείω καλλιεργεῖται τὸ αὐτὸν
 τοῦτο ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ καὶ τῇ Νομβία πρὸς παραγωγήν τοῦ δυσό-
 σμον φοτιστ. ἐλαίου. Ἀλλ' ἐν Νομβία καὶ Κίη καὶ νῦν ἐτι εὐρύ-
 σσμεν τὴν γῆσιν αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐδείγμασιν (ποβλ. Στροβ. XVII, 824.
 Ἡροδ. II.91. Αἰοσζ. IV, 161. Πλω. nat. XV, h. 25). Ἐκ τοῦ Aftli-
 ches τοῦ Sud. 1909, σ. 30.

1/2
 je
 10
 14

κύαμος ἀγρόπειος (Αἰοσζ. II, 128. Σίβ. 1868. σ. 131, Γαλ.
 XIV, 303. Στροβ. IZ, 4, 823).

καὶ τῶν παπύρων, ὅς γινώσκονται σπηθέστατα οἱ ἐν Αἰγύπτῳ
 ἰσοεῖς (Αἰοσζ. I, 21. Γαλ. XIV, 117. Πλωτ., Ἰσ. Ὅσ. 81, ἐκδ.
 Βιον. VII, 535) Sud. 61-63, Lorel, 1887, σ. 28. Ebers 1874.
 Πολύλλῃ ἢ γῶνσις ἐν τοῖς ἀντιδότοις.

14
 13. 14

λαμπάκη καὶ λαμπάκιον. Ἡ λαμπάκη τοῦ Αἰοσζοίδου (σφ
 καὶ κοινῶς) προσφιλὲς ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τοῖς ἐρημίταις μάλιστα
 λαχανικόν, ὅπερ καὶ ἐπισημαίνεται. Ὅπως..... εἶς τινα νῆσον τοῦ ποταμοῦ
 (Νεῖων) ἀπέστειλε, ὥστε τὰς λεγομένας λαμπάκας συναγαγεῖν καὶ τα-
 ορθεῖσαι εἰς βοσκήν τοῖς ἀδελφοῖς» (S. Pachomii vitae graecae,
 ἐκδ. Βολωνδιστῶν ὑπὸ Fr. Halkin. Bruxelles 1932, σ. 112. Ὁμοίως
 καὶ κατωτ. σ. 415, 3. «ἀλεξ γὰρ ἦν ἡ τροφή τῶν Παλιμῶν, ἐνίοτε δὲ
 καὶ λαμπάκιον χωρὶς ἐλαίου καὶ ὄλων».

14

λίβανος περατικός (ὁ πέραν τοῦ ποταμοῦ) ὀνομαστός εἰς τὸ
 εἶδος. Τὸ τόσον γνωστόν ἐν Ἑλλάδι λίβαν (= βερβίημα) δὲν εἶναι
 ἐλλήν. λέξις παράγεται ἐκ θάμων τοῦ Λιβάνου ὄλων καὶ λέγεται
 libanoh καὶ προσφιλὲς ἐκ τοῦ liban, γαλικτόδης ὄλων, ἔπος εἶναι, ὅταν
 ἐξορή πρὸν σκλίανθῃ. «Τὸ δὲ νῦν ἐν χορήσει μωσχολίβαν-
 ον, εἶναι ρητίνη ὄλων ξένη ἐκ δένδρων τῆς Ἀ-
 μερικῆς» κατὰ Ἀνδρφο (Σιὼν τοῦ Α. Λάινα, Α', ἀριθ. 122).
 Ἀντικαθίσταται ἐν τῇ λιβανωτοσκόσῳ τῆς Ἀραβίας τῇ «ἰθαίμονεσάτρη»
 τῶν Σαβαίων γῶνα (Στροβ. IZ, 18, 778), ὅθεν καὶ ἡ σημερινὴ καὶ τὸ κιννά-
 μομον «ἐν τῇ μεσογαίᾳ ποταμίᾳ..... ἀμφοσ ἀμύμον καὶ λίβανον..... συνε-
 χῶς δὲ εἶσι ποταμίᾳ τι ἐξῆς πλείως, ἔχουσαι λίβανον παρατεργκῶτα»
 (αὐτ. 774). Ἐντὶ τοῦ καὶ ἡ ἀθισαύμιστος λ. περατικός.

ἢ τῶν δαχίμων

λωτός (Αἰοσζ. I, 31. Mirinus 1735, Ray ἄν. χρον. βλ. ἀνωτέρω ὅσα
 ἐλέχθησαν καὶ ἐν τέλει τῶν γλωσσασίων.

f. t.

μαλάβασον Αἰγύπτου (Γαλ. XIII, 1039)
 μεγαλέϊον (βλ. μύρον Αἰγύπτου).

/A

- μενδήσιον μύρον** (βλ. μύρον Αιγύπτου).
- μετώπιον μύρον** (Λισακ. I, 71).
- μασίχη μύρον** (ἢ μέλαινα προσηγορεύεται) (αὐτ. 313). F3t,
- μασίχη αἰγυπτία** (Όρειβ. II, 521, 116). 5/18
- μυρσινικά Αιγύπτου** (Sud. 1909) (μυρσινική βάλανος (καὶ μυρσινική βάλανος)).
- μυρσινική βάλανος**, *emblica officinalis* ὁ καρπὸς μεγέθους λιπτοκαρυόου (Λισακ. IV, 157. Sud. σ. 58 ἔ. Loret. 1892. σ. 86). Ἐπισημαίνεται ὅτι εἰς σκευασίαν ἀρωμάτων, ὁ δὲ φάρος κατεβάλλεται εἰς χρυσόν (Loret. 1886. σ. 86). Τὸ δένδρον ἐκαλλιέργητο εἰς Ὁξύρυγγον, ὅπου ἐπῆρξεν ἄλλοις μυρσινικαῖς. Συγγράσσεται ἐνίοτε πρὸς τοὺς φοίνικας. εὐρέθησαν ἐν τοῖς τόποις καρποὶ τοῦ δένδρου, ὅπερ ἐλέγετο *bag* καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἔλαιον *bagi*. f
- μύρον ἢ ἔλαιον Αἰγύπτου**. «τοῦ δ' αἰγυπτίου μύρον μνημονεύει Ἀχαιοὶ ἐν Ἀθλοῖς» βλ. χρίσματα αἰγύπτια. Ἀθήν. β', 66. IE', 689): «τὸ δὲ αἶγ. μύρον οὐχ ὁμοίω μύρον, ἀλλὰ καὶ μενδήσιον ὀνομάζεται, τινὲς δὲ αὐτὸ καὶ μεγαλεῖον καλεῖσθαι φασιν ἀπὸ τοῦ συντεθέντος αὐτὸ Μεγάλον τὴν ἐπωνυμίαν ἐκατέθεν λαβόν» (Γαλ. XII, 570). Ὁ ἀνωτέρω Ἄθ. ἤραιος πληροφορεῖ ἡμᾶς, ὅτι καὶ εἰς τὰ ἐπίσημα δεῖτνα ἔκαρπον χρῆσιν τοῦ αἶγ. μύρον, «ὅτι εἰς τὸ πρόσωπον καὶ ταῦτα ἐνεβάλλοντο: πέπει, γυλλίς, σμύρνα, κόπριον, μύρον αἰγύπτια» (β' 66). Πρόσωπον δὲν εἶναι ἡρῶν λεγομένη πρόποσις, ἀλλὰ τὸ προτοῦ ἦτοι ἐν ἀρχῇ τοῦ δειπνοῦ πιτόμενον (ἐνῶ ἡ πρόποσις γίνεται ἐν τέλει) τοῦτέστι ποτὸν προγεύματος ἢ ὀρεκτικὸν κατὰ Πλούταρχον (I, 6, 3, ἢ 624, τόμ. IV Βερν. σ. 31). Ὁνομαστὸς ἦν διὰ τὸ πρόσωπον ὀρεκτικὸν ἢ «ὄν Πρωκλῶν ἐπεκρούζοντο Ἀλεξανδροῖς κατὰ τοὺς πατέρας ἡμῶν γενόμενος». Ὅτις ὁσάκις ἐστρεφέτο συμπόσιον ἐκάλει τοὺς μὲν ἐπὶ πρόσωπον (sic), τοὺς δ' ἐπ' ὄριστον, ἄλλους δ' ἐπὶ δεῖπνον, ἐσχάτους δὲ τινὰς ἐπὶ κῆμον». τέλος προπόματα ἦσαν καὶ οἱ κατωσκευαστοὶ ἀνάμικτοι οἶνοι, οὓς ἐν τε προγεύματι ἢ γεύματι, δεῖπνον ἀννήθως ἐπιπιναν. ἐντεῦθεν καὶ τὰ πρὸ τοῦ γεύματος ὀρεκτικά. Ἐκ τοῦ ἔλαιον μύρον ἔχομεν τὰ ἀρωματώδη αἰθέρια ἔλαια. «καὶ περὶ ἄλλων ἔλαιων, ὅσα τοῖς μύροις ὁμωνύμως λέγεται... λέγου δὲ ροδίνου καὶ κρινίνου καὶ ὅσα ἐνταῦθα καρπῶν ἢ βλαστῶν ἢ ἀνθῶν ἢ φύλλων ἐναποβρεχομένων γίνονται» (Τομ. II, 15, 1, σ. 631, 13).
- νάφθα** ἄσφαλτον, (Sud. 1909, σ. 53). Κατὰ τὸν Προκόπιον (I, 10, 4, 41) οἱ Ἕλληνας ἐκάλουν τὴν νάφθαν Μιθρίας ἔλαιον. Εἶναι δὲ ἀπυροδύοιστον μέχρι σήμερον, πάντως ἦν ἄρωμα ἐκ γλοιῶδ δένδρου πυρρογόμενον.
- λίτρον** — λίτρον (Sud. 1909, σ. 67. Hoffmann, 1696. Zwinger, 1908). ἀνθρακική ἢ κωστική ἰσάδα, τὸ ὄνομα ἐνυλλάσσεται πρὸς τὸ λίτρον καθ' ὅ ἀρχόμενον ἀπὸ ὄγκου σιμφοῦρου. Ὁ Πλάτων συνιστᾷ τοῖς λογομένοις

ἢ ἡ σιμφοῦρη ἢ ἡ νάφθα, το νάφθα εἶναι, τελεῖται διαφορετικόν

«παρωχέειν λίτρον και μόρον». Συναθέστατα γράγεται λίτρον, ὅθεν και τὸ Νιτοίας ὄρος πέρι τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν Μαγασίτιν, ὅπου τὸ μέρος τῆς παρωχέως. τῶν Ἰαλῆν ὡς λέγεται και βεοέριον (XII, 809).

ὁποβάλασμαρον (βλ. Bussemaker (1854, σ. 91 ἤτοι ἐν Θηριακοῖς Νικάνδρου 36), ὅπου τῶν Θεοογραστόν) (Φυτ. ἱστ. 1. 4, 11. Αἰτ. 6. 18. 2). Συναθεῖς λέγεται βάλσαμον, ὅν ἐπέθεον τὸ ἰουδαϊκὸν ὀποβαλάσσον ἢ ἔλαιον ἢ τὸ μόρον (Γεωπ. 4, 2, 1). Ἐν τοῖς ταπύοις ἀπὸ βάλσαμον, εἶτα ὀποβάλασσον και ἐντέθεν ὀποβάλασσον. Ἐν τῷ Ἰατρικῷ (Dietrich) (1891, σ. 119, στ. 18). «Ὡς βλαζυπαρῆσι σινα ἢ ὀποβαλάσσον αμίνα παρὰ θείας εἰς τὴν θυσίαν». Κατὰ Γενν. σ. 119 ἵδου τὸ βάλσαμον Αἰγυπτ. εἶς ὃν ὀσίδησις ὄντι ἐλαμβάνετο τὸ ὀποβάλασσον, ὅπου τὸν Ἀρβίον ἢ ἡρώμακον ὁ ζωποδῆς ὀποβάλασσον και τὸ ξόλον-ξόλοβάλασσον. Εἶται δὲ ἔνδοξον τῆς Ἀραβίας ἀνῆκον εἰς τὰ bursafarfe, balsamoden (δρον Kafal ἢ ἡχοισμοποιοῦμενον και τὸν εἰς μαγικὰς ἀναθημασίαις. Ἄλλοι θεωροῦσιν αὐτὸ ὡς τὸ «ζάχαρον» Αἰσσοζιδον (Sud) (1909, σ. 63).

πέποναι ἢ γέστιος. οἱ Ἕλληνες ἀγγροφρεῖς ὀνομάζον σίκυς, σικυρὸς και σικυράς. Ἄλλ' ὁ ἴσ' Candoll λέγει ὅτι «δὲν εἶναι ἀποδεικνύμενον, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι ἐγνώριζον τὸν πέποναι. ὁ εἰκονίζοντες ὅτι τοῦ Αἰγυπτίου ζωποδῆς εἶναι ἀποδεικνύμενον ἐγνώριον ὄμοιον τὸν ὀσίδησον (ζωποδῆς και τὰ Γεννάδιον, ἢ δὲ λέξις ὄμοια εἶναι γεολογία). ἀλλ' ὁ μέγας βοτανολόγος διευφρόδει τὴν ἀγρίαν Γουαγίην, ἣ τις θεωρεῖ τὸν πέποναι τὸ προσήκει σίκατον ἔδεσμα τῶν Ἑβραίων. ὅπου τόσον ἐπεθέρησαν ἐν τῇ εὐρίμῳ γέροντες τὴν γαριωνιτίδα δουλίαν: «ἐμνήσθημεν τοὺς ἰχθύας, ὅς ἡσθίονεν ἐν Αἰγύπτῳ δουλείαν, και τοὺς σίκυρὸς και τοὺς πέποναις και τὰ πρῶτα και τὰ κρόμμυα και τὰ σκόδα, καὶ δὲ ἡ φρυγὴ ἡμῶν κατάξησης» (Αἰθ. ια', 5). Ἐνταῦθα διακρίνονται οἱ πέποναι τῶν σικυρῶν, ἐν ᾧ ὁ Θεόφραστος συγγέει αὐτὰ (ἢ σύγκρισις εἶδη καταλήκτικῆ) βλ. Γεννάδιον σ. 758-766) Μόροι διακρίνοσιν ταῦτα ὁ Αἰσσοζιδῆς και Ἰαλῆν ὡς: «Ὅδὲ ἐπίθωσιν οἱ ἄνθρωποι τὸ τῆς σαρκὸς ἔνδοξον, ἐν ᾧ τὸ σέριον». (VI, σ. 566) γράγει περὶ τῶν πεπονῶν, και περὶ τοῦ ὀνοματος. ὁ μὲν Ἰαλῆν ὡς ἔχει τὸ γενεζόν: «ζολοκρόβις και μόρον και μηλοπέποναις τε και σίκυρὸς, ἢ τε και πέποναις ἢ τε και μὴ πέποναις ὡσιν». (XI, σ. 777). ὁ δὲ Αἰσσοζιδῆς τῶν αὐτῶν ἢ γὰρ τοῦ πέποναις φωνῆ τὸ ὄνομα ἐνδείκνυται, τὸ δὲ σίκατον... και γὰρ βότρυς δόναται λέγεσθαι πέποναι, ὅταν ἀνοιχθῶς γένηται ἀπέριος, ὡσπερ και ὁ μῆλοποι τοιοῦτος ὁδὸς πέποναι ὡς ὀνομάζοιτο, ὁμῶς και ἀπεριος ὡς ὅτε ὀσίδησον. οἱ τε αἰται και ζολοκρόβιαι καλοῦνται ἀπεριος πέπειροι, καθάπερ ὁ μῆλοπέποναι (τὸ ζωποδῆς) ἐν ἐαυτῷ παρὰ λαβῶν τὸν πέποναι ἔχει ὅτι εἶναι τῶν ἡμεῶν ὁδὸς ἀπλῶς ἡξίωσαν ὡς μῆλοποι τοὺς πέποναις, ἀλλ' ὄμοιον τοῦτο γινῆναι λέγεσθαι σικυρῶν» (αὐτ. σ. 565).

f, 12, 13, 14, 15, H. 5, 6, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

βα. Πέρσες. Διεφοδιστὴ ἀσχηγραφή τῶν
 "Δένδρου καὶ Παναγίας"

Ὁ Γαλήνης ἔχει: πέπων, μηλοπέπων σικυός (ἀλλ. σικυός και σί-
 κως)¹.

Περσέμ. (Βλ. σικαμίνοσ και σικωμορέα). Ὁ Θεόφραστος
 ἔχει: κέν Αἰγύπτῳ ὄστιν ἔτερον δένδρον ἢ περσέα καὶ ὄμενον, τῆ μὲν
 προσφέρει μέγα και καλόν, παραπλήσιον δὲ μάλιστα τῆ ἰπτιῶ και φύλλοις
 και ἀνθεσι και ὀσπυρίοσι και τῶ ὄνω σχήματι. πλὴν τὸ μὲν ἀείφυλλον τὸ δὲ
 φυλλοβόλον. καρπὸν δὲ φέρει πολὺν και πᾶσαν ὥραν... ἔχει δὲ ἐντὸς κά-
 ρουον, ὡσπερ τὸ κοκκύμηλον, πλὴν ἕλαττον πολὺν και μαλακώτερον, τὴν
 δὲ σάρκα γλυκεῖαν σφόδρα και ἡδύην και εὐπεπτον. εὐρίζον δὲ τὸ δένδρον
 και μήκει και πλάτει και πλῆθει πολὺ. ἔχει δὲ ξύλον ἰσχυρόν και καλόν τῆ
 ὄφει μέλιον. ὡσπερ ὁ λιστός, ἐξ οὗ και τὰ ἀγάλματα και τὰ κλίτια και
 τοιαῦτα... ποιοῦσι (Ἰστ. γυν. 1, 2, 5). Καὶ ὁ παραφροσιστὴς τῶν «Ἀλε-
 ξιφρομάκων» τοῦ Νικάνδρου σοφιστῆς: Ἐν τέρειοσ ἀρχομένου τοῦ Α'
 μ.Χ. αἰῶνοσ γράφει τὰ ἐξῆσ: περὶ θεοκατείας τοῦ ἀπὸ φριμυθίου δηλητη-
 ριασθέντοσ: «Ρύετιμ τοῦ κακοῦ τούτονο και ὁ ξηρόσ περσέασ καρπός, περ-
 σείασ ἐκείνησ, ἢ ὁ Περσεὺσ ἐξ Αἰθιοπίασ... ἠγα-
 γεν εἰσ; Μυκήνηασ και κατηρέτευσε Κηφέωσ βασιλέωσ... τῷ
 Περσεὶ δωρησάμενοσ» (Ἔστ. σ. 235β, 22). Ἐκ τούτονο πεισθεῖσ και ὁ
 Sudhoff ἐταῦτισε τὸ δένδρον τῶσ: τὴν cordia μυτα και γράφει [σ. 13
 «ἢ περσέα ὡσ ἰσοόν δένδρον τῆσ: Ἰσίδοσ ἀρχαῖοθεν θεωρομένη εἶναι ἢ
 ῥοδακινέα (c[ordia] L.) κατὰ πάντονον βούσ. ἐποχῆσ και διῶσχυροῦσται [ἴδι
 ἀπὸ τῶν πρώτονο μ.Χ. χρόνον ἢν γνωστέ]. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν
 εἶναι ἀληθές, εἶναι δένδρον ἰθαγενές τῆσ: Ἀρα-
 βίασ και Αἰγύπτου και οὐδέποτε μετεγενεῦσθῆ
 ἐν Ἑλλάδι κατὰ Salmasius ἐν «Hyles iatrica» σ. 85 και
 λέγεται perseu και persia ὀπὸ τοῦ Αἰγυπτίου persia vulgaris
 και ἐγχωρίοσ βησίσ, βησιούσ και ἦστ. Ἐνδεικτικὰ τὰ παρὰ Στοράβον
 ὄσον και βουαῖου: «Τοῖσ δ' Αἰγυπτίοισ και ταῦτι προσθετέον, ὄσα
 ἰδιάζοντα, ὄλον ὁ αἰγύπτιοσ λεγόμενοσ κύαμοσ, ἐξ
 οὗ τὸ κερύριον και ἢ βίβλοσ: ἐνταῦθα γὰρ και παρ'
 Ἰνδοῖσ μόνον. ἢ δὲ περσέα ἐνταῦθα μόνον και παρ'
 Αἰθίοφι, δένδρον μέγα, καρπον ἔχον γλυκὺν και

cordia/yxoa
 13
 60

1. Εἶναι περίεργος ἢ ἐπιμολογία τοῦ σικυός και σικῆ, περὶ ἧσ γράφει ὁ Ἰσά-
 κιοσ Casaubonus, ὁ μέγιστὸσ Γαλάτης ἐλληνοστίσ ἀνακροόμενοσ εἰσ τὰσ παρε-
 βολὰσ τοῦ Εὐσταθίου Ἡεσσχυλικῆσ (βλ. «Animadversionum in Athe-
 naei Deipnosophistas» Lipsiae 1796 [H. 1] σ. 188-189). Κοινῶσ ὁ σικυός λέγε-
 ται ἀγγούρι και ἀγγύρι (ἐν αὐτῶσ ἀσπονται κατὰ τοποὺσ ὄτι τῶσ) αὐτὸ δὲ εἶναι ἀσφαλῶσ
 τὸ ἕωρον, ὄπερ γράφει ἐδῶ ὁ Γαλήνησ, ὄστωσ μεταξύ τῶν ὄπαρῶν τάσσει τὰ ἐν
 λόγῳ εἶδη. Κατὰ ταῦτα πέπων και ἕωρον εἶναι τὰ ἐπιθετα τούτονο και ἀπομονωθέντα
 τὰ ἐπιθετα οὐσιαστικοσφῆθησιν και τὸ ἀγγούρι εἶναι τὸ ἀντιθετόν
 τοῦ πέπουσ. Ἐγὼ ἀμφεβολῶσ περὶ τοῦ μηλοπέπουσ, μήπωσ αὐτὸ εἶναι τὸ
 ἑυλάττονον, ὄπερ εἶναι ἐξέλιξισ τοῦ σικυός, ἀλλὰ δὲν ἐρῶσται εἰσ τὴν ὄριμανσιν τοῦ
 πέπουσ: ὄσ ἀρχαῖοσ διαφν εἰσ αὐτὸ τὸ σχῆμα περιῆσ (γρόνθοσ) δηλ. ὄμοιάσει μῆλον
 ἕωρον κατὰ τὸ μέγεθῶσ. Ἰδίωμα τῆσ νεοελληνοστίσ γλώσσησ εἶναι ὁ διπλοσασμοσ τοῦ
 γ (πρῶλ. ἀσπάρχοσ, ἀλλὰ σπάρταρι).

foliot,
 11
 | νῖν ταῦτα ἰν ἀσθ.
 ναὺσ ὄνομαζούσασ «πεκό-
 νια θράκησ»

Ἐπισημαίνω ἐπισημασμένων Γκαλῆνα, ἰσ
 ὄσισ ἀρετήριον ὄση, τῶσ ἀσπάρτουσ ἰσ
 ὄσισ ἀσπάρτουσ ἰσ ὄσισ ἀσπάρτουσ ἰσ

108

C'est ici que l'on croit que Joseph et Marie choisirent leur demeure lors qu'ils retirèrent en Egypte suivant le commandement qui leur en fut fait par l'Ange (Math. b. 12. 13.) On y voit une fontaine en espèce de puits carré. On parle aussi d'une certaine fenêtre en manière de petite armoire où l'on dit que la Vierge coucha Jésus Christ pendant qu'elle lavoit ses lings. Les prêtres chrétiens y disent cy devant quelquefois la messe. à present elle est maçonnée, quoi qu'on reconnaisse bien encore l'endroit. La fontaine est entourée d'un espèce de treillis fait de lattes posées les unes sur les autres en manière de lizacées. La maison ne paroît par dehors que comme une étable de l'aisan, comme on le peut voir dans la figure No 76, et le dedans comme on le voit no 77. L'eau de la fontaine se répand çà et là dans les jardins des environs apres qu'on l'a tirée en haut par le moyen d'une rouë tournée par deux boeufs, à la quelle sont attachés plusieurs pots de terre qui servent à puiser l'eau. Il y en a qui prétendent que cette eau vient du Nil par dessous la terre, mais les autres disent qu'elle vient de sources. Cette dernière opinion ne paroît la plus vraisemblable, tant parce que cet endroit est trop éloigné du Nil, que parce que comme le témoignent les habitants du lieu, lors que l'eau du Nil est fort trouble... (10)

12

13

1. Τοῦτο ἐστὶν τὸ ἕνα τῶν ἐπισημοῦν ἱερῶν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου τοῦ ἀποστόλου καὶ ἡγουμένου τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ. Ἐν τῷ ἐπισημοῦν ἱερῷ τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἀποστόλου καὶ ἡγουμένου τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ. Ἐν τῷ ἐπισημοῦν ἱερῷ τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἀποστόλου καὶ ἡγουμένου τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ. Ἐν τῷ ἐπισημοῦν ἱερῷ τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἀποστόλου καὶ ἡγουμένου τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ.

14

15

2. Ἐν τῷ ἐπισημοῦν ἱερῷ τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἀποστόλου καὶ ἡγουμένου τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ. Ἐν τῷ ἐπισημοῦν ἱερῷ τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἀποστόλου καὶ ἡγουμένου τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ. Ἐν τῷ ἐπισημοῦν ἱερῷ τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἀποστόλου καὶ ἡγουμένου τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ.

16

3. Ἐν τῷ ἐπισημοῦν ἱερῷ τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἀποστόλου καὶ ἡγουμένου τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ. Ἐν τῷ ἐπισημοῦν ἱερῷ τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἀποστόλου καὶ ἡγουμένου τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ. Ἐν τῷ ἐπισημοῦν ἱερῷ τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἀποστόλου καὶ ἡγουμένου τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ.

17

18

royaume aethiopien). Ce n'est plus en forme d'Y renversé que vénéraient les pèlerins du XIVe siècle, mais son rejeton, vieux de plusieurs siècles, vici Kleber, après la victoire d'Helioopolis, inscrivait son nom à la pointe de l'épée (india). L'état actuel est encore aussi émouvant: Dans une sorte de modeste banlieue, jardins, couvents, petites fermes, cultures maraichères, sur les bords d'une fontaine la Vierge se serait assise et aurait lavé dans la flut claire la ligne et l'enfant-Dieu. Un antique sycamore, tout gibbeux, entouré d'autres arbres épuisés de vétusté, représente la continuité de la tradition fixant en ce lieu ombragé le repos de la Sainte Vierge. Ici, non loin des racines des fameux Tombeaux du soleil, dont un obélisque de granit rose marque l'emplacement, une femme portait un enfant dans les bras nous remplit et nous émeut. On indigne: "on dirait que le soleil de la grâce respire encore en nous" (G. Hurnoaux) Histoire de la nation égyptienne 1917. T. 1. p. 10

μελουσιν "εφ' ουδ' ος φωνη τρομου ητι ουδα μεταξυ του εχουριου σερακα.
"Το Σιγ'αφ ελ Μαρι'αμ!" Η καρδενυς βοηθει τους Χριστιανου!... "οτι οι Τ'αλλοι
επισσωσασατω στο νωο του δ'ενδρου, η εφ' ουδ' ος η διοτραση οι Μαμελουνοι."

στεγάζεται ή θεία οικόγένεια (Αρξ. Ήλλων, Α', σ. 138) "Ο Ζωγράφος
 ώνόμασεν ανόπφοισιν" την ποιότητα αυτήν. Καί οτιω: οι ύδα- /α
 ποφούτες υπό τας σκληροτέρας έκείνας της διώξεως ανθήκας, δε
 επεδίδωσαν εις απρογραπτών βαθμών και τον κλήματος και της ερή- /β
 μου αι αντιξοότητες, υπό τώ δένδρον έθρον την αναφοχήν, την άτιολό-
 τωσαν των δειρών και την εύλογίαν του φηότου. Την ήμίρην εβάνι
 ζον παλαιότες καιά άρμωδιών και έκτιολοτικόν νύμων και τον άνε-
 ποφύρον καύσωτος, διάσχίζον ακοθρωποι και σιωπηλοι την τωαχτιαν
 έρημον, ως έρημιον της εύχης προς τώ άγνωστον, τως ού άνεκείλωναν
 την άσιν ταύτην, ήν άτηθαράτισαν ή ίστορία και έργαζόντων ή ιδλά-
 βιαι των πιστών, ήτο τώ πλήρωμα των ποσητων, ως διακηρύττει ή
 πολύβοργος ήρά παράδοσις. "Ο Ηαλλάδιω: έκείνος διασχίζον
 την έρημον, ένα εξισωρήση τον βλον των άσχητων άσχητων γαίρει
 τά εξής άξισωρήσιω. "Εβθισιάθηθα δι και άλλων άνδρα άγνω-
 ώνόματι Απολλών εν τοις ώτοις Έρημοπόλιω: εν ή ή Σωτήρ
 μετά Μωάβιας και του Ήωσήφ παρεγένετο Ησαιοον την προφητείαν
 άναπληρών λόγωντος: "ΕΙδού Κόμοιος κάθηται επί νεφί- /κ
 λης κοόφης και ήξει εις Αγγυοπιον" (κεφ. 16', 1)
 Είδομεν γάρ και τον ναόν, έβθα εισελθόντος τώ εϊδωλου πάντιω
 και τίπρασον επί πρόσωπων επί την γην. "Την
 σπουδαίαν ταύτην τω μοναδικού αναγραφίω: του Ανασάικου, ως
 άνομάζεται άλλως τώ βιβλίον, παρ'άδωσαν έχων επ' όψη και ό ποιητής
 του Ακαθίστου ήμου έγραψεν: "Αίμας εν τη Αιγύπτω φωτισμένον,
 άβηθιας ιδιώξιας του φηότου: τώ ακάτος: τώ γάω εϊδωλου ταύτης
 Σωτήρ: "πέποικον" και "Εωάννης" ό Αουμουσκηρός αλλήλοθι /α
 γάω επί σοι Κόμοιος καθιλετη Αιγύπτια πλάνης χρησιμοποιηται και φωτί-
 σά τώ: ταύτω λατρεόοντα: "Τώ εις άκρον έκκλητικόν ειναι /β
 ταύτω αναφέρονται και εις αιγυπτ. πανόου
 χαια μνημετια (1500 π. Χ.). "Ο θεός Του άγγέλλει τη "Ιαυδι
 την θεόθεν σύλληψιν και γέννησιν ώμοίων υιού, ύατις βαιτω ό βασιλεύς
 των βασιλείων, κοβερνήτης του κάμου και τώ ήρομα αυτου μέγα και
 ένδοξα τά έργα. "Εν τώ ναώ έκονόζειται ό θεός: "Αμην κρατών τώ νήριον,
 ή ποσαγαρονόει αιλατω ό υιός μου, απ έγέννησα, καιωατήσωμεν μέγα /ε
 πιτάξας τώ σύμπαν και έξολοθηθήμεις πάντως τώ:ς έχθρούς. Σ'ό εν
 ό ήλιος, ή ζωοδότης του κάμου"

1. Α ή γου σελουο, Τουρδουλιτου, α'Η και' Αερωπιων Ιστορία τώω
 μοναχίου, Ιερουσόλων, 1914, σ. 209-10.
 2. Έρημοπόλις, ως εβθωμεν, ειναι ή "Πινωπόλις, επομένως ήεν έχει θέσιν ή
 σημείωσις του Αγγουστίνου.
 3. Ήχος α', Κορυθαί, ύδ ή 3, τροπ. 3.
 4. "Ο ναός εν Αούζωρ ή φιερωόται εις τήν τριανδικήν θεών
 "Αμεν Ρα, Μωάβ και Χόμοιο, έκτίθη υπό "Αμεν βφωιος Ι" περί τώ 1450 π.Χ.
 ή άρκαότερος των τότε. "Εν τώ ΒΔ γινώξ τά 3 τής τριόδου παρεκκλήσιω. α'Ή
 κομητέρια των Φαριζαίων υπό Πατρ. Ιερουσαλιμίων "Εμεοθέου, έν Ν. Σιών
 ΔΙ' 107-111.

Ηινακλυή ήτω συνήδης.

69-63

7

Αναφερόμεθα καὶ εἰς δύο προσηγητάς μετὰ τὸν Le Brun. Τούτων ὁ μὲν πρῶτος (ἐν τῇ «Ὀδοιπορικοῖς» τοῦ Κοικυλίδου-Φωκυλίδου (1912) σ. 517) εἶναι ὁ μητροπολίτης Σμύρνης Λαριήλ ἐλθὼν εἰς Αἴγυπτον τῷ 1480-1481 ἀναφέρει «ἐν τῇ παλαιᾷ Αἰγύπτῳ» 3 περιουλίαις καὶ οἶκος—Παλαιὰ Αἴγυπτος εἶναι τὸ Κάβρον—«ὅν ὁ μὲν ἐστὶ ὁ ποτὲ οἶκος, ἐνθα ἡ Θεοτόκος κατοῦκει μετὰ τοῦ Ἰωσήφ. ὁ δὲ ἕτερος τῶν καθ' ἑνὲν τῶν μεγαλομάρτυρι ἀγίων τῶν Γεωργίων, ἐν πύργῳ ἐψηλῶν, ὃς καὶ πρῶτος καὶ εἰς δεῦρον παθόντων τηρεῖται ταῖς βουλομέναις ἕσκειν». ὁ τρίτος δὲ ὁ καὶ νῦν χρησιμεύων ὡς μητροπολίτης τοῦ πατριαρχικοῦ ἐξάρχου. ἐπίσης καὶ ἡ μονὴ τοῦ ἁγίου Γεωργίου σώζεται ἀκαταμάχητα κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους. Ὁ δεύτερος εἶναι ὁ γνωστός ἐκ τῶν βυζαντ. ἀρχαιολόγων διακεκοιμημένος Ρώσος Τρόγιον Κορομπελίτζωφ. Οὗτος τῷ 1593 προσεκύνησεν εἰς τὸν ἐν Ἠλιουπόλει ναὸν τῆς ἐπερωγίας Θεοτόκου. Ὁ ναὸς οὗτος καταστραφεί ἐπὶ ἀναφορικῶς ἀνηρέθη τῷ 1918 ἀκριβῶς ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἐρείπων μεγαλοπρεπέστατος καὶ ἐκλήθη: «Ἡ γυνὴ εἰς Αἴγυπτον» ἢ «Ναὸς τῆς ἐν Αἰγύπτῳ ἐνδημίας τοῦ Χριστοῦ ἐν Ἠλιουπόλει». Πρῶτος ἀρχιερατικὸς προϊστάμενος ἐχορημίσειεν ὁ Χαλεπίον Νεκτάριος. Πρὸ τοῦ 1300 ἐπύργηεν ἐγκαταστημένη ἐν Ἠλιουπόλει ἡ «μονὴ τῶν Παρθένων ἢ τῶν εὐσεβῶν μοναζουσῶν τοῦ Θεοῦ».

11w
+
/c

Ὁ κατὰ τὸ 1909 ἐπισκεψάμενος τὸ ἐν Ματωρία ἁγίασμα ἐψηγητῆς τῆς Θεολογίας μακ. Γ. Λαμπάκης πιστοποιεῖ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν, ὅτι «τὸ ἕδος εἶναι ψυχρότατον παρ' ὅλον, ὅτι τὰ περὶ εἶναι θερμότατα. Σήμερον ἐπάσχει φρεῖα. τὸ δὲ δένδρον ἀπλώνει τὸν ἐσχισμένον κορμὸν εἰς ἔκτασιν περὶ τὸ φρεῖατος, φέρε δὲ παχύτατον καὶ θελερώτατον ὄλλωμα, καὶ λέγεται νῦν ἡ πηγὴ τοῦ ἡλίου (εἰν-ἐλ Σαυς)». Μετὰ ἐν ἔτος ἀκριβῶς προσήλθον καὶ εἰς τὸ προσκύνημα καὶ εἶδον ταῦτα πάντα, ἀκριβῶς ὡς γράφονται ἰδίως ὁμοίαι, οἱ δὲ τάναντία διακηρύττοντες ἠλευροῦσαν. Οἱ ἀπεσταλμένοι ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ πάπα Λέοντος τοῦ XIII ἠσπονῆται τῷ 1881 κατώρθωσαν τὰ ἀγοράσασαι τὴν περιφέρειαν ταύτην μετὰ τοῦ κήπου καὶ τοῦ δένδρου τῆς Παναγίας ἐν Ματωρία καὶ ἀνήγειραν μικρὰν, ἀλλ' ὡραίαν ἐκκλησίαν καὶ ὠνόμασαν τὸν τόπον «κήπον παρακλήσεως». Καὶ τὸ μὲν ἁγίασμα δὲν προώδευσεν, ἀλλ' ἐπεχώρησε εἰς τὸ παραγόμενον ἐκ τῶν ἀσωματικῶν κωπῶν τοῦ δένδρου βάλσιμον χοίσιμον εἰς τὸ βόπτισμα καὶ τὰς θρησκευτικὰς διαβεβαιώσεις τῶν καθολικῶν. Πρὶν τὸ κατασκευασθῆναι τοῦτο προσκύνημα κατεῖχον οἱ Φαυγκισαυοί, παρ' ὧν εἶχον ἀγοράσαι ἔμποροι Βεφετοὶ τοῦ Καῖρον ἀγοράσαντες τοῦ XVI αἰῶνος. Ἀλλ' οἱ μουσουλμανοὶ ἐγένοντο κύριοι τῷ 1660.

10 118

Περὶ τῆς εἰς Αἴγυπτον γυνῆς τῆς θείας οἰκογενείας καὶ τῆς διαμονῆς εἰς τὴν παρὰ τὸ Κάβρον Ματωρία γράφει καὶ ὁ Σιναῖος κλητὸς Πατριάρχης τὰ ἐξῆς: «Ἐνταῦθα ὡς εἰς πόλιν μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν πτωτέουσαν τῆς Αἰγύπτου, ἐπὶ τῶν ἀποκαταστάσεων τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀνηρέθη ναὸς περικαλλῆς ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου, πρὸς σέβας τῆς ἀρχαίας διαφύλαχθείσης παραδόσεως, τοῦ ὅτι ἡ Παρθένος Μαρία μετὰ τοῦ θείου βρέφους καὶ Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος καὶ γύλακος, ἐπὶ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ διατριβῆς αὐτῶν, μετέβησαν ἀπὸ τῆς Ἠλιουπόλεως καὶ εἰς ταύτην τὴν πόλιν καὶ διέμειναν καιρὸν ἰκανόν. Ὁ ναὸς αὐτὸς διὰ τὸ αὐτὸ σέβας καὶ ἐπὶ ἄλλων μὲν πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας ἐπισκευασθεὶς, ἐσχάτως δὲ παρὰ τοῦ μαζαρωσιώτου πατριαρχου κροῦ Γεωργίου ἀνεκαταστάθη, τὸ δὲ παρακείμενον μοναστήριον τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐπάσχει καὶ αὐτὸ τῆς αὐτῆς τῶν Βυζαντινῶν ἐποχῆς ἰδρυμα, ἀλλ' ὡς προσηγήθη, μέγα τι τὸ ἐδημηγῶρον ἐκεῖνον ποτὲ μοναστηρίου παρέμεινεν».

12

14

16

18

20

Εἰς τὸ Ἐσχὲ Μίσση αὐτὸ θεωροῦνται σιτοθήκαι, τὰς ὁποίας κοινῶς ὀνομάζουσι τοῦ Ἰωσήφ, αὐταὶ σφραγίστανται ἀπὸ ἐπτὰ ἀλλὰς τετραγώνων, τὸ ἕνος τῶν τεσσάρων αὐτῶν εἶναι ποδῶν 15, αὐτὰς πιθανὸν ἐκδόμοιθῆσαν παρὰ τοῦ Σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Σαλαδίνου, ὃν οἱ Ἀραβεὶς ὀνομάζουσι Γουσσάφ.

22

24

26

(«Αἰγυπτιακὰ ἦτοι ἐξηγησίαις προὐγενογραφίας ἐξ αὐτῶν τῶν ὁμοίων τῆς κατοικήσεως Αἰθίης μέχρι τοῦ κατὰ Σρήνην καταστάσαντος ποταμοῦ τῆς περιουσίας Αἰγύπτου παρὰ τοῦ Π. Κ. Κ. τοῦ Βυζαντινοῦ ἦτοι Πατριαρχου Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντίνου Κωνσταντινουπόλεως, 1811, σ. 322-3).

28

30

Ταῦτα τὰ εἰδήσεις μετὰ πάσης ἀκριβείας ἠδυνήθημεν τὰ ἀρχαῖα τοῦσμον μετὰ πολλῶν κόπων καὶ μόχθων. Χάριν τῶν εὐσεβῶν καὶ μυστικοπαθῶν ἀναγνωστῶν ὡς ἀκριστοτέρων ἐπάσχομι τὸν ἐπίλογον παραχαῖον συναξωρίων, ὅπερ ἐξέδοτο ὁ ἐν Αἰθιοπίας Μ. Jugie καὶ ἀνυδῆται τὸν ἐν Ἠλιουπόλει τὸ πάλαι κατακείμενον Ἠλιον ποῦς τὸν Κάβρον ἡμῶν. Ὁ τῆς δικαιοσύνης ἡλως ὡς βραχὺς ἐπωλετήτων εὐδὸν κατα-

32

88

8

ο άμι ram[†], είδος κνίδης (boehmeria nivea έπιτοσίως nabat-el-harir) φυτόν τής Κίνας και Ιαπωνίας υπαγομένην υπό πολλών εν Αιγύπτω, ένα συνιστάσθην τόν βύμβυκα † Bader (Hoffe Eiden) 1904. Έπιτοσίως (πειροσφ) εν τώ «Επιτοσίω μινύτοισι» τής Αλεξανδρείας, εν V, τόμ. 7, σ. 7-9, 23-25, 42 44, 51 59, 80 81, 100.

ραφάρινον έλαιον (Λισκ. I, 45). Βιβαίως δέν είναι ή παρ' ήμιν γνωστή ραφάρις, ή άγρια ραφάρις τού Λισσκου είδος ητοι τό παλάρι ή βελάνι, όθεν πάν άλλο ή έλαιον δένεται να παραχθί, ταύτην όρίζει ό Sud. 1909, σ. 39 40 και ό Ρούρις 1879, σ. 327, 8. Ητιο δέ άουρμαϊκόν, διώ και ό Λισσκου είδος (I, 37) γράφει: «Χρόνται δέ αυτό οι εν Αιγύπτω τοίς προσοχημασι ανήφορτες αυτόν». Είναι δέ και άκρωσ θεσματικόν τό ραφάρινον (ώς ανήθως καλεΐται) κατά τόν Όρειβάσιον «έλαιον γλυκό και παλαιόν, τό δέ ραφάρινον μύλλον και τούτων μύλλον τό σιτάρινον» (1851, II, σ. 503, 11). Έν τοίς πατόσις λέγεται και λαφάρινον, ήρ δέ εντελέστατον τό έλαιον. Σχητικά εκ τοιούτων φυτών έλαια (βλ. έλαιοσφόςος ράπτος, έλαιοσφάριση Γενν. 119 550), εκ τού τελευταίον είδους παρήγεται εν Γαλλία και Ρουμαλία βρώσιμον, προς γωτισμόν και κατασκευήν σάπυνας.

ρδα άιγυπτία, τό βαλαύστιον, όβτιος έλγρη τό άρθος τής άγρίας ροιάς, ότρο ήτο οικολόγηεν, λεοκόν, πυρόν και ροδόχρυσον κατά Λισσκου είδος ηρ. Τό τής ήμέρου βέβτινος και κοπιός γλυκυσίδη, σάιδιαν δέ τό λίανον τού καρπού (Γενν. 318).

112/1 (Bader Hoffe)

1/2/1/2/3

Κατά τόν Μοσχόπορον («Σχηδίασμα») «ούά ή κοινός λεγομένη ή ύδα», και ροιά μετό τού Όμήρον εν τώ κίτω τού Αλικιόου (Όδ. 4, 115).

1/2/3 γνωσθ

«ένθα δέ δένδρον μακρά τεγύκει τηλεθόοντα όγχναι και όναι και μηλίαν ηλεθόουσαι, σκεύει τε γλυκέραι και έλαιον άγλυόκωρτοι».

Ό Έρμηης διά τ' άποσιόση την Ηερσεγόνην εκ τού φδαν έδωκε ρόδιον.

1/2/3/4

«αυτόν ό γε άνήρ ήοιης κόκκων έδωκε ημερην μελιόδα λάθη» (Όμηρ. ήνος εις Αήρητων, 371).

Ηωιά ταύτα τό όνομα δικνύει, ότι τό φυτόν είναι καταγοηγής ξινικής σμηφτικής (πρβλ. τό σεριακόν γίμνισι, άουβ, roumman. Τό σίδη άουχιάστρον πιλοσγκόν (άλβ. sheg^o). Τό σίδη τό πρώτον έλέχη παρά Βουιτοίς και Κρησί (βλ. τό κλαυσ, χωρίον τού Αθηναίου, I V, 650 651 παρ' Γενν. σ. 847). Ό Κώμιος ήλθον εκ Φοινίκης και μετάβη εινα μετά τής Αρμονίας γιγών εκ Θηβών εις Αλλυριούς.

1/2/3/4

Έν τώ πατόσφ Ebers και «ραφάρινον έλαιον» εις συνταγήν κέφως † Ebers 1871.

1. Βλ. Λεξ. Γενν. σ. 200, όστις γράφει, ότι την χιονώδη ταύτην βουχίμη ρίαν πρώτως εισήγαγεν εν Ελλάδα ή Όρμανίδης πρό τεσσαρακονταετίς (ήτοι τώ 1860) και εκάλιεργήθη εις τή εν Θεσσαλία κτήματα τού άουδίου Λρηστικη τώ 1880 και παραπέμπει εις τήν α' έλληνικην γεωργίαν τώ 1887-8/σ. 228 και 105.

2. Διεξοδικώς περι τής προελεύσεως βλ. V. Hehn. Kulturpfl. und Hausti. σ. 204 206/515.

1/2/3/4

3. Τό χωρίον τού Αθηναίου, εις ή βασιζόμενος ή μακαρίτης Γεννάδιος λέγεται τήν έλλην. Παγίενικον τού φυτού, είναι μεγανέστερον, Τούναντιον άπεραίνοντο ή Έρνας, ή Βίλλερεβερκ (1824, σ. 124) και ή Πελιόρενι, όστινες έπεισαν και τόν De Coudolle να θεωρήση ξένον εν Ελλάδα τή φυτόν, ήπως και εν Ιβήρωπη, ήν και εύρίσκειται ως άύποσφόςος προερχόμενον από χρόνιον λίαν μερακρωσμένων εκ τής κεντρ. Ασίας ή μάλλον εκ τής Αιγύπτου, ήθεν μετεδόθη και εις τήν Αφρικην κληθέν μέλον ως γράφει ή Πλινιος: «Africa circa Carthaginem multum sibi vindicant, aliqui granatum appellat... a granata Hispaniae regione, quod in ea copiose proveniret (και νιν άκούζει εις ύψιστον εκει βαθμόν και γίνεται με γάλη έξαγωγή). Samia et Aegyptia distinguntur ex ythrosophis et leucosofis (Hist. natur. XIII, XV, 11). Κατ' Αθηναίου (I V 65) άύποσφόςος ρίος άναφέρει και ή Αριστοτέλης, έντεθειεν και ή Θεόφραστος περι τών εν Κιλικία (Φυτ. Ιστ. 2, 27). Ό δέ Πλινιος περι τών άύποσφόςος σημειούται: «aryrina dicuntur non quibus nulla inest duritia granorum, sed quibus minora».

1/2/3/4/5

95

9

ο ὄδον αἰγύπτια. Ὁμοίως ἀναφέρονται εἰς τὸν λαογραφικὸν Μυθολογίαν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι σπαρτίως μνημονεύονται, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἔπεται, ὅτι δὲν ἦσαν οὐδα ἐν Αἰγύπτῳ «εἶναι ἀσπίον, λέγει ὁ Ἄθηναιος, καὶ διασπύριχταί τις, ὅτι οἱ ναυκρατιανοὶ στέγνωσι ἡσων κατεσκευασμένοι ἐκ πατρῶον. Ἀν' ἐννοῶ, ἐπιφέρει, τί εὐχαρίστησαν ἡμῶσι καὶ εἴη τις ἐνόησον τὸν πᾶντων μὲ τὰ οὐδα, ἐκτός ἐάν εὐχαιοσῆται καὶ προσθήη εἰς τὰς ἀποδόσεις των καὶ σκόδα». Βεβαίως ἢ μῦθος ἀπετέλει τὸν σκελετὸν τῶν στεγνῶν ἐκείνων. Περὶ δὲ αὐτῆς σφίλλεσκον ἄβη πολύχρωμα διαζωιόμενα καὶ διὰ τὴν εὐωδίαν των, ὅπως εἰς τοὺς λαβιακοὺς προσίθεται ἰα καὶ ἄλλα εὐώδη ἀποβύλλια. Καὶ εἶναι ἀκατανόητον καὶ ἐποστηρίχθη τις, ὅτι, ἐν ὧ αἰπέως λαὸ εἶχον καὶ ἰσοῦ καὶ οἱ Αἰγύπτιοι μόνον ἐστεφάνητο. Καὶ ἦμος εἰς τοὺς πατρῶους τὸ οὐδέλαιον ἐθεωρεῖτο τὸ σπουδαιότερον ἐν ταῖς ἀρωματικαῖς συνθέσει οὐρασιζόν (Suid 1909, 43). Τοῦτο λέγεται ἀσπίονος (σ. 11.). Ὁ Πηλη βεβαίως ὡς καὶ ὁ Prellwitz (Elymfort. 1905, σ. 400). Θεωροῦσι ξέρον τὸ γυτὸν ὡς καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ (οὐδον, βοδον, αἰολ, ἡδαιμος) ἀρχαίον περσ. carda καὶ ἀρωμαζόν. Ὁ Πηλη μάλιστα, (σ. 213, 216) λέγει, ὅτι ἐξ Αἰγύπτου προήλθεν ἐν Ἑλλάδι πρὸ τοῦ Ἡροδότου, ὅστις γράφει «ἔστι δὲ καὶ ἄλλα κροῖνα οὐδοῖσι ἐμπερέα» (II 92). Ἡ πρώτη χρήση ἀθέων κοσμητικῶν τε καὶ στεφανωματικῶν ἐγένετο ἐν Αἰγύπτῳ. Ἐπιπέδα, γράφει ὁ Ἄθηναιος (Βιβ. Ε', κεφ. 6) «διὰ τὴν τοῦ περιχρῶτος ἀέρος ἐνχρωσίαν» τόσον ἀφθονοῦσι δι' ὅλον τοῦ ἔθνους, ὥστε τὰ τοιαῦτά γένηται (οὐτὸς) καὶ τὰ γυνόγαλλα θάλλουσι ἐκεῖ καὶ ὅταν ὁ χειρῶν εἰς τὰ ἄλλα κατασταίηται τὰ πάντα, εἰς τὴν Αἴγυπτον δύνανται τις καὶ δόση ἰσότηρ εἰς τὸ ἐπιπλοῦν καὶ ἐπὶ τὴν σκιάν ἀποθνήσκον διδόνουσι. Ταῦτα ἐπιβεβαιῶσι καὶ ὁ Ἀλεξανδρεὺς Κάλλιμαχος εἰς τὴν Ἐκάλην διὰ τὰ ἄβη, ὅπερ κατέχρον οἱ ἀγροῦται εἰς τὸν Θησεῖα:

Ὀὐχὶ νότος τόσην γέναν κατεχέατο γ' ἄλλων,
οὐδ' ἄσπιος, οὐδ' αὐτόξ, ὅτ' ἐζέλιτο γυλλοζόος μίξ (σ. μίρ),
ἄσπιος τὸν ἀγροῦσιν πρὸ τ' ἀμφί τε Θησεῖ βαλλόν.

Τὴν ἐκτίμησιν ἢν εἶχον οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς τὰ ἄβη, μωστρεῖ καὶ ὁ Ἑλλάτιος. Ὁ δὲ Ἀποστολίδης γράφει: «τόσον δὲ ἡγάπησαν οἱ Ἕλληνες τὰ ἄβη, ὥστε ἢ στεγανοσφύριον ἐγένετο στολισμὸς ἀπαραιτήτως εἰς τοὺς προσκεννομήτους, καὶ τοὺς ἐν ἀγροῖσι ἐκτελεστοῦν ἀβητῶν». Ἡ σάμω καὶ σησαμέλαιον (M. Ἑλλην. Ἐγκυκλ. 1933, τόμ. ΚΑ', σ. 743/ Γενν. 866-869). Νῦν ἐπεκράτησεν ὁ τουρκ. τίπος σασάμι, γαλλιστὶ sésame. Τὸ προσκίλες τοῦτο τοῖς Ἕλλησι πρὸ τῶν ἀνωφύροντων ἴσως καὶ πρὸ τοῦ Θεοφράστου δὲν εἶναι ἰσχυρῆς, κατὰ γέναι κροῖνος ἐκ Βαβυλωνίας ἢ Ἀραβίας, ὅπου καὶ δένδρον ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦτο. Ὁ Ἀθηναιὸς ἐν τῷ «Πρωτόπλῳ τῆς Ἐρμίουθας θαλάσσης μνημονεύει «σησαμίνας γάλακτας» κομιζομένας ἐξ Ἀραβίας εἰς Περσίαν μετὰ τῶν ἰβηρίων. Ὁ Ἀρ. Κωνσταντίνου προχωρεῖ εἰς τὰς ἐρήσους τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους καὶ γράφει, ὅτι τὸ πρὸν εὐώδη αὐτογενὲς εἰς τὰ ἄβη τῆς Ἰνδίας. Ἐκτελεθὲν εὐώδη εἰς τὴν Ἰνδικὴν καὶ περὶ τὸν Εὐφράτην («Origine de plantes cultivées» 1896 σ. 338). Εἰς Αἴγυπτον μετὰ τοῦ σμυτ. ὀνόματος εὐώδη πρὸ τοῦ Ἰ. π. Χρ. αἰῶνος. Ὁ Στράβων περὶ τῶν Βαυβυλωνίων γράφει: «τοῦ τε μίλιτος... καὶ τοῦ σησαμίου μίξας ποιουμένων τοῖς γαστροῖσι δωρεάν» (II, 711) ἄσπιον σήσαμον ἐν ζῶδιτι Λιου. 9292, γ. 26α. Πρὸς διδιδωδὲς σήσαμης ἀναφέρει καὶ ὁ Πρωτότος ἀλλὰ δὲν ἐπιτελεθὲν, διότι θεωροῦνται, λέγει, ἀπίθια ταῦτα ἐπ' ἐκείνων, οἵτινες ἐν μετρίῳ εἰς Βαβυλωνίαν, αἰκ δὲ κίχρον καὶ σήσαμον δένδρον μίξας γίνεται... χυμῶνται δὲ οὐδὲν ἐλαίω, ἀλλ' ἐκ τῶν σήσαμων πρὸς τῶν (ἔλαιον) Α', 193.

Ὁμοίως, οἱ ἰμάχων τῶν αἰσθητικῶν ὁμοῦ λόγον, ἀλλὰ δὲν δόξαται καὶ παλαιῶν μίξας τῆς ἐκ τοῦ ἀπολεσθέντος ἴσων τοῦ Καλλιζέου πωρογῆς διέφρον πωροθῆτος ἐν τῷ πωροθῆτος τῶν ἀνατίθων τοῦ Ἡτολιμαῖου εἰς 180 ἐπισήμων διατομῶν ἀνακτικῶν θῆτων εἰς ἀπείρωτον ἀκμήν. «Τὸ δὲ περιχρῶν αὐτῆς ἐπιπλοῦν μωστρεῖσι καὶ διόφωσι καὶ ἄλλοις ἐπιπλοῖσι ἔχουσιν ἐν γένῳι ἀκμήν, τὸ δὲ ἔδαφος πᾶν ἄβηται κατεπίπαστο πωροθῆτος ἢ γὰρ Αἰγύπτου καὶ διὰ τὴν τοῦ ἀπείρωτον ἀέρος ἐκκρωσίαν καὶ διὰ τοὺς κηπεύοντας τὰ σπαρτίως καὶ ὄφωρ ἐν στήκοις ἐν ἐτίθῳι, γομίνα τόποις ἀφθονα γέννη καὶ διὰ παρτὸς καὶ οὐτε ὄδον, οὐτε λειοκαίον, οὐτ' ἄλλο ὁμοίως ἀφθον ἐκκλιπτεῖν οὐδὲν οὐδὲ ποτε εἴωθον, διὸ δὲ καὶ κατὰ μίξας χυμῶνα τῆς ἔποδο-

τὸ ἐν τῷ περὶ τῆς ἐπιπλοῦσης
10 καμιντὰ διορδάνει

f, H, W

1x0 / μερη

18

f, 18

f, cc

1c

1a

1e

1c

f

f

f

f

Ἄτ ἰσοκρίτωνος ἢ 9123) 10
καμιντὰ διορδάνει διότι εἶναι ἀπείρωτον ἐπὶ πωροθῆτος

1559

χης τότε γεννηθείσης παρούσης ή φαντασί τοις ξένοις κατέστη. Τα γὰρ εἰς μίαν εὐρεθῆναι στεγάνωσιν οὐτ' ἂν δυνηθέντα ἐν ἄλλῃ πόλει ὁμοίως ταῦτα καὶ τῶν πλήθει τῶν κατακειμένων ἐχορηγεῖτο εἰς τὰς στεγάνους ἀφθόως καὶ εἰς τὸ τῆς σκιῆς ἔδωκος κατεπέπυστο χόρη, θεῖον τινὸς ὡς ἀληθῶς ἀποτελοῦνται λειμῶνος πρόσφυον». Θαυμάζει τις ἐκεῖνο, ὅπου δὲν ἔχει εἰς τὸν τόπον τὸν καὶ ὁ Ἀθηναῖος, ἵνα πληρώσῃ δύο καὶ πλέον σελίδας διὰ τὴν περιγραφήν τῆς ἀποστολιστοῦ ταύτης πικρῆς ἐμωτύθησεν τὴν σιδήρην τῶν ἀνθῶν ἐν τῇ ἱπιατρίῳ τὸν. Ἡ «στεγάνη» τῶν Ὀμήρω σημαίνει κόρημι τῆς καυλῆς ἐκ μετάλλου ἢ παμφερσοῦ διὰ τῆς κόμης. μεταλλινὸν ἦν καὶ τὸ ἀστέρημα θεοῦ, ὅτε οἱ θεοὶ ἐπέθετον εἰς τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, ἦτοι ἀνάλογόν τι πρὸς τὸ διάδημα καὶ καταλήγει ὁ φιλανθίδης Ἀποστολίδης εἰς τὸ ἐξῆς εἰς τοὺς ἀρχαίους ἐν Ἀθήναις ἀνεφρόμενον χρόνους (διότι τῶν ἀποθοροεὶ πλουσιῶς ἢ Ἀττικῆ): «ὅπου δὲν ὑπάρχον ἀνητὴ ἐν ἀποθονία, ἐκεῖ δὲν ἤμπορεῖ νὰ ζητήσῃ τις στεγάνους καὶ ἀποθονίας».

18 / νία
177
ἐδω γιον
ἐφορον οσοαμ εν
αι με οροαμ εν

1. Εἶναι σπουδαῖον τὸ χωρίον τοῦ Νικ. Μυρεψοῦ: «ρόδα ἀληθινὰ καὶ ρόδα ἀγροπτικὰ διὰ τὴν σύναψιν ταύτην (E 192, φ. 110β, 200β).
2. Ἐνταῦθα ἀρμόζει ἡ λ. ροδόμυρος, ἣν πρῶτος ἐγράψεν ὁ φεβαντοχωρίτης Νικ. Πικρολόος εἰς τὴν ἐπιτοχὴν μεταφράσεων τοῦ Σαμπιέρρου (βλ. Ἰστ. βιβλ. 1841, σ. 395 τὴν σημειώσιν μου, διατὶ περιέλαβον εἰς τὸ βιβλίον τὸ διήρημα τοῦτο).
3. Πρβλ. ἀρῶδον τὸ ἀμάρταν Παλαιστίνης (Ἀσώπως, 1877), ἀρῶδον Ἰερουσόων (Marpus) 1700) ρόδον σαροντικῶν (Rosefeld, 1715) κ.ο.κ. Πιελόν βλ. εἰς τὴν «ἐκφρασίαν» τοῦ Λιβαίου (Boissonade, 1832, Ἐκκλ. ἀπ. 40, ΚΔ 1904, ὑπὸ τῶν Ἀράβων ἐλέγετο κ. φ. Μαριάμ, ὅν δὲν ὑπάρχει.
4. Ὁ Porskius, 1728, ἐπέγραψε τὸ βιβλίον τοῦ «Rosa aurea omni aevu sap.». 12
5. Jv. Casobonus, «Animadversionum in Athenaei Deipnosophistas» 1896, I, σ. 431. 12
6. βλ. Gombertz «Aus der Ekale des Kallimachos», Wien, 1892. Τὸ ποίημα τοῦτο, ὅπερ ἐποίησεν ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀλεξανδρέων ἐπιγραφοῦν, ἀπωλέσθη καὶ μέρος μόνον ἀνεκάλυψεν εἰς Αἴγυπτον ὁ ἀρχιδούξ τῆς Ἀυστρίας Ράινερ. Τόση πληρομὴ ἀνθέων, κλάδων καὶ στεγάνων, δι' ὧν περιέβαλλον τὸν ἡμίθεον Ὁρσέα. Τὰ καθέκαστα ἐν τῷ Κτ' τόμῳ τοῦ Ἰλλην. φιλόλ. Συλλ. Κρίσεως, σ. 135, ἔτος 1907. Τοῦτο δὲν νὰ σημειωθῆ, ὅτι ὁ ποῦδ ἤ ποτε καὶ ἂν συνέβη ἡ σκηνὴ τὰ realia εἶναι αἰτιολογικά. Νῶν ὀνομαστοὶ οἱ ροδόνας τοῦ Φαριόμυ διὰ τὰ πολυποικίλα εἶδη. Ἡ πόλις αὕτη, καὶ πάλιν καὶ νῦν θαυμάζεται διὰ τὸ πρᾶσιον.
7. Τὸ ἱστορικὸν ἀναφέρει ὁ Π. Ἀποστολίδης ἐν περισπωμένῳ ἔργῳ δημοσιωθέντι ἐν τῷ Ἡμερολ. τοῦ Ἐμπορ. μηνότορος (1904) σ. 353-263) Ὁ τύπος τῶν Ἐλλάκων ἐκείνην Ἑλλάδα. Εἶναι ὁ πρῶτος Ἡροδότου ἱστορικὸς (ὡς ἀποσπάσματα διέσωσαν ὁ Φώτιος καὶ ὁ Σουίδας). Κατ' Ἐλλάκων ὁ ἦ Ἀμασις ἐγένετο κ. τ. γ. ο. τ. ο. ὁ ρόδου, ἄτε συνδέσεις μετὰ τῶν βασιλέων Ἡάντερμυ προσσευγῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γενεθλίων τῶν ἀποθονίας.
8. αὐτ. σ. 356 ὁ ἰ. θεοὶ λέγει ἡ Λεσβία Σακρῶ, ἀποστρέφουσαν τὸ πρόσωπον ἀπ' ἐκείνους, οἱ ὅποιοι παρουσάζονται εἰς αὐτὸς χωρὶς στεγάνων. Ἀλλ' ἡ ἀποθονία Ἡτολέμαίου τοῦ Φιλιδέλου ὑπερέβη πᾶν βροχ. καὶ εἶναι θεῖμα πῶς ἐξωκονομήθη τὸση ἀπροσμέτρητος πληρομὴ ἐλεγκτῶν ἀνθῶν. Ὁ Ἀθηναῖος, δὲν παρέβη εἰς τὴν τελεσθεῖσαν Διονυσιακὴν πομπήν, ταύτην ἐκ τοῦ Καλλίμαχου. Περιγράφει ἐν θαυμασίᾳ ἀλλοιογίᾳ καὶ πᾶσι λεπτομερεῖα ἐν τῷ 7 κεφάλειῳ τοῦ Ε'. βιβλίου. Ἡ πολυτέλεια (ἐν τῷ τῷ) ἀνέβητος, μετὰ τὰ ποιεῖδι καὶ ἐλεγκτὰ ἄνητ' ἢ διακρίσεις τῶν θεασμάτων, ὁ γὰρ ἴσως (εἰς στεγάνους) καὶ τὰ ἄλλα τιμωτάτα εἶδη, εἶναι ἀπίστευτα. διὸ καὶ ἀνακαλύθη ἐν σημείῳ τοῦ δειπνοῦ νὰ ἐξάρωμεν τὸ πῶς τῶν ἀνθῶν.
9. εἰθ. ἀνωτ. σ. 354. ἴσως προβάλλει τὸ ἀποστρέφου Ἀθῆναι τοῦ Πινδάρου, ἀλλὰ τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὸν χροματισμὸν τοῦ Ἰμμητοῦ κυρίως κατὰ τὴν δῶν τοῦ ἡμοῦ!

12
12
12

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Σακτα

110 και

13
14

14 οὐκ ἐν τῷ ἴσῳ, ταρτα
ἡ ἀρχὸντα ἐκεῖ

Ob

11

«Εν πατρίοις σπυρότατα ἀγιάζεται τὸ ἔλαιον—κακῶς ἰστος ὀνομαζομένου τῷ σησαμίνῳ ἔλαιον (σινίβωζ) ἐκ τοῦ φρυτοῦ σησάμου—(σησάμη καὶ ἡ σήσαμος). τὸ τε ὄρυμα καὶ ἡ προέλευσις βαβυλωνιακῆ—ἀλλ' ἐφοίως ἐκαλλιεργεῖτο ἐνταῦθα. Τὰ καὶ σήμερον ἀκόμη ἐν τῇ Ἀνατολῇ καλλιεργούμενα φυτόα παρῆγον ἐν Αἰγύπτῳ τὸ ἐδώδιμον ἔλαιον καὶ ἐν γένει τὸ ἔλαιον τὸ ἐκλεκτόν. ἡ παραγωγὴ τούτου ἐγένετο βρωδότερον ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν Πτολεμαίων, ἰδίως ἐν τῷ Αἴγλυ τῶν Νείλων διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ἐλαίας ὑπὸ τῶν μετοικησάντων Ἑλλήνων, οἵτινες συνέστησαν πικροὺς καὶ καρποφόρους ἔλαιῶνας.

2/13

«Πλέον διαδεδομένη τοῦ κικίνου ἔλαιον ἦτο ἡ καλλιέργεια τοῦ σησαμίνου, ἐπειδὴ τὸ ἀμύδιον ἐδαφὸς τῆς Αἰγύπτου ὡς καὶ τῆς Βαβυλωνίας, δὲν ἠνέκει τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐλαίας, εἰ καὶ αὐτὴ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Αἰγύπτῳ δὲν ἠλλείπει πωτελῶς, ὡς ὁ V. Forst ἀπέδειξε (Recueil etc. VII, 1886, σ. 101-103). πρὸς τὴν ἐν τοῖς ἐλέσμασι χρήσιν ὡς ἐκλεκτοῦ ἔλαιον. Περὶ ἀμφοτέρων παρῆζει λεπτομερεῖς πληροφορίας ὁ τῆς Ὁξφόρδης «Revenue - Papyrus», ὃν ἐξέδωκαν ἐν συνεργασίᾳ ὁ Grenfell καὶ Mahaffy τῷ 1896. Οὗτος ἀνέκει εἰς τὸ ἔτος 259-258 π.Χ. καὶ εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὸν τρόπον τῆς καλλιέργειας τῶν ἐλαιωδῶν φυτῶν καὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ κέρδους καὶ τῆς χρήσεως τῶν ἐλαιωδῶν καρπῶν καὶ πάντων τῶν λεπτομερειῶν τῶν συναγῶν πρὸς τὸν δημόσιον ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως. Τοῦτο ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ἐπιζῶσα πράξις, ἀλλ' ἐν Αἰγύπτῳ τὴν παραγωγήν τοῦ ἐλαίου εἶχε ὡς μονοπώλιον τὸ κράτος, ὡς συμβαίνει σήμερον εἰς πολλὰς χώρας περὶ τοῦ καπνοῦ] σ. 32. Πῶς καὶ μέχρι τῶν ἐλαχίστων ἐκωνοζοῦτο, ἰδοὺ παράδειγμα:

L

1/3

1/8

Col. 42, 3:

κρότουα καὶ ὅταν δὲ (ῥω)μῆ ἦν ἀνάγειν τὸ σήσαμον καὶ τὸν κνήνον, ἐπαγγελῆσθαι οἱ μὲν γεωργοὶ τῆν νομάωζην καὶ τῆν τοπάωζην. οἱ δὲ μὴ εἰσὶ νομάωζην καὶ τοπάωζην τῆν οἰκονόμοι. οὗτοι δὲ παρακαλεῖσθαι τὸν τῆν ὄνην ἔχοντα. ὁ δὲ τῆν ὄνην διοικῶν ἐπιλεῖσθαι μετὰ τούτων ἐπὶ τὰς ἀποδοὰς ἀντιμισθίαν. οἱ δὲ (ῥω)μῆ καὶ λοιποὶ γεωργοὶ τιμᾶσθαι τὰ αὐτῶν γεννήματα ἐκαστὸν κατὰ γένος, πρότερον νομίζειν καὶ ἀργυροῦν ποιῆσθαι πρὸς τὸν τῆν ὄνην ἔχοντα τῆς τιμᾶσεως. διπλὴν ἐσθραγισμένην, γράφεισθαι δὲ οἱ λαοὶ τὸν ἀπόρον πόσον ἐκαστὸν κατέσθαι κατὰ γένος μεθ' ὅρων καὶ πόσον ἐκαστὸν τιμᾶται καὶ ἀργυροῦσθαι τῆν ἀργυροῦσθαι ἀντιμισθίασθαι καὶ οὐ πωρὰ τοῦ νομάωζην σιβατωσταλῆς ἢ τοπάωζην»

1/5

1/13

1/5

1/2

1/13

1/5

1/5

L/d 1/13

Ἐκ τοῦ Artzliches τοῦ Sudhoff 1909, σ. 31-32.

να βαλῆς ἀγκυλὴν
ἐκ δὲν ἔχεις νι
καὶ βαλῆς ζῆσαι

117

~~12~~

σίλφιον Αιγύπτου. Πρὸς τούτου ἔγραψεν ὁ Πλάτωνος Ἰσίδωρος Ἰσίδωρος ἐν παρατήρησιν τῆς *Historiæ Aegypti naturalis... II. De plantis. Adjectū idem de laserpitio* 1735. ἀλλὰ τούτο προήχθη ὡς γνωστόν, ἐκ Κροίτης καὶ εἶναι ἡ *thapsia garganica* σίλφιον ἀπλῶς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καλούμενον. Ἐπὶ Ῥωμαίων ἤτε οἷα καὶ ὁ ὀπὸς τοῦ σίλφιου (*laser*) θεωροῦντο κατὰ Γεννάδιον (σ. 874) εἶδη πολυτελείας διὰ πολλάκις μεγάλα ποσά, ὡς ἀντιπροσωπεύοντα χρυσόν, ἐνυλάσσοντο εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα. Ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος τούτου ἀνήκει εἰς τὸν κρηναϊκὸν ὄπῳν, ὅπερ ὡς ἀνομιματικὸν παρήχθη ἐκ τῶν διακρίσεων τοῦ σίλφιου τῆς Κροίτης. καὶ ἡ Ἀραβία, Περσία, Μηδία καὶ αἱ Ἰνδία εἶχον σίλφιον, καὶ, ἐπειδὴ ἐν Αἰγύπτῳ δὲν ἐπῆρχε τὸ φυτόν ἢ δένδρον, εἰσέρχεται ἔξωθεν. Ἦτο γνωστόν καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ ὁ Θεόφραστος ἀγαθοῦ κεφάλαιον εἰς τὴν περιγραφήν (~~41-42~~). Σήμερον εἰς τὴν Κρηναϊκὴν δὲν ὑπάρχει. πᾶσαι αἱ ἔρηναι τῶν νεωτέρων βοτανολόγων πρὸς ἀνακάλυψιν ἀπέβησαν εἰς μάτην. Οἱ Ἀραβες φυτόν τι τῶν σκιαδιανθῶν ὀνομάζουσι *drias* (ἄλλοι *derias*) καὶ εἶναι ἡ *thapsia garganica*. Τούτο ὁμοιάζει κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν μόνον μορφήν πρὸς τὸ ἐν τοῖς κρηναϊκοῖς νομίσμασιν εἰκονιζόμενον σίλφιον. εὐρίσκειται δὲ μόνον ἐν Περσίᾳ καὶ εἶναι ἡ *serula assafoetida*, ὅθεν καὶ τὸ *assafoetida* τῶν νεωτέρων, ὅπερ ὅμως οὐδὲν τὸ κοινὸν πρὸς τὸ φάρμακον ἔχει. Τὸ λατ. *assa* ἔχει γλυκὺ.

u/a
|...
|c
f

φωτ. ιστ. 6, 3.

σημαίνει

Διὰ τὸ αἰγ. σίλφιον διαλαμβάνουσι τὰ βοτανικὰ γλωσσάρια. Ὄπῳ τὸ σπουδαιότερον τοῦ Προδρομοῦ Νεοφύτου (1930), ὅπερ τὸ ἀ' ἐξέδοτο ὁ Σουηδὸς Vilh. Lundstedt. Οὗτος ἐν σ. 147 ἔχει: «σίλφιον. ἡ τῆλις καὶ τὸ σίσγονον καὶ ἡ κάταρις (sic). Τὸ δὲ κυρίως λεγόμενον (σίλφιον) ἐπὶ τῆς Συρίας καὶ Κροίτης ὑπάρχει καὶ λέγουσιν Αἰγυπτιακὸν βάλσαμον». Ὁ νέος ἐκδότης A. Delatte καθηγητῆς ἐν Liegie τοῦ Βελγίου ἀγροῦν τὴν ὡς ἀνω κριτικὴν ἐκδοσιν, ἐπειδὴ εἰς τὴν κώδικα τὸ σίλφιον εἶναι ἐπὶ τῆς ὄψης, ἔθεσεν αὐτὸ εἰς τὰ *spuria* εἰς τὰ ἄλλα γλωσσάρια λέγεται ὁ ἰζα λευκοῦ τοῦ Χαρίσης εἰς τὸ ἔμπροσθεν λεξικόν (1837) ἐν λ. σίλφιον γράφει: «εἶδος κόμμεως ἐξ ὁδῶν ἀπὸ τῶν ὁμώνυμων ἰνδικῶν δένδρων κοινῶς μωσχοθυμίαμα Γαλλ. *belzoïn*, Ἰταλ. *belzoïno*. Τουρκ. *μεντζουβί*. Ταῦτα μαρτυροῦσιν, ὅτι προερχόμενον ἐξ Ἰνδῶν κατεργάζεται ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐπωλεῖτο ὡς βάλσαμον καὶ μωσχοθυμίαμα (Δωρ. καὶ Ἰω. «καὶ τὰ δύο καλά». Κορ. αἷς.).

f
fl

Τούτο ἐν Αἰγύπτῳ λέγεται γάπυ Ἀλεξανδρινὸν (Lumbroso 1870. Γεωργακόπουλος 1931), κατὰ Γενν. 550 «πιθανῶς ἡ βουναῖς τῶν ἀρχαίων».

σκόροδον αἰγυπτιακὸν μονοκέφαλον. Τούτο περιγράφει ὁ Διοσκουρίδης (II, 181) καὶ εἶναι τὸ αὐτό, ὅπερ ἐν μαγικοῖς παύροις λέγεται (μονογενές: «καὶ ἐστεμμένον τὴν κεφαλὴν σου κλωνὶ ἐλαίας, ἔχεται δὲ ὁ κλών ἐν μέσῳ σκόροδον μονογενές περιδεσμένον» 104, 930 (βλ. Πλάτωνος Ἕλληνας μαγικοὶ 1928, Ἰστ. βιβλ. Β', σ. 585). Καὶ σήμερον ὁ λαὸς πιστεύει, ὅτι τὸ σκόροδον ἐξουδετεροῦ τὴν βουναῖαν (πβλ. «σκόροδο στα μάτια»). Νομίζω, ὅτι γράφον ὁ Θεόφραστος «τὸ μὴ ἔχειν ἔνια (σκόροδο) τὰς γέφυρας» ἔννοεῖ τὰ μονοκέφαλα (βλ. ὅσα γράφει ἐν Φυσ. Ἰστορ. 7, 4, 11).

π
|
|z
|η

** (Ὁρν. 534, 1579, Ἰπ. 895).
* τὸ λευκότερον καὶ εὐοδδέστατον (ἄριστον) - αἱ γὰρ ὅσμαι ἡδονοματῶν ἰσίδωρος... ἔχουσιν» Ὁρειβ. I, σ. 276.

1. βλ. «Histoire des sciences dans l'antiquité» par Pierre Brunel-Aldo Miceli Paris, 1935. σ. 313.
2. Πλάτωνος πρὸς Σαλμ. αἰσθητικὸν, σ. 144 de silphio.
3. «Neophytos Prodromos botaniska Namnforte ekingo» ἐν Philologica acta, «Eranos», anecdota byzantina, fasc. 3-6 τμή. V, σ. 129-149, 1903-1904. τὸ γλωσσάριον σ. 132-149 (βλ. Β' τμή. Ἰστορ. βιβλ. σ. 23 πλήρη τὴν τίτλον.
4. «Anecdota atheniensia et alia», tome II. Textes grecs relatifs a l'histoire des sciences», Paris, 1939, σ. 208, 8, εἶναι ἀπαράλληλων. ἡ δὲ ὀπ. τῆς ἐπὶ εἰς ἀπὸ δὲν ἐνδείκνυται.
5. Ἰβρ. 151, φ. 16α, ἐν 227β λευκόνιον καὶ ἐν κώδ. Ἀμβροσ. 282, φ. 288β ἀσπίλον ἢ ὀπ. λευκόνιον ἢ βούλα ἔσπερον.
6. 19. Ἐρμῆς ἡ κερβίονος τοῦ Ν. II α π ο δ ο π ο ο λ ο υ, 1815, τμή. II, σ. 216-217. εἶναι φημίμα καὶ κρομα ἀνομιματικὸν εἰς τὰ γινώσκοντα καὶ φαρητὰ, ὅθεν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὀνομάσαν *assa*, οἱ Ἰνδοὶ ἰσραὶ ἐξώδουσαν μεγάλης ποσότητος εἰς ἡβανισμῶν τῶν εὐδῶλων. Τὸ δένδρον εἰναι εἰς τὸν ἰσραὶ ἔλας ἀμυγδαλέας, ἐξ ἧς δὲ ἐν τομῶν συνάγεται τὸ σίλφιον. ἀγρονομικῶν ἐξώδουσαν καὶ λευκὸν ἐξώδουσαν, με μικρὰς διακρίσεις φλέβας, λευκὰς καὶ κρομα, εὐβουνασιν, με εὐοδδῶν ἀρωματικῶν ἀτῶν ὁμοιῶν με ἀσπίλον, διὰ τούτου καὶ ἀμυγδαλέας εἰς τὸ λέγειται. Πᾶσα περὶ ἀρωματ. σιλφίου περὶ τῶν κρηναϊκῶν ἔργων πλείστα ἀπὸ τοῦ Ἠροδότου καὶ ἔξωθεν ὅπως λέγει. καὶ τὸ σίλφιον ἔρχεται ἀπὸ τούτου (τοῦ λευκόνιον). περὶ δὲ ἀπὸ Πλάτωνος νήσου μέχρι τῶν σιλικῶν τῆς Σύριος το σίλφιον (IV, 169). Ὁ Ἀριστοφάνης ὀνομάζει ἀπολυτμητὸν βοτανικὸν διὰ τῆς ἰαματικῆς καὶ γαστρικῆς ἐπιχρησίας. ἰσίδωρος εἰς ἄλλοις ἔργοις φησὶ, μεταξὺ δὲ ἐκπέτασιν καὶ καλλιεργῶσιν ἐν Περσῶνισσιν.

f
11η
f. 11α
122

118

14

«Η παρά την Ἡλιούπολιν τῆς Αἰγύπτου (τὰν Ματαίαν).
ἱστορικὴ συνάμεινος, κοινῶς δένδρον τῆς Παλαιάς.»
(ἀπεσταλὴ μοι παρὰ τοῦ βιβλιοθηκῆκος τῆς Πατριαρχικῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βιβλιοθήκης κ. Θεοδ. Μοσχονά, πρὸς δὲ ὄφελῳ χάριτας).

«Ἀναφέρεται παρὰ ΣΩΖΟΜΕΝΟΥ ἀντλήσαντι πιθανῶς ἐκ τῶν
Ἱποκοφῶν Ἐδαγγελίων.»

Ἐδὲ τὸ χίτος οὐδὲν ἀναφέρει ἐν τοῖς «Χρονικοῖς» αὐτοῦ. Ἀρ-
ριτὴ δ' Ἐγέσσου, Ἰωάννου Φωκᾶς ὁ Κοῦς καὶ Ἐπι-
γάνιος ὁ πρῶτος εἶδον τὸ δένδρον. Φοίνικες ἐλθόντες
εἰς Αἴγυπτον ἀναφέρουν τὸν θρόνον ἐν τοῖς «Ἱταναίοις» (γρ. Ὀδοι-
πορικοῖς) ἀπὸ τῶν ὡς Γουλιέλμος ὁ Τέτος, Ἰάκωβος
ὁ Βερώνης κ. ἄ.

Ἐπισκοπὴ Ἡλιούπολις ἀναφέρεται ἐν τοῖς συνόδοις. Τελευταίος
παρ' ἡμῖν τιτολόγιος ἐπὶ τῆς Τιμόθεου περὶ τὰ μέσα παρελθόν-
τος αἰῶνος. Τὸν 12ον αἰῶνα ἐξελήθη ὁ ἐν Ἡλιούπολει παρὰ τὸ δένδρον
καὶ ἐκτίσθη μασιδίσι. Τὸ δένδρον εὐρίσκειται ἐν παραδείσῳ,
ὅπουθεν ἐξήγετο τὸ περημισμένον ἐν Ἀνατολῇ «βάλαιμον». Τὰν ἢ
γρηναῖα συνάμεινος ἐποβασιάζεται καὶ εὐρίσκειται ἐν καταστάσει τῆς
ξηρανθείσης σκῆς τοῦ Ἐδαγγελίου. Οἱ Λατίνοι προσεπάθησαν νὰ
ἐγκαταστήσωσι ἀγίασμα πλὴν ματαίως. Περιηγητὰ καὶ προσκηνεῖται
ἐπισημαίνονται τὴν συνάμεινον, τὸν νεὸν τοῦτον «βάλαιμον ἐπὶ ἀνέμου
σαλευόμενον», οὐπω πεπρωκότα, ἀλλ' ἐτοιμόροπον, μᾶλλον τῆς
γυγῆς εἰς Αἴγυπτον.

Τὸ ἡμέτερον Πατριαρχεῖον ἤγειρε ἀπὸ δεκάδων ἐτῶν περικαλλῆ
ἱερὸν ναὸν ἐν Ἡλιούπολει εἰς μνήμην τῆς γυγῆς εἰς Αἴγυπτον/δεί-
κνυται δὲ ἀκόμη ἐν τῷ Π. Καίτῳ ἐκκλησίᾳ παλαιᾷ τῶν Κοπτῶν,
ἐνθα καὶ ἐκεῖ ἠγάσθη ὁ τόπος διὰ τῆς παρουσίας τοῦ
Ἱεροῦ Ἰησοῦ.

Ὁ Νικόλαος Π. Πάροχας ἔγραψεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν
ἔτει 1903 ἀξιόλογον ἱστορικὴν μελέτην μετ' εἰκότων:
«Τὸ παρὰ τὴν Ἡλιούπολιν (Ματαίαν) δένδρον τῆς Παλαιάς». τὸ
βιβλίον τοῦτο δὲν κατώρθωσα νὰ τὸ εἶδω.

σνκὴ αἰγυπτία (βλ. κροτέα). «σνκάμεινος δὲ οὐ τὰ ἀπὸ τῆς
αἰγ. σκῆς, ἀλλὰ σκόμορα λέγονται» (Ἰ. Αἰγ. 36, 51β). ἀνατοσ-
κέα ἐν Ἀθήναις (Πιτιάκης, 1852, σ. 654). εἶναι ἢ σνκάμεινος τοῦ
Ἀθηναίου (βλ. λέξιν, ὅθεν καὶ αἰγύπτιον σκῆρον) καὶ σνκομορέα (τῆς αἰγ-
αἰγυπτιαστί), ficus sycamorus, ἐπὶ Αἰσχυρίδου, ἐπὶ Γαλινοῦ μορέα
ἐπὶ τοῦ Ἀμφίβου Σκουπιδίου ὡς γεωγραφικὸν ἀναφέρεται. Εἰς σπου-
δαῖον ἱστόγημα μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ἐν τῇ «Πανδώρα», ἔτος
1860, σ. 530-533 ἐπὶ τὸν τίτλον «Τὸ δένδρον τῆς Ματαίας» ὀνομάζεται
εἶδος σνκομορέας. Τοῦτον γάρμονον περιέγραψεν περὶ τοῦ γενομένου εἰς τὸν
γαλλικὸν σταυρὸν περὶ τὸ 1800 θαύματος: «Ἡ σνκομορέα (sic) αὐτή,
εἶναι τὸ πλέον ἀνωμαλῆστος ἄσθλον εἰς τὴν Ἀνατολῇ» εἶπεν ὀφ-
πόλις μοναστηριακῆς καταγωγῆς πρὸς Θεοφιλεῖν εἰς τὸ δένδρον ἐν
Σιγάτῃ-Ματαίᾳ, ὅπως τὸ ὀνομάζουν οἱ ἐντόπιοι. Τὸ γεγονός τοῦτο
συνετέλεσε νὰ νικήσῃ πιστεύσας εἰς τὰ θαύματα τῆς Θεοτόκου ὁ στυ-
τηγὸς τῶν γαλλ. σταυροματῶν Κλοβέρ τὸν λόγον Κέλτ βασιλεῶν
τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου, ὡς ἐν ἐκτάσει ἐκτίθεται τὸ συμβᾶν εἰς τὸ
περιοδικόν.

Τὸ δένδρον τοῦτο, ὡς ἐξιστορήσαμεν εἰς τὸ καθ' ἑαυτὸ ὄνομα προ-
σέα, ἐκτός τῆς φήμης ὡς ἐκ τῶν γενομένων τεραστίων καὶ θαυμά-
των ἢ ὀνομαστῶν καὶ ὡς οἰκοδομήσιμον ξόλον εἰς τὴν αἰγυπτιακὴν
τεκτονικὴν πρὸς διακοσμήσεις καὶ ἐπιπέδου καὶ διὰ τῆς σνκομορέας
ὡς ἄσθητον. Ἐνέπνευσεν εἰς τοὺς ἀρχιτέκτονας τοὺς γεωμετρικοὺς
κίονας τῶν ναῶν. Πολύτιμον ἐπίσης ἦτο εἰς τοὺς ζωοκότους διὰ τῶν
γεωσιτακῶν κωποῦς. Ἐκ τοῦ χυμοῦ αὐτῶν παρήγετο γλυκὺτατος οἶνος
καὶ ἐκ τῶν ἔξηραμένων κωποῦν θεραπευτικὸν ἄλμαρον (Ἐκκλ. γάρως,
ΑΕ', 1936, σ. 147).

Κατὰ τὸν Ἰταλὸν γεωγράφον Α. Βάλβη «ἐν Ματαίᾳ» (Ὡν, μετὰ
ταῦτα Ἡλιούπολις) ... δεῖξνεται αὐτὸ ἐκ ζωοδότου σνκομορέας
καὶ σνκομορέας, ὅπου ἐπιθήθη καὶ ἀνεπαύθη ἡ ἀγία οἰκογένεια τοῦ
Σωτήρος φιλόνους (sic), ἀπὸ τῶν Ἡσόδων. Ἀλλ' εἰς τοὺς χρόνους
τοῦ Στράβωνος ἢ Ἡλιούπολις ἦν ἴσημος» (τόμ. Α', μεταφράσει Κ.
Κοῦρα, Βιέννη, 1839, σ. 99).

Ἐπισημαίνεται τὸ τοῦ Βασιβάνου (Ἐκκλ. 1913 11, σ.
324) περὶ σνκομορέας «Τὸ δένδρον τῆς Παλαιάς», σ. 12-17).

1. Εἰς τὰ ὑπὸ ἀρχιδ. Κλεόπικ Κοινοβίου καὶ Ι. Φωκυλίδου
ἀρχαῖα... ὀδοπορικῶν ἐκδοθέντα ἐν μετροπόλει ἐν Ἱερουσόλοις τῷ 1912, ὀδε-
μὴ μνηστὰ περὶ τοῦ δένδρου γίνεσθαι, εἶπὲν ἐν τῷ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ 1858 τῆς ἀρχαῖας
Συλλογῆς τῆς Ἀκουτανίᾳ σφ. 37 αὐτῶν ἡμῶν καὶ περὶ τοῦ δένδρου τῆς
σνκομορέας.

2. μασιδίσι, τζαμῖν.
3. Ὁ παραθεριστὴς νῦν ἐν Κερκύρῃ μηχανοκίνητος κῆρ Λεοκτίδης
δ' ἀπὸ Λεοντοπόλεως πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἢ ἐπισημαίνεσθαι, ὅτι καὶ ἐν
Ζαχαρίᾳ, ὅπως λέγεται ἐπιτοπίως ἢ πόλις, ὑπάρχει ἡ παρῶσσις, ὅτι καὶ ἐνταῦθα
ἀνεπαύθη ἡ θεία οἰκογένεια. Τὸ δὲ περιεργον εἶναι, ὅτι καὶ ἡ Μωϋσῆς εἰς τὸν
ἐκεῖ παραστάσαν ἐπὶ τῆς ἀρχαῖας μᾶλλον ἐν τῇ 8704 κτλ. ὡς ἔργον ὄλεον
καὶ λέγει ἕως τὴν σήμερον Μπέρο Μουσ. Εἶπεν ἀνομιάν, ὅτι οἱ ὄλεον κητέ-
ωσαν πολλὰς τωῦτον ἀπαθῶν καὶ ἰδῶν...

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

ἡ ἀφ' ἑσθῆς ἐκ τῆς
δένδρον τῆς Παλαιάς

ἡ περὶ τὸ δένδρον ἀνω.

προσέκη.
τὰ διαζέουται
ἐκ τῶν τῶν τῶν
ὀφελῶν τῶν τῶν
τοῦ τῶν τῶν

Δουγ
3/1/19

Αριό
Α.Η

2 40

Εξ' τίνος σ. 96. γράφει σ. 96-158

τια» καὶ ἄλλων διετήρησάν τὴν ξένην ὀνομασίαν. Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο συνεβουλεύθη καὶ χειρόγραφα.

αιγυπτιακὸν (Νικ. Ἰβηρ. 151, γ. 11β) βλ. κόμμος αἰγύπτιος καὶ μύρον ἢ ἔλαιον αἰγύπτιον.

αιγυπτιακὰ πλέγματα «ἡμεῖς τινος ὅμοια τοῖς οὐζινοῖς ἢ φοινικίνοις», Στροάβ. ΙΖ'. 2, 824.

αιγυπτιακὸν μύρον ἢ ἔλαιον. «τοῦ δ' αἰγυπτίου μύρον μνημονεύει Ἀχαιοὺς ἐν Ἰλλίοις» Ἀθην. Β'. 66. 1Ε', 689β (χοῖσιματα αἰγύπτια) αἰγ. ἔλαιον, Ἐραστ. 114. (βλ. μύρον αἰγύπτιον).

αιγύπτιον ὄσπριον, ὁ ἄραξ (ἀμκάς Νικ. Ἰβηρ. 151, γ. 11α, 12α).

αιγύπτιον σπέρμα, αἰ κοῦθα (Νικ. Ἰβηρ. 151, 11α).

αιγύπτιον σῦκον (βλ. κεραιά).

ἀκανθα αιγυπτία (Λισσ. Γ. 127).

ἀκανθα ἀρωματικὴ (Abonnes 1816, Hatchett 1836), ὅθεν τὸ ἄρωμα ἢ ἀλέριον ἔλαιον.

ἀκάνθης ἄλλος τῆς Θηβαΐδος, ἐξ ἧς τὸ γνωστὸν κόμμι (Στροάβ. ΙΖ', 35, 809. «Μετὰ Μέμφιν Ἀκανθος, πόλις ὁμοίως ἐν τῇ Αἰθίῃ (βλ. ἀφρός ἀκάνθης).

ἄμμι καὶ ἄμμος (Λισσ. ΙΙΙ, 63) χορησιμώτατος ἐγχώριος ἐν Αἰγύπτῳ καρπός (Sudh. 152).

ἄμμος ὄσπριον (Sudh. 1909, σ. 51-52) εἶδος ἀλόης, χορημίας πορτοκαλλίου, φυτὸν τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας (Λισσ. ΙΙΙ, 62f 112π. 15, 163).

ἄραβόσιτος προήλθεν ἐξ Αἰγύπτου τὸ φυτόν, ὅθεν καὶ οἱ Τοῦρκοι καὶ Ἀλβανοὶ ὀνομάζουσι μίσρο καὶ μίσρε (= Αἰγύπτιος) ἀλλὰ τῆσσεται εἰς τὰ ἀραβικά (βλ. † Ἰ Βορναπύτου, «φ ἄραβόσιτος ἐν Αἰγύπτῳ», Ἐμπωρ. μῆνύτωρ, V', 1905).

ἀραχίς καὶ ἀραχίς βλ. γαστίρι αἰγύπτιον.

ἀρώματα αιγυπτιακὰ (Lorel 1891, Sudh. σ. 43 f. πῆρα πολλὰ).

ἀρωμάτων ὀνόματα (Lunbroszo 1870) ὁ συγγραφεὺς ἐκ τῶν διαπραγμάτων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ αἰγυπτιολόγος. Εἰς τὸ περὶ ἀρωμάτων κεφάλαιον ἀναγράφει περὶ τὰ 1800 ἀρωματικὰ φυτὰ. (βλ. κατοστ. καὶ βάλανος ἀρωματικὴ).

ἀσφαλτον ἔλαιον, ἢ γάργα (ῥέριτι, Sudh. 70 f.) μόνον εἰς δύο μαγικούς πατύρους ὑπάρχει. εἶναι καὶ τοῦτο ἀρωματικόν!

ἀφρός ἀκάνθης, κόμμι αἰγύπτιον (Νικ. Ἰβηρ. 151, γ. 11β).

βαῖς τὸ βάξον (Lorel 1891, σ. 8-15) ἦτοι οἱ φοίνικες.

βαλανίτης αιγυπτιακός (Μεγ. Ἰλλ. ἐγκυκλοπ. 15, σ. 511) ὅθεν ἐκ τούτου αἰ λεγόμενα μωροβάλανοι λέγονται!

1. Πρὸ παντὸς ἐχρησιμοποίησα τὰς πηγὰς καὶ προσεπάθησα νὰ συμβεβάσω τὰς διαφωνίας τῶν συγγραφέων. Ὀλίγα ἔλαβον ἐξ ἐκείνων, οἵτινες συνέταξαν τὰς χλωρίδας. Ἄλλως δὲν συνέταξε χλωρίδα, ἀλλ' ἐστὶ χυρολόγησα ὅσα φυτὰ σχετίζονται πρὸς τὸν Ἰβλητισμὸν. Δὲν ὑπάρχει δὲ καὶ Λεξικόν, ὁ Αἰγύπτιος ἀρχαιολόγος Ἀχμέτ Κεμάλ πασᾶς (1850-1923) συνέταξεν ἀραβιστὶ τοιοῦτον τῶν ἀρχαίων τῆς Αἰγύπτου φυτῶν, ὑπερ ὧμων δὲν ἐξεδόθη εἰσατέ, (Ἐκκλ. φάρος, ΚΣΤ', 1927, σ. 504).

7' α

Γ

1909

10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

774
λεξικόν

βάλανος αρωματική.

βάλανος μυρεψική, τὸ βιλαύσιον (Λισκ. I, 157) καὶ βόα αἰγύπτιος (Νικ. Ἱβηρ. 151 | φ. 12β) (βλ. βόα αἰγύπτ. | Βαξεβάνογλου 1913, σ. 15 ἐπὶ τινῶν λέγεται καὶ σίλιον.

βιλαύσιον, «βόα αἰγύπτιος». Νικ. Ἱβηρ. 151, φ. 12β.

βάλσαμον ἢ βαλσαμόδενδρον καὶ ξυλοβάλσαμον | ἐξ οὗ αἰ εὐόδοις οἰκίται· ὁ ποβάλσαμον, συμδύρα καὶ βδέλλιον περιγραφόμενα ὑπὸ τοῦ Λισσαχορίδου, εἶναι πολλὰ εἶδη τῆς Ἀραβίας καὶ Αἰθιοπίας Ἰλαγενῆ (βλ. Γεννάδιος, σ. 170). Ὁ Στροάβων περιγράφει ὡς τὸν ἀπαμύειον βαλσαμόν τῆς Ἰλαγενῆ· «ἔστι δὲ τὸ φυτόν τιμιονόδες κνίσαν ἐοικὸς καὶ τεομίνθω κνισομνίον, ἐδὲ τὸν ἡλιόθεν ἐπισχίσαντες ἐπολυμύβανον ἀργείοις τὸν ὄκνον, γλίσχρον ἀλακτι παραπλήσιον ἀνιήρ' ἵς δὲ εἰς κορχάρι λαμβάνει πῆξιν» (I, 11, 763).

βάλσαμον Αἰγύπτου. Περὶ τούτου, ἀπευθεωρεῖται ὡς ἄριον μύρον, ἐπιφέρει ἡ Γεννάδιος, ὅτι εἰσῆχθη ὑπὸ τῆς Θεοδόκου, ὅταν γέγονεν τὴν μινίαν τοῦ Ἡρόδου κατέγραψεν εἰς Ἠλιόπολιν (Βαξεβάνογλου, 1913, σ. 45). Τοῦτο καὶ σίλιον λέγεται.

βανανέα (βλ. μούσα ἐν Αἰθ. Γεννάδιος, σ. 678-80) καὶ περιγραφὴν τῆς αἰγυπτίας | † Λαζοφόρος, 1903. † Γ. Βορατάκη 1904.

βάτα αἰγύπτια «συνάγεται κατὰ τὴν ἀποκόνησιν τοῦ ποταμοῦ, γλυκότετα» (Λισκ. I, 106, ἐκδ. Εργηγί, Argentor., 1808).

βάτος Ἰδαία (Λισκ. I, 37).

βδέλλα περατική, ἡ σφόρα (Sudh. 1909, σ. 53) καὶ βδέλλιον «aliqui peraticum vocant per Mediam adventum» (Πλίνιος, Hist. nat. XII, 9, 35).

βδέλλη καὶ βδέλλιον βιλαμυόδενδρον ἐκκεῖον ἀρωματικὴν οἰκίται, Ἰλαγενῆ τῆς Ἀραβίας καὶ τῶν περσικῶν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης· ἐν Ἐρυθρᾷ λέγεται μύρον (myrrhe) εἰς τὸ ἐμπόριον, χρήσιμον εἰς θουμάσις καὶ ἀπόστασιν ἀθροῦν ἐλαίου, ὅθεν καὶ σ τ ὁ κ τ ἡ λέγεται καὶ σὺν γὰ ἐγγὺ κατὰλληλον εἰς ἐπιπλάσταν καὶ εὐομ. ο. χ. ἡται. (Λισκ. I, 67, Πλίν. XII, 9, 35). Ὁ Γαλιηνὸς ἀναφέρει αὐτὸ καὶ γράφει, ὅτι πρὸς τὸ καὶ ἐκ Σελήης, πρὸς τὴν δὲ τὸ ἀραβικόν.

βερένικον βλ. νίτρον.

βύβλος ἐν Αἰγύπτῳ καὶ πρὸ Ἰνδοῦς μέσον φέται, Ἡροδ. II, 92 ἐδοδύων, Στράβ. IZ, I, 823, καὶ βίβλος. Harduinus 1837). ἄλλο ἴσως ἄφ' οὗ σφίβλος, ἐξ οὗ καὶ βιβλίον, διότι ἐκ τοῦ φυτοῦ τούτου καὶ ἀρχὰς ὁ γράμματος ἐγένετο.

δάκρον αρωματικόν, τὸ εὐφρόσιον (Νικ. Ἱβηρ. 151, φ. 225β)· **δένδρα ὄπωροφόρα** (Στράβ. IZ, 2, 822) ἀπενομάζονται δὲ τῶν φυτῶν ὅτι φέρουσιν καὶ ἡ πρὸς τὸ ἀβύρτος καὶ ἡ πρὸς τὴν γα. κερσέα).

ἐλαιὰ αἰγύπτια (Coutance, 1877).

ἐλαιοθεραπεία | ὑπάρχει ἐπὶ τῶν χρόνων Φερασίου (Castillo 1908).

ἐλαιοφόρα δένδρα, ἀντικαθιστῶντα τὰς ἐλαιὰς (Sudh 30-11, 1909). Οὗτος γράφει, ὅτι ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Βαβυλωνίᾳ διὰ τὸ ἀμύροδον δὲν εὐδοκίμει

απορροής της γής της Αιγύπτου και τὰ μέσαι
της θεραπειάς αὐτῆς»¹ Ἀθήνα, 1927, 10ον, σ. κε' (173).

h

Αιτήκουσα ξηροία τοῦ βιβλίου εἶναι ἡ καλλιέργεια
τοῦ αἵτου καὶ τοῦ βάλβρακος διὰ τῆς ἀφυλάκτου τοῦ ἰδάφους καὶ τῆς
σποῆς ὁδῶν. Ἀναγέρνῃσι τῆς γεωργίας «Τὰ ὕδατα,
γράφει, τοῦ Νείλου ἐφοῦμεν ἐντὸς τῆς κοίτης αὐτοῦ πιέζοναι διὰ τοῦ
βάθους αὐτῶν τῶν πεθμένα καὶ τὰ πλεονά αὐτοῦ καὶ εὐρίσκοναι τὰ
κατωθῆν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ποσῶδη στρώματα, εἰς ἃ εἰσδύοναι
καὶ προχωροῦσιν ὑπογείως πρὸς τοὺς ἀγρούς» (σ. 31). ἀλλὰ καὶ ἀνερχο-
μενα σχηματίζοναι λίμνας κατὰ τὰς πλημμύρας, «ἀνερχόμενα
δὲ οὕτω ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς... ἐπὶ τῆς ἐπι-
φανείας αὐτῆς συμπαρασύρουσι τὰ ἐν αὐτῇ
εἰρη ἀρχοντα ἄλατα ἐν διαλύσει καὶ κομίζουσι
ταῦτα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ταῦτα ὡς ἀνεπίδεκτα
ἐξατμώσεως δηλητηριάζουσι καὶ καταστρέ-
φουσι τὴν γῆν». Τὰ ἄλατα δὲ ἰδίως ἐν καίτοι Αἰγύπτῳ εἶναι
ἀνεξάντητα, καθόσον ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς ἐπιφάνεια τῆς ἐπιφανείας
τῆς θαλάσσης κατὰ ὀλίγα μόνον μετα, ἀμφοτέρω δὲ αἱ κοίται τοῦ
Νείλου καὶ πολλῶν διακρίων εὐρίσκονται κατωθῆν τῆς ἐπιφανείας
τῆς θαλάσσης, ἡ δὲ γῆ τῆς Αἰγύπτου ἐσχηματίσθη διὰ τῶν προσχώ-
σεων τοῦ Νείλου ἐντὸς τῆς θαλάσσης.

Εἰς τὴν Θεοκοίην ταύτην τῷ 1910 ἀντετάχθη ὁ Ἀντ. Σμίτ,
ἀλλοτε κηρυγῆς καὶ διανοητῆς τῶν γεωγρ. σχολῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ
τῷ κατέχων τὴν τε προεδρίαν τῶν γερμανῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τὴν θέσιν
ἀποβλέπων τῶν μικτῶν δικαιοτήτων καὶ τῆς Ἑθν. τριτοῦτης, ἀποδίδων
τὴν ἐλάττωσιν τοῦ αἵτου καὶ τοῦ βάλβρακος εἰς τὴν κοίτην καλλιερ-
γῶν καὶ τῶν στῶων ὡς καὶ εἰς τὴν κοίτην τοῦ ἰδάφους, ἀλλ' ἐν τελείᾳ
εἶπε τὰ ἑξῆς: «Τὸ ζήτημα τῆς ἐξώσεως τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου
εἶναι μεγίστης σημασίας πῶθεν ὅς δὲ αὐτὴ τὰ εἶναι ἡ

1. Αἰτία τῆς χειροτερέσεως εἶναι ἡ ἀνάβλυσις ἄλιτων προσερχομένη ἐκ τῶν
ἀρδευτικῶν ἔργων ἐναντίον τῶν νόμων τῆς φύσεως, ἢ ἡ φύσις ὁρροῦσιν τὸ κενόν.
κενὸν δὲ σχηματίζεται κατὰ τὴν ἀρδουσίαν καὶ ἔδει κατὰ τὸν νόμον τῆς βαρῆτος
νὰ χαμηλώσῃ ἡ στάσις τῶν ὑδάτων πιεζομένην πρὸς τὰ κάτω, ἀλλὰ ἐν Αἰγύπτῳ
συμβαίνει τὸναντίον. Τὰ ὑδάτα δισχυρίζονται ὁ ἕρπυς καὶ ἔφερον
ὡς παράδειγμα τὸ ἔλαιον τῆς λυχνίας. Τοῦτο ἀνέρχεται
ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω εἰς τὴν κυρτοῦ τῆς θρυλλ-
λα (δυσὸς φύσις) φυσικῶν ἀπέδωκον εἰς τοπικὴν ἰδιότητα τῶν τριχυεῖδων ἀγγείων.
ἢν ἐγνωσθῆν τὸ ἀπορροῦν τὰ ὑγρά (σ. 31).

2. Περὶ τῶν ἀγρῶντων εἰς τὰς πλημμύρας τοῦ Νείλου βλ. τὸ ἀνωτ. μετριο-
νοῦν ἐξαιρετικῶν ἔργων. (a) Mémoire sur l'histoire du Nil, εἰς τὰ 3
τελευτικὰ κεφάλαια: XI Les niveaux, XII, Les crues effectives, XIII, L'exhaus-
sissement du sol (σ. τόμ. II, σ. 361-354) ἀπὸ τῶν εἰρη τὰ ἀναρχο-
φόμενα δὲ οὐ ἀπὸ τελευτικῶν ἡ τῆμα πτα: «l'éloignement de
terrains recevant l'eau du Nil sur la pente du sol et la vitesse de l'eau»,
σ. 351-354 Ἐπιθε καὶ τὴν μονογραφίαν τοῦ Gigard, observations sur la Vallée
d'Égypte et sur l'exhaussement séculaire du sol qui la recouvre, section IV
(Description de l'Égypte, Histoire naturelle, Texte, II, σ. 380).

τοῖσι /
+ (σπορῶν)

Ἄλλ' ὁ Κόττιος ἀνὴρ δραστήριος καὶ φειδωλῆς βαθρὸς δὲν περιορίσθη εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ κακοῦ, ἀλλ' ἀφ' οὗ εἰς μίτην ἀνέβηεν τὰ ἀποφασίσθη ἢ κερέσθη, ἀνελάσθη αὐτὸς καὶ Ἰδουρσε περὶ τὸ 1907 ἐργασιστοῦν. Ἐν ἐπισημοῦσι τὴν περὶ πλοῦτος τῶν ἀλατοῦχων γαιῶν ἐφεύρασθαι τω, ἀλλὰ τῷ 1910 ἐπελευθέρωσεν τὴν δευτέρας οἰκονομικῆς κρίσεως ἐν Ἀργεῖται/χρυσωκακί-σαστος τοῦ χημιατιστηρίων κατεστρώθη καὶ τὸ ἐργαστασίν καὶ αὐτὸς ἐχρυσωκίτησεν. Ἄλλὰ δὲν ἀτελείσθη. Ὑπερῶστεν σερμύδιων μετὰ τὸν δημογενοῦς μεγαλεμπόρου Γ. Ζερβοεὐδάκη καὶ ἀνελάσθη εἰς ἀγρόν τω, ἐθθα τὰ ἀλατι ἐσχημάτιζον ῥωσῶν, τὰ καθωσίση αὐτά. Πιστὰ τὰς ἐλλείψεις τοῦ μηχανήματος ἐν τούτοις μετὰ τινὰς πλοῦσας εἰς ὁ σωρὸς τῶν ἀλάτων ἐξέλιπεν ἐκ τῆς ἐπιφανεσίας εἰς ἱκανῶν δακτύλων ῥυθός (σ. 167), ἀλλὰ τὰ ἀλατι ἀνήχορτο ἐκ τῶν ἐγκλίτων τῆς γῆς. Τότε ἐτελειωτοῦσι τὸ μηχανήμα ἀνακαλύψας τὴν ἠλεκτρικὴν τῶν ἐργῶν ἰδιότητα τοῦ ἐξαιμιζωθῆαι εὐκολώτερον διὰ τῶν ἀκίδων, ὡς ὁ ἠλεκτρισμὸς. Ἡ βλάστησις ἐπέτερχε θάνατον αὐτῶν. Ἄλλ' ἔνεκα ἀθλίον τιος σερμύδιων, οἷτις ἠρώσι τὰ χημιατισθῆ αὐτὸς κερῖος ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως, αὐτὴ ἀπέτεχεν. Εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ μέγας καὶ πολὺς Ζερβοεὐδάκης δὲν διηθήσθη τὸν ἐαυτὸν τω, διὸ καὶ χρυσωκακίους ἀπέθανε τῷ 1911 ἐν ταῖς φελακαῖς. Ὁ Κόττιος ἦν ἄξιτος καλλιτέρας ἐπιστηρίξεως, εἰς τοιοῦτος ἐπιστήμων, καὶ τοῦ ἴου ἐρασιτέχνης γαστρον. Κληθεῖς ἐπὶ τοῦ Ἰωάννου βασιλέως τῆς Ἀλβανίας ἐδόθη τὴν ἑλλην. ἀμπελον. ἔπειτα ἐν Κοζαῖται ἐγενετο χρυσήματος. Ὡς καταγεγραμμένος ἐκ τῶν Ἀλβανοχωρίων τῆς Ἀιτωκῆς εἶχε κερῖος κλίον ἐμφοῖον εἰς τὴν γεωργίαν. Ἄν γεωμῶ, ἐὰν μετὰ τὴν ἀποτεχίαν τοῦ Κόττιου ἐπιανεληθῆ ἢ ἀπόσειν, ἀλλὰ δὲν αἰτιεῖται ἐπὶ ἡ ἀγρευτῶν Ἀργεῖται, ὁ αὐτοβόλον τοῦ κόσμου, σήμερον εἰσάγει τὸν αἶτον ἐξοῦθεν! Εἰς τοῦτο κατέληξαν αἱ μεγάλα προσπάθεια τῶν σοφῶν τῆς Ἀλβανίας ἐπιστημῶν! Καὶ αἱ μὲν προκατακλεστικαῖα γεωλογικὰ ἀνασκαφῆσαι μωτεροῦνται τὸν διὰ τοῦ ἀπολυθωμένου δασκ. (Monthard, σ. 165), ὁ δὲ ἀλατοῦχος τῆς ἐνφομοστικῆς φαινοστικῆς γῆς ἐπίταγος

ματὰ, ὡς ἐδίδαξαν ὁ Κόττιος. Ἡ μετὰ φειδωλῆς ἐρδουσις καὶ ἡ τεχλεῖα ἐξένελησις τῶν πλημμυρούμενων ὕδατων ἦτο τὸ μόνον μέσον τῆς ἀποφυγῆς συσπυρρῶσεως ἄμυρῶν στρωμάτων. Εἰς τὸν κινδύνον τοῦτον δὲν ὑπόκεινται αἱ γαῖαι αἱ ἐρδουόμεναι ὑπὸ πηγῶν ἢ φρεατίων ὕδατων, ὡς βλέπομεν καὶ εἰς τὰς ὁπίσει (βλ. ἡμερῶν, ἐμφορ. μηνύτωρον, 1905, μερ. Α', περιγραφικόν, α' Ὀκτωβρίου, (161 169) καὶ ἐρδουσις καὶ ἡ γεωργία τῆς Ἀργεῖται σ. 170, 172, 181 110, καὶ ἡμερῶν, μηνύτωρον, τόμ. Δ', ἀπὸ τῆς ἀλατοῦχων γαιῶν ὑπὸ Γ. Βοναπέρτου.

1. Οἱ Ἀλβανοὶ ἐκλήθησαν ἐν Ἑλλάδι μετὰ τὸν 19, εἶνα ὡς γεωργοὶ μέλλον, διότι ἐπὶ φεραγκρατικῆς ἢ σπαρθῆς χωρὶ ἦν ὡς τὸ πολὺ ἐρημὸς κατωκίτων. ἔπειτα καὶ εἰς τὴν Ἑσθῆν δι' αὐτὸν τὸν αἰῶνα μετόπισιν. Ἐν τῇ Ἀλβανικῇ τῆς Ἀιτωκῆς μισοῖ (πνοα, ἐργάζομαι, ἔθελ καὶ γεωπόνος) σημαίνει γεωργῶν, ἐν ᾧ ἐν τῇ Ἀλβανικῇ δηλοῖ γενικῶς ἐργάζομαι. ἐκεῖ ὅμως ἡ ἑλλ. ἑλλ. σημαίνει καὶ θέσιν, π.χ. jami mi buko, δὲν ἔχω θέσιν, καὶ δὲν ἔχων ἑλλ. ὡς πρὸς τὴν σημασίαν ταύτην, ἀφ' οὗ ὅλοι διὰ τὸ ψωμὶ δουλεύομεν τὴν σήμερον.

αδελφείνι διὰ τῶν ἀποδοτικῶν ἔργων ἀνεπιστημόνων ἀνθρώπων, οἵτινες ἐγκατάσθησαν καὶ διασώσωσι τὸ ἔργον τῆς θείας δημοσιογίας. Καὶ ὁμοίως εἰς τοῦτο οἱ Ἕλληες ἀπεδιείχθησαν ὡς πρὸς τὴν γεωργίαν σοφώτεροι. Ὁ σοφὸς γεωγράφος -ἴσως ὁ μόνος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι ἀντιταχθεὶς κατὰ τοῦ χωρογνώμον Kierperl γράφει, ὅτι οἱ Φελλῆες οὐκ ἐγνώριζον τὸ γεωγραφικὸν ἔργον, ὅπερ ἐχρησιμοποιοῦσι ὁ Ἕλληες διὰ τὴν βιβακκοποιίαν τῶν γαῶν τοῦ ἀντιβασιλείως, ὁ δὲ σίτος ἐλλείπει κόπρον ἤ το πιχρὸς¹. Ἰσως ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς εἶναι ὁ πτελερταῖος, ὅστις ἐδιπλασίασε τὴν ἐξαγομὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ποσότητα τοῦ σίτου. Ἐπιτα ὁμοίως ἐδοκίμασε καὶ τὴν καλλιέργειαν τοῦ μακροκλώστον βύβρακος, ὅστις ἔκτοτε καὶ μέχρι σήμερον ἠπῆρε ἀγῆ ἀσπαστικὸν πλοῖον. Τὸ 1822 ἐξήγαγε 20.000 δέματα ἰκανοποιηθεὶς ἐκ τῶν καλῶν τιμῶν τὸ 1823 πωρήσατο τὸ δεκακλάσιον εισπραξίας 30 ἑκατ. γράμματα χρυσῶ! ἀλλὰ καμφοθεὶς ἐκ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἐδοκίμασεν καὶ ἄλλας ποταμίας, τὸ ἰνδικόν, ὄρουαν, ζαχμοκάλαμν, γοιτικόδενδρον ὅτιον, μεταξοσκώληκας, ἐλαίαν καὶ «Υπιλογίαν» τὸ 1833 ἢ γεωργικὴ παραγωγή τῆς Αἰγύπτου εἰς 6 ἑκατ. λίρας, ἢ εἰς ἀνηγορεύτο πρὸς τὰς γεωργικὰς τῆς Ἑβρώπης χώρας².

1. Μαργαρίτου Δήμιτρα, διευθυντοῦ Ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου καὶ καθηγητοῦ τῆς γεωγραφίας ἐν τῷ Ἀρσακίῳ «Περὶ οὐδεὶα τῆς Αἰγύπτου». Ἀθήναι, 1880, σ. 88. Τὸ ἔργον ἐβραβεύθη ὑπὸ τοῦ ἐν Βενετίᾳ διεθνοῦς γεωγραφικοῦ συνεδρίου τοῦ 1881. ἐκδομένη καὶ ἐν Αἰγύπτῳ καθηγητῆς, ἀφού οἱ Ἑλλαδικοὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ τὴν χρησιμοποιοῦσιν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Ἀλλ' ὅπως ὡς «Μακεδονικός» ἐξεδίδον καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ἱστορίας τῆς Ἀλεξάνδρειας, Ἀθήναι, 1885, τὸμον ὑπερικατάστατον σελίδων.

2. Ἰδὲ Γ. Ραδοπούλου, «Ὁ βασιλεὺς Φουάτ ὁ Λος καὶ ἡ ἀναγεννωμένη Αἰγύπτου μετὰ συνωπτικῆς ἱστορίας τοῦ Μωχαμέτ Ἀλῆ καὶ τοῦ Νεβίδου Ἰμπραήμ». Ἀλεξάνδρεια, 1930, σ. 27. Ὁ μέγας δημιουργὸς τοῦ αἰγ. κράτους ὡς ἀντιβασιλεὺς ἐμειψθη τοῦς Πτολεμαίους καὶ ἔλαμψε κρατικὴν ἰδιοκτησίαν τῆν γῆν, ἀπέραντον ἀγροικίαν τὴν πρὸς ἐκμετάλλειαν. Οἱ ἔπαρχοι δὲν ἦσαν πολιτικοὶ διοικηταὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπιστάται τῆς καλλιερρωμένης γῶρας. Κατένεμον τὰς καλλιερρωμένας γῆτας, δηρῶθον τὴν ἐκμετάλλειαν καὶ ἐπέβλεπον τὴν ἀγοράν. Πρὸς τοὺς λεγομένους παπύρους τοῦ Ζήνωνος, οὓς ἀνεκάλυψεν ὁ Βιτῆλι, πρόεδρος τῆς Ἱταλικῆς ἐταιρείας πρὸς ἀναζήτησιν... παπύρων ἐν Αἰγύπτῳ, εὐρήθη τὸ 1916 πρὸς τὴν ἀρχαίαν Φιλιδέλφειαν καὶ εἰς, ὅστις ἀνήκει εἰς τοὺς χρόνους Πτολεμαίου τοῦ Φιλιδέλφου. Ὁτός διαλαμβάνει, ὅτι ὅλη ἡ γῆ ἀνήκειν εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις παρεχόρει τμήματα εἰς τοὺς εἰσσομένους. Τμήμα ἔλαβε καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν οικονομικῶν Ἀπολλώνιος καὶ διώρισε ἐπιστάτην τὸν Ζήνωνα. ἄλλος τῶν παπύρων ἀναφέρεται εἰς ἀπεργίαν, τὴν πρῶτην ἐξ ὅσων γνωρίζομεν. Συλλογὴν παπύρων τοῦ ἀρχαίου τοῦ Ζήνωνος ἀπέκτησε καὶ ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐκδόθησαν ὑπὸ Γ. Πετροπούλου (ὁτός δὲν ἠθέλησε νὰ μολύσῃ τὸ βιβλίον, ὅπερ δριμύτητα ἐξήλει, ἰεν ὁ Σ. Κορυέας). Τὸ ὄμα διαφωτίζοσι πλήρως οἱ παπύροι τῆς Chrestomathie τῶν L. Millois καὶ L. Wilcken I, 2. Die Bod. wirtschaff σ. 384, 416, ἢν ἀνεφέρμεν ἀνωτέρω. Οἱ τὰ καλλεστικὰ ἔργον νῦν ἀνατρέποντες κομμουνιστὰ ἐπαυρῶνται εἰς τὸ σῶμα τῆς κρατικῆς τῆς ἱστορίας εἰς ἀποὺς ἐπανακμῶνεται. Ἰδὲ ἴδιον.

μακεδόνα Αήμιτσαν, οὔτινος τὸ μίλλιον τὴν «Περσιόδον» τὸν καὶ δὴ τὸ β' κεφάλαιον «Περὶ τῆς γεωργίας καὶ τῶν προϊόντων αὐτῆς» (σ. 70-104) ὅα εἶχεν ἀναγνώσει προσεκτικῶς καὶ πιστευτῶς ἐντεθεθεὶ ἐντεφρόσθη. Ἡ περιγραφή αὐτῆς εἶναι θαυμασιὰ ἀρχαία ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀπὸ τοῦ Ἡσιόδου καὶ Ψαρμητήχου (sic) καὶ γίνετι μίχρη τῶν ἡμερῶν τῶν. Ὁ Μακεδονομαχος εὐρέθη εἰς τὸ στοιχίσαν τὸν ἐν τῇ γῶρᾳ, ὅπου οἱ συμπαισιώται τὸν αἰστοηλατούμενοι ἀπὸ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου διέδωκαν τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν καὶ ἀγέωσαν ὅλας τὰς πνευματικὰς δυνάμεις ἄρως ἀνάπτειν καὶ καλλιέργειαν τῆς γῆς τοῦ Φαράου, ἣν κατέβησαν χρονοσφραγίσαν.

Ἐκ τοῦ περικαλλοῦς λειμῶνος τοῦ ἄθροον τούτου θὰ σταχυολογήσῃ ἐλάχιστα. Ἡ Αἴγυπτος παρίσταται ὡς «πλιτοδοτότιον» ἕνεκα τῆς παλαιμῶδους ἐνδοθείας, διότι ἀνεφοδιάζε τὰ περιουσιώδη ἐθνη, αἰδία ἀγ' ἢς ἰστοχῆς, πρώτον μὲν ὁ Ψαρμητήχου, εἶτα δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀρμισις ἀνοίξας τοὺς λιμένας... ἐνδοδοτατα περιεποιήθη τοὺς Ἑλληνας πουργοῦσας τοῖς μὲν βουλομένοισι τὰ ἐγκυαυσταθῶσι εἰς τὴν ἐμπυροικωτάτην ἀποβάσαν Χαύκρατιν, πατρῷδα τοῦ Ἀθηναίου, τοῦ Ἰουλίου Πολυδεδύκου καὶ ἄλλων. Ἐκεῖ ἴδωσαν καὶ τὸν ὀνομαστὸν «Ἑλλήριον» ἔξ οὗ καὶ ὁ Ἀρμισις ὀνομάσθη «ἐλλήριον» πρὸς αὐτῶν (σ. 71). Περὶ τῆς γεωργικῆς καίσεως ἕνεκα τῆς ἐλαττωματικῆς καλλιέργειας λέγει: «καὶ εἰ μὲν τὸ πάλαι, ὅτε ἡ γῶμα ἠβήθη δ' ἕκατ. κατοίκων ἰδύνατο καὶ σηματοῖν ἐξωρογῆν σίταν τὰ κάμη, ἀναμνησβητήτως σήμερον... ἔχουσα δ' ἕκατ. μέτρον κατοίκων, ἂν ἡ γεωργία καθίστατο τελειότερα... ἤθελε δημοιογήσει μίαν ἀνεξάντλητον πηγὴν τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτου...» (σ. 73) καὶ ἀνεφοῦμενος εἰς ἀρχαίας περιγραφαὶς περὶ τῆς ἐνδοθείας ἐπιλέγει: «Καὶ ἡ μὲν γῶμα διέμενετ' ἡ αὐτῆ, ἐν τῇ ἐργασίᾳ ὅμως τῶν ἀγρῶν σπερμῆσαν μεγάλα μεταβαλαί, ἐν αἷς κατακεκτῶν καὶ τῆν εἰσαγογῆν καὶ γενέσασιν ἄλλων καλλιουργίμων

Νομικῆς— εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μὴ ἀργολῆται πλέον εἰς τὰ γεωργικά. ἐν τούτοις δὲν ἰδύνηθη, καὶ δύο ἔτη πρὶν ἀποθάνει ἔγραψε σερῶν ἔργων εἰς τὴν «Ἀγροτικῆν γῶμα», τεύχ. 2 (26) κ.ε. «Γεωργία, βουκαί, δάση κ.τ.λ.» 1929.

1. Καὶ ἐκ τοῦ Ἡσιόδου, Στράβωνος καὶ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου. ἐκ τῶν ἱερογλυφικῶν ἐπιγραφῶν καὶ ἄλλων πηγῶν ἐπιμαρτυρεῖται, ὅτι ἐντεταμένους ἐκλιμερῆται ἡ γῶμα, ὡς περὶ τῆς καὶ ἐν εἰκόσι παρροφῶν (βλ. [«L'Égypte. Le Nil et Memphis»] par G. Migeon, Paris, 1909, σ. 103-108). Τὴν φάσινον τῶν Αἰγυπτίων ἐξέρπει καὶ ὁ Διοδώρος: ἀδικοτελοῦσι τὸν πάντα χρόνον περὶ τῆν ἐργασίαν ὅντες τῆς γῶμας. ἐκ νηπίου δὲ συντρεφόμενοι ταῖς γεωργικαῖς ἐπιμελείαις πολὺ προέχουσι τῶν παρὰ τοῖς ἔθνεσι γεωργῶν ταῖς ἐμπειρίαις καὶ γὰρ τῆν τῆς γῆς φύσιν καὶ τῆν τῶν ὕδατων ἐπίρρυσιν, ἐτι δὲ τοὺς καιροὺς τοῦ τε σπέρου καὶ τοῦ θερισμοῦ καὶ τῆς ἀλλῆς τῶν καρπῶν συγκαμιδῆς ἀκριβέστατα πάντων γινώσκουσι, τὰ μὲν ἐκ τῆς τῶν προγόνων παρατηρήσεως μαθόντες, τὰ δ' ἐκ τῆς ἰδίως πείρας διδασχθέντες (1στ. β.βλ. 1, 74, σ. 126).

φυτῶν, οἷον τῆς ὀυζύης, τοῦ ἀραβοσίτου, τοῦ σακχαροκαλάμου, τοῦ ἰνδικοῦ, τῆς βύσσου καὶ τοῦ βάμβακος ὡς ἐπὶ τοῦ πολὺ ἐλάδης ἀπαι-
τοῦνται ἔδαφος» (σ. 74). Περὶ τῶν ἀλατούχων γαιῶν οὐδείς λόγος,
ἵνα μὴ προσβληθῶσιν οἱ Ἄγγλοι, πῶς ὄν ἀρέμενεν ἔποστίριξιν. Περὶ
τοῦ κυριζμοῦ ἐλέγχθη, ὅτι ἔμαθον πῶς Ἑλλήνων. «Τὴν ἑλλειψιν τοῦτον
παρακολουθεῖ καὶ ἡ τοῦ ἀρόθρου ἀτέλεια, διότι ὁ Φελλάχος σπεύρει
τὸν σπόρον διὰ στελέχους δένδρον συρομένον ἐπὶ βοῶς πιέζει αὐτὸν
καὶ ἐνίοτε μόνον κατὰπατεῖ ἢ καὶ διὰ τινος ξύλου πλήττει αὐτόν. καὶ
ἐν τόποις, ἐν οἷς τὸ ἔδαφος διαμένει, ὁ σπορένς κρατῶν εἰς χεῖρας σάκ-
κων σίτον ἐπὶ τοῦ τραχήλου ἀνηρατημένον καὶ νηχόμενος ἐν τῷ ἔδαφι
σπύρει τὸν σπόρον. Ἐν δὲ τοῖς τόποις, ἐν οἷς ἡ ἄδενδρος ἀπαραι-
τήτως ἀναγκαία ἐστίν, ἀπλοῦστατα ἐπιτελεῖται ἡ κολλεωγία καὶ ἀπα-
ράλλακτα ὡς πρὸ 5.000 ἐτῶν ἐγένετο, ὡς δηλοῦνται ἐξ ἀπεικονισματος
καὶ πωμιστάσεων καὶ ἐν τοῖς ἱερογλυφικοῖς σημαίνεται» (περιγραφή)
σ. 80-81. Καὶ ἐπισημαίνει ὁ συγγραφεὺς διὰ τοῦ Ἰσοδώρου,
ὅστις γράφει: «Ὁ λῶς δὲ πᾶσα γεωργία παρὰ μὲν
τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι μετὰ μεγάλων ἀναλωμάτων
καὶ ταλαιπωριῶν διοικεῖται παρὰ δὲ Αἴγυ-
πτίοις μόνοις ἐλαχίστοις δαπανήμασι καὶ
πόνοις συγκομίζεται» (σ. 82)¹.

7. ΦΥΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΑ ΝΥΝ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ

Εἰς τὴν κορίως Αἴγυπτον καλλιεργοῦνται τὰ ἐξῆς φυτὰ (διατηρῶ
τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ συγγραφέως Γ. Βοναπάρτη, ὅστις ἐν πολλοῖς χω-
λαίνει οἰκτροῦς καὶ μόνον ὀλίγα διόρθωσα).

Α'. Δημητριακά.

1. «σίτος» (*Kamh*) *Triticum*, τὸ σημαντικότερον εἶδος, ἦτοι τὸ
durum, ὅπερ ἄριστα ἐπιτογχάνει εἰς τὰ θερμὰ κλίματα.

2. «κριθὴ» (*Châir*) *hordeum vulgare*, διότι τὸ *tetrastichum* εἶναι
το κορυφώτερον τοῦ *sous-espece*.

1. Τὴν τελευταίαν ἐβδομάδα περιῆλθε εἰς τὰ παλαιοβιβλιοπωλεῖα συλλογὴ
Αἴγυπτιακῶν βιβλίων, ἐξ ὧν ἠγόρασα καὶ τὸ ἑκδόδες τρίτομον ἔργον τοῦ Γάλλου
ἀκαδημαϊκοῦ Γαβριέλ. Hanotaux, | *l'histoire de la nation égyptienne* ouvrage
publié sous les auspices et le haut patronage de sa majesté Fouad Ier roi
d'Égypte. Tome I, «Introduction générale par Gabriel Hanotaux
de l'Académie Française. La géographie de l'Égypte à travers les âges» par Ch.
de La Roncière. Paris, 1931, σ. XCIV, 427, 4ον. II, «l'Égypte phar-
aonique» par A. Morel, σ. 634. III, «l'Égypte ptolémaïque» par P. Jou-
guet. «l'Égypte romaine», par V. Charlot. «l'Égypte chrétienne
et byzantine», par Ch. Diehl. σ. 573. Οἱ τελευταῖοι τόμοι ἐξετοπόθησαν
1932-1933. Τὸ ἐπίμαχον δὲ ἡμῶς κερύλαον εἶναι τὸ *ala flore du pays du lotus
et du papyrus* I, σ. 49-56, τοῦτο δὲν ἐπρόλαβον νὰ μεταφράσωμεν καὶ ὡς
δείγμα ὁ ἀναγνώστης ἔχει τὸ περὶ τοῦ ἀδένδρου τῆς Παναχίρας μέρος μόνον.

3. «δραχμάταξ» (Doura chama) τευ μαγα.
- 4 «δραχμά» (Hantz) αγρα σαττου.
5. «δράγμα» (Sorghom Millet) doura beledi, andropogon sorghum, πολυών ειδών.

Β. Συζυγισθίη ζυλλιστορρόμετα διά τωξ παύμα: τωξ.

1. «ζάγμου» (Lent beledi) vicia faba.
2. «ζαζού» (Adu) lens esculenta.
3. «ζέβροθου» (Momonus) cicer arietinum.
4. «ζέγμου» (Tirma) lupinus termis.
5. «ζαοθού» (Lambia beledi) vicia sinensis.
6. «ζαυθού» (Hella) trigonella foenum graecum.

15 / 19

Γ. Χίμα, ιακωμοσβού.

1. «τραχίλιου» αργαυαξία (Bersim beledi) trifolium Alexandrinum.
2. «τραχίλιου» (βλ. άσπρ.),
3. «τραχίλιου χίμαξ», ή τραχίλιου χιμαξίμου (Bersim higazi) medicago sativa.
4. «λάθρου» (Lambian) lathyrus sativus.
5. «λαυγού» (Gurawa) sorgum halepense.
6. «λαυγού αουέ» (Negro) sorgum saccharatum.
7. «λαυγού» (Mays).
8. «λαυγού ή Millet».
9. «λαυγού» (Wagna) reana luxurians (ή μεζού χίμαξ).
10. «λαυγού» (Lamban) panicum crus-galli.

Δ. Συζυγισθίη γράη.

1. «Μέρομαξ» ή αλ άργου (Alum-nohma) morphet somniferum.
- Σημ: Η ζυλλιστορ τωξ χιμαξού και τήξ χιμαξίμου: (Εξ ήξ ελέρτου τή χιμαξ: ήτοι αφθούξ μεταρμυζούτου αί Αργαυαξί) τωξ χιμαξ ήτοι ιακωμοσβού.

Ε. Αουά χιμαξου ή ήγαυαξίη.

1. «βήβου» (Kudu), quercus. ή αργαυαξίη βήβουξ ήουχ χιμαξ ή τήξ τή ειδών «chastanulena».
2. «βήβου» ή λαυγούαουξ (Kattan) simon arabicisimum.
3. «βήβου» τωξ βουαουξ (Tel) hibiscus cannabinus.
4. «βήβου ή αουαουξ» (Yudu) cacthus capsularia (ή μεζού χίμαξ).
5. «βήβου» (Sabul-el-Haris) lachmetia nivea (ή: λαυγούαουξ ήουχ).

15. «χοϊούβι» (Koroumb) *brassica obracea* (qέλλα).
 16. «ἀφθοχοϊάμθι», κοινῶς κορνουτίδι (Kornabit) *brassica botrytis*.
 17. «ρομαϊς» κοινῶς φετάνι (Fígl) *raphanus sativus*.
 18. «δαύκιον», κοινῶς ζωόττα (Gazar) *daucus maximus* καὶ *daucus carota* (qίζα).
 19. «πορούρα» (Ríglu) *Poltulaca obracea* (qέλλα).
 20. «γεργέλια» (Líft) *brassica rapa* qίζα).
 21. «ἀνθρίλιον», κοινῶς σπανάκι (Sabanekh) *sprincea oleacea* (qέλλα).
 22. «θοῦδαξ», κοινῶς μισοῦλι (Khass) πρὸ πάντων, ἢ *lactuca sativa* (qέλλα).
 23. «τεετλίς» κοινῶς κοκκινογοῦλι ἢ ποροϋαῖ (bungar) *rata vulgaris* (qίζα).
 24. «ρόζζα» (Garguir) *eruca sativa* (qέλλα).
 25. «κρούσσον», (kourrat) *allium porrum* (qέλλα καὶ βολβοί).
 26. «πετροσέλιον», κοινῶς μαϊδωῶς (bakdoñnes) *petroselinum sativum* (qέλλα).
 27. «σέλιον» (Karajs) *arrium graveolens* (qέλλα).
 28. «Loubia» (Loubia beledi) *vigna sinensis* (καυτοί).
 29. «φάσηλον» (Phassoulia) *phasseolus vulgaris* (καυτοί).
- Καὶ πολλὰ ἄλλα λαχανικά καλλιερῶνται ἐν μικρῇ κλίμακῃ.

Κ'. Ἄνθη σπολισμοῦ καὶ δένδρα καρποφόρα.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰσραὴλ Πισσᾶ εἶχον δημιουργήσει δένδρα καρποφόρα τὸσον ἐξτεταμενα, ὥστε τὸ αἰγυπτιακὸν ἔδαφος ἔλαβεν ἄλλοιων χαμηλῆρα. Ὁ μόνον ἄλση, περιήρολοι, δένδρα στείλα δόδων καὶ πλατειῶν ἐγενήθη εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Φελλάχοι, οἱ ποὶν τὸσον γενεαὶ καὶ εἰς ἐνὸς δακτέλου γῆν προσπαθοῦσι τῆν σήμερον τὰ στολισμοῦ τὰς ἐμπορίας των καὶ τὰς ὄχθας τῶν διασώγων διὰ τοικίλων οὐιδων.

Μεταξὺ τῶν ἐξασιογόνων δένδρων ποῖται τὰ διακρίνομεν τὸ λεγόμενον «Lebbe» (Μήτζιζιο Lebl-ek), δένδρον ἀξιόλογον διὰ δένδρα καρποφύτων. Ταχέως ἀξίως, τὸ γέλωμά του εἶναι ὡραῖον καὶ ἄθρονον, τὸ δὲ ξέλο: τὸ ἐξκόλως χρησιμοποιούμενον. Ἄρθει δὲ τὸν ἔτος καὶ ἐξκόλως πολλοπλασιάζεται (βλ. Γενρ. λεξ. σ. 40 κομμοφίρ).

Μεταξὺ τῶν ἄλλων δένδρων, διακρίνεται τὸ λιμπερόν «Flamboger» «ροῖν ἰαία» *regia* πλῆθος ἀθρόων δι' ὅλον τὸν θρόνον. Πλεονία ἐξκόλονται, πρὸ πάντων ἢ «Globulus» Γαρνιδάλινα καὶ ἢ «Kerinferta». Ὁξάνωσι ταχέως. Πολλὰ σκαῖ τροπικῶ καὶ ἰδία ἢ «Ficus bingalenis» καὶ ἢ «Ficus elastica» ἐκ τῆς ὁποίας ἐξέρχονται ἐν εἶδος καμμοφίρ ἐξκόλως ἀξίως. Τὰ «Casuarinas» καὶ πρὸ πάντων ἢ «Equisifolia» καὶ καὶ πολλὰ «Bauhinias» ἢ «Asia fistula», ὁ «Pinus halepensis» (δηλ. ἢ πινος ἢ πινος).

10/0

Ἡ «ἀνατολικὸς πλάτανος», *platanus orientalis*, καὶ εἶδη τινὰ αἰγύπτου (κοινῶς λιόζη) ἐπίσης προάγονται καλῶς. Συνήθως ἐκθίσκονται καὶ δένδρα ἀρχαιοσύνης καταγωγῆς, οἷα ἡ ἀφειλοτιζή ἀκακία *acacia nilotica*, ἣς τὸ ξόλον εἶναι λίαν διαρκές καὶ τῆς ὁποίας ὁ καρπὸς γνωστός ὑπὸ τὸ ὄνομα «Karad» εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὴν βοσσοδιψικίην.

1. Ἡ «σοζιμοσία», *sycomorus antiquorum*, τρις τοῦ ἔτους καρποφοροῦσα, ἣς τὸ ξόλον εἶναι λίαν ἐν χρήσει.

2. Ἡ «ζίζυφος» (*zizyphus*) *spina Christi*, οὐτινος τὸ ξόλον εἶναι διαορίστατον.

3. Ἡ «τάμαρις» *tamarix articulata* (μυζίκη).

4. Ἡ «αἰγυπτιακὴ ἴτιά» (*Fulix sassa*).

5. Ἡ *fordia myra* (ὁ ἰξός, εἶξ οὐ αἰ ἰξόβεργα).

6. Ἡ «μοσία» (*morus alba*) κ.τ.λ.

Μεταξὺ τῶν ἀποροφύτων δένδρων, μνημονεῖται κατὰ πρῶτον τὸν «φόνικα» (κοινῶς ζουρμυδιὰ) *phoenix dactylifera*, ὅστις εἶναι τὸ μᾶλλον διαδομένον ἐν Αἰγύπτῳ. Ἀετόφορος εἶδος φοίνικος εἶναι ἡ «*hyphaene thebaica*», ἣτις ἀπαντᾷται κοινῶς εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς αἰῶς Αἰγύπτου καὶ τῆς Νομβίας. Φέρει μεγάλους καρπούς, ὧν οἱ προῆρες λίαν σκληροὶ χρησιμεύουσιν εἰς τὴν κατασκευὴν πλείστοι ἀντικειμένων τέχνης.

7. Ἡ «ἄιπελος» *avilis vitiifera* εἰσοδοῦται καλῶς, καὶ πρὸ πάντων εἰς Φαγιόην καὶ εἰς τὰ πέραξ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐπίσης καὶ ἡ κοινὴ σοζή *ficus carica*.

8. Αἰ «πορτοκαλλέα» *citrus aurantium*.

9. Αἰ «αμανδανίνα» *citrus nobilis*.

10. Αἰ «λιμονίνα» *citrus limonium*, ἀφθονοῦσι καρπῶν τὸ θέρος.

11. Ἡ «ροδιά», κοινῶς ροδιά, *punica granatum*, θαυμασίως ἐπιτογγάνει, ἰδίως ἐν Ἀσισούτ, Μαυγαλότ καὶ Οὐουλίγ.

12. Ἡ «βανανία» *musa sapientum* καὶ *m. cavendishii*, [ἢ *sinensis*] δίδει ἀφθόνως καρπούς καὶ μάλιστα εἰς τὰ πέραξ τῆς Ἀλεξανδρείας.

13. Ἡ «βραζοκακία», *prunus armeniaca*, ἐπιτογγάνει καλῶς, ἐνῶ ἡ ροδακινία, *prunus persica*, εὐκόλως ἀλλοιοῦται.

14. Ἡ «ἀπιδία» ἢ «ἀγλαδία», *pyrus communis*, εἶναι κοινοτάτη, ἐνῶ ἡ μηλέα «*pyrus malis*» σπανίως καλλιεργεῖται.

15. Ἡ «κρόκονία» *pyrus cydonia* ὀλίγον καλλιεργεῖται, ἐπίσης καὶ οἱ καρποὶ τῆς εἶναι μικροὶ καὶ κατωτέρας ποιότητος.

16. Αἰ «Guoyers» *psidium guava*, εἶναι ἐν ἀφθονίᾳ καὶ οἱ καρποὶ τῶν λίαν ἐπιπρόσθηται ὑπὸ τῶν ἐγγυῶν.

17. Ἡ «δαμασκηνία» *prunus domestica* σχετικῶς ὀλίγον καλλιεργεῖται, ἐνῶ ἡ «*marzoussinia*» *ornuntia*, *ficus indica* ἀφθονοῦν ἐν καρπῶσι κατὰ τὸ θέρος καὶ ἰδίως πλησίον τῆς Ἀλεξανδρείας.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀποφύτων χαρακτηριζομένη εἶναι :

1. [Ὁ Γενώδιος, σ. 1047 γράφει: *Psidium*, καὶ, *Goyavier*, κ.τ.λ. *Guava* τῶν μερτοδῶν κ.τ.λ.]

/s

/s
/c

- 18. 'Ο «Mangifera» κοινῶς μόνγκος mangifera indica,
- 19. 'Η «annonan» ανθη ἀκωμάρου καὶ ἡ «alutua» ἡ ἰσπὶς, Muc. agrifera haki γαλλ. ἔξ ἠότων ἡ μόνγκος ἔστιν ἀριστοῦτης ἰθαλιότητος.
- 20. τὰ ἐξ τῶν τῶν. τῶν ἀνδραμῶν ἴσμεν, τῶν μὲλλον καὶ πάλιν ἐγκληματοσφίτων, διωκόμενων.
- 21. Αἱ «αμπουριόλλου» καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, la France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
- 22. Αἱ «αμπουριόλλου»,
- 23. 'Η «poinsettia pulcherrima»,
- 24. 'Η «adrymumidi» hibiscus rosa sinensis,
- 25. 'Ο «jaspon» jasminum officinale,
- 26. 'Ο «f. revolutum» καὶ ἡ «f. ampure»,
- 27. 'Η «lantana nivea»,
- 28. 'Η «claranta plumieria»,
- 29. 'Ο «αβύσσου» ochinus terrestrifolia,
- 30. 'Η «Tecomia stana». [βλ. Γεν. 455]
- 31. 'Η «el. capensis».
- 32. Αἱ «Justicia»,
- 33. Αἱ «αβύσσου» althea.
- 34. 'Ο «αμπουριόλλου» pittosporum,
- 35. 'Η «aplumeria alba».
- 36. 'Η «anania» anania furneriana, καὶ ἄλλ.

Προσδίδω, ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς ἡρακλῆν, ἡ «ἀγιοσάββα» ἑσπερίοι, ἐν τῇ «Ἰσπιοσῆ»
 περὶ τῶν ἀδραμῶν τοῦ Παραδείσου ἕσπεριον καὶ ἐν τῇ περιῆς τοῦ ἰαβῆ ἰθαλιότητος
 πρὸς ἰθαλιότητην ἀλλὰ ἡρακλῆν. ἡ ἀνα τοῦ ἁγίου Μαρκερίου ἡ «αβύσσου» ἡ
 ἑσπερίοι εἰσὶν αἱ ὀνόματι τοῦ Ἰωσήφ αἱ ἐπισημασθεῖς. ἡ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἀναφῆς
 τῶν φρούτων ἑσπερίων ἡ ἡρακλῆν ἰθαλιότητος ἑσπερίοι ἡ ἐν ἁγιοσάββα καὶ ἡ
 ἐσπερίοι ἑσπερίοι ἡ ἐν τῇ περιῆς ἰθαλιότητος, ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῶν φρούτων [βλ. Γεν. 455]
 ἐπὶ 196, π. 262

1. Ἡ «αμπουριόλλου» καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 2. Ἡ «poinsettia pulcherrima» καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 3. Ἡ «adrymumidi» hibiscus rosa sinensis, καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 4. Ἡ «jaspon» jasminum officinale, καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 5. Ἡ «f. revolutum» καὶ ἡ «f. ampure», καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 6. Ἡ «lantana nivea», καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 7. Ἡ «claranta plumieria», καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 8. Ἡ «αβύσσου» ochinus terrestrifolia, καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 9. Ἡ «Tecomia stana», [βλ. Γεν. 455], καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 10. Ἡ «el. capensis», καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 11. Αἱ «Justicia», καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 12. Αἱ «αβύσσου» althea, καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 13. Ἡ «αμπουριόλλου» pittosporum, καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 14. Ἡ «aplumeria alba», καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.
 15. Ἡ «anania» anania furneriana, καὶ ἄλλ., καὶ καὶ πάντων αἱ ποσειδῆς, καὶ ἡ France καὶ ἡ rose noisette Pillerberg.

Α. 159

Σ. ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΚΑΙ ΑΡΑΒΙΚΗ ΧΑΟΡΙΣ

Abd elatif, Compendium memorabilium Aegypti etc. Turbingae, 1789, 8ον (σ. 157 β' έκδ. 1800. (βλ. 'Ισθρ. βιβλ. Α' σ. 262). Γενικώς πραγματεύεται περί τῶν φυτῶν, ζώων, ἀρχαιοτήτων καὶ περὶ ἐδαφῶν. Γερμανικὴ μετ' ἄρρασις ἐν Νάπλιν 1790. /α /β /γ /δ /ε /ζ /η /θ /ι /κ /λ /μ /ν /ξ /ο /π /ρ /σ /τ /υ /φ /χ /ψ /ω /1 /2 /3 /4 /5 /6 /7 /8 /9 /10 /11 /12 /13 /14 /15 /16 /17 /18 /19 /20 /21 /22 /23 /24 /25 /26 /27 /28 /29 /30 /31 /32 /33 /34 /35 /36 /37 /38 /39 /40 /41 /42 /43 /44 /45 /46 /47 /48 /49 /50 /51 /52 /53 /54 /55 /56 /57 /58 /59 /60 /61 /62 /63 /64 /65 /66 /67 /68 /69 /70 /71 /72 /73 /74 /75 /76 /77 /78 /79 /80 /81 /82 /83 /84 /85 /86 /87 /88 /89 /90 /91 /92 /93 /94 /95 /96 /97 /98 /99 /100

Alpinus P. P. De plantis Aegypti etc. καὶ περὶ φαρμάκων Aegypti, 8ον, 1592, σ. 80 (βλ. 'Ισθρ. βιβλ. Α' σ. 148). 'Η β' έκδ. τοῦ 1735 ἔχει καὶ 77 πίνακας. /ο

† Aschersohn, Ueber den africanischen Ursprung aegyptischer Culturpflanzen, 1876.

† Barthoux F. et al. Flore crétacée du grès de Nubie, Le Caire, 1925, σ. 119.

Viciari, Plantae quaedam Aegypti ac Nubiae enumerantae. Patavis, 18ον, σ. 43 (σ. 345) Kunst, Die wichtigsten kulturpflanzen im alten Aegypten, 8ον, σ. 40 Ζν., ρ. (17, σ. 499)

Quatremere, Recherches critiques et historiques sur la langue et la littérature de l'Égypte, 1808, Paris. Περιγραφή τῶν φυτῶν καὶ τῶν δονακίων αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἁγίων. (Α', σ. 285).

Loret, Recherches sur plusieurs plantes connues des anciens Égyptiens (1886, καὶ 1893 Paris, (Α', σ. 515).

Loret, La flore pharaonique d'après les documents hiéroglyphiques, Paris 1892 (σ. 548)

Champerliou, Monuments de l'Égypte de la Nubie, Tom. I IV, Paris, 1845.

Loret, Poisson, Études de botanique égyptienne, 1895.

Moldenke, Ueber die in altägyptischen texten erwähnten Baume und deren Verwerthung, Leipzig, 1887 (σ. 520).

† Muschler R. A manual flora of Egypt, vol. I II Berlin, 1912.

Unger, Botanische Streifzüge, Die Pflanzen des alten Aegypten, Wien, 1859.

Port, Flora of Syria, Palestine and Sinai second edition revised and enlarged by J.E. Dinsmore 1896, tom. I II, σ. 1630 (17, σ. 503).

Seler, Weitere botanische Funde in den Gefäßen des alten Aegyptens, 1884 (R. σ. 505). Ἐρετὴς ἀναζητήσας τὰ σπέρματα ἀνέβηται πρὸς τὸν ἀρχαῖον βοτανολόγον Schweinfurth, ἡφ' ἧς κατέγραψε πλείονα συλλογὴν ἐν τῷ Μουσείῳ Καίρου τῆς φαραωνικῆς ἐποχῆς τῶν τε φυτῶν καὶ δερμάτων ἢ τῶν τάφων ἐν αὐτῷ καὶ ἔμπροσθεν.

† Schweinfurth, La flore ancienne, L'ancienne Égypte. (Bull. inst. Egypt. καὶ ἐν Rev. scientifique) 21 Juillet 1882 1823.

Τοῦ αὐτοῦ, Berichte der deutschen botanischen Gesellsch. 1884, σ. 351 f. περὶ τῶν φυτῶν τῆς Αἰγύπτου. /ε.

Τοῦ αὐτοῦ, Illustration de la flore d'Égypte 1887.

Τοῦ αὐτοῦ, Arabische Pflanzennamen aus Aegypten, Algerien und Jemen Berlin, 1912 (17, σ. 99). Οὗτος ἐπέστειλε τὸ 1876 ἀποβιβάζει εἰς τὴν ἀραβικὴν ἔρημον καὶ ἐξηρεύθη τὴν γλοῦρδα τοῦ Φαγιούμ. Ἄν γνωρίζω τὸ ἔτος τοῦ ἐξῆς βιβλίου

Τοῦ αὐτοῦ, Pflanzenreste aus altägyptischen Gefäßen, 1912, περὶ παλαιῶν φυτῶν ἐν σ. 369 370

Forskalius, Flora aegyptiaco arabica tabula Arabiae Feleccae geographico botanica. Havniae, 8ον, σ. 219, 1775 (Α', σ. 256).

Houartius, De rarioribus plantis creticis, aegyptiis nonis, Σολυπτακτικῶν Crusius, Historia plantarum, Antwerpiae 1601. /ι /β /γ /δ /ε /ζ /η /θ /ι /κ /λ /μ /ν /ξ /ο /π /ρ /σ /τ /υ /φ /χ /ψ /ω /1 /2 /3 /4 /5 /6 /7 /8 /9 /10 /11 /12 /13 /14 /15 /16 /17 /18 /19 /20 /21 /22 /23 /24 /25 /26 /27 /28 /29 /30 /31 /32 /33 /34 /35 /36 /37 /38 /39 /40 /41 /42 /43 /44 /45 /46 /47 /48 /49 /50 /51 /52 /53 /54 /55 /56 /57 /58 /59 /60 /61 /62 /63 /64 /65 /66 /67 /68 /69 /70 /71 /72 /73 /74 /75 /76 /77 /78 /79 /80 /81 /82 /83 /84 /85 /86 /87 /88 /89 /90 /91 /92 /93 /94 /95 /96 /97 /98 /99 /100

ΠΑΠΥΡΟΛΟΓΙΚΑ

Ex vns Grundzüge und Chrestomathie der Papyri
Künde von Mitsis-Wilcken u. zu Eudocimus Aelius

B.18.3.2

- 4 Αμφικύβητος - - - - - παρβασίτης (καυτή γράφημα μια
 κληρίκη και ένα φαρμακείο, φαρμακείο Γαλ. XII 152
 (Κύβητος) φάρμακον διασποράς με ζευκίνα και
 ζακ. Αρμενία - 120, 9 (Βαρκά) το σίδηρο και
 φάρμακον παρασκευασμένο με βυρραβίον και φαρ-
 μακία) κ. 1323 φάρμακον. - - - - - φάρμακον
 * του υιού του φαρμακείου. φάρμακον Γ' αϊ -
 1476 (216 μ.χ) 15 φάρμακον γαίου φαρμακείου φάρμακον
 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 1491 (Γρίλ. αϊών) 14 το φάρμακον το φάρμακον το φάρμακον
 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 1517 (του 272 ή 278 μ.χ) 14 φάρμακον (φάρμακον φάρμακον
 με Β. Γ. κ. 1084 κ. 9 φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 1554 (Β. αϊ) 18 φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 1449. (213-17 μ.χ) 13 φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 14 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 1439 (75 μ.χ) φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 1430 (324 μ.χ) φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 1578 (Γ. αϊ) 3 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 5 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 6 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 7 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 1475 (267 μ.χ) 18 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 19 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 1545 (202-3 μ.χ) 9 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον
 φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον φάρμακον

1) Οφρυγός 8Ητ. Fr 46.3. ἀνδρῶν.
(170 μ. Χ. διὰ νεύρων)

909 ii. 909 (d. 225 a.d.) ἐπιτομή

α. 15-20 πρῶτα, ἕως τῶν νεύρων ἔως καὶ
+ οὐκ αὐτῶν καὶ κατὰ ἐπιτομῆς νεύρων νο-
1124 α. 1248 ii.

7 φύλον καὶ ἀφῆκεν. ἐπὶ νεύρων Σαύρα
ἐκείνη ἀφῆκεν νεύρα δευτέρου
νεύρου καὶ ἐπιτομῆς ἐπὶ ἀφῆκεν

910. (197 a.d.) 30-34 πρὸς νεύρον
(αὐτοῦ) ἐπὶ ἀφῆκεν νεύρον

νεύρον ἄλλο ἐκείνου νεύρον
νεύρον καὶ 1024 (α. 8 β.) 26 ἀφῆκεν νεύρον ἄλλο
νεύρον καὶ 1024 αὐτοῦ νεύρον

918, B (B. αὐτῶν β. x) διὰ τὸ νεύρον ἄλλο
νεύρον αὐτοῦ καὶ 16, 18. ἐπὶ 1124 α. 26

921. (Γ. αὐτῶν β. x) 11 νεύρον ἄλλο
936 (fr. ii)

932i. (B. αὐτῶν β. x) 5. αὐτῶν ἄλλο
ἐπὶ τῶν νεύρων ἄλλο

907. (276 a.d.) 24-25 νεύρον -- νεύρον
ἀφῆκεν νεύρον καὶ 276 αὐτῶν

νεύρον καὶ 276 αὐτῶν νεύρον

3) 1044 (a. d. 173-4 καὶ 205-6)

7. [δύο ἀφῆκεν (αὐτοῦ) ἐπὶ τῶν

8 δύο ἀφῆκεν (αὐτῶν) ἐπὶ τῶν 19
1052 (Γ. αὐτῶν β. x) 15-19 νεύρον

πρὸς ἀφῆκεν ἄλλο αὐτῶν ἀφῆκεν
ἀφῆκεν τῶν νεύρων ἀφῆκεν αὐτῶν

1058 (Γ. αὐτῶν β. x) 70 νεύρον καὶ 40 νεύρον
1024. 3 (α. 8. 129) ἀφῆκεν νεύρον

1070 3 (Γ. αὐτῶν β. x) 13 ἐπὶ ἀφῆκεν
1140 (α. 8. 293) νεύρον ἄλλο

νεύρον καὶ 1140 (α. 8. 293) νεύρον ἄλλο
πρὸς ἀφῆκεν ἄλλο νεύρον αὐτῶν

πρὸς ἀφῆκεν ἄλλο νεύρον αὐτῶν
886. (Γ. αὐτῶν β. x) 15 νεύρον

3 1

Catalogue General des Antiquités
Égyptiennes du Musée du Caire
nos 67001-67124.

Papyrus Grecs d'époque byzantine
par M. Léon Maspero.
Tome premier
3e cahier 1911

(15 oct. 548 à 563 avant Christ)

- 67116 $\epsilon\upsilon\delta\alpha\upsilon\gamma\iota\alpha\sigma\iota\omega\lambda\eta$ Διοσκουρίδου Απολλωνίου
--- Διούρου καί ούτι.
- 2 - $\epsilon\upsilon\theta\upsilon\gamma\omega\gamma\iota\alpha$ $\epsilon\chi\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ ---
- 3. .. $\epsilon\upsilon\theta\upsilon\gamma\omega\gamma\iota\alpha$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$.
- 67002 (522μΧ) II, 24 $\epsilon\upsilon\theta\upsilon\gamma\omega\gamma\iota\alpha$ $\epsilon\chi\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
25- $\epsilon\upsilon\theta\upsilon\gamma\omega\gamma\iota\alpha$ $\epsilon\chi\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
- 67097. E 109 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
- 67006 (522μΧ) 64 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$, $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$, $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$, $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
- 66 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ (= $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$?)
- 67000 (57.17.506) 18 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$

Τομ. 1913.

παιθ. (7156) $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ 24 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ 550
 ε. 109. 5 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$
 $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$ $\epsilon\upsilon$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\upsilon$ $\tau\iota\mu\epsilon$

